

PROFETEER MENSENKIND

BAND II

P. De Vries

Uitgave Stichting Martyrion

P R O F E T E E R M E N S E N K I N D
=====

I. D E S C H R I F T

	blz.
1. Het ene verbond van de liefde tussen God en de mens	4
2. Het verschil tussen oude en nieuwe verbond	5
3. De overgangssituatie ten tijde van de apostelen	8
4. De bondshandel van de HEERE in het Oude Testament	10
5. De roeping van de getuigen	14
6. De rechtvaardige zal door zijn geloof leven	18
7. Gerechtigheid uit het geloof, niet uit de werken	21
8. 12 Apostelen getuigen tegen de 12 stammen Israëls	25
9. De tijden en gelegenheden van het herstel	28
10. De bevestiging door de Openbaring aan Johannes	32
11. Verkiezing en verwerping naar Rom. 9 t/m 11	63
12. Matth. 24: de dag des HEEREN, komend in de verwoesting van stad en tempel	75

II. D E H I S T O R I E

13. Ondanks de Grote Reformatie verbondsbreuk	85
14. Ondanks de Afscheiding verbondsbreuk	117
15. Ondanks de Vrijmaking verbondsbreuk	157
16. Sta op uit de doden !	556

Inhoudsopgave

I t/m XI

P. DE VRIES

U I T G A V E S T I C H T I N G M A R T Y R I O N

15.11 ONS GETUIGENIS TEGEN DE VERBONDSBREUK

15.11.1 Strijd van licht en duisternis

Thans moet hier worden beschreven hoe binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland het getuigenis is geleverd tégen de verloochening van de verbondshandel van de HEERE in de geschiedenis van de christelijke kerk, en in het bijzonder in de Vrijmaking van 1944.

Daarbij ontkom ik er niet aan om over mijzelf te schrijven. Het liefst zou ik daarover zwijgen of het heel sterk beperken om geen dingen aan de openbaarheid prijs te hoeven geven, die voor ons beschamend zijn en zoveel pijn hebben bezorgd. Maar het gaat ook hierin om de daden van de HEERE, die verteld moeten worden, opdat de kerk van Christus zal leven. Het gaat om de grote strijd van het rijk der duisternis tégen het licht, waarover het eerste hoofdstuk van het evangelie naar Johannes spreekt. Die strijd wordt ook gestreden in de geslachten en in de persoonlijke levens van Gods kinderen. En vooral als de Here hen wil gebruiken als zijn getuigen is die strijd hevig en gaat het erop of eronder. De grote draak voert oorlog tegen het vrouwenzaad, dat de geboden van God bewaart en dat het getuigenis van Jezus heeft; Openb.12:17.

15.11.2 "Want God zal aan zijn Sion hulp bewijzen en Juda's steên herbouwen uit het stof."

Mijn moeder, Cornelia van Ekeren, werd op 28 juni 1911 geboren te Leerdam. Zij was vernoemd naar haar grootmoeder van vaders zijde, Cornelia Kruys. Volgens het door ds.K.Deddens in 1960 samengestelde gedenkboekje van De Gereformeerde Kerk van Leerdam, "...geroepen om vrij te zijn...", was in de moeilijke jaren tijdens de eerste wereldoorlog (1914-18) ouderling Anton Kruys één van de ouderlingen die op de voorgrond traden (a.w., blz.51). De familie Kruys was dus een bekende familie in de kerk van Leerdam. Deze kerk was na de Afscheiding opnieuw geïnstitueerd door ds.H.P.Scholte. Misschien was dat nog mede de oorzaak, dat er niet veel kerkelijk besef was. Want mijn overgrootmoeder trouwde met een Hervormde man, die om harentwil Gereformeerd werd. En haar zoon, mijn grootvader, huwde weer met een Hervormde vrouw, die met hem meeging naar de Gereformeerde Kerk. Cornelia van Ekeren-Kruys was een flinke vrouw, die als baakster meermalen in aanvaring kwam met één van de huisartsen in Leerdam. Want als deze een borreltje teveel op had nam hij het volgens haar niet zo nauw met de hygiëne. In de familie ging het verhaal, dat die dokter haar een verkeerd drankje voorschreef, waardoor zij op het laatst - zij stierf betrekkelijk jong - niet meer spreken kon. Op haar sterfbed beduidde zij haar familie dat zij voor haar een Psalm moesten zingen. Dat bleek het laatste vers van de berijmde Psalm 69 te zijn:

"Gij hemel, aard' en zee, vermeldt Gods lof,
laat al wat leeft zijn trouw en goedheid prijzen!
Want God zal aan zijn Sion hulp bewijzen
en Juda's steên herbouwen uit het stof.
Daar zal zijn volk weer wonen naar zijn raad,
God eeuwig hun zijn volle gunst betonen;
daar zullen zij, Gods knechten, met hun zaad,
zij, die zijn naam beminnen, erf'lijk wonen."

Psalm 69 wordt gerekend tot de zogenaamde "vloekpsalmen".

Paulus haalt er woorden van aan in Rom.11:9 en hij richt ze dan tegen de Joden van de synagoge des satans. Bij een van de kruiswoorden van de Here Jezus - "Mij dorst", Joh.19:28 - wordt ook verwezen naar Psalm 69, en wel vers 22:

"Ja, zij gaven mij gif tot spijs,
en lieten mij in mijn dorst azijn drinken."

De Kanttekenaren op de Statenvertaling geven de volgende korte samenvatting van deze Psalm:

"David (mitsgaders de Heere Christus onder zijn voorbeeld) klaagt tot God over zijn menigvuldig zwaar lijden, bidt vuriglijk om verlossing, geeft zijn verstokte vijanden over tot het rechtvaardig verderf, en prijst God voor de behoudenis zijner kerk."

Die "verstokte vijanden" waren vooral goddeloze volksgenoten, bondelingen dus, die Gods toorn en bondsvloek over Israël verwekten. Zij vervolgden en verdrukten David en alle rechtvaardigen, de ootmoedigen, die ellendig en arm en soms als gevangenen tot de HEERE om hulp riepen. Het gaat in Psalm 69 dus om de kerkstrijd, zoals die in de verbondsgeschiedenis telkens weer is voorgekomen, en waarover het ook gaat in heel dit boek.

Het ligt voor de hand om te denken, dat mijn overgrootmoeder op haar sterfbed bij het laatste vers uit de berijming van deze Psalm 69 vooral gedacht heeft aan Gods eeuwige gunst, die Gods volk wacht op de nieuwe aarde, in het hemelse land der rust. Maar in eerster instantie gaat het in Psalm 69 over strijd met bondsbrekers en goddelozen binnen de kerk. In die crisis wordt in overeenstemming met Lev.26 en Deut.28 Gods verbondsvloek ingeroepen ter verlossing van de rest naar de verkiezing der genade. De "dag des HEEREN", die dan reeds in de verbondsgeschiedenis op deze aarde aanbreekt, brengt de reformatie of "de herbouw van Juda's steden uit het stof". Het "beginsel der eeuwige vreugde" vangt dan reeds in dit leven aan als Gods volk "opnieuw in vrijheid" wonen mag (Ps.85 berijmd).

Het treffende is nu, dat Gods kinderen met al hun zonden en gebreken, staande voor de eeuwigheid, als het ware boven zichzelf kunnen uitstijgen. Zoals Paulus zegt in Rom.8:15-17, Gods Geest getuigt met hun geest. Want het gaat in Psalm 69, vers 14 berijmd, niet over de zaligheid van een individuele gelovige. Het gaat over Sion, Gods volk, Christus' kerk!

En dat heeft mijn overgrootmoeder op haar sterfbed ook zeker beseft. Staande in de gemeenschap der heiligen, dat is, Gods kerk van alle eeuwen, heeft zij, verlicht door Gods Geest, geprofeteerd. En die profetie spreekt steeds over Gods bondshandel met zijn volk, zijn kerk, waarvan elk gelovige een levend lidmaat mag zijn.

Mijn moeder was vooral in het laatst van haar leven bijzonder bezig met deze Psalm 69 van haar grootmoeder. Wij hebben Ps.69:14 ook gezongen bij haar begrafenis in 1998. Want die Psalm was in onze situatie wellicht actueler dan ooit. Het hart der vaders werd wedergebracht tot het hart der kinderen (vgl.Mal.4:6).

Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk, die geweest is vanaf het begin der wereld en vergaderd zal worden tot het einde toe. In de grootste smarten, blijven onze harten in de HEER gerust. Hoe somber ook de toekomst van Gods kerk op deze aarde mag lijken, het uitzicht van Psalm 69 blijft:

"Dat hemel en aarde Hem loven,
de zeeën en al wat daarin wemelt.
Want God zal Sion verlossen
en de steden van Juda bouwen,
opdat zij daar wonen en het bezitten;
het kroost van zijn knechten zal het beërven,
en wie zijn naam liefhebben, zullen daarin wonen."

15.11.3 Familie van Ekeren

Mijn grootvader had in Leerdam een eenmans schildersbedrijf. Zijn vier zoons leerden later allen van hem het vak en werkten met hun vader. Mijn moeder was de tweede van acht dochters en hielp mijn grootmoeder in de huishouding van het steeds groter wordende gezin. Vooral toen de kinderen nog klein waren, hadden ze het niet breed. Mijnmoeder kon goed naaien en spaarde zo ook de naaister uit in een tijd dat confectiekleding nog niet gebruikelijk was. Zij werd vaak uitgemaakt voor "dove kwartel", omdat zij minder goed van gehoor was. Misschien was dat ook de reden, dat zij meer dan anderen naar

binnen gekeerd leefde en wat moeite had om de dingen te volgen waarover anderen zich druk maakten. Zij is uitgegroeid tot een vrouw, die oprecht de HEERE liefhad, sterk in het geloof, van wie ik ongelooflijk veel steun heb ontvangen in de latere kerkstrijd. Bijzonder om te vermelden is, dat mijn grootouders in Leerdam praktisch burenen waren van de familie C.de Vries. De heer De Vries was hoofd van de christelijke school en ouderling in de Gereformeerde Kerk. Eén van zijn zoons was de latere ds.F.de Vries, voorman bij de Vrijmaking, (medeondertekenaar van de "Verklaring van Gevoelen" van 2-11-1943), en later vele jaren secretaris van het curatorium van de Theologische Hogeschool in Kampen. Als predikant van de vrijgemaakte Kerk van Den Haag-Oost heeft hij op cruciale momenten een belangrijke rol gespeeld in ons leven. Mijn moeder heeft in Leerdam als kind nog bij hem in de klas gezeten toen hij op de school van zijn vader optrad als onderwijzer.

Mijn grootvader was Gereformeerd, maar veel kerkelijk besef had hij niet. Toch liep hij op een zondag samen met zijn Hervormde zwager, Koos van Thiel, van Leerdam helemaal naar Gorinchem om daar de prediking te horen van K.Schilder, die daar dominee was van 28-9-1919 tot 24-9-1922. Deze zwager, de jongste broer van mijn grootmoeder, was een overtuigd chiliast. Daarover disputeerde en redeneerde hij ook enthousiast met mijn grootvader in diens gezin. Mijn oom Koos van Ekeren, de broer van mijn moeder, groeide later ook uit tot een fervent chiliast en dispensationalist, die altijd over dat onderwerp praten wilde en zijn naaste familie daarmee aanstak.

Het gezin van mijn grootouders Van Ekeren was heel gezellig en de leden daarvan waren zeer op elkaar gesteld. Twee zoons en twee dochters trouwden nooit en bleven ook na het overlijden van mijn grootouders levenslang samenwonen. Het was een muzikale familie, waarin veel werd gemusiceerd en gezongen. Mijn grootvader zei eens: "Als ik niet Gereformeerd was, zou ik van Johannes de Heer zijn", waarmee hij dus de "Vergadering van Gelovigen" bedoelde.

Omdat hij het daar zakelijk niet kon bolwerken, vertrok hij omstreeks 1927 uit Leerdam. Via Rhenoy en Buurmalsen kwamen zij in Geldermalsen terecht, waar het gezin deel uitmaakte van de Gereformeerde Kerk. In Geldermalsen was geen Vrijmaking. Indien de familie in Leerdam was gebleven, zouden zij daar ongetwijfeld tot de Vrijgemaakte Kerk hebben behoord. Leerdam ging grotendeels met de Vrijmaking mee. De zuster van mijn grootvader was getrouwd met (oom) Bas de Jongh. Over hem vermeldt het eerder genoemde gedenkboekje van ds.K.Deddens uit 1960 het volgende:

"Opmerkelijk is de lange staat van dienst van B.de Jongh als diaken. In 1917 doet hij zijn intrede in de kerkeraad; vrijwel aanstonds als penningmeester der kerk optredend, blijft hij tot de huidige dag deze functie nog vervullen!"
(a.w., blz.51).

De enige van de 12 kinderen die zich vrijmaakte was een jongere zuster van mijn moeder, die in de oorlogsjaren was getrouwd met een voormalige vriend en medewerker van mijn vader. Zij woonden destijds in Breukelen. Mijn oom Albert van Steenbruggen was een beste man, die vanaf het begin een lezer en geestverwant was van het blad "Contact". Als hij in Geldermalsen logeerde, ging hij 's zondags mee naar de Synodale Kerk. Hoewel het hem zeer moeilijk viel, heeft hij zijn uiterste best gedaan om mij, vooral in brieven, te bekeren tot wat hij beschouwde als de liefde en eenheid van Joh.17.

15.11.4 Familie De Vries

Mijn vader, Pieter de Vries, werd op 16 december 1906 geboren in Tiel. Zijn grootvader was een turfschipper uit Zwartsluis, die behoorde tot de Gereformeerde Kerk aldaar. In Zwartsluis was de Gereformeerde Kerk voor een belangrijk deel voortgekomen uit de na de Afscheiding in die plaats gevormde kruisgemeente. Wellicht dat de familie De Vries in Zwartsluis daardoor nogal mystiek van inslag

was. Er is mij verteld, dat mijn vader een oom Lukas had, een vrome jongen, die jong was gestorven. Ook was er een tante Wiegertje, een "bekommerde ziel", die dikwijls Psalm 6 zong.

Mijn grootvader De Vries was een vrolijke slager, die uit die zware kring wegtrok. Zo kwam hij in Tiel terecht en trouwde daar met een Hervormde boerendochter uit Ochten, die er van huis uit "niet veel aan deed." Toch lieten zij zich inlijven bij de Gereformeerde Kerk in Tiel. Hun vijf kinderen werden daar gedoopt. Op een kwaad moment onttrokken zij zich aan de gemeenschap der kerk. Dat werd later wel weer ongedaan gemaakt, maar zij bleven, wat men noemt "randkerkelijk". Mijn vader zonden zij bijvoorbeeld naar de openbare school. Vooral nadat mijn grootvader begin dertiger jaren vrij jong was gestorven, kregen de liefde tot de wereld en de grootsheid des levens hen meer en meer te pakken.

Mijn vader was echter geheel anders. Hij behoorde tot de Gereformeerden, die echt gevormd werden door de jongelingsvereniging. Kuyper en Bavinck waren daar dikwijls het eind van alle tegenspraak. Later was hij "de ziel" van de mannenvereniging. De dienst van de HEERE was in zijn leven het allerbelangrijkste. Hij was een blijmoedig en sociaal christen, die zich het evangelie niet schaamde. Door zijn werk kwam hij met vele mensen in contact, die in de Betuwe en de Gelderse Vallei dikwijls ook mystiek bevindelijk waren. Hij trachtte hen in hun bekommernis te troosten door te wijzen op de liefde van Christus en de vastheid van Gods Woord. Kerkelijke verschillen speelden daarbij geen rol. Het ging om het persoonlijk geloof. Mede door zijn sympathiek karakter werd hij zo tot een algemeen geliefd persoon zonder vijanden.

Hij leefde evenwel in een tijd, dat de toorn van God steeds groter werd over de eigenwillige godsdienst - zonde tegen het tweede gebod - van zovelen, die totaal ontzonken waren aan de kennis van zijn wegen in zijn historische verbondshandel met zijn volk.

Aangezien in Gods bestuur van alle dingen de toestand in de wereld correleert met die van de kerk, groeide ook de dreiging in de steeds goddelozer wordende wereld. Indien de rechtvaardige ternauwernood behouden wordt, waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen? (vgl. 1 Petr. 4:17-18). Met de kennis van vandaag beseffen we hoeveel er nodig was om ons op het rechte pad te krijgen. Om ons te verlossen moest er heel veel worden afgebroken. Daarom is Gods weg met ons zeer door de diepte gegaan.

15.11.5 Vader gesneuveld nabij de Grebbeberg in mei 1940

In de economisch zo slechte jaren dertig van de vorige eeuw zag mijn vader kans om een bloeiende zaak op te bouwen. Dat zegt toch ook wel iets over zijn zakelijke talenten. Het betrof een handel in duurzame gebruiksartikelen, zoals men die tegenwoordig aantreft bij postorderbedrijven: kleding, meubels, fietsen, enz. Het was dus geen winkelbedrijf maar er werd gewerkt met reclames en showrooms. Het bijzondere was, dat men kon kopen op afbetaling. Dat was een nieuw fenomeen in die tijd. De cliëntèle werd gevonden in de Betuwe, de Gelderse Vallei, de Utrechtse Heuvelrug, het Land van Maas en Waal e.a. Maar het plan was filialen te vestigen in andere delen van het land. Kort voor de oorlog was er al een filiaal gevestigd in Breda.

Omdat er bij een dergelijke zaak veel geld blijft zitten onder de mensen die dat nog moeten afbetalen, is er veel kapitaal nodig. Dat geld werd in eerster instantie geleverd door zijn zwager, de man van zijn oudste zuster, een rijke "hereboer" en rentmeester, die daartoe meedeed als "commanditaire vennoot". En verder werd er zuinig geleefd om zoveel mogelijk van het verdiende geld in de zaak te laten om uitbreiding te financieren.

Mijn vader werkte hard en na een verloving van zeven jaar trouwde hij op 17 september 1937 met mijn moeder. Zij waren heel gelukkig met elkaar; een geluk dat nog verdiept werd toen mijn moeder in 1939 in verwachting raakte. Maar toen in de loop van dat jaar

Nederland mobiliseerde, werd ook mijn vader opgeroepen in militaire dienst. Dat gaf grote problemen met zijn zaak. Hij trachtte zonder resultaat een goede vervanger te vinden. Elk verlof ging op in werken voor de zaak. In die spannende mobilisatietijd werd ik geboren op 19 september 1939. Mijn ouders waren blij toen mijn vader werd overgeplaatst van Enkhuizen naar Wageningen, waardoor hij gemakkelijker in Tiel kon komen.

Maar toen brak op 10 mei 1940 de oorlog uit.

En juist tussen Rhenen en Wageningen lag de Grebbelinie, waar het kwam tot een ware veldslag met het oprukkende Duitse leger.

Mijn moeder en heel haar familie moesten evacueren tot "achter de waterlinie". Dat was voor haar niet gemakkelijk met een baby en de grote zorg om haar man.

Na de capitulatie kreeg zij van het Rode Kruis in een brief van 31 mei 1940 bericht, dat haar man, de korporaal Pieter de Vries, was gesneuveld bij de Grebbeberg en aldaar werd begraven.

In het kort verslag van de kerkenraadsvergadering in Tiel op 3 juni 1940 lezen we o.m.:

"De Praeses herdenkt br.de Vries die door den Heere in het bijzonder was begiftigd met vrijmoedigheid om zijn Heiland ook tegenover andersdenkenden, met wie hij veel in aanraking kwam, te belijden. De zekerheid dat hij thans van alle ellende bevrijd de heerlijkheid mag genieten, trooste zijn weduwe en familie in hun zoo smartelijk verlies."

In het "Gereformeerd Mannenblad" stond de volgende advertentie:

"Ons bereikte de droeve tijding, dat op de Grebbeberg sneuvelde in dienst van het Vaderland, ons mede-besuurslid uit Tiel, Molenstraat 31, de heer
PIETER DE VRIES.

God nam hem tot zich op de leeftijd van 33 jaar.

Moge zijn uitgesproken belijdenis en zijn, ook tegenover de wereld, vrijmoedig getuigen van zijn Heiland tot troost zijn voor zijn treurende weduwe, kind en familie.

Namens de Kring van Mannenverenigingen
Zaltbommel en Omstr.:

Ds.H.M.Ploeger, voorz.

J.W.Griffioen, secr."

Bij de woorden "thans van alle ellende bevrijd", in het kerkenraadsverslag, dacht men waarschijnlijk vooral ook aan de ellende van de toenmalige bezetting c.a. Maar wij denken daarbij toch in de aller-eerste plaats aan het komende oordeel over de kerk. Het is de vraag of mijn vader zich zou hebben vrijgemaakt. En als hij zich had vrijgemaakt was de kans groot geweest, dat hij, zonder de bondshandel van de HEERE te onderkennen, zou zijn blijven denken - bewust of onbewust - in de lijn van Bavincks "catholiciteit van christendom en kerk". Daarom, inderdaad: hij is weggenomen vóór de dag des kwaads.

15.11.6 Faillissement en breuk met fam.De Vries

Na de capitulatie kwam het gewone leven wel weer op gang, maar er heerste de eerste tijd, vooral ook in het zakenleven, veel onzekerheid. Mijn moeder erfde in die omstandigheden onvoorbereid de verantwoordelijkheid voor een bedrijf, zonder dat zij daartoe de benodigde bekwaamheid bezat. Aangezien haar man met zoveel inzet en moeite daarvoor had gewerkt, kon zij zijn ideaal van een familiebedrijf, dat van vader op zoon zou overgaan, zo gauw niet loslaten. Dus wilde zij proberen de zaak voort te zetten. Op haar verzoek was het hoofd van het filiaal in Breda bereid om de leiding op zich te nemen. Maar toen rezen er ernstige moeilijkheden met de familie De Vries.

Na het overlijden van mijn grootvader deed mijn vader zijn best om zijn moeder en twee nog thuis wonende zusters te steunen. Zij voerden een deftig pensionbedrijf op het St.Walburg in Tiel, maar

daarbij verschaften zij hen meer zekerheid door hen in dat pand ook het beheer te geven over een showroom van zijn zaak. Zijn moeder en de tweelingzuster van mijn vader waren nogal dominante dames en zij beschouwden op die manier de zaak alsof die ook van hen was.

Bovendien keken ze een beetje neer op mijn moeder. Verder was de mondaine jongste zuster van mijn vader pas getrouwd met een medewerker van een algemene radio-omroep, die door de omstandigheden zijn baan was kwijtgeraakt. En nu vonden zij, dat deze man, die volgens mijn moeder daarvoor beslist niet geschikt was, de leiding van het bedrijf moest krijgen. Om kort te gaan: heel de familie De Vries, inclusief de commanditaire vennoot, keerde zich tegen mijn moeder en trachtte haar de touwtjes uit handen te nemen, die zij toch al niet zo stevig vast had. Het resultaat was, dat de voortgang van het bedrijf stagneerde.

Een doorslaggevende rol speelde voorts een lening, die mijn vader op persoonlijke titel was aangegaan om de woninginrichting e.d. van zijn jongste zuster te financieren toen deze ging trouwen. Het gebeurde wel meer, dat hij aan familie goederen uit zijn zaak leverde tegen inkoopsprijs. In het geval van zijn jongste zuster liep dat nogal op tot een voor die dagen fors bedrag. Mijn vader leende persoonlijk dat geld omdat: 1. zijn familie niet wilde weten, dat zij dat geld niet bezat, en 2. zijn eigen geld in de zaak zat en hij dat er ook niet uit kon halen. Maar de afspraak was, dat dit geld door de familie zou worden terug- of afbetaald. De familie De Vries ontkende nu glashard, dat er van een dergelijke lening sprake was. De man van wie mijn vader dat geld had geleend (een Hervormde emeritus-predikant!) heeft toen, met excuus aan mijn moeder, het faillissement aangevraagd van mijn vaders nalatenschap. Let wel: géén van de zakelijke crediteuren heeft dus dit faillissement aangevraagd!

Er werd een jonge, onervaren curator aangesteld. Alle voorraden werden voor een appel en een ei aan opkopers verkocht. De belangrijkste delen van de inboedel van mijn moeder werden door haar familie voor haar teruggekocht. En na enige tijd kwamen wij te wonen in het buurhuis van mijn grootouders aan de Stationsweg in Geldermalsen.

Door dit alles ontstond er een volledige breuk tussen mijn moeder en de gehele familie De Vries. De oudere broer van mijn vader werd benoemd tot mijn toeziend voogd, Hij is de enige van de familie De Vries die ik ooit heb ontmoet. En dat was maar eenmaal, zeer kort, toen hij in een crisissituatie werd te hulp geroepen toen ik zestien was.

Rest nog te vermelden, dat dit faillissement van mijn ouders pas in de jaren vijftig is geëindigd. De schuldeisers hadden toen het grootste deel van hun geld terug, nadat ook alle kosten van de curator e.d. waren voldaan.

Op 20 november 1948 werd aan mijn "in dienst van het vaderland gesneuvelde" vader, PIETER DE VRIES, posthuum toegekend het "oorlogs-herinneringskruis met de gesp voor bijzondere krijgsverrichtingen NEDERLAND MEI 1940".

Op deze wijze werd ik totaal onttrokken aan de invloed van de wereldse familie De Vries. Alle mooie plannen die mijn ouders in hun dromen voor mij hadden, waren van de baan.

Wat mij betreft: in een "vaderland", dat in zijn dienst gesneuvelde zonen op deze manier posthuum failliet liet gaan, kon ik mij later slechts een vreemdeling voelen.

Aldus begon de HEERE ons in het isolement te plaatsen.

15.11.7 De oorlogsjaren in Geldermalsen en de geboorte van mijn zusje

Als kleuter had ik last van stuipjes en huiduitslag. Ook herinner ik mij een nachtmerrie, waarvoor ik bang was. De dokter zei: met een rustig leven groeit hij er wel overheen. Wij woonden dus naast mijn grootouders Van Ekeren in Geldermalsen. Het huis was wat men

nu een "eigenkapper" noemt. Dus twee aan elkaar gebouwde woningen met elk een eigen dak. Mijn moeder voerde haar eigen huishouding, maar wij kwamen voortdurend over de vloer in het grootouderlijk gezin; en omgekeerd. Er waren nog vier jonge tantes thuis, van wie de jongste maar elf jaar ouder was dan ik. Opa van Ekeren was mijn grootste vriend. Ook al gebruikte ik zijn slakasje als zandbak; speelde ik 's zondags, als de hele familie na de kerkdienst bij elkaar was, met mijn vier neefjes verstoppertje tussen zijn eigen teelt tabaksplanten; liet ik zijn kippen los uit het hok en haalde louter uit nieuwsgierigheid de gekste streken uit. Opa had gelukkig een groot gevoel voor humor. Verder was ik kampioen weglopen. Op amper tweejarige leeftijd wandelde ik op mijn eentje dwars door het dorp naar mijn tante Geert helemaal aan het andere eind van Geldermalsen. Eens haalden ze me nog net op tijd van het station af, terwijl ik samen met een vriendinnetje op het punt stond om in een trein te stappen. Achteraf bezien waren het de gelukkigste jaren van mijn leven.

De laatste jaren van de oorlog kwamen 's nachts de grote vluchten geallieerde bommenwerpers over. Dat begon met een zacht gebrom in de verte, werd steeds sterker tot een diep, onheilspellend grommen, dat weer langzaam wegstierf in de verte. Je kon het nadoen door het paneel onder het klavier van Oom Koos zijn piano los te maken, het doorklinkpedaal in te drukken, en dan één of ander voorwerp steeds harder over de bassnaren te halen, en dan het geluid te laten wegsterven. Oom Koos was het daar niet mee eens, evenmin als met het verzamelen van de mooie koperen hulzen van de lichtspoormunitie rond het huis als er weer eens een luchtgevecht om het station had plaatsgevonden.

's Avonds werd ik afwisselend door mijn moeder of door een meer van mijn tantes in slaap gezongen. Het lied, dat ik het mooist vond, en dat zij steeds weer voor mij moesten zingen, was het lied over "de spreij":

"O Heer, die daar des hemels tente spreijdt.
En wat op aard' is hebt alleen bereijdt,
Het schuimig woedig meer kondt maken stille,
En alles doet naar Uwe lieve wille;
Wij slaan het oog,
Tot U omhoog,
Die ons in angst en nood,
Verlossen kondt,
Tot aller stond,
Ja zelfs ook van de dood."

Ook al begrijp je als kind niet alles, je voelt de "sfeer" heel fijn aan. Daarom, als je als kleuter in slaap gezongen wordt met liederen van de Valerius' Gedenckclank, de Psalmen en dergelijke, heb je voor je hele leven een prae op kleuters, die het met de onzinliedjes van een Annie M.G.Schmidt moeten doen.

Na september 1944 was het zuiden van ons land bevrijd, maar boven de grote rivieren niet. De Betuwe behoorde tot het frontgebied. De Duitsers trokken hier troepen samen. Wij hadden inkwartiering, evenals anderen nabij het station van Geldermalsen. Op zo'n 100 meter van ons huis was luchtafweergeschut opgesteld met loopgraven etc. Aan de overkant van de straat, onder de bomen van het daar toen aanwezige laantje, werden op een gegeven moment grote kanonnen en legervoertuigen verborgen.

De familie Van Ekeren behoorde tot het overgrote deel van de Nederlandse bevolking, dat probeerde zo goed en zo kwaad als het ging de oorlog door te komen. De twee jongste zoons waren in Arbeidsdienst naar Duitsland gegaan in de hoop, dat de twee oudere zoons dan het schildersbedrijf konden voortzetten.

De Duitse militairen, die tegen het eind van de oorlog in onze huizen waren gelegerd, waren overwegend nette mensen, van wie velen het nationaal-socialisme verfoeiden. Ds.G.Visee, die voor hij

in 1942 naar de kerk van Leerdam kwam, dominee was geweest in Emlichheim, in het Duitse graafschap Bentheim, schreef in het eerder geciteerde gedenkboekje van de kerk van Leerdam hoe hij in Duitsland daarmee omging:

"In de eigen gemeente waren jongens bij me gekomen met de vraag Dominee, kunnen we onder déze overheid nog soldaat zijn? Ik had hun geantwoord: Het moet volgens de Schrift. Alleen: onthoud je van al wat Gods Woord je duidelijk verbiedt; laat je liever doodschieten dan dat je meedoet aan het executeren van burgers en Joden, en houd je aan de wet van God. In de vorige gemeente had ik de broeders en zusters, onder waarschuwing voor de nationaal-socialistische géést, voorgehouden ook de tegenwoordige overheid gehoorzaam te zijn naar Romeinen 13: de "machten", waarover de apostel daar schreef, waren ook zulke lekkere jongens niet." (a.w., blz.58).

Ik weet nog hoe mijn oom, die goed kon pianospelen, klassieke muziek speelde en de ingekwartierde Duitse militairen daar naar kwamen luisteren.

In deze omstandigheden maakte mijn moeder kennis met een Duitse militair. Hij was een Evangelisch Lutherse Rijnlander die ook Nederlands sprak. Nu was mijn moeder in sommige opzichten een beetje wereldvreemd. Kortom, zij zag in deze man niet de Duitse vijand maar een sympathieke kerel die wel wat op mijn vader leek, van wie zij zoveel gehouden had. Zo ging zij van hem houden zonder zich de onmogelijke konsekwenties daarvan te realiseren. Zij heeft ons eens verteld, dat zij van elkaar hielden en dat zij mogelijk met elkaar zouden zijn getrouwd als hij niet was omgekomen in de laatste dagen van de oorlog. Indien zij met deze man getrouwd was, zou ik dus waarschijnlijk in Duitsland zijn terechtgekomen en Evangelisch Luthers zijn geweest.

Nu gebeurde het, dat zij in de spanning van die dagen buitenechtelijke omgang hadden en dat mijn moeder in grote moeilijkheden kwam doordat zij in verwachting geraakte. Door deze val in zonde heeft zij, zoals de Dordtse Leerregels in hoofdstuk V zeggen, "haar consciëntie zwaarlijk verwond". Hoewel zij voor God en mensen schuldbelijdenis deed, en van 's HEERENwege ook zeker vergiffenis ontving, heeft dit trauma haar verdere leven beheerst. Zij kon er met ons ook nauwelijks over spreken.

Vooraf de familie vreesde de schande in het dorp en na de bevrijding zelfs de mogelijke repercussie, indien bekend zou worden, dat het ongeboren kind van een Duitser was. Daarom werd in overleg met mijn tante Maaïke, die verpleegster was in Amsterdam, de oplossing bedacht, dat mijn moeder samen met haar op kamers zou gaan wonen in Amsterdam.

En daar, in de Frans van Mierisstraat nr.100, is toen op 9 november 1945 mijn zusje geboren. Als "Marijke van Ekeren" werd zij gedoopt in de Gereformeerde Raphaëlpleinkerk in Amsterdam-Zuid.

15.11.8 Mijn stiefvader, G.P.F. van der Heide

Toen mijn tante met een vriendin in 1946 naar Engeland vertrok, kon mijn moeder het in Amsterdam niet meer uithouden. Voor de oorlog kon men gemakkelijk aan een huurwoning komen, maar na de tweede wereldoorlog heerste er woningnood. Daarom ging mijn moeder met haar twee kinderen in Geldermalsen inwonen bij haar oudste zuster. Dat was een huis aan de Lingedijk. Aan de achterzijde bevond zich onder dat huis een kelder, en daarin kwamen wij te wonen. In de warme zomer van 1947 werd kennis gemaakt met de heer Gijsbertus Petrus Frederikus (Piet) van der Heide, (23-6-1909 - 10-7-1966). Begin van dat jaar was hij wegens een ernstige vorm van malaria uit Nederlands Indië teruggekomen. Na een korte verlovingsperiode is mijn moeder eind 1947 met hem getrouwd. Mijn zusje werd daarbij "geëcht" zodat ze voortaan Marijke van der Heide heette.

Mijn "tweede vader" was op dat moment hoofd van de Landmeetkundige Dienst van de Unie van Waterschapsbonden en was in die functie

bezig met het opmeten van de Linge. Door de latere aanpassing van dat mooie riviertje verbeterde wel de waterbeheersing maar niet het landschapsschoon. Er werd een woonark gekocht, Deze kwam uit de Biesbos, waar hij dienst had gedaan als verblijf voor onderduikers. Hij werd opgeknapt, van een naambordvoorzien - "Gedong Kapal" (dat betekent zoiets als "drijvend huis") - en wij gingen er in wonen, zodat we konden meetrekken met het werk van mijn stiefvader.

Het is moeilijk om de persoon van mijn tweede vader te beschrijven. Eerst iets over zijn afkomst en voorgeschiedenis. Zijn grootvader was de veldwachter van Kuinre, een dorpje aan de grens van Overijssel en Friesland, destijds nog gelegen aan de Zuiderzee. Zijn zoon, de vader van mijn stiefvader, was een echte "macho"-selfmade-man. Na een opleiding en een carrière vol avonturen bij de Kon.Marechaussee werd hij hoofd van de Keuringsdienst van Waren in Leiden en doceerde hij later zelfs als lector aan de Universiteit. Deze man was getrouwd met een zachtaardige, beschaafde fabrikanten- dochter. Na een dochtertje dat stierf, kregen zij twee zoons; de oudste was Piet en zijn vier jaar jongere broertje Herman. De moeder hield het meest van Piet. Herman was de zoon van zijn vader. Het gezin was werelds liberaal. Maar Piet werd naar de christelijke HBS gezonden. Daar voelde hij zich erg aangetrokken tot de sfeer in het Hervormd-Gereformeerde gezin van zijn vriend Wim Beekenkamp. Het ging goed op de HBS todat zijn moeder stierf en hij hersenvliesontsteking kreeg en bleef zitten in de derde klas. Zijn vader haalde hem daarop van school en plaatste hem als loopjongen in een apotheek in Wassenaar. Ik vermoed, dat deze behandeling was ingegeven doordat hij ontdekt had, dat zijn oudste zoon homofiel was en hij wel eens eventjes "een vent" van hem wilde maken. Dit werkte averechts, en Piet voelde zich doodongelukkig. Het slot van deze periode was, dat zijn vader hem, ver van Leiden vandaan, in een eigen boekhandel zette in Andijk. Daar las Piet alle boeken uit zijn winkel zonder er veel te verkopen, zodat de zaak failliet ging. Zijn vader trok daarop zijn handen van hem af en Piet geraakte aan lagerwal. Zo kwam hij in Amsterdam bij het Leger des Heils terecht. Als Heilssoldaat verkocht hij de Strijdkreet en zong in het straat- koor de evangelisatie- en opwekkingsliederen mee. Als Heilssoldaat werd hij vervolgens gedetacheerd in Almelo en verzamelde, vervoerde en distribueerde o.a. gebruikte kleding. In Almelo werd hij ook weer actief in de padvinderij, waaraan hij als jongen al veel plezier had beleefd. Zo trok hij als "hopman" met jonge jongens de vrije natuur in. Levenslang was hij een groot natuurliefhebber, en dit patroon, van als mentor met jonge knapen de natuur intrekken, herhaalde zich later menigmaal. Enkele ouders dienden hier een klacht tegen hem in wegens pedofiele gedragingen. Hij kwam daar- door met Justitie in aanraking en geraakte in een zeer diepe per- soonlijke crisis. Opgevangen door de gereformeerde mensen bij wie hij in de kost was, vermande hij zich en deed belijdenis in de Gereformeerde Kerk. Hij ging hard aan de studie voor het rentmees- tersexamen, terwijl hij als werkloze tewerkgesteld was bij een project van de Heide Mij. Hij slaagde voor zijn examen en was enige tijd assistent-rentmeester in Helenaveen in de Brabantse Peel. In 1936 vertrok hij naar Nederlands Indië. Daar had hij de tijd van zijn leven. Binnen vijf jaar bracht hij het tot administrateur van een grote onderneming op Java in de bergen achter Bandoeng. Hij werd zelfs tot ouderling verkozen in de Gereformeerde Kerk van Bandoeng. Toen de Jappen kwamen organiseerde hij sabotagedaden om hun opmars tegen te werken en probeerde hij tenslotte weg te komen naar Australië. Hij werd echter gevangen genomen en verhoord door de gevreesde Kempetai, de Japanse Militaire Politie. Hij bracht het er levend af en zat 3½ jaar in een Japans interneringskamp. Dat was een zware beproeving. In de grootste ellende in het kamp deed hij een gelofte: "Here, als ik hier mag uitkomen, zal ik een vrouw

zoeken en trouwen". Hij dacht daarbij aan een oorlogsweduwe met een paar kinderen.

Na de bevrijding werd hij opgenomen in het KNIL, het Koninklijk Nederlands Indisch Leger. Onder meer wegens zijn groot organisatie-talent en talenkennis promoveerde hij snel tot kapitein. Als zodanig was hij nauw betrokken bij de felle guerrilla-strijd tegen de "extremisten", waarbij van beide zijden standrechtelijke executies

voorkwamen. Hierbij werd hij geveld door de malaria, zodat hij op de boot werd gezet naar Nederland.

In hetzelfde jaar van zijn terugkomst leerde hij mijn moeder kennen en trad met haar in het huwelijk. Op zijn verzoek preekte ds.H.Versluys bij de huwelijksbevestiging in de Gereformeerde Kerk (synodaal) van Geldermalsen over de tekst van Jozua 24:15b:

"Maar aangaande mij en mijn huis,
wij zullen de HEERE dienen."

15.11.9 Homo-pedofiele geaardheid

De man met wie mijn moeder in 1947 trouwde was dus in aanleg een homoseksuele pedofiel. Toen zij met hem trouwde wist zij nauwelijks iets af van het bestaan daarvan. Door de man met wie zij huwde was er haar ook niets over verteld of uitgelegd. Er zijn zelfs redenen om aan te nemen, dat die man daar zelf ook niet veel van begreep. In gereformeerde kring ging men er blijkbaar vanuit, dat een homofiele geaardheid iets was wat men moest overwinnen. In het huwelijk ging het wel over.

Nu, dat bleek dus niet zo te zijn. Mijn stiefvader heeft mij zelf eens verteld, dat hij "het wel geprobeerd had, maar dat het niet ging". Het huwelijk werd dus nooit "geconsumeerd", zoals dat heet. Uit de seksuele voorlichting die hij mij later gaf, is mij ook wel duidelijk geworden, dat hij op dat gebied ideeën had, die niet erg realistisch waren.

Gezien de ellende, die daaruit voortkwam, was het ontbreken van goede en eerlijke seksuele voorlichting feitelijk misdadig. En in de kerk van Christus moet daarover ook onderwezen worden naar de Schriften. Paulus zegt in 1 Thess.4:1-8, dat men elkaar binnen de broederschap in deze zaak slecht kan behandelen en bedriegen. Ook gebrek aan kennis op dit gebied kan een mens en een kerkvolk doen verloren gaan (vgl.Hosea 4:6).

Wat de homoseksualiteit betreft: Gen.1:27 zegt, dat God de mens schiep: "man en vrouw". God schiep dus geen homo's. Mozes zegt in Deut.7:14, dat er onder de schaduwachtige verbondszegen geen onvruchtbare zou zijn onder Israëls mannen of vrouwen. Dat hield tevens in, dat er dan geen homo's onder Israël zouden zijn. In Rom.1:26-27 zegt Paulus, dat de homoseksualiteit een straf van God is op afgoderij of het niet danken en erkennen van God als de Schepper aller dingen. Ik weet wel, dat hij dan vooral een homoseksuele praktijk bedoelt, waarvoor hetero's kiezen terwijl zij niet als homo's geboren zijn. Maar dat dit hier als een zware straf en een grote schande wordt aangewezen, bewijst wel hoezeer de homoseksuele praxis van God vervloekt is.

Onder de gevolgen van de zondeval, waardoor de gehele natuur van de mens is bedorven, neemt de homoseksualiteit dus toch wel een speciale plaats in. Een hazelip, een verstandelijke handycap, een "mongooltje" e.d. waren in het paradijs ook nooit voorgekomen.

Maar wie dat nu treft, kan daar zelf niets aan doen. De woorden van Christus over de blindgeborene in Joh.9:3 zijn immers duidelijk. Bij wie geboren worden met een homoseksuele aanleg is dat evenmin straf op persoonlijke zonde. Maar die geaardheid leidt wel degelijk tot persoonlijke zonde als daaraan wordt toegegeven. Van iemand die blind of doof geboren wordt, of iemand met een verstandelijke handycap, wordt niet gevraagd, dat hij of zij daar tegen strijden zal. Maar een als homoseksueel geborene moet wèl levenslang tegen

zijn geaardheid vechten indien hij als christen behouden wil worden. Zoiemand moet zichzelf "snijden terwille van het Koninkrijk der Hemelen": Matth.19:12. In de praktijk betekent dat inderdaad: niet trouwen en léven voor de kerk, de gemeenschap der heiligen (vgl. Matth.5:29-30). In de diepte van ellende is er dan telkens toch "de vergeving", opdat de HEERE gevreesd worde; Psalm 130. Bij het sterven worden wij - ook de homoseksueel geboren onder ons - verlost van ons "natuurlijk lichaam", en in de opstanding des vleses zullen we dan "het beeld van de hemelse dragen"; 1 Kor.15:42-49; vgl. Matth.22:30. Per saldo is dit leven maar een korte tijd; 1 Petr.5:10, 2 Kor.4:16-5:9, Rom.8:18.

Naar mijn ervaring met mijn stiefvader is het zo, dat het toegeven aan de homoseksuele begeerte en praktijk, in het vergeten of ont-kennen van de zonde daarvan, iets demonisch is. De homoseksuele praxis wordt in de Schrift veroordeeld als een gruwel (Lev.18:22), waarom de HEERE de Amoriëten uit Kanaän verdelgde en Sodom en Gomorra omkeerde. Wie zich daaraan overgeven, geraten in de macht van de duivel. Er gaat daarvan een zeer boze en verontreinigde invloed uit op de gehele omgeving (vgl. Lev.18:25 e.v.).

De aangeboren homoseksualiteit van mijn stiefvader en zijn pedo-fiele neiging, waarvan hij zelf het gevaarlijke en verderfelijke niet voldoende onderkende en begreep, had verwoestende gevolgen in ons gezin en voor de goede strijd in de kerk. Ondanks alle goede voornemens en telkens herhaalde bekeringen en spijtbetuigingen liep het uiteindelijk totaal verkeerd af.

De HEERE dienen is geen eigen verkozen ideaal.

Verbondstrouwen is het in vertrouwen overgeven van hart en leven aan de HEERE en Christus in zich laten werken door zijn Woord en Geest.

"Want door genade zijt gij behouden,
door het geloof, en dat niet uit uzelf;
het is een gave van God; niet uit werken,
opdat niemand roeme." Ef.2:8-9.

15.11.10 Spanning en onrust

Eind 1947 werden dus twee mensen in de echt verbonden met beide een traumatiserend verleden. Daarbij was de man in aanleg een homo-seksuele pedofiel, die de opvatting was bijgebracht, dat men als gereformeerd mens zoiets in het huwelijk kon en moest overwinnen. Men kan hierover het hoofd schudden, waar wij belijden, dat, met behoud van de menselijke verantwoordelijkheid, het toch Góð is, die in het huwelijk man en vrouw tezamenvoegt. En wat God heeft samen-gevoegd zal de mens niet scheiden. Gezien alles wat later gevolgd is, geloof ik, dat de HEERE met dit alles een heel speciale bedoe-ling heeft gehad. Daarbij denk ik in het bijzonder ook aan de tekst van 1 Kor.1:27-29:

"...wat voor de wereld dwaas is,
heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen,
en wat voor de wereld zwak is, heeft God uitverkoren om wat sterk is te beschamen; en wat voor de wereld onaanzienlijk* is,
heeft God uitverkoren, dat, wat niets is, om aan hetgeen wèl iets is, zijn kracht te ontnemen, opdat geen vlees zou roemen voor God."

Bedenk daarbij, dat Paulus het hierbij heeft over de levens van individuele mensen, zoals die worden betrokken en opgenomen in het kerkvergaderend werk van Christus:

"dé kracht Gods en dé wijsheid Gods".

De eerste tijd in de ark moest ieder zijn draai vinden. Mijn stiefvader leed nog aan de gevolgen van de malaria en had last van nachtmerries. Er werd heel veel gesproken tussen hem en mijn moeder. Zij had geleerd om zelf van genade te leven en stond door aanleg en ervaring open voor de bijzondere noden en problemen van haar

tweede echtgenoot. Zoals het oude gereformeerde huwelijksformulier zegt, heeft God, de HEERE, betuigd, dat Hij, net als bij Adam en Eva, nog heden ten dage aan een ieder zijn huisvrouw als met zijn hand toebrengt. Mijn moeder heeft daarom dit huwelijk opgevat als een verbond met mijn tweede vader om "door oprechte liefde verbonden, elkander trouw te helpen en bij te staan in alle dingen, die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren". Daarbij heeft zij juist in dit bijzondere geval vertrouwd op Gods beloften, zoals die ook in het huwelijksformulier staan:

"Hoezeer dan ook den getrouwden gemeenlijk velerhande tegenspoed en kruis vanwege de zonde overkomt, zo mogen zij evenwel in hun harten verzekerd zijn van de gewisse hulp Gods in hun kruis, en leven in het vertrouwen, dat Hij hun zijn bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerminst verwacht."

Vanaf het begin bracht mijn nieuwe vader een heleboel onrust met zich mee. De gespannenheid zat in hemzelf maar ook in wat hij deed en wat hem overkwam. In sommige opzichten was dat wel avontuurlijk en boeiend maar de rust en stabiliteit die kinderen nodig hebben om zich ongestoord te kunnen ontwikkelen, ontbrak ten enenmale. Daarbij waren het vooral zijn ongewisse stemmingen, die de toestand onzeker maakten. Het ene moment was hij de vriendelijkheid zelf, het andere moment viel hij uit en kon je een draai om je oren krijgen. Hij was ook heel dominant aanwezig; hij leefde niet met ons maar wij leefden met hem. In alles wat hij meemaakte werden wij betrokken, ook in de conflicten, die hij had in zijn werk.

Van Geldermalsen ging het met de woonark naar Leerdam. En toen weer terug naar Geldermalsen. Er volgde ontslag op het werk en een nieuwe werkring in Amsterdam als chef de bureau bij de Federatie van Boekdrukkers. Gerekend tot het woonark- en woonwagenvolk, werd ons in Amsterdam een ligplaats toegewezen aan het Zeeburgerpad. Dat was een achterbuurt, waar mijn zusje na enige tijd lichtelijk werd aangerand door een man met een hond in een oude woonboot. Voor enige tijd vertrokken we toen naar Nigtevecht. De piano werd verkocht en met de opbrengst kocht mijn vader een oud Singertje, een autootje van ver voor de oorlog. Daarmee zou hij dagelijks naar zijn werk in Amsterdam rijden. Dat ging een paar keer goed, maar toen bleef het stukje antiek ergens halverwege staan. Omdat reparatie duurder zou worden dan het ding gekost had, verdween het helaas naar het autokerkhof. Ons verblijf in Nigtevecht werd verlengd doordat mijn vader bij het zwemmen in de Vecht in een stuk glas trapte, waardoor zijn grote teen zwaar gewond werd. Maar toen daarvan het ergste leed geleden was vertrokken we naar de Sixhaven in Amsterdam-Noord. Dat was een deftige jachthaven, waar ook de "Piet Hein" lag, het jacht van de koninklijke familie. Toen het daar te duur werd, namen we in de IJhaven, waar de golfslag van het IJ de ark dikwijls heftig deed schommelen. Daar werd "Gedong Kapal" inclusief een groot deel van de inboedel, verkocht. Wij kwamen terecht op gemeubileerde kamers in de Van Breestraat, vlakbij het kantoor van mijn vader in de Van Eeghenstraat aan het Vondelpark. In een periode van ongeveer twee jaar (1950-51) zat ik op zes verschillende lagere scholen. (In totaal veranderde ik twaalf keer van lagere school; iets dat ik beslist niet kon waarderen). Op zijn werk kon mijn vader niet overweg met zijn baas, een broeder uit de (synodale) kerk. Op het laatst werd hij daar overspannen van en kreeg ontslag met een aantal maanden salaris. Hij verzond toen vele actieve sollicitaties naar ondernemingen in Belgisch Congo en in Kenia om weer in zijn oude vak als "planter" terug te komen. Dat ging niet door. Maar het scheelde niet veel of we waren naar Brazilië vertrokken. Daar moest een door een grote papierfabriek ontbost gebied in de staat Parana in cultuur gebracht worden. We waren al bezig om Portugees te leren. Toch werd daarvan afgezien en we verhuisden naar kamers in de Jan van Nassaustraat in Den Haag.

Daar had mijn vader een baan gevonden bij de Unie van Waterschapsbonden. Hoewel hij was aangenomen als "commies-redacteur" voor het blad "Waterschapsbelangen", kreeg hij hier de ruimte om tal van initiatieven te ontplooiën ten dienste van de waterschappen in heel Nederland. Door al dat werk werd hij in toenemende mate belast. De spanningen daarvan bracht hij ook mee naar huis. Op het laatst ontspoorde hij wellicht ook daardoor naar buiten toe in het zedelijke vlak.

15.11.11 De HEERE waakt over zijn Woord

Nu is het haast onvermijdelijk, dat men zich zal afvragen: leidde de pedofilie niet tot incest? Pedofilie staat immers bekend als onverbeterlijk. Hierbij moet men wel bedenken, dat mijn stiefvader destijds in Almelo op dit punt een diepe crisis had doorgemaakt. Hij had daarna openbare geloofsbelijdenis afgelegd in de Gereformeerde Kerk. En bij zijn trouwen had hij zich vast voorgenomen: "Ik en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen". Maar ja, desondanks is er toch een keer iets misgegaan. In de tijd aan het Zeeburgerpad in Amsterdam gebeurde het eens, dat hij op een morgen mij bij zich riep in bed en aan mij begon te frummelen. Mijn moeder was al opgestaan en in de keuken bezig. Ik verstarde en probeerde zo gauw mogelijk weg te komen en te vergeten. In die dagen zat ik op een school van "standing" in Amsterdam-Zuid, vlak bij het kantoor van mijn vader. Tussen de middag bleef ik dan bij hem over. Nu gebeurde het op deze bewuste dag, dat ik tijdens het overblijven op het kantoor klaagde over buikpijn. Met zijn kwade geweten schreef hij dat ogenblikkelijk toe aan wat er die morgen gebeurd was. Hevig ontsteld en bijna in tranen zei hij: "Pappa zal het nooit meer doen, hoor!". Toen ik dertien was en wij in Den Haag woonden, zouden mijn vader en ik met z'n tweeën per fiets een kampeertocht maken naar de Belgische Ardennen. Op de tweede dag hadden we juist ons sheltertje* op een strook gras tussen twee korenvelden bovenop een heuvel bij het dorpje Kerkom, toen er een zwaar onweer losbrak. Links en rechts sloeg de bliksem in. De grond dreunde van de donderslagen. Een gordijn van zware regen spoelde ons tentje bijna weg. Terwijl we in de tent op de grond lagen, stroomde het water naar binnen, zodat we kletsnat werden. Hoewel hij normaal van zoiets niet verschrokken zou zijn, was mijn stiefvader nu totaal van de kaart. Zodra het kon werd ons boeltje bij'elkaar geraapt en de toevlucht gezocht bij gastvrije mensen in het dorp onderaan de berg. Hierna wist hij niet hoe gauw hij weer naar huis moest terugkeren. Alles duidde er op, dat hij boze dingen in de zin had gehad, waarbij "de stem des HEEREN" in het onweer (Ps.29) hem een halt had toegeroepen.

Wat mij betreft zie ik dit als een bewaring van Godswege met het oog op de kerkstrijd, die ik later zou moeten voeren. Daarin - in die kerkstrijd - ging het om Gods Woord. Toen de HEERE Jeremia riep tot profeet, zei Hij: "Ik waak over mijn Woord" (Jer.1:12). Daartoe had Hij Jeremia reeds gekend eer Hij hem in de moederschoot vormde. Daarom was de HEERE met hem en bewaarde Hij hem.

15.11.12 Het lijden van de tegenwoordige tijd

Hoewel we dus bewaard zijn voor ernstige beschadiging door incest, heeft de geaardheid van onze stiefvader naar mijn mening toch heel veel schade toegebracht. Ook al verricht zoiemand geen seksuele handelingen, er gaat - om zo te zeggen - toch een seksuele invloed van hem uit. En die is verreweg het schadelijkst geweest voor mijn zuster. Zij was pas twee jaar toen moeder hertrouwde en is dus van het begin af door hem gevormd. Vooral toen zij groter werd en in de pubertijd kwam, onderging zij een uitstraling van afkeer en afkeuring. Een vader is heel belangrijk voor zijn dochter. Zij is later ernstig psychiatrisch patient geworden. De psychiater die zich het laatst in haar achtergrond en verleden verdiepte, consta-

teerde bij haar het zogenaamde Stockholm-syndroom. Dat is een verschijnsel waarbij zware psychische druk niet leidt tot agressie en tegenstand maar juist tot het overnemen van de inzichten van de onderdrukker. Het is een vorm van onbewuste psychische zelfbescherming om in een feitelijk onduldbare situatie te kunnen overleven. Onder de voortdurende druk nam op deze manier mijn zuster als kwetsbaar en gevoelig kind het standpunt van haar homofiele stiefvader over. Volgens de psychiater verklaart dit waarom zij zichzelf zo sterk afkeurt, zowel wat uiterlijk als wat innerlijk betreft.

Alle opleidingen na de lagere school mislukten (Lyceum, Huishoudschool, Mulo, kweekschool voor kleuterleidsters, opleiding kraamverzorging). Op school werd zij gepest. Thuis was er de druk van haar stiefvader. In de kerk kwam er door de kerkstrijd de afwijzing en veroordeling. Sedert haar zeventiende had zij de ene psychosomatische klacht na de andere. Tien jaar later werd zij totaal arbeidsongeschikt verklaard. Diverse malen werd zij opgenomen in psychiatrische ziekenhuizen als haar toestand ernstig psychotisch werd. Zij had een sterke band met moeder. Maar bij deze ontwikkelde zich vanaf 1988 de ziekte van Parkinson en een toenemende dementie tot zij in 1998 overleed. Sedert 1997 lijdt mijn zuster aan een chronische psychotische depressie. Geen medicijn kon dat stoppen en herhaalde reeksen ECT-behandelingen (elektroshoks) brachten geen baat. Deze ziekte heeft ook genetische oorzaken (de jongste zuster van onze moeder stierf in Psychiatrisch Ziekenhuis Veldwijk in Ermeloo, terwijl zij toch een gelukkige jeugd had). Maar de achtergrond van haar jeugd en de kerkstrijd is bij mijn zuster heel duidelijk aanwezig. Een psychiater vergeleek dat met het zogenaamde concentratiekamp-syndroom. Daarbij krijgen mensen op latere leeftijd last van de ellende die zij in de oorlog hebben meegemaakt.

Het ergste is nu, dat haar zelfveroordeling wordt betrokken op God. Het is thans niet de aardse vader maar de hemelse Vader, die haar volgens haar besef moet afwijzen en veroordelen. Zij veroordeelt zichzelf als een huichelaar en ongelovige. Dat komt in al haar angsten steeds naar boven. Zij ziet zich dan als de rijke man uit de gelijkenis (Lukas 16:19-31) na het sterven in de pijn en voor eeuwig gescheiden van haar moeder en broer. En dat, terwijl de band tussen ons zo hecht is en wij door de kerkstrijd zijn terechtgekomen in een uiterste isolement. Ondanks al haar moeilijkheden heeft mijn zuster zich haar leven lang ingezet voor de dienst van de HEERE, de broederschap en de goede geloofsstrijd. Zelfs in de diepste psychosen moest en zou haar bijbeltje mee de isoleerkamer in.

Zo leef ik nu al meer dan tien jaar als "mantelzorger" naast het meest hardnekkige "subjectivisme" dat zich denken laat. Alleen is het geen subjectivistisch ongeloof maar ziekte (wat mijn zuster, in haar ziekte, dwars tegen alles en iedereen in, ontkent). En voorts geloven wij, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden; Rom. 8:18.

15.11.13 Alleen Gods Woord is bepalend

Het is voor ons onbegrijpelijk hoe God als Vader zijn lieve kinderen zo kan laten lijden en ons roepen om hulp en uitkomst niet lijkt te verhoren.

De apostel Paulus had het over een engel des satans, die hem met vuisten sloeg. Hij bad de Here, dat dit zou ophouden, maar de Here antwoordde hem: "Mijn genade is u genoeg, want de kracht openbaart zich eerst ten volle in zwakheid" (2 Kor.12:7-9).

De ellende waarin wij verkeren is bijna niet uit te houden.

Een ziekte als die van mijn zuster behoort tot de zwaarste vormen van menselijk lijden. Toch heeft de HEERE daarmee zijn wijze bedoelingen. In zondag 1 van de Heid.Cat. belijden wij als onze enige

troost onder meer: "dat zonder de wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet...". Maar ik ben er van overtuigd, dat er - zeker in ons geval - ook nog een verder strekkende bedoeling achter zit dan de persoonlijke zaligheid. In het geval van de blindgeborene zegt de Here in Joh.9: 3, dat de werken Gods in hem openbaar moesten worden. Christus maakte de blindgeborene ziende en de zienden blind (vers 39) opdat heel het volk en de kerk van alle eeuwen zou weten wie Hij is en wat Hij doet.

Het effect van de ziekte van mijn zuster is, dat wij dagelijks worden teruggeworpen op Gods Woord alleen. Ook als een kind van God "het gevoel der genade" totaal moet missen (en dat is volgens D.L., V.13 een kwaad "bitterder dan de dood!"), is Gods Woord - tevens betekend en verzegeld door de sacramenten - de absolute waarheid en de enige zekerheid.

Ter verlossing uit eeuwen van subjectivistisch ongeloof gaf de HEERE de Vrijmaking van 1944. Als vrijgemaakte gelovigen weten wij daarom, dat het geloof alleen kan en mag rusten op Gods Woord, op zijn verbondsbeloften, zoals die met name ook in de doop zijn betekend en verzegeld. Het "gevoel der genade" is op zichzelf hoogst onbetrouwbaar. De juistheid daarvan hangt volledig af van de overeenstemming met Gods Woord.

We lazen onlangs aan tafel de geschiedenis van Micha in Richteren 17. Totaal in strijd met Gods geboden maakte deze man een gesneden en gegoten beeld en richtte in zware overtreding een eigen erediensdienst op met de door hem voor een prikje gehuurde kleinzoon van Mozes als priester. Het slot van dat hoofdstuk vermeldt dan wat een geweldig "gevoel van genade" die Micha had!

Richt.18 laat vervolgens zien hoe de stam Dan dit alles onder diefstal en geweld van Micha overnam en op die manier leefde totdat zij eeuwen later, in ballingschap werden weggevoerd.

Steeds weer bedriegen mensen zichzelf met zo'n "gevoel der genade", terwijl zij leven in strijd met het eerste en vooral het tweede gebod van Gods wet. Alleen al in Nederland leven vandaag miljoenen mensen, die zichzelf wijsmaken, dat God van hen houdt, dat alles goed is en dat ze straks in de hemel zullen komen, terwijl de feiten bewijzen, dat zij zelf of in hun voorgeslacht door Gods verbondswraak uit zijn verbond en kerk werden uitgeroeid. Zonder de genade van waarachtige bekering en daadwerkelijke betering des levens komen deze "vrome" mensen straks voor een toornend Rechter te staan! Hun "gevoel van genade" is dus bedrieglijk en volkomen vals.

Precies omgekeerd is het door haar ziekte bij mijn zuster. In een tijd dat zovelen zichzelf bedriegen, dat zij gelovige christenen zijn, terwijl zij leven onder de toorn en de gevolgen van Gods verbondswraak, acht zij zichzelf een ongelovige huichelaar, terwijl zij als medegetuige de smaadheid van Christus mag dragen.

In beide gevallen is alleen Gods Woord bepalend.

De vraag hoe het met ons staat en op welke weg wij ons bevinden - de brede weg van eigenwillige godsdienst of de smalle weg achter de Leidsman ten leven - is alleen te beantwoorden bij het licht van Gods Woord.

Meer dan ooit is dit vandaag voor ons van belang.

Want heel ons getuigenis lijkt heden te worden weersproken door de kerkelijke situatie en door de feiten van de ellende en het uiterste isolement waarin wij zelf ons dagelijks bevinden. Daardoor lijkt het alsof de HEERE tegen ons is en dat het fout is wat wij zeggen en waarvoor wij hebben gestreden.

De ziekte van mijn zuster dwingt ons nu voortdurend om af te zien van onszelf en van alles wat voor ogen is, en ons vertrouwen uitsluitend en alleen te vestigen op de geopenbaarde dingen naar het woord Gods. Het spoort ons aan om de Schriften na te gaan of de dingen zo zijn als wij hebben mogen getuigen in de recente kerk-

strijd. Daardoor worden we ook gedrongen om de feiten van de historie na te gaan en te beschouwen in het licht van de goedertierenheid des HEEREN. Zo mag ik ook onder heel moeilijke omstandigheden dit boek schrijven.

Deze persoonlijke geschiedenis moge mede bewijzen, dat het geen hardnekkigheid of eigenzinnigheid is, waardoor wij nu al veertig jaar lang buiten elke geïnstitueerde kerkelijke gemeenschap staan. Als het anders kon en mocht zouden we ons al lang bij een of andere kerk gevoegd hebben. Het was Gods genoegzame genade, die ons heeft gehouden op de wegen des HEEREN, tot zegen ook van het volk van God. Ziet, de Here zal wederkomen op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. En zijn oordeel zal dan niet anders zijn dan Hij op alle "dagen des HEEREN" in de verbondsgeschiedenis van zijn kerk op deze aarde tot op heden heeft laten zien. Als getuigen mogen wij naar Openbaring 11 "uitgaan in de geest en de kracht van Elia", zoals de engel Gabriël dat eens zei van Johannes de Doper toen hij diens geboorte aankondigde:

"om de harten der vaders te keren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de gezindheid der rechtvaardigen, teneinde voor de Here een weltoegerust volk te bereiden." (Lukas 1:17).

15.11.14 Onze vrijmaking van 1952 en de gezinscrisis van 1955

In Den Haag verhuisden we vanuit de Jan van Nassaustraart in "Oost" naar een nieuwe flat in de Moerwijk. Middels de vrijgemaakte ouders van een vriendje van mij, dat mijn stiefvader erg aardig vond, zijn we daar, zoals ik eerderal beschreef (15.1) Vrijgemaakt geworden. Deze mensen zijn zelf later Hervormd geworden! Tal van dingen in de Synodale Kerken hadden mijn vader al langer geërgerd. Zo zat ik in Den Haag-Oost op de synodale knapenvereniging. Op een warme zomeravond zei de leider van die knapenvereniging: "Jongens, het is veel te warm om hier in dit duffe vertrek te zitten, kom op we gaan voetballen op het Malieveld!" Dat "duffe vertrek" legde mijn vader uit als: "die duffe Bijbel"; en dat vond hij maar niets. Ook de AR-politiek t.a.v. Indië was volgens hem een verloochening van de oude beginselen. Bovendien ergerde hij zich aan de bombastische show van sommige predikheren in toga, waarbij de vorm het gebrek aan inhoud moest verhullen. Toen we in de Moerwijk huisbezoek zouden krijgen, kwam er één ouderling veel te laat opdagen. Na een gezellig gesprek over Indië, constateerde deze man tenslotte dat zijn medebroeder het liet afweten, en vertrok hij zonder gebed en zonder dat de Bijbel open was geweest. Kennisneming van wat er precies met de Vrijmaking gebeurd was, verklaarde voor mijn vader wat de oorzaak was van de deplorabele toestand in de kerk waarvan hij lid was. Daarmee was voor hem de zaak beslist. Na zijn vrijmaking abonneerde hij zich direkt op "De Reformatie" en het "Gereformeerd Gezinsblad" en was hij van meet aan een groot voorstander van de "doorgaande reformatie". Mijn moeder had er meer moeite mee, maar haar beslissing had veel meer diepgang.

Zo heeft de Here, ongeveer een halfjaar na het overlijden van de professoren Schilder en Holwerda, ons als weggebroken takken opnieuw geënt op de olijf, zijn ware vrijgemaakte kerk. De prediking was hier werkelijk tot opbouw (Ef.4) en de beleving van de gemeenschap der heiligen was een geweldige steun; in het bijzonder voor mensen, die het in hun eigen leven zo moeilijk hadden.

De vrijgemaakte kerkdiensten in de Haagse Moerwijk werden destijds gehouden in een klaslokaal van de lagere school in de Vierheems-kinderenstraat, waar ik doordeweeks op school zat. Na mijn rommelige lagere schoolopleiding met tal van hiaten vond men het nodig dat er voor mij na de zesde nog een zevende klas volgde. Daar werd ik klaargemaakt voor de middelbare school. Met het beste toelatings-

examen van de klas kwam ik daarna in één van de vier eerste klassen van het Christelijk Lyceum aan de Bezuidenhoutseweg; helemaal aan de andere kant van Den Haag. De capaciteit van die school was feitelijk te klein voor zoveel leerlingen. Maar aan het eind van het eerste jaar vielen er zoveel leerlingen af, dat er maar twee van de vier klassen overbleven, zodat daarmee het probleem was opgelost. Zonder veel persoonlijke aandacht moesten deze leerlingen zich maar zien te redden op die bar ongezellige school. Mijn vrijgemaakte vriend uit de Moerwijk bleef zitten en verdween naar een andere school. Zelf werd ik voorwaardelijk bevorderd tot de tweede klas. Met de dreiging van een terugzetting naar de eerste klas kon ik niet leven en daarom werd ik overgeplaatst naar de tweede klas van de Mulo.

Intussen waren we middels een woningruil verhuisd van de Moerwijk naar een flat in het Bezuidenhout. We waren daar lid van de gemeente van Den Haag-Oost, waar ds.F.de Vries predikant was. De sfeer in deze gemeente was niet zo best. Er heerste standsverschil en aanzien des persoons. Daarover werd zelfs geklaagd bij kerkvisitatoren en het kwam ook op de classis ter sprake. Er waren ook veel onttrekkingen aan de gemeenschap der kerk. Als ds.De Vries deze vanaf de kansel moest bekend maken, was hij vaak bijna in tranen. De preken van ds.De Vries werkten dikwijls ook nogal op het gemoed. Al met al was het in Den Haag-Oost niet erg opwekkend.

Mede door de druk op zijn werk ging het in deze tijd mis met mijn stiefvader. Hij veroorzaakte eigenlijk permanent onrust en strubbelingen in het gezin, maar nu werd het gewoon kwaadaardig. Voordat hij naar zijn werk ging, trok hij 's morgens vroeg met jonge vrienden de duinen in. Thuis was hij niet te genieten en hij besefte totaal niet wat hij ons daarmee aandeed. Het leek wel psychopatisch; het was werkelijk om gek van te worden. En naar buiten toe moest daarbij de schijn worden opgehouden dat er niets aan de hand was.

Mijn moeder werd bedreigd: "Als je hierover in de kerk iets zegt, onttrek ik me meteen!"

Loyaliteit werd tot terreur.

Op een dag, ergens in augustus 1955, kwam het hierdoor tot een explosie tussen mij en mijn stiefvader. Totaal overspannen dreigde ik hem te lijf te gaan. En hoewel ik toen pas 15 jaar oud was woog ik bijna 100 kg en was ik behoorlijk sterk. De ruzie werd zo luidruchtig, dat er meerdere burens aanbelden en op de voordeur bonstten. Dat bracht ons tot bezinning. De Here heeft ons bewaard voor onherstelbare dingen.

De volgende dag ging mijn moeder met mijn zusje en mij naar haar ouderlijk huis in Geldermalsen. Na overleg werd afgesproken, dat ik voorlopig in Geldermalsen zou blijven. Mijn moeder en zusje keerden daarop weer terug naar Den Haag.

15.11.15 Mijn verblijf in Geldermalsen en het daar weghalen met de politie

Thuiskomend in Den Haag vond mijn moeder een berouwvolle man, die haar onder tranen vergeving vroeg en beloofde met zijn "natuurvrienden" te breken en in Gods kracht weer te zullen strijden tegen zijn zondige vlees. In Geldermalsen ontving ik van hem een brief met ongeveer dezelfde inhoud, gevolgd door een persoonlijk bezoek. Ik griezelde een beetje van de sentimentaliteit en vond alles goed als ik maar niet naar Den Haag moest terugkeren. In Geldermalsen was de sfeer normaal en gezond, maar die in het gezin in Den Haag was voor mijn besef abnormaal, om niet te zeggen ziek en onleefbaar. Er werd een regeling getroffen, waarbij ik tot nader order in Geldermalsen zou blijven. 's Zondags zou ik naar de Vrijgemaakte Kerk gaan en daar ook de catechisatie volgen. Verder kwam ik in het derde cursusjaar van de Mulo in Culemborg. Mijn grootmoeder met haar nog thuis levende twee zoons en twee dochters namen daarmee nogal wat op zich!

Wat mij betreft: ik was weer terug bij de familie en in de omgeving waar ik mijn eerste, gelukkige, jeugdijaren had doorgebracht en waar ik in de schoolvacanties steeds had mogen logeren. Op school ging het goed. Ik ging trouw naar de Vrijgemaakte Kerk en de catechisatie in Culemborg; en dat terwijl de gehele familie in Geldermalsen 's-zondags naar de Synodale Kerk ging. Toen mijn oom Koos (twee jaar jonger dan mijn moeder) eens met mij meeging naar de Vrijgemaakte Kerk in Culemborg, preekte daar ds.G.Janssen uit Amsterdam (de schrijver van "De feitelijke Toedracht"). Na afloop was zijn enthousiaste reactie: "Ik heb in vijftig jaar niet zo'n goede preek gehoord!" Toch vergeleek hij later het verschil tussen de Vrijgemaakte en de Synodale kerk met het verschil tussen bruine en zwarte schoenen.

Ik trachtte hem ook te overtuigen, dat het chiliasme verkeerd was. Maar hij is daar steeds meer in verstrikt geraakt, in latere jaren ook door de boeken van Hal Lindsey. De weerleggingen daarvan in o.m. de boeken van dr.C.van der Waal uit Pretoria konden hem toen ook niet meer overtuigen.

Blijkbaar hadden mijn ouders in Den Haag hierover gesproken met ds.F.de Vries. Want ik ontving in Geldermalsen van hem een brief, waarin hij een weerlegging gaf van de leer van het chiliasme. Dat bevatte niets nieuws en was niet overtuigend. Je kunt het chiliasme en het dispensationalisme alleen weerleggen als je de verbondshandel van de HEERE ziet en gelooft naar de Schriften: schaduwachtig onder het Oude Verbond, naar de werkelijkheid van Christus in het Nieuwe Verbond. Mensen, die de Bijbel lezen en aanvaarden als het Woord van God, maar niet de wegen kennen van de HEERE in Christus' kerkvergaderend werk heel de verbondsgeschiedenis door tot op de huidige dag, komen noodwendig meestal tot de een of andere vorm van chiliasme en baptisme. We zien daaruit, dat Paulus' woorden in Rom. 10:14-15 tevens inhouden, dat alleen verspreiding en lezing van de Bijbel onvoldoende is om mensen tot het ware geloof te brengen. De goede boodschap naar Jes.52:7, waarheen Paulus verwijst, heeft juist ook betrekking op de verbondshistorische verlossing van de kerk of verbondsgemeente. Zonder het vertellen van de bondshandel van de HEERE, ook in heel de nieuwtestamentische kerkgeschiedenis tot vandaag toe - naar de stijl van Psalm 78 - komt niemand, ook geen heiden, tot het ware geloof en het aanroepen van de Naam des HEEREN!

Amper zestien jaar oud werd ik hier geconfronteerd met de zaak die mijn verdere leven zou beheersen.

Mijn ouders drongen er steeds meer op aan, dat ik weer zou terugkeren naar het gezin in Den Haag. Maar ik raakte in paniek bij de gedachte alleen al.

Toen zei ds.F.de Vries tegen mijn ouders: "U kunt die jongen daar niet bij die synodale familie laten!" (Volgens mij wist hij toen niets van de homo-pedofiele oorzaak van de moeilijkheden.)

Daarmee werd het voor mijn moeder een geloofszaak: zij moest mij om 's Herenwil weer naar huis halen, wát dan ook voor mij of voor hen de gevolgen zouden zijn.

En zo geschiedde het, dat ik half december 1955 met behulp van de politie bij mijn grootmoeder en ooms en tantes in Geldermalsen werd weggehaald.

Ik was als verdoofd. Het contact met de familie was voor vele jaren verbroken. Dat is ook later nooit meer helemaal goedgekomen.

15.11.16 Verwerking van het conflict

Mijn grootvader Van Ekeren is begin 1953 overleden. De laatste keer dat ik hem zag, was bij het afscheid na een logeerperiode in Geldermalsen in de zomervacantie van 1952. Op de een of andere manier wist hij toen, dat dit de laatste keer was, dat wij elkaar zagen. Vlak voor het vertrek nam hij mij apart, gaf me een knuffel en zei: "Piet, ik hoop dat je een godvrezende jongen zult worden".

Ik was daar erg van onder de indruk en thuisgekomen zei ik tegen mijn ouders: "Ik zie Opa nooit meer!" En nu geloof ik, dat ik wel mag zeggen, dat ik ondanks alles inderdaad "een godvrezende jongen" was. Zo kwam het, dat ik, in weerwil van mijn gedwongen terugkeer naar Den Haag, niet van huis ben weggelopen. In de diepe ellende, waarin ik verkeerde, zocht ik mijn heil bij de HEERE. Het vijfde gebod luidde: "Eert uw vader en uw moeder!" Dit is het eerste gebod met een belofte, zegt Paulus in Ef.6:2. "Opdat het u welga en gij lang leeft op aarde". Nieuwtestamentisch betekent dat vooral: Opdat ge in het huis des HEEREN moogt verblijven tot in lengte van dagen (Ps.23:6), d.w.z.: opdat ge een levend lid van Gods kerk moogt blijven tot op de nieuwe aarde.

Zodoende heb ik mij geschikt naar de wil van mijn ouders. En dát, hoewel ik de bekering van mijn stiefvader niet vertrouwde en het beslist niet eens was met mijn moeder, dat het om 's Heren wil niet anders had gekund.

Het was een leerschool om in gehoorzaamheid aan Gods geboden de uitkomst alleen van de HEERE te verwachten en geen eigen oplossingen te bedenken.

Dat zou blijken van fundamenteel belang te zijn in heel mijn leven. Dat is vooral ook fundamenteel in het leven van heel Gods kerk. Wie het recht in eigen hand nemen, geloven niet in Gods verbondstrouw en de verlossing door Christus alleen.

Wat de zaak van de kerk betreft was ik aanvankelijk verontwaardigd. Was ik niet trouw in Culemborg naar de Vrijgemaakte Kerk en catechisatie gegaan?! En had ik niet zoveel over de Vrijmaking gesproken, dat oom Koos de preken van prof.K.Schilder ging lezen en zelfs een paar keer met mij was meegegaan naar de Vrijgemaakte Kerk?! En als het over het chiliesme ging verdedigde ik altijd de gereformeerde leer naar o.m. art.37 van de NGB! Waarom moest hierom dan toch aan mij en aan de familie zoveel pijn gedaan worden?!

Mijn ouders brachten hier tegenin, dat de zaak van de Vrijmaking, en daarin van de ware en de valse kerk naar art.28-29 NGB, zo belangrijk was, dat een blijvend verkeren in Geldermalsen voor mij levensgevaarlijk was. Het was wat hen betreft God verzoeken als zij mij daar nog langer hadden gelaten. Daarom moest ik door hen uit Geldermalsen worden weggehaald. Dat was voor hen een geloofszaak, net als bij Esther: "kwam ik om, dan kwam ik om" (Est.4:16).

Ik weet zeker, dat het merendeel van de Vrijgemaakten in die dagen het hierin met hen eens zou zijn geweest.

In de jaren hierna ben ik hierover veel gaan nalezen en nadenken. Steeds meer ben ik daarbij uit de feiten van Schrift en historie overtuigd geworden van het grote belang van de Vrijmaking. Zó groot was dat belang, dat het inderdaad het weghalen van mij met de politie uit Geldermalsen rechtvaardigde. Als dat niet gebeurd was, zou ik mij ongetwijfeld hebben aangesloten bij de zienswijze van prof.B.Holwerda, zoals verwoord in zijn preek over zondag 21 van de Heid.Catechismus (zie 15.6.7). De "constante" sedert de Afscheiding en de treurnis over wat prof.C.Veenhof omschreef als:

"het verdeemoedigend verschijnsel dat zij, die de Here Jezus in onverderfelijkheid liefhebben, toch, tegen zijn uitdrukkelijk gebod in, kerkelijk gescheiden voortleven..."

zou mij stellig hebben meegevoerd op de brede weg naar het verderf, die de tegenwoordige Vrijgemaakten - "binnen" en "buiten verband" - zijn gegaan. Want in aanleg heb ik "een aartje naar mijn vaartje". Die was een vriendelijk en sociaal voelend mens, confrontaties mijndend en met een afkeer van conflicten. In dit geval zijn dat geen deugden. Maar nu heb ik weliswaar mijn eigen leven moeten verliezen, doch het ware christelijke geloof en leven heb ik mogen behouden en winnen. En dat niet alleen voor mijzelf, maar vooral voor heel Christus' kerk en haar toekomst.

De goede kerkstrijd en het rechte getuigenis waren zo belangrijk, dat ons leven daartoe zo door de diepte moest gaan en dat daarvoor

schadelijke familiebanden moesten wijken: na die met de familie De Vries nu ook die met de familie Van Ekeren.

Na het oordeel van de veertigjarige tocht door de woestijn, waarbij de ongehoorzame Israëlieten niet ouder werden dan hooguit zeventig of tachtig jaar (Mozes werd 120 en Jozua 110), zegt Mozes in Psalm 90:

"Leer ons zó onze dagen tellen,
dat wij een wijs hart bekomen." (vers 12)

De gevolgen van de zonde in het persoonlijk en kerkelijk leven moeten leiden tot een wijs hart. De Heilige Geest werkt alleen door het geopenbaarde Woord. Maar soms moet Hij de bedekking, die mensen over dat Woord gelegd hebben, wegnemen door een weg van "moeite en leed" (Ps.90:10). In die praktijk leren wij dan gerechtigheid (vgl. Jes.26:9). Zo onderwijst de HEERE de zijnen dan aangaande zijn weg (Ps.25).

15.11.17 De weg naar "Kampen" afgesloten

Het weghalen onder politionele dwang in een toestand van paniek veroorzaakte een trauma, waarvan ik in de rest van mijn leven de gevolgen heb moeten dragen. Dat was zoiets als de mankheid van Jakob. De schoolopleiding werd afgebroken. Maar er was uitzicht op verbetering doordat mijn stiefvader werd benoemd tot secretaris-penningmeester van het waterschap De DijkkringHoekse Waard. Dit was een van de overkoepelende waterschappen, die na de watersnoodramp van 1953 werden opgericht om de dijken te verhogen en te beschermen. Mijn stiefvader had, direkt na de ramp, bij de Unie van Waterschapsbonden, gedurende de eerste tijd, de hulp voor het dijksherstel in de getroffen gebieden georganiseerd. In zekere zin lag deze benoeming dus in het verlengde daarvan. Zo verhuisden wij na enkele maanden, in maart 1956, naar Zuid-Beijerland. Later verhuisden we naar Klaaswaal, waar het waterschap een ambtswoning had aangekocht. In de loop van 1956 begon ik als "volontair" op het waterschapskantoor en startte als de jongste cursist voor het diploma waterschapsadministratie.

Kerkelijk gingen wij behoren tot de gemeente van Barendrecht. Het was, zeker in die tijd, een behoorlijke reis om 's zondags in Barendrecht naar de kerk te gaan. De afstand plaatste ons doorde-weeks in een isolement, maar 's zondags was het net andersom. Na de kerkdiensten werden wij door vele van de gemeenteleden uitgenodigd voor een bezoek, zodat er een sterke wederzijdse band ontstond. Ds.C.Vonk van Schiedam noemde de kerk van Barendrecht eens "een lieve gemeente". En dat was ook wel zo. Toen een broeder uit Terneuzen, die een notariaat ambiëerde in Klaaswaal, in 1959 om inlichtingen vroeg, schreef mijn vader hem onder meer:

"Wij wonen in Klaaswaal, maar wij leven in Barendrecht".

Die eerste jaren hebben we de kracht en de zegen van de gemeenschap der heiligen ervaren. Dat was voor ons van levensbelang. Want in ons persoonlijk leven hadden we het moeilijk. Mijn stiefvader kreeg in 1958 een hartinfarct, waardoor hij bijna een halfjaar niet kon werken. Wat mij betreft: ik zocht het sterk bij de HEERE, zoals Psalm 27 vers 5 berijmd het zegt:

"Gij waart mijn hulp in al mijn zielsverdriet.
O God mijns heils, begeef, verlaat mij niet."

Mede door ons "leven" in Barendrecht ontstond zo het verlangen, waarover met dezelfde Psalm gezongen wordt:

"Deez' ene zaak heb ik begeerd van God,
daar zoek ik naar, dit zij mijn zalig lot:
dat ik, zo lang mij 't levenslicht bescheen,
in 's HEEREN huis mocht wonen hier beneên."

"Och, mocht ik in die heilige gebouwen
de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
zijn lieflijkheid en schone dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog."

Aangemoedigd door mijn ouders viel zo het besluit om, ter voorbereiding van een studie in "Kampen", te starten met een schriftelijke cursus voor het Staatsexamen Gymnasium alpha. Hoewel ik mij daar volledig voor inzetten liep deze studie in de jaren hierna volledig vast. Dit had m.i. twee oorzaken. In de eerste plaats waren er de druk van het gezin en concentratieproblemen als gevolg ook van wat er vroeger was gebeurd. In de tweede plaats ontstonden er spanningen in de kerk, waardoor het ook met mijn stiefvader misging.

Uiteindelijk hebben we in Kampen een gesprek gehad met de toen fungerende rector van de Theologische Hogeschool, prof.H.J.Schilder. Op de vraag of er in Kampen niet een oplossing bestond voor mijn studieproblemen, antwoordde hij, dat een admittie-examen aldaar zwaarder zou zijn dan het Staatsexamen Gymnasium alpha, omdat de Hogeschool te Kampen, ook al was zij ongesubsidieerd, op zijn minst wilde voldoen aan de eisen voor het hoger wetenschappelijk onderwijs. Wel raadde hij o.m. aan om advies te vragen van dr.H.M.Mulder de lector voor Klassiek Latijn en Grieks en Oud-Christelijk Latijn. Tot slot sprak hij mij moed in met de woorden: "De HEERE houdt zijn mannetjes wel in de gaten!"

Dr.Mulder was snel klaar met zijn advies.

Hij vroeg of ik op de lagere school goed was geweest in Nederlandse Taal. Aangezien ik daarvoor in de tweede klas eens een onvoldoende had op mijn rapport, raadde hij mij heel de studie af. Als je niet goed bent in taal, zo zei hij, dan wordt het niets. Dat mijn taalachterstand in de tweede klas van de lagere school veroorzaakt werd door het overslaan van een gedeelte van de eerste klas als gevolg van een verhuizing (van een "september"-school in Amsterdam naar een "april"-school in Geldermalsen) was toen te onbenullig om over te spreken.

Ondanks alles heb ik het advies van dr.Mulder opgevat en beleefd als een aanwijzing van 's Herenwege, dat ik niet naar Kampen kon om dominee te worden. In diezelfde tijd werd ik bij herkeuring afgekeurd voor de militaire dienst om psychische redenen. Winter 1962/63 kwam ik in behandeling bij de psychiater dr.Kooiman in Rotterdam. Dat begon met een gedegen breed lichamelijk onderzoek onder meer in het toenmalige Eudokia-Ziekenhuis in Rotterdam. Het enige, dat daar uitkwam was een te lage stofwisseling, waarvoor ik op dieet moest. Verder werd ik een dag lang onderzocht en getest door een psycholoog, onder meer op de vraag of ik intellectueel de studie theologie wel aankon. De uitslag was, dat mijn IQ hoog genoeg was voor een universitaire studie. Maar dr.Kooiman raadde mij sterk af om "dominee" te worden. De spanningen van dat "beroep" zouden voor mij te zwaar zijn. Zijn advies was om na een rustperiode en na afloop van zijn medische behandeling, het ouderlijk huis te verlaten en een baan te zoeken. Dan kon ik tot mijzelf komen. Later zou ik dan altijd nog kunnen beslissen of, en zo ja welke studie ik zou gaan volgen.

Eind november 1963 betrok ik een gemeubileerde kamer in Den Haag en 1 december 1963 startte ik met een baan bij Provinciale Waterstaat van Zuid-Holland.

15.11.18 Gods opleiding tot getuige

Achteraf bezien is het wel duidelijk waarom de weg voor mij zo anders moest zijn dan wij dachten. Van al de in Kampen opgeleide theologen heeft er niet één getuigd tegen de ontrouw en valse leer in de Geref.Kerken (vrijgem.) in Nederland. Wat zich aandient als "gereformeerde theologische wetenschap" wordt al eeuwen lang bedorven door scholastieke mensenredeneringen, die blind maken voor de wegen en werken van de HEERE en zijn Christus in trouw aan zijn verbond overeenkomstig zijn geopenbaarde Woord. De daarin opgenomen "overleveringen der ouden" hebben opnieuw in belangrijke en beslissende zaken het Woord Gods krachteloos gemaakt. Het voorgaande moge duidelijk maken en bewijzen wat ik hier bedoel.

Er was ontzaglijk veel voor nodig om dat te leren inzien en om

onder het juk van die bedekking uit te komen. Een opleiding in Kampen en opnemings in het vrijgemaakte establishment zou dat onmogelijk hebben gemaakt. Het was daarom Gods genade, dat Hij met ons een heel andere weg ging. Wat in het voorgaande werd beschreven van onze persoonlijke geschiedenis moge dienen om die weg mede duidelijk te maken. Ook in het vervolg waren het voornamelijk Gods leidingen in de praktijk van ons christelijk en kerkelijk leven, die door de HEERE werden gebruikt om ons zijn wegen te leren en tot inzicht te brengen wat betreft de betekenis van Gods Woord en daden. Die persoonlijke weg van zonde en genade en strijd, die tot op de dag van heden is verder gegaan, door diepe dalen en woestijnen, was nodig om ons terug te brengen tot de schriftuurlijke kennis van de HEERE en van zijn wegen. Dat is van enorme betekenis en van belang voor Christus' kerk wereldwijd. Moge Gods ontferming daarin ook leiden tot ontferming over alle geliefden om der vaderen wil in de hele wereld. Zoals de HEERE dat eens ook zo rijk heeft toegezegd door de profeet Jesaja voor het volk dat destijds uit de babylonische ballingschap mocht wederkeren:

"Jubelt, gij hemelen, en juicht gij aarde,
breekt uit in gejuich, gij bergen,
want de HEERE heeft zijn volk getroost
en Zich over zijn ellendigen ontfermd." (Jes.49:13).

Uiteraard wil ik niet beweren, dat de persoonlijke geloofservaring belangrijker zou zijn dan de normale kennisoverdracht middels de voorgangers, die het Woord Gods tot ons hebben gesproken (Hebr. 13:7). Vanaf het begin ben ik gestart met de verzameling van boeken op theologisch gebied. Doordat ik van br.Jac.Wesdijk in Barendrecht voor een luttel bedrag alles mocht meenemen wat van mijn gading was uit de restanten van zijn antiquarische boeken op de zolder van zijn boekhandel, werd dat ineens al een hele bibliotheek. Daaronder zat ook veel kerkhistorisch materiaal uit de dagen van de Vrijmaking. Onder meer ook vele ingebonden jaargangen van "De Reformatie" uit de tijd van prof.dr.K.Schilder. Al lezend en grasduinend leerde ik daaruit veel. Zo werd ik toch aardig in staat om exegetisch, dogmatisch, kerkrechtelijk en op kerkhistorisch gebied het een en ander na te kijken en uit te zoeken.

15.11.19 Confrontatie met het verbondsmethodisme van ds.F.van Deursen

Toen wij in 1956 lid werden van de gemeente in Barendrecht, stond daar ds.P.Wulffraat als predikant. Hij was een sympathieke man, die ervan hield, aanvankelijk op zijn motorfiets en later met de auto, zijn gemeenteleden in de verstrooiing op te zoeken. Niet zo lang na onze komst vertrok hij naar Amsterdam-Centrum. Daar ondertekende hij later de Open Brief en werd uiteindelijk, samen met zijn ambtgenoot, ds.J.P.van der Stoel, Synodaal. In de tijd dat Barendrecht vacant was, leerden wij vele predikanten en kandidaten kennen uit heel Nederland, die 's zondags kwamen preken. Eind september 1957 werd in Barendrecht F.van Deursen bevestigd als predikant. Zijn "roots" lagen in Schiedam, waar al sedert 1932 ds.C.Vonk predikant was. Als 26-jarige kwam Van Deursen toen "vers" uit Kampen. In het begin waren wij, net als de andere leden van Barendrecht, blij met hem. Ds.F.van Deursen was een ijverig man, die veel werk maakte van zijn preken. Deze waren helder en aansprekend. Ik behoorde tot zijn eerste belijdenis-catechisanten.

Langzamerhand echter merkten wij in zijn preken dingen op, die tot nadenken stemden. Door de geschiedenis met "Geldermalsen" beleefden wij de scheiding met de valse kerk heel sterk. Dat was voor ons een heel gevoelige zaak. Steeds duidelijker werd nu, dat ds. F.van Deursen de valse kerk als verbondsvolk van de HEERE zag. Maar het probleem was nu juist, dat dit niet zo was. Indien met name de Synodalen onze medebondelingen waren in het verbondsvolk van de HEERE, dan was de breuk om 's Herenwil met onze familie toch

helemaal verkeerd geweest.

Wanneer we zondags na de kerkdienst in Barendrecht op bezoek waren, werd over deze zaken van verbond en kerk naar aanleiding van de prediking ook met anderen gesproken. Ook met ds. Van Deursen spraken we daarover. Maar niemand was het met ons eens. En Van Deursen werd hierover steeds driester in zijn preken en uitspraken. Zo noemde hij bijvoorbeeld de paus "zijn broeder" en bad hij voor "onze zuster", de koningin, op grond van hun met ons behoren tot het ene verbondsvolk van de HEERE.

Tijdens huisbezoek medio 1960, bij ons in Klaaswaal, gebracht door ds. F. van Deursen en ouderling P. Dubbeld, roemde de laatste de prediking van de eerste en vroeg of wij daarvoor ook zo dankbaar waren en de zegen daarvan ervoeren. Blijkbaar moest er dus "ambtelijk" met ons gesproken worden omdat wij bij onze bezoeken in de gemeente kritiek hadden geuit op sommige preken van ds. F. van Deursen terzake van het verbond. Hierop ontwikkelde zich een stevig gesprek over verbond, kerk en broedernaam. Ds. Van Deursen stelde op het laatst, dat als hij over het verbond anders moest preken dan hij deed, hij liever een sigarenwinkeltje zou gaan beginnen. Het zat hem zo hoog, dat hij weigerde het huisbezoek met gebed te beëindigen. Pas nadat ouderling Jac. Wesdijk, die de twee bezoekers met zijn auto kwam ophalen, olie op de golven had geworpen, lukte het ds. Van Deursen om de samenkomst met gebed te sluiten.

Als leerling van ds. C. Vonk en door zijn opleiding in Kampen (prof. C. Veenhof!) was F. van Deursen een vrijgemaakte verbondsmethodist pur sang. Daarom raakte deze zaak ook het hart van heel zijn werk als pastor en leraar. Voor zijn besef stonden wij hem daarom tegen in het goede werk des Heren. Zo moest hij ons dus wel zien als zijn tegenstanders en mogelijk zelfs zijn vijanden om Christus' wil. Daarom kon hij niet samen met ons danken. Maar ja, wij behoorden tot zijn gemeente, en dus had hij een ambtelijke taak. Een taak om enerzijds door onderwijzing ons terecht te brengen, en anderzijds de gemeente tegen ons te beschermen. Daarnaar heeft hij dan ook verder gehandeld.

Wat ons betreft: hoewel het om moeilijke zaken ging, waarin wij in vreze, met veel studeren en nadenken, de weg moesten vinden, werd ons steeds duidelijker, dat wat ds. F. van Deursen leerde in strijd was met de Schrift.

Na al het voorgaande kan het duidelijk zijn in wat een moeilijke persoonlijke situatie wij verkeerden. De steun van de gemeenschap der heiligen hield ons overeind: wij "leefden" in Barendrecht! Kerkelijke spanningen waren het laatste wat wij konden gebruiken. Maar toch mocht de principiële keus, die mijn ouders gemaakt hadden toen zij zich vrijmaakten en later mij bij de synodale familie weghaalden, om 's Herenwil niet verloochend worden. Dat was niet minder dan een geloofszaak. Christus zei: wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen, maar ieder, die zijn leven verloren heeft om Mijnentwil, die zal het vinden; Matth. 16:25. Daarom konden en mochten wij niet zwijgen en deze hele zaak vergeten. Achteraf bezien zijn de konsekwenties voor ons persoonlijk leven echter nog onbegrijpelijk veel ernstiger en ingrijpender geweest dan wij toen konden bevroeden.

15.11.20 Broederlijke weerlegging gewantrouwd door Van Deursen en de weg voor "bezwaarden" opgedreven

Ds. F. van Deursen had medegedeeld, dat het huisbezoek, waarop het gesprek over de prediking niet kon worden afgesloten, nog een vervolg zou krijgen. In zijn brief van 24-10-1960 stelde mijn vader voor om dit schriftelijk te doen. Dan konden we de zaken beter en rustiger bestuderen, nalezen en overdenken. Ook konden op die manier de dingen uit het persoonlijk vlak getrokken worden, zodat het een gesprek zou zijn tussen de kerkenraad en ons, en geen geschil met ds. Van Deursen.

Naar aanleiding daarvan ontvingen we bezoek van de brs. J. van der Stoep en P. den Ouden, die namens de kerkenraad kwamen antwoorden, dat de kerkenraad op het standpunt stond, dat de weg van wederzijdse correspondentie niet de juiste was. Het tijdens dat bezoek besprokene werd bevestigd in een brief van 30-12-1960, namens de kerkenraad ondertekend door de scriba, J. van der Stoep, waarin ook de volgende woorden stonden:

"De kerkenraad zal gaarne uw schriftelijke bezwaren tegen de verbondsbeschouwing van Ds. Van Deursen (of althans tegen door hem gebruikte uitdrukkingen) ontvangen."

Zo werd dus door de kerkenraad feitelijk al gesproken van een "bezwaarschrift", wat absoluut niet de bedoeling van mijn vader was. Met name de Van der Stoep's waren onze geestelijke familie (de kinderen spraken wederzijds van "oom" en "tante"). Het was in ons geval een bijna ondraaglijke gedachte, dat de verhouding met hen eronder zou lijden. Dat konden we gewoon niet aan.

Ondertussen hadden mijn vader en ik echter al geprobeerd om de wederzijdse opvattingen schriftelijk samen te vatten in de vorm van stellingen met toelichtingen.

Na een gesprek met ds. Van Deursen zond mijn vader met zijn brief van 5-1-1961 het gedeelte dat diens opvattingen betrof, aan hem toe met de vraag of dat juist was weergegeven. Tijdens een telefoongesprek op 8 jan. 1961 antwoordde Van Deursen, dat zijn gevoelens wel juist was weergegeven; alleen de derde stelling zou hij zo niet gezegd hebben. In die stelling stond: "De onderscheiding": ware en valse Kerk is in wezen een onderscheiding in de kerk".

Maar in een brief van 10 jan. 1961 aan mijn vader kwam ds. Van Deursen daarop terug. Zo schreef hij o.m.:

"Eerlijk gezegd, broeder van der Heide, kan ik een gevoel van onbehagen niet van me afzetten. De gedachte aan een eventuele kerkelijke procedure in de toekomst, lijkt mij geenszins uit de lucht gegrepen. Daarom heb ik - met het oog op mijn kwetsbare positie als predikant - besloten de uiterste bedachtzaamheid te gaan betrachten."

Wat hem betrof stonden de zaken zo: mijn vader had bijna 300 preken van hem gehoord, en tijdens bezoeken had hij hem: ruime gelegenheid gegeven om nader door hem onderwezen te worden. Als hij bezwaren had moest hij die maar - wèl geformuleerd - aan de kerkenraad voorleggen. En verder herinnerde hij hem aan de uitspraak van de Synode van Dordrecht 1618-19 (sessie 164), waarin bepaald werd, dat de rechtzinnige leraars hun gevoelens niet maar altijd op een iegelijks geloven verplicht zijn te verklaren, maar eerst dan als zij rechtvaardige oorzaken van verdenking gegeven zullen hebben, waarvan het oordeel zal staan aan de kerkelijke vergadering. Hieraan zou hij ook de kerkenraad herinneren.

Mijn vader voelde zich totaal miskend in zijn goede bedoelingen. Hij ervoer dit schrijven als een hard en arrogant antwoord van iemand die maar net iets meer dan de helft van zijn jaren telde. Met een brief van 11. jan. 1961 zond hij de door ons opgestelde stukken toe aan de kerkenraad van Barendrecht. Deze stukken besloegen 7 getypte vellen. De stellingen daaruit neem ik hier over.

A. Eerst die welke de leer van ds. F. van Deursen weergaven.

1. Verbondsvolk is volk, waaraan Gods beloften toekomen en waarvoor Gods verbondseis geldt.
2. Verbondsvolk en kerkvolk zijn twee namen voor dezelfde zaak; ieder, die tot het verbond behoort, behoort ook tot kerk.
3. De onderscheiding: ware en valse kerk is in wezen een onderscheiding in de kerk.
4. Uit het onder 3 gereleveerde volgt:

- 1e valse kerk is gelijk aan: ongehoorzame, ontrouwe kerk;
 2e ware kerk is hetzelfde als: gehoorzame, trouwe kerk.
5. Ook aan de valse kerk komen onvoorwaardelijke heilsbeloften toe (Hosea, Ezech., enz.).
 Om de vervulling van die beloften mogen en moeten wij bidden (Psalm 80).
 6. De broedernaam komt toe aan iedere bondeling.
 7. Volgens 6. is rechtens iedere bondeling mijn broeder doch dit wil geenszins zeggen, dat nu ook iedere bondeling feitelijk mijn broeder is. Iemand is in feite (de facto) mijn broeder, wanneer hij doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is."
- B. Vervolgens zoals het volgens ons moest zijn.
1. De kerk is de verbondskring.
 Bondeling is ieder, die lidmaat is van de kerk.
 Kerkvolk is dus bondsvolk.
 2. De kerk is, wat onze geloofsbelijdenis ervan belijdt in de artikelen 27 t/m 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis Met kerk bedoelen we derhalve uitsluitend de ware kerk.
 De valse kerk is geen kerk doch een secte, die zich met de naam der kerk bedekt - een coetus, die geen congregatie meer is.
 3. Aan de kerk komen onvoorwaardelijke heilsbeloften toe.
 Om de vervulling van die beloften mogen en moeten we bidden.
 4. Christus heeft de tekenen en zegelen van het verbond - de sacramenten - slechts voor de gelovigen en hun zaad verordineerd.
 5. De sacramenten verzegelen altijd de betekende zaak.
 De waardigheid van hem, die de sacramenten bedient en het geloof of ongeloof dergenen, die ze ontvangen, doet niets af of toe aan de waarheid van de betekende en verzegelde zaak.
 De sacramenten zijn evenals de verkondiging van het evangelie een levensgeur ten leven voor hen, die ze in het geloof aanvaarden en gebruiken doch een doodslucht ten dode voor degenen, die in ongeloof de betekende en verzegelde zaak verwerpen.
 6. De broedernaam komt toe aan iedere bondeling.

De ouderlingen Jac.Wesdijk en J.van der Stoep brachten persoonlijk het antwoord van de kerkenraad in een brief van 6 febr.1961, en lichtten dat nader toe.

De kerkenraad had kennis genomen van de brief met de bijlagen d.d. 11-1-1961 en was daarbij tot de conclusie gekomen, dat de bedoeling daarvan was om bezwaren in te brengen tegen de prediking van zijn predikant, ds.F.van Deursen. Natuurlijk had mijn vader daartoe het recht. Maar dan moest hij ze ook wel concreet formuleren en niet door stellingen A en B op te stellen het aan de kerkenraad over te laten daaruit op te sporen welke zijn bezwaren waren. En verder bestond bij de kerkenraad geen twijfel aan de trouw van zijn predikant aan Schrift en belijdenis.

Tijdens het bezoek legden de broeders uit, dat indien de kerkenraad van mening was geweest, dat de bezwaren werkelijk van ernstige aard waren, hij toch wel tot behandeling zou zijn overgegaan.

Br.Jac.Wesdijk stelde in het gesprek, dat deze zaken behoorden tot de "libertas prophetandi". Het waren verschillen van inzicht, die in de kerk in elkaar verdragen moesten worden.

Dit kwam dus neer op dezelfde soort tolerantiepolitiek als gevoerd was sedert het ontstaan van de Drentse en Gelderse Richting en die ook werd voorgestaan door prof.K.Schilder en anderen direkt na de Vrijmaking. Blijkens de Vrijmaking was die tolerantiepolitiek door de Here geoordeeld. Wat de zogenaamde "libertas profethandi"

betreft: dat is iets geheel anders. Daarin gaat het om verschillen in uitleg en praktische beoordeling van Schriftwoorden die toch allen zijn: "naar gelang van ons geloof" (Rom.12:7, vgl.1 Kor. 14:29).

Een onschriftuurlijke leer is nooit "profetie", waarvoor in de kerk "vrijheid" bestaat! "Heel het Christelijke Westen Gods verbondsvolk" is valse profetie.

Tot wie in zijn kerk vals profeteren zegt de HEERE: "Ik zal u!" (Ezech.13:8 e.v.).

Overigens waren de stukken A. van B. nog maar een zwak eerste begin van het geboden getuigenis. En dat naar vorm en inhoud.

Toch werd dat zwakke begin door ds. Van Deursen en de kerkenraad van Barendrecht direkt in het keurslijf van "een bezwaarschrift" gedwongen, met alle eisen daaraan verbonden.

Wij voelden wel aan dat hier iets niet klopte. Maar hoe principiële verkeerd dat was hadden wij toen nog volstrekt niet door. We hadden de handen meer dan vol met de zaak van de leer; de kerkrechtelijke kanten daarvan werden pas veel later duidelijk.

vervolg zie blz.313 B

De zondagen werden, in plaats van een feest, voor ons steeds meer een kwelling. Wij hebben in Barendrecht een zwijgende kerkelijke excommunicatie beleefd. Dit had een verwoestende uitwerking in ons gezin. Mijn stiefvader kreeg steeds meer last van zijn homo-pedofiele geaardheid, met alle gevolgen daarvan voor zijn humeur. Mijn moeder had drie dagen in de week zware hoofdpijn. Mijn zuster kreeg in 1962 een hardnekkige pleuritis en ook daarna heeft zij zich nooit meer lekker gevoeld. Mijn studie kwam bijna tot stilstand met alle spanningen daarvan, zodat ik tenslotte bij de psychiater terechtkwam.

Juni 1961 kreeg ds. Van Deursen een ongeluk, waardoor hij tot december 1961 met ziekteverlof was. Dat was voor ons toch enigszins een geluk bij een ongeluk, omdat in die tijd andere predikanten in Barendrecht voorgingen. Maar daarna begon het weer.

Nu was het zo, dat ds. F. van Deursen met zijn opvattingen niet alleen stond. Hij had ons zelf al eens verwezen naar een artikel van drs. J. Faber over de doopskerkenning, dat was overgenomen in de rubriek persschouw van "De Reformatie" van 31-7-1954. Prof. C. Veenhof schreef in "Opbouw" van 24-3-1961 wel heel erg duidelijk in dezelfde geest. Trouwens, steeds meer hoorden en lasen we uitingen in dezelfde zin. Het kan zijn, dat ons dit niet eerder was opgevallen omdat we eigenlijk pas nu zelf daarop opmerkzaam waren geworden. Het kan ook zijn, dat de leer van deze geest pas nu echt virulent werd en "in de lucht hing". Maar hierdoor werd steeds duidelijker, dat wij geroepen waren om daartegen te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd (Judas, vers 3).

15.11.22 Oorzaak en doel van de verschijning van "De Wachter"

Vanaf juli 1961 verscheen er een ongeregeld uitkomend, gestencild blaadje, dat "De Wachter" heette, met de heer J.C. van den Akker uit Hilversum als redakteur en de heer J.B. Escher uit Amsterdam als administrateur. De heer Van den Akker was redactiesecretaris geweest van "Ons Politeuma", het blad van het Gereformeerd Politiek Verbond. Voornamelijk tussen januari 1958 en mei 1959 vond er binnen de Centrale Verbondsraad van het G.P.V. een fundamentele strijd plaats over de handhaving van de grondslag van het G.P.V. Daarbij ging het om de vraag of leden van andere kerken dan de Geref. Kerken (vrijgemaakt) lid konden worden van het GPV. Volgens de grondslag in art. 27 t/m 29 NGB kon dat niet. Toch ontwikkelde zich binnen de Centrale Verbondsraad van het GPV daarover een felle principiële strijd.

Maar de Algemene Vergadering van het G.P.V. veroordeelde dit als een ruzie tussen personen en zond op 20 juni 1959 de gehele Centrale Verbondsraad naar huis.

Over deze, als een ruzie veroordeelde principiële strijd, verscheen in 1959 een brochure van dr. C. Smits, de weggezonden secretaris van de Centrale Verbondsraad, onder de titel: "Gedenk mijner, mijn God". Prof. J. Kamphuis veroordeelde in "De Reformatie" deze brochure van dr. Smits omdat deze daarin geciteerd had uit de notulen van de Centrale Verbondsraad. Maar dit was een politiek spel, teneinde de eenheid te bewaren. Later is wel gebleken hoe fundamenteel deze zaak voor het GPV was. Hierdoor bestaat er thans in het geheel geen GPV meer omdat deze is opgegaan in de veelkerkelijke Christenunie. Bovendien was deze principiële kwestie niet alleen van belang voor het G.P.V. maar voor tal van andere vrijgemaakt-gereformeerde organisaties met dezelfde grondslag.

De oorsprong van deze crisis lag echter binnen de kerken. Als in de kerk de schriftuurlijke belijdenis niet wordt gehandhaafd - zondig ook middels tuchttoefening - dan gaat het overal mis. En binnen de kerken (vrijgemaakt) werd steeds meer tekortgedaan en geknoeid met de belijdenis over de ware en de valse kerk. Geen wonder dus dat overal - ook in de gereformeerde organisaties - grote problemen ontstonden.

Van den Akker was vooral ook verontwaardigd over de geniepige manier, waarop men deze strijd over de fundamenteën, verborgen en onder tafel trachtte te houden. Binnen het GPV werd keihard ontkend dat er zulk een strijd over de grondslag bestond. En de geschillen over de belijdenis aangaande de kerk werden zoveel mogelijk gerelativeerd en behandeld als toelaatbare interpretatieverschillen. Niet alleen binnen het GPV maar ook in de vrijgemaakte kerken werden deze zaken "politiek" behandeld - in de slechte zin van dat woord. Met steun van anderen begon J.C. van den Akker het blad "De Wachter" daarom juist om dit politieke en achterbakse geknoei over de grondslagen in het kerkelijke- en het vrijgemaakte organisatieleven aan de kaak te stellen. Zonder aanzien des persoons en allerlei gekonkel wilde hij de geesten openbaar maken. Aangezien dit volgens hem juist de taak was van de journalistiek en de media, begon hij met een eigen blad - "De Wachter" - zij het op de allereenvoudigste manier. Het werd een gestencild periodiek, dat hij zelf in zijn vrije tijd redigeerde en op stencil typte. Hij deed dat naast zijn werk als technicus op een research-afdeling van Philips en zijn taak in zijn jong gezin.

De reacties waren buitengewoon negatief en veroordelend. Prof. J. Kamphuis noemde het in "De Reformatie": "Mc. Carthyisme" - naar de bekende communistenjager destijds in de Verenigde Staten. En prof. H. J. Schilder veroordeelde Van den Akkers "methode" als "nacht", en "inquisitie". J.C. van den Akker werd beschouwd als een kwerulant en kerkvervolger. Diens verweer met soms sardonische humor viel ook niet goed bij het vrijgemaakte establishment. Mensen, die men rekende tot de lieden van "De Wachtergroep", werden tenslotte beschouwd en behandeld als een gevaarlijk soort kerkelijke terroristen. Het beste wat men er tegen doen kon was: doodzwijgen!

15.11.23 Verzoek om het afwijkend onderwijs over het verbond aan te wijzen als de oorzaak van de verloochening van de belijdenis over de ware en de valse kerk leidt tot mijn medewerking aan "De Wachter"

Op 24 maart 1962 verzond ik een uitvoerige brief aan de heer J.C. van den Akker, waarin ik hem erop wees, dat afwijkingen van de leer over de kerk samenhangen met, en veroorzaakt werden door, de afwijkende leer over het verbond. Ik vroeg hem zich in "De Wachter" niet te beperken tot de gevolgen inzake de afwijkingen van art. 27 t/m 29 NGB, maar zich ook te richten op de oorzaak, namelijk de afwijkende leer over verbond en verbondsvolk. Breedvoerig schetste ik hem de valse leer over verbond en verbondsvolk waarom het ging,

15.11.21 Van het "leven" naar een "stil sterven" in Barendrecht

Een bezwaarschrift indienen als begin van een "kerkelijke procedure" - door ds. Van Deursen gevreesd wegens zijn "kwetsbare positie als predikant" - lag mentaal niet binnen de mogelijkheden van mijn stiefvader.

Het was dan ook een ondraaglijke last door mensen opgelegd, zoals die, waarover de Here spreekt in bijv. Luk.11:46.

Een valse leer moet door alle kerkleden bestreden worden; bijzondere ambtsdragers als voorbeelden voorop. Dus als daarvoor zo'n "bezwaarschrift" geboden was, moesten de kerkeradsleden dat als eersten zèlf doen. Maar - zoals de Here zei - zij raakten die last nog niet met één van hun vingers aan!

En als zij werkelijk geloofden, dat de leer van ds. F. van Deursen naar Schrift en belijdenis was, mochten zij toch nooit òns opwekken om daartegen een "bezwaarschrift" in te dienen.

Hoe huichelachtig en slecht de voorgestelde "vrijheid" (libertas) en verdraagzaamheid (tolerantie) was, ondervonden wij ook wel in de praktijk.

Want de houding tegenover ons veranderde.

De contacten werden verminderd en afgebouwd en de harten gesloten. Op het laatst groetten onze beste vrienden ons in de kerk niet meer.

Om de spanningen te verminderen gingen we 's zondags achterin de kerk zitten. Ik denk, dat de meesten wel begrepen waarom, maar niemand zei er iets van.

En dominee Van Deursen maar preken! Hij zei wel dat hij nooit in zijn preken speciaal ons zou willen treffen. Maar in werkelijkheid gebeurde dat natuurlijk wel. Dat kon ook moeilijk anders.

en hoe die in de kerken onderwezen werd, terwijl ik tevens het onschriftuurlijke daarvan aantoonde.

Mijn bedoeling hiermee was hulp te zoeken in onze persoonlijke noodsituatie. Wanneer anderen met meer inzicht en mogelijkheden zich met deze zaken gingen bezighouden, zouden wij van de resultaten daarvan wellicht gebruik kunnen maken.

De heer Van den Akker vroeg mij echter mijn brief aan hem om te werken tot een artikel voor "De Wachter".

Na enige bedenkingen en aarzelingen begreep ik mij hieraan niet te mogen onttrekken.

En zo verscheen dan in "De Wachter" van 26 april 1962 (2e jrg., nr.8) mijn artikel: "Enige opmerkingen over het verbond". Daarin werd de aanwezigheid van de valse leer over verbond en kerk o.m. bewezen met citaten uit publicaties van drs.J.Faber, prof.C.Veenhof en drs.R.Brands.

Toen drs.Faber daarop reageerde met een "Ingezonden", heb ik dat in het nummer van 30 mei 1962 (2e jrg.,nr.10) ook weerlegd. Hij beriep zich daarin o.m. op Calvijns woorden in diens Institutie IV.2.11, waarin deze zegt, dat de HEERE in Frankrijk, Italië, Duitsland, Spanje en Engeland zijn verbond in bewaring heeft gegeven toen die landen door de tyrannie van de antichrist (de paus), onderdrukt werden, evenals Hij in Ezech.16:20 de kinderen, die door hun Joodse ouders aan de Moloch geofferd werden, de zijne noemde.

Ik kon drs.Faber toen wijzen op de polemiek van dr.K.Schilder met prof.V.Hepp over de pluriformiteit van de kerk. Prof.Hepp legde Calvijn net zo uit als drs.Faber. Schilder weerlegde dit door aan te tonen, dat Calvijn sprak over de Roomse Kerk vóór de Reformatie, en niet daarna. Zijn gronden van de zogenaamde doopserkenning op het blijven van het verbond tot in het duizendste geslacht, ook in de valse kerken en sekten, heeft drs.Faber nooit herroepen.

Met ingang van 1 jan.1969 werd drs.Faber benoemd tot professor aan de Theologische Hogeschool van de Canadese Gereformeerde Kerken te Hamilton, Ontario. Op 29 juli 1969 verleende men hem in Kampen de graad van doctor in de theologie (promotor prof.L.Doekes, rector prof.J.Kamphuis) na de verdediging van een proefschrift over de doopserkenning onder de titel "Vestigium Ecclesiae". Ook daarin lezen we geen herroeping van zijn verbondsleer, integendeel. Van prof.C.Veenhof hebben we nooit - ook later niet - enige reactie vernomen.

Zo werd ik op mijn tweeëntwintigste als medewerker van "De Wachter" midden in de strijd gezet over verbond, kerk en doop, die na vele wederwaardigheden is uitgelopen op onze kerkelijke buitensluiting.

15.11.24 Veroordeling hiervan door Van Deursen leidt tot indiening van ons "bezwaarschrift" van 14 juni 1962, dat door de kerkenraad mondeling wordt afgewezen

Begin april 1962 zond ik een afschrift van mijn brief aan de heer J.C.van den Akker toe aan ds.F.van Deursen met een begeleidende brief, waarin ik de hoop uitsprak, dat dit hem mocht overtuigen van de onschriftuurlijkheid van de door hem verkondigde leer over een verbond met gedoopt Europa en heel het Christelijke Westen.

Ik kreeg daarop van hem een afwijzend briefje terug, waarin hij zich verwonderd afvroeg waar ik de tijd vandaan haalde voor zulke brieven en tevens verklaarde, dat hem de tijd ontbrak om "een tegenbrochure" te schrijven.

Daarop heb ik hem uitvoerig geantwoord.

Deze zaak was van dermate groot belang, dat ik om 's Herenwil mij niet mocht onttrekken aan de weerlegging en bestrijding van deze ook door anderen in de Vrijgemaakte Kerken verkondigde leer van: "het verbond met alle gedoopte mensen in alle kerkgenootschappen en sekten". Daarom zou ik op dringend verzoek van de heer Van den Akker mijn brief ook omwerken tot een artikel voor "De Wachter".

Bovendien legde ik hem uit waarom ik er geen vrede mee had, dat mijn vader deze zaak verder had laten rusten. Na de definitieve afwijzing, begin 1961, wegens het niet voldoen aan de eisen voor een bezwaarschrift, wilde hij van zijn weerlegging en vermaning geen "kerkelijke kwestie" laten maken. Maar dit mocht toch geen reden zijn om er verder maar het zwijgen toe te doen.

Toen vervolgens het artikel in "De Wachter", 2e jrg.nr.8, verscheen vatte mijn vader weer moed. Hij zond met brieven exemplaren van dit Wachternummer toe aan de kerkenraad van Barendrecht en aan alle kerkenraadsleden persoonlijk. Ook met het nummer 2e jrg.,nr.10, bevattende het antwoord aan drs.J.Faber, werkte hij op die manier. Dit had ik niet voorzien en ik wenste mij op een onbewoond eilandje in de Stille Zuidzee. Toch begreep ik wel niet te mogen verschrikken en dat ik moest blijven zien op het gebod, en de uitkomst in vertrouwen aan de Here moest overlaten.

Op 14 juni 1962 brachten mijn vader en ik samen een "bezwaarschrift" in bij de Raad van Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) te Barendrecht tegen de prediking van ds.F.van Deursen.

Het ging om de volgende drie punten.

1. De leer, dat ook allen, die leven in wat de Nederlandse Geloofsbelijdenis in artikel 29 een "valse kerk" noemt, Gods tegenwoordig verbondsvolk vormen.
2. Dat volgens ds.Van Deursen het karakter van de masjaal in de Spreuken, en in de Bijbel in het algemeen, inhoudt, dat de uitzonderingen verwaarloosd worden en de daarin vervatte waarheden niet altijd opgaan en dikwijls "met een korreltje zout" dienen te worden genomen.
3. Dat ds.Van Deursen in zijn preek op 20 mei 1962 over zondag 22 Heid.Cat., de loochening van de zogenaamde tussentoestand door ds.B.Telder, in diens boek "Sterven en dan...?", weigerde te veroordelen als in strijd met Schrift en belijdenis. De zinsnede in de Catechismus: "dat mijn ziel na dit leven van stonden aan tot Christus, haar Hoofd, zal opgenomen worden", was volgens hem niet terzake bij de belijdenis van "de wederopstanding des vleses".

De ouderlingen C.van Rij en Jac.Wesdijk brachten ons op 23 augustus 1962 mondeling het antwoord over van de kerkenraad. Het kwam er op neer, dat de kerkenraad wat het eerste punt betreft het standpunt van ds.F.van Deursen geheel deelde; wat de kwestie van de masjaal aangaat oordeelde, dat wij de bedoelingen van ds.F.van Deursen hadden misduid; en dat hij de handelwijze van ds.F.van Deursen inzake ds.B.Telder en diens leer over de tussentoestand geheel goedkeurde.

Hoewel de kerkenraad dus ons had gedrongen tot het schrijven van een bezwaarschrift, dat voldeed aan alle eisen, legde hij zelf schriftelijk niets vast.

Indien wij daarop wilden antwoorden, moesten wij zelf eerst verslag geven van wat de ouderlingen namens de kerkenraad hadden gezegd. Van dat verslag zei men dan later ook nog: wij hebben u daar niet om gevraagd; we zeggen niet of het al dan niet juist is; en: het blijft geheel voor uw rekening.

Deze taktiek gebruikte men later ook in Nunspeet toen men ons kerkelijk buitensloot. Gevraagd waarom men niets schriftelijk wilde vastleggen, herinnerde ouderling D.W.L.Milo ons toen aan het verhaal over de advocaat die zei: "Geef mij twee woorden op papier, en ik hang ze er aan op!" ("Getuigenis", blz.86).

Terwijl wij om 's Herenwil in zwakheid en met veel moeite ons beijverden goed te doen, beschouwde en behandelde men ons dus als geweldenaars (zie Ps.52) en trouweloze vrienden (zie Ps.55), die uit waren op hun verderf.

Maandenlang ben ik ingespannen bezig geweest om verslagen op te maken en antwoorden op te stellen. Ons antwoord aan de kerkenraad van Barendrecht was gedateerd 20 december 1962 en omvatte 13 getypte pagina's op A-4-formaat. Helaas is het niet mogelijk deze brief en de andere stukken van heel deze kerkstrijd hier over te nemen. Dat zou een heel boek worden op zichzelf.

15.11.25 "Is de God van uw denkbeelden eigenlijk nog wel lankmoedig?"

Gedateerd 23 maart 1963 ontvingen wij van de kerkenraad van Barendrecht een brief van 5 getypte vellen, ondertekend door Jac. Wesdijk als 2e praeses en van J. Huijssen, scriba; maar de stijl daarvan verradt geheel de hand van ds. F. van Deursen. Deze brief ging totaal voorbij aan al onze argumenten en bewijzen en was in hoofdzaak één tirade tegen onze vermeende loochening van de barmhartigheid Gods. Heel de geschiedenis van het tienstammenrijk werd daarin doorlopen om aan te tonen hoe ontrouw Gods verbondsvolk Israël wel was, doch hoe geduldig en genadig de HEERE Zich betoonde voor "zijn verbondsvolk Israël". Ook de geschiedenis van Juda en van het Nieuwe Testament werd in die zin aangevoerd. Zelfs nadat de Joden de Here Jezus hadden gekruisigd, zei Petrus nog tot hen: "Gij zijt de zonen van de profeten en van het verbond dat God met uw vaders gemaakt heeft, toen Hij tot Abraham zeide: En in uw nageslacht zullen alle stammen der aarde gezegend worden..."; Hand. 3:25-26.

"Broeders, broeders, ziet U dan niets van dit pastorale spreken en handelen Gods? Het moet ons van het hart: wat hebt U weinig oog voor Gods onbegrijpelijke geduld met een ongehoorzaam Verbondsvolk! Nee, zulke korte metten als U blijkt te denken, maakt onze lankmoedige God met Zijn volk gelukkig niet! Is de God van uw denkbeelden eigenlijk nog wel lankmoedig?"

Van Deursen c.s. konden heel goed weten, dat het tienstammenrijk, Juda, en in het Nieuwe Testament het Joodse volk vóórdát het getuigenis tot de beslissing had geleid van de weggapping uit de verbondsboom, niet gelijkgesteld kunnen en mogen worden met de tegenwoordige valse kerken en sekten uit de hele wereld. Van onze kant hadden we dat heel duidelijk uitgelegd. Dit was nu echt een voorbeeld van wat de apostel Paulus in Efeze 4 typeert als "wind van leer", die door het valse spel van mensen sluw gebruikt wordt om de argelozen tot dwaling te verleiden.

Echter, afgezien van deze Schriftvervalsing, wordt hier in kerkelijk opzicht wèl het probleem van Asaf in Psalm 73 geraakt. Hoe kan het toch, dat er zoveel tijden in de kerk- of verbondsgeschiedenis voorkomen, waarin God zoveel bondsbreuk en deformatie toelaat?

15.11.26 De èchte verachting van de rijkdom van Gods lankmoedigheid

Als we ons beperken tot de kerkgeschiedenis van het Nieuwe Testament, zien we, dat het al weer mis ging heel kort na het wegvallen van de apostelen.

De apostelen en de Joodse getuigen van Jezus hadden zich onuitsprekelijk verheugd in Gods genade en waarheid, geopenbaard in heel de oudtestamentische schaduwendienst, waarvan zij de vervulling nu gekomen zagen in Christus Jezus (lees b.v. 1 Petr. 1:10-12). Met "brandende harten" (Luk. 24:32) waren zij aldus "ijveraars voor de wet" (Hand. 21:20). Hun roeping en plaats als getuigen van Jezus hadden zij geheel verstaan en begrepen. De Openbaring, die de Here aan Johannes gaf, heeft hen daarin ook stellig zeer versterkt en bemoedigd.

Maar het duurde niet lang voordat er een geslacht van onmondigen verscheen, dat deze vaste spijs niet verdroeg en bleef leven van de

melk (vgl. Hebr. 5:11 e.v.). De eigenwijsheid, waarover Paulus spreekt in Rom. 11:25, won steeds verder terrein en verhinderde het zicht op Gods verbondshandel en de trouw en wijsheid van de HEERE. In de Schriftuitleg komt de allegorese op. De verbastering van de sacramenten neemt een aanvang: de transsubstantiatieleer heeft oude wortels. De hiërarchie groeit steeds verder uit. Allerlei misvattingen ontstaan en worden in de traditie verder gevormd en vastgelegd als kerkleer. Kluizenaars en monniken onttrekken zich aan hun plaats in het volle leven en ontzeggen zich vele dingen die God toch heeft gemaakt en gegeven om met dankzegging gebruikt te worden in zijn dienst (1 Tim. 4:1-6, Kol. 2:20-23). Mystiek en scholastiek verbasteren de ware kennis en dienst van God tot deze vrijwel onherkenbaar is geworden. Toen bij ons hier in de Nederlanden het evangelie werd verkondigd, lag het al onder zoveel bedekking, dat de kennis van het verbond en van de verbondshandel van de HEERE daaruit vrijwel was verdwenen.

Toch heeft Christus toen hier en elders zijn kerk geplant. En dat ondanks het feit, dat Bonifatius en de andere zendelingen kwamen met hiërarchie, reliquiën, heiligenverering, sacramenten-"ex opere operato" en tal van andere verkeerdheden. Het romantische negentiende-eeuwse "christelijk historische" verhaal van de stichting van de nederlandse volkskerk op de manier van A. Wormser c.s. houdt daarmee helemaal geen rekening. Bij zoveel verduistering werden de gelovigen toch hun zonden vergeven door de reiniging van Christus' bloed.

Het was hier, in al deze eeuwen van kerkdeformatie, dat de HEERE zo lankmoedig, barmhartig en genadig was, en niet later toen er een valse Roomse Kerk ontstaan was.

Zo moeten we dan ook denken aan de woorden van Calvijn in zijn Institutie IV.II.11, dat de kerk toen al een ruïne was door de goddeloosheid der mensen, ofschoon er ook na de vernieling nog steeds een halfingestort gebouw overbleef omdat de HEERE daar toch zijn verbond in bewaring had gegeven. En precies als onder oud-Israël hield dat verbond meer stand doordat het steunde op eigen kracht dan dat het door het bondsvolk bewaard werd. Inderdaad was het alleen aan Gods goedheid en trouw te danken, dat die zozeer gedeformeerde kerk onder de tyrannie van de antichrist - waarmee men toen de paus aanduidde - toch nog Gods bondsvolk was. Met name de in die eeuwen vroeg gestorven gedoopte kinderen van de kerk - en die waren er zoveel in die eeuwen van grote kindersterfte! - waren behouden omdat de HEERE hen net als de kinderen in Ezech. 16:20 de Zijne noemde.

Maar Calvijn erkende tevens, dat de HEERE om de ondankbaarheid van de mensen te straffen een vreselijke schokking en verwoesting had laten plaatsvinden. Dat was de bediening van de verbondsvloek: 7x 7x 7x, overeenkomstig Lev. 26, waarvan ook in het N.T. geen titel of jota vervallen is, al gebeurt dat nu naar de werkelijkheid van Christus. Want hoewel er in de middeleeuwen vele oprechte gelovigen zalig zijn geworden, ofschoon zij in onwetendheid deelnamen aan de mis, de heiligenverering en de andere kerkzonden van die tijd, zijn er ongetwijfeld ook zeer vele goddelozen en hypocrieten ongecensureerd verloren gegaan. De honger door het gebrek aan het brood des levens in de zuivere bediening van Gods Woord, de pest van de verderfelijke dwalingen, en het zwaard van de goddelozen binnen de kerk, hebben velen het eeuwige leven gekost.

En ten laatste kwam in de weg van de Grote Reformatie van de zestiende eeuw de volle verbondswraak door de uitroeiing uit het leven in Gods verbond van allen, die desondanks niet luisterden en zich tegen de HEERE bleven verzetten (vgl. Lev. 26:27 e.v.) toen zij werden tot valse Roomse Kerk, dat is synagoge of kerk - niet van de Here - maar van de satan.

Overigens meen ik, dat uit dit elfde hoofdstuk van het vierde boek van Calvijns Institutie wel blijkt - evenals uit zijn uitleg van Hand.1:6-8 - dat Calvijn deze bondshandel van de HEERE niet naar de Schriften onderkende. Daardoor bleef daarin zijn uitleg van het verschil tussen ware en valse kerk deels onhelder. Mede als gevolg daarvan werd de Reformatie meestal in hele landen en steden doorgevoerd en ontstond overal in Europa de scholastieke mystiek. In Nederland leidde dat tot de beweging van de Nadere Reformatie. Voorgangers daarin zoals Willem Teellinck hadden ook contacten met de Puriteinen in Engeland. Zelfs in de martelaarskerken van de Hugenoten vierde de mystiek hoogtij. Hoewel de Reformatie toch zoveel terugkeer tot de Schriften bracht, bleef zo toch het helder inzicht ontbreken in de actuele verbondshandel van de HEERE in zijn bediening van zegen en vloek door het Lam staande als geslacht. Het bijbels voorbeeld van dit werk van de HEERE in de dagen van de apostelen, door Christus nog eens speciaal belicht in de Openbaring aan Johannes, werd niet onderkend. De taak van de gelovigen daarbij als getuigen, waartoe een mondige gemeente zo absoluut noodzakelijk is, werd niet verstaan. De grote daden van de HEERE ook in de Reformatie van de zestiende eeuw werden hierdoor niet verteld zoals ze overeenkomstig de Schriften hadden moeten worden gekend. Gevolg was de opkomst van een nieuw weerbarstig en weerspanning geslacht (Ps.78:5-8). De opgekomen "gereformeerde" scholastieke mystiek behoorde tot een herhaalde bondsvloek van de HEERE. Zelfs door de verlossing van de vloek van de Verlichting middels de Afscheiding van 1834 kwam men daar niet op terug op de manier waarop dat naar de eis had moeten gebeuren.

En toen zette de HEERE Zelf zijn verbondsvolk op het rechte spoor door de verlossing van zijn rest in de Vrijmaking van 1944.

Indien zij dit terharte hadden genomen, zou dit hebben kunnen leiden tot het helder verstaan van Gods grote barmhartigheid en trouw in de verbondshandel en het herstel van het koningschap voor Israël telkens weer gedurende heel de verbondsgeschiedenis van Oude en Nieuwe Testament.

Maar de Vrijgemaakten hebben de wereldwijde missie die daarin tot hen kwam, niet verstaan en opgevat. Integendeel, zij hebben zich gehaast om terug te keren tot de modderpoel en Gods verlossing door de Vrijmaking te verloochenen. Van de mystiek vervielen de meesten van hen tot het verbondsmethodisme en tot een oecumenisme volgens de leer van de Catholiciteit van Christendom en Kerk op de manier van prof.dr.H.Bavinck.

Daarbij nu zijn zij niet ongewaarschuwd gebleven.

Kort voordat de zeventigjarige babylonische ballingschap kwam, liet de HEERE in de tempel het wetboek van Mozes vinden en dat aan koning Josia voorlezen. Daardoor werden diens ogen geopend voor de bondshandel van de HEERE in de verbondsgeschiedenis tot op zijn eigen dagen en wist hij: als wij ons nu niet haastig bekeren, komt de volle verbondswraak!

De verkondiging van de leer van ds.F.van Deursen, prof.C.Veenhof en anderen heeft nu ook bij ons geleid tot "het vinden van het wetboek". De Here maakte ons tot zijn getuigen tegen die ontrouw en valse leer.

In de jaren 1969 tot 1976 werden wij daarom overal kerkelijk buitengesloten en kwam ons lijk te liggen op de straat van de grote stad. Zo brak er opnieuw een jarenlange ballingschap aan, die voortduurt tot op de huidige dag.

Want gelijk Jesaja's roepingsvisioen destijds voor het oudtestamentische bondsvolk aankondigde, is ook nu in onze nieuwtestamentische tijd tenslotte heel de boom omgehakt

Onbegrijpelijk groot is ook nu het geduld en de lankmoedigheid van de HEERE geweest voor zijn verbondsvolk. Minstens achttien eeuwen lang heeft Hij de verduistering van zijn verbondshandel door zijn volk verdragen.

En zie, deze lankmoedigheid en barmhartigheid zijn door ds.F.van Deursen, prof.C.Veenhof, de Generale Synode van Hattem - 1972 met vele, vele anderen, niet slechts geloochend, maar zelfs gebruikt om er hun valse leer mee te verdedigen en heel Gods historische verbondshandel te ontkennen.

De toorn van God daarover is nu zo groot, dat Hij elke bekering daarvan tot op heden heeft verhinderd.

Het getuigenis is toegesloten. En waarom?

Om wat de apostel Paulus in Rom.2:4 omschrijft als: de verachting van de rijkdom van Gods goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid.

Die rijkdom was bedoeld om tot boetvaardigheid te leiden.

Inplaats daarvan leidde ze tot verharding.

En het was die verharding, die bracht tot de vraag:

"Is de God van uw denkbeelden eigenlijk nog wel lankmoedig?"

15.11.27 Verplaatsing van Gods geduld bij verbondsverlating naar de valse kerken en sekten is valse profetie

Gods barmhartigheid en lankmoedigheid in de tijden, waarin er binnen de kerk deformatie en ontrouw voorkomen, strekken dus tot behoud van hen, die onwetend zondigen (kinderen en gelovige volwassenen) en tot boetvaardigheid van alle zondaars en bondsbrekers.

Wie die barmhartigheid en lankmoedigheid van God als het ware verplaatsen van de kerk naar de valse kerk, die begaan zoveel kwaad, dat woorden daarvoor eenvoudig tekort schieten.

Van tijden, waarin de HEERE in zijn verbondstrouw worstelt om het hart van zijn ontrouw volk, verplaatst men dan zijn barmhartigheid naar tijden, waarin de volle verbondswraak historisch is bediend en tot het ontstaan van valse kerken heeft geleid. Dan is de HEERE barmhartig en genadig jegens gemeenschappen, die tot valse kerken zijn geworden, jegens "synagogen des satans", "Joden die liegen dat zij Joden zijn", jegens mensen, "die niet van de kerk zijn" maar toch zich "christenen" noemen, jegens een community van slangenzaad, jegens Babylon, de hoer die dronken is van het bloed der heiligen en van de getuigen van Jezus.

Wie zo over de HEERE spreken, spotten met Hem en met zijn ware barmhartigheid!

Eén van de vele gevolgen is, dat men de straffen en oordelen, waarmee de HEERE komt over de zonden en bondsbreuk van zijn wettige of WARE kerk, niet meer serieus neemt. Want Gods oordelen, die tot het einde kwamen van de volle verbondswraak, bestaande in uitroeiing uit zijn verbond en gemeente, worden dan van hun ware ernst en betekenis beroofd. Immers, men stelt het voor, alsof Gods goedertierenheid en barmhartigheid zich juist in het bijzonder doen gelden jegens hen, die zijn gaan behoren tot de valse kerk. Aldus maakt men dan tevens van Gods verbondsoordelen voor wat betreft de eigen "ware" kerk een soort van "ver-van-mijn-bed-show". Want Gods verbondsoordelen komen dan niet over de eigen trouwe of "ware" kerk maar over de ontrouwe of "valse" kerken en sekten.

Het is niet zo, dat men het gevaar voor de eigen "ware" kerk geheel uitsluit. Maar er wordt over gesproken zoals iemand, die lekker bij het knappend vuur van zijn open haard zit, spreekt over de kou en de regen en de stormwind buiten.

Dit alles blijkt ook uit de manier, waarop in de brief van de kerkenraad van Barendrecht van 23 maart 1963 werd gesproken over de lankmoedigheid en de barmhartigheid van God niettegenstaande de zonden van met name het tienstammenrijk Israël. Uitgaande van de premisse, dat dit volk een VALSE kerk was, wordt uit de Bijbel een bloemlezing gegeven van de ontfermingen en barmhartigheden van de HEERE over dat volk, met daarop de conclusie - toe te passen op de tegenwoordige valse kerken en sekten - :

"Wat heeft Hij met DIT Israël, ONDANKS ZIJN VERBONDSVERLATING, toch nog eeuwenlang een taai GEDULD gehad."

15.11.28 Als God de bondsbrekers uitroeit is hij niet onbarmhartig!

De Nederlandse Geloofsbelijdenis noemt in art.27 "de gevaarlijke tijd onder Achab" als bewijs, dat God "zijn Heilige Kerk" bewaart en staande houdt tegen het woeden van de gehele wereld. Want overeenkomstig de godsspraak tot Elia heeft de HEERE toen zeventuizend mensen behouden, die hun knieën niet voor Baäl gebogen hadden. Meestal wordt het Woord van de HEERE tot Elia op Horeb opgevat als alleen een woord van barmhartigheid. Alsof Elia daarin werd berispt omdat hij dacht, dat het oordeel moest komen en er niets meer van Israël zou overblijven.

Maar dat is onjuist. Het Woord van 1 Kon.19:15-18 spreekt tot driemaal toe van een DODEN. Doden door het zwaard van Hazaël, doden door het zwaard van Jehu, en wie ook daaraan nog ontkwam zou Elisa doden. Maar daarbij zou de HEERE er in Israël toch zeventuizend overlaten. En dat zouden diegenen zijn, die de knie niet voor Baäl gebogen hadden. Dat "overlaten" mogen we hier niet vergeestelijken. Het was niet zo, dat die zeventuizend vóóordat het oordeel kwam de ware kerk vormden en dat de andere Israëlieten de valse kerk waren. Ook mag men die zeventuizend niet verklaren als de eigenlijke, de inwendige kerk van de uitverkorenen binnen de grote kerk van de uiterlijke godsdienst. Nee, maar zij die in Israël door Gods genade niet hadden meegedaan in de Baälsdienst, werden letterlijk "overgelaten" - hún levens werden gespaard - toen het zwaard van Hazaël, het zwaard van Jehu en het zwaard dat kwam uit de mond van Elisa de ontrouwe Israëlieten doodde.

Terecht noemt de belijdenis, evenals de apostel Paulus in Rom.11, deze godsspraak tot Elia als bewijs voor de goddelijke bewaring van de Kerk van alle eeuwen. Hoezeer ook, heel de verbondsgeschiedenis door, de verbondswraak van de HEERE onafwendbaar de bondsbrekers uitroeit uit zijn verbond en kerk: het zal er nooit mee eindigen, dat de Kerk verdwijnt van de aarde omdat de HEERE, gelijk Elia, de moed opgeeft en Zich in wanhoop terugtrekt. Ook als Gods beschikkingen zo ondoorgrondelijk zijn en zijn wegen zo onnaspeurlijk, dat Hij zelfs de gehele terebint laat vellen, dan houdt hij toch in die weg onder alles door zijn volk in stand. Zijn Woord keert nooit ledig tot Hem terug maar zal doen al wat Hem behaagt. Want het is het Woord van de Schepper van hemel en aarde. Door zijn Woord maakt Hij doden levend en roept Hij het niet-zijnde tot aanzijn. Met het oog op het herstel na de ballingschap zei daarom de profeet Jeremia : "de HEERE scheidt iets nieuws op aarde"; Jer.31:22. Het dal vol dorre doodsbeenderen zal herleven; Ezech.37. "Herleven zullen uw doden - ook mijn lijk - opstaan zullen zij"; Jes.26:19.

In Barendrecht las men met name de geschiedenis van het tienstammenrijk Israël als een verhaal van Gods barmhartigheid voor een valse kerk. Maar de Heilige Geest leert ons juist de verbondstrouw van de HEERE in deze geschiedenis van zijn gedeformeerde kerk. De HEERE handelt naar de rechten van zijn verbond: Hij roeit de bondsbrekers uit maar bewaart juist in die weg toch zijn kerk tegen het woeden van de gehele wereld. En zeker, daarbij is Hij zeer lankmoedig en genadig! Maar wat de HEERE gezegd heeft, volvoert Hij op aarde, volledig en snel (Hab.2:3, Hebr.10:37). Het einde van de goddelozen komt (Ps.73):

"Hoe worden zij tot ieders schrik vernield als in een ogenblik."

"Gij roeit hen uit die afhoereren en U de trotse nek toekeren". (berijming Ps.73).

Wie dat onbarmhartig vinden, geloven niet in Jezus Christus en dien gekruisigd. Want als God zo "barmhartig" zou zijn, dat Hij de zonde, als het er op aankomt, toch niet tijdelijk en eeuwig straft: waarvoor moest Christus dan de kruisdood sterven?!

Wij geloven in een God wiens barmhartigheid juist daarin bestaat, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat wie in Hem geloven het eeuwige leven hebben.

Maar wie niet in Hem geloven, zijn reeds veroordeeld (Joh.3:18) en hopen zich enkel maar verder toorn op tegen de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardige oordeel Gods; Rom.2:5.

Oorzaak daarvan - speciaal bij de bondsbrekers in een gedeformeerde kerk - is: verachting van de rijkdom van Gods goedertierenheid, verdraagzaamheid en lankmoedigheid jegens hen. Deze werden geschonken om hen tot boetvaardigheid, bekering en geloof te brengen (Rom.2:4). Maar als de grond, die de regen, welke er telkens op valt, indrinkt, inplaats van goede vruchten, doornen en distelen draagt, is hij ondeugdelijk en niet ver van de vervloeking, die uitloopt op verbranding; Hebr.6:7-8.

In trouw aan Gods verbondswet van zegen en van vloek heeft de HEERE door zijn Gezalfde, gedurende heel de verbondsgeschiedenis van Oude en Nieuwe Testament, reeds menigmaal zijn dorsvloer gezuiverd en het kaf verbrand met onuitblusbaar vuur.

Het zijn deze dagen des HEEREN, die op de laatste dag finaal zullen worden vervuld! Maranatha !

Met Guido de Brès, bloedgetuige tegen Rome, belijden wij het van die grote dag - thans ook als gedode getuigen tegen het beest en zijn valse profeet in Barendrecht en heel "vrijgemaakt" Nederland:

"hun zaak, die nu tegenwoordig van vele Rechteren en Overheden als kettters en goddeloos verdoemd wordt, zal bekend worden de zaak des Zoons Gods te zijn."
(Art.37 NGB).

15.11.29 De kwesties van de masjaal en de tussentoestand er niet maar bijgehaald omdat "Barbertje moest hangen"

Ook wat de kwesties van de "masjaal" en het léven bij Christus tussen sterven en opstanding betreft, negeerde de kerkenraad van Barendrecht in zijn brief van 23 maart 1963 de door ons aangevoerde bewijzen en weerleggingen. Inplaats daarvan werden wij scherp vermaand en ervan beschuldigd, dat wij deze dingen er maar bijgehaald hadden:

"om zodoende meer bewijsmateriaal te hebben voor een feit, dat voor U al lang vaststond, namelijk, dat ds.van Deursen Gods Woord niet serieus neemt.

Dat U zò handelt keuren wij ernstig af, broeders!

Wij constateren bij U een groot wantrouwen.

Waaruit spruit dat toch voort?"

Vanaf het begin voelde ds.F.van Deursen zich door ons bedreigd in zijn "kwetsbare positie als predikant". Hij beschouwde ons daarom als zijn vijanden. Daarin wist hij niet alleen de kerkenraad maar heel de gemeente aan zijn kant te krijgen.

In werkelijkheid was "onze positie" veel kwetsbaarder dan de zijne. En zo werden wij van vermaners gemaakt tot vermaanden. Dat is een bekende taktiek van de boze.

De kwestie van de "masjaal" was in die tijd een speciaal studie-object van ds.Van Deursen. Dat kwam niet alleen uit in zijn preken, maar hij hield er zelfs een inleiding over op een gemeentevergadering. Hij kwam daarbij tot de "oplossing", dat in een "masjaal" de dingen heel prikkelend worden gesteld, waarbij de uitzonderingen worden verwaarloosd, zodat het dan ook niet altijd opgaat. Een bekend voorbeeld van hem was Spreuken 13:25.

"De rechtvaardige eet tot verzadiging toe,
maar de buik der goddelozen zal gebrek lijden."

Daarbij haalde hij het geval aan van een gelovige broeder in Schiedam, die in de tweede wereldoorlog van honger was gestorven, terwijl de goddeloze Duitsers hun buik konden rondeten. Het feit, dat in dit geval dus volgens hem Spr.13:25 niet opging, verklaarde

hij nu uit de omstandigheid, dat het om een masjaal ging. Gods Woord in masjaalvorm moest daarom dus "met een korreltje zout genomen worden".

Welnu, wij waren er van overtuigd, dat dit zo niet mocht omdat het de zekerheid en geloofwaardigheid van Gods Woord aantastte. Het boek Spreuken staat in het O.T. en berust op Gods thora met de schaduwachtige beloften en bedreigingen van Gods verbond. Dat betekent, dat het gaat om sacramenten van de werkelijkheid van Christus. We moeten dan niet blijven staan bij de uiterlijke tekenen. Verder moeten we toch bijvoorbeeld uit het wijsheidsboek Job leren, dat wij de Almachtige niet mogen bedillen. Er was meer tussen hemel en aarde dan Job wist. Wij moeten met hem leren, dat wij de HEERE en zijn Woord moeten blijven vertrouwen ook dan als het volgens onze waarneming "niet uitkomt".

De "oplossing" van ds. Van Deursen wat de "masjaal" betreft, deugt werkelijk van geen kant. Het was meer dan oppervlakkig; het tastte de betrouwbaarheid van Gods Woord aan. Wie op zo'n manier met Gods Woord omgaat, wordt niet geleid door de Heilige Geest. En inderdaad dat bevestigde slechts wat wij opmerkten inzake de leringen van ds. F. van Deursen over verbond en kerk.

De loochening door ds. B. Telder te Breda van de scheiding van lichaam en ziel bij het sterven, waarbij dan de zielen van de gelovigen mogen voortleven in de hemel bij Christus, had ons diep geraakt.

Met vakantie hadden wij eerder gekampeerd in Chaam.

's Zondags gingen we toen in Breda naar de kerk.

We hadden daaraan heel goede herinneringen.

Nooit heb ik een gemeente zó de Psalmen horen zingen als toen in Breda met pianobegeleiding. We hebben toen ook de oude br. A. Janse nog met moeite (hij had Parkinson) aan het avondmaal zien gaan.

We werden ook uitgenodigd voor een bezoek door ouderling br. J. van Katwijk en zijn vrouw. Zij kwamen zelfs op de fiets op tegenbezoek in Chaam bij de tent. Br. van Katwijk vertelde, dat hij uit Schiedam kwam en dat Frans van Deursen daar nog bij hem op de knapenvereniging had gezeten. Wij hadden boeiende gesprekken met hem, onder meer over het bijbelse functioneren van de gemeente en van de ambten. Ik heb zelfs nog met hem gecorrespondeerd. Later ontstond de kwestie "Rijsbergen", waar br. J. van Katwijk voorging als lerend ouderling. Wat de Schrift betreft was daartegen weinig in te brengen. Maar naar de afgesproken D.K.O. mocht dat niet. Dat nu ds. B. Telder van Breda met een leer kwam, die toch zo duidelijk in strijd was met de Schrift, trof ons zeer. Die leer had alles te maken met het verbond en ons leven daarin met en voor de HEERE.

Meestal wordt deze leer weerlegd met duidelijke teksten als Luk. 23:43 ("Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn"), Phil. 1:23 ("ontbonden te worden en met Christus te zijn" is zeer verre het beste"), Luk. 16:19-31 (de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus), 2 Kor. 5:8 ("wij begeren... ons verblijf in het lichaam te verlaten en bij de Here onze intrek te nemen"), Joh. 11:25-26 ("wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven"). Maar Luk. 20:27-40 verhaalt ons de weerlegging door de Here van de Sadduceeën. Daarbij voert de Heiland simpel het bestaan van het verbond aan, zoals God dat zelf deed vanuit de braambos tegenover Mozes:

"Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob" (Ex. 3:6).

Dat verbond is een eeuwig verbond, het houdt niet op als de bondeling sterft. Daarom concludeert Christus:

"Hij is niet een God van doden, maar van levenden, want voor Hem leven zij allen."

Het leven in het verbond, het "mutuum convenire" *), zoals dat hier op aarde bestaat tussen de HEERE en zijn verbondskinderen, dat houdt niet op met het sterven.

(*) K.Schilder, col.dict."De Kerk", blz.85: "Het verbond is een levende werkelijkheid, bestaande in het mutuum convenire")
Er komt na het sterven van Gods kinderen niet een periode, waarin dat verbond dood is en niet lééft.

De dwaalleer van ds.B.Telder tast daarom het karakter en het bestaan van het verbond aan in het hart.

Maar wie leert, dat het verbond kan bestaan en voortbestaan zonder een gelovig leven in dat verbond - zodat het gehele "Christelijke Westen" Gods tegenwoordige verbondsvolk kan zijn - ja, die kan ook een (tussen)toestand leren, waarin een bondeling eeuwenlang naar lichaam en ziel dood in zijn graf ligt en er van het levende verbondsverkeer tussen de HEERE en zijn bondskind niets bestaat.

Juist deze dwaling, waarmee ds.B.Telder kwam, maakte openbaar, dat mensen zoals hij niet waarlijk leefden in het verbond. Wiens zaligst lot het is nabij te wezen bij zijn God (Ps.73), kan toch nooit serieus tot zulke gedachten komen?! In de groeve der vertering te verkeren zonder enige omgang met de God des levens is toch een waar schrikbeeld voor ieder waarachtig bondskind?!

Ds.J.R.Wiskerke, die zich ook op de kerkelijke vergaderingen zeer ingespannen heeft om de leer van ds.B.Telder te weerleggen, vatte dat alles samen in zijn boek "Léven tussen Sterven en Opstanding".

Ds.G.van den Brink schrijft in "Vuur en Vlam" deel 3,blz.152:

"Ik maakte een gesprek mee ten huize van Telder, waarin Wiskerke zijn gastheer trachtte te overtuigen van diens ongelijk. Maar Telder zag niets dan zijn gelijk."

Nog niet zo lang geleden heb ik eenzelfde geval meegemaakt.

Ik kon tot geen andere conclusie komen dan dat wie zo denkt, ondanks alles, toch geen kennis heeft aan het kinderlijk leven met de HEERE in het verbond. En ik werd er opnieuw van doordrongen van welk een fundamenteel belang de strijd is tegen de valse leer over verbond en kerk, zoals wij daarmee bij ds.F.van Deursen in Barendrecht voor het eerst te maken kregen.

15.11.30 Door het geloof avondmaal vieren in een ontrouwe kerk

Het was begonnen met gesprekken bij de koffie na de preek. Toen werd het van de kant van de kerkenraad op huisbezoek ter sprake gebracht, waarbij ds.F.van Deursen zich zo opwond, dat hij niet met ons wilde danken. Daarop is van onze kant met veel moeite geprobeerd om de zaken op papier te krijgen als hulpmiddel om er verder met elkaar over te spreken. Het ging ons om de zaak en absoluut niet om de persoon van ds.F.van Deursen. Daarom werd een en ander in stellingen geformuleerd om het algemeen te houden zonder ds.Van Deursen ergens van te beschuldigen. Maar van kerkenraadszijde wilde men geen broederlijk gesprek. Het moest een welomschreven "bezwaarschrift" zijn, wilden zij er op ingaan. Na meer dan een jaar hebben we zo'n "bezwaarschrift" ingediend. De kerkenraad wilde daarop niet schriftelijk antwoorden. Twee ouderlingen brachten mondeling dat antwoord over. Na vier maanden ploeteren was ons verslag daarvan en ons antwoord daarop klaar: 13 vel A4. Daarop volgde drie maanden later de brief van de kerkenraad van 23 maart 1963. Al onze bewijzen en argumenten werden daarin genegeerd. We kregen een preek, waarin we als onbarmhartig werden neergezet op volkomen valse gronden, terwijl we met zware woorden werden vermaand.

Veertien dagen daarna zou in Barendrecht het Heilig Avondmaal worden gehouden. Wat moesten we doen?

We hebben direkt schriftelijk, in een brief van 26 maart 1963, laten weten, dat wij voor de HEERE in ons gemoed ten volle verzekerd waren NIET SCHULDIG te staan aan de zonden tegen het eerste en het negende gebod en tegen de ganse tweede tafel van Gods wet,

waarvan de kerkenraad ons beschuldigde. Indien de kerkenraad bleef bij zijn veroordeling, mocht hij ons dus niet aan het avondmaal toelaten, aangezien hij dan toch wel moest oordelen, dat wij ons verhardden.

Daarop kwam een brief, gedateerd 1 april 1963, van de kerkenraad terug, waarin werd gezegd:

"dat vermaningen door ambtsdragers gelukkig niet altijd tegelijk inhouden de vreselijke maatregel van afhouding van het heilig avondmaal van onze Heere Jezus Christus."

Dit hebben we direkt hierop in een brief van 3 april 1963 weerlegd: bij duidelijk verklaarde onbekeerlijkheid van zulke ernstige zonden als waarvan zij ons beschuldigden, kon naar Gods gebod niet anders dan afhouding volgen. Indien dus de kerkenraad zijn veroordeling van ons volhield en die niet met betuiging van schuld terugnam, kon hij ons niet aan het avondmaal toelaten. Wat ons betreft: hoe zwaar het ons ook viel, indien wij niet werden afgehouden, zouden wij deelnemen aan het avondmaal op 7 april 1963:

"Tenslotte verklaren wij, broeders, voor het aangezicht des HEEREN, dat door onze handen het zondag a.s. te houden Heilig Avondmaal NIET wordt verontreinigd. Onder verwijzing naar hetgeen de HEERE tot zijn profeet zegt in Ezechiël 3, de verzen 17 tot en met 19, verklaren wij tevens, dat WIJ niet schuldig staan indien het mocht gebeuren, dat de tafel des Heren door Uw handen zou worden verontreinigd."

Deze verwijzing naar Ezech.3:17-19 maakt duidelijk hoe zwaar heel deze strijd om de leer inmiddels was komen te liggen. Voor ons besef ging het om niets minder dan het waarschuwen van goddelozen voor hun goddeloze weg. Want in deze jaren was het ons steeds duidelijker geworden om wat voor belangrijke dingen het ging. Dat bleek ook wel uit de houding, die de gemeente tegenover ons aannam. Ik heb al eerder opgemerkt, dat wij in deze jaren feitelijk een officieuze, zwijgende excommunicatie hebben meegemaakt door de Barendrechtse gemeente. De zondagse kerkgang was voor ons erg moeilijk geworden en riep grote psychische spanningen op, die ook sterke weerslag hadden in ons persoonlijk leven.

We kwamen in dezelfde situatie te verkeren als de "lopers" uit de dagen van de Afscheiding; dezelfde situatie als in de loop van de tijd al zovelen tot onttrekking en scheurmaking had gebracht. Dit kwam nu voor ons tot een climax, in die avondmaalsviering op zondag, 7 april 1963, te Barendrecht.

Men moet zich dit indenken. Ds.F.van Deursen preekte bijna elke zondag onvervroren door in de door ons bestreden leer. Onze beste vrienden van weleer veroordeelden ons met heel hun houding. We waren niet meer welkom; sommigen groetten zelfs niet meer in de kerk en keken ons weg.

De kerkenraad had daarop nu het zegel gelegd.

Wij waren onbarmhartig, "activisten" gelijk Saul (naar de preken van ds.Van Deursen), liefdeloze vervolgers van ds.F.van Deursen e.a., ja, gevaarlijke extremisten.

En dan nu samen avondmaal vieren, bediend door ds.F.van Deursen?! Ja, dat moest.

Zolang de kerk van Barendrecht niet tot een valse kerk was geworden (volgens de merktekenen daarvan in art.29 NGB), was het avondmaal aldaar de tafel VAN CHRISTUS en niet de tafel van hen die optraden als bedienaars of van wie er aanzaten.

Wij moesten ONSZELF beproeven en NIET de kerkenraad of de gehele gemeente. Vandaar ook het beroep op Ezech.3:17-19. Als wij waarschuwden en de dwalingen bestreden - al was het in zwakheid en met vele gebreken - dan mochten we in het geloof toegaan tot de avondmaalstafel en daar verzekerd worden daarvan, dat God ons om Christus' wil in genade wilde aannemen. Tevens werden we daar dan ook vermaand en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid. Dat betekende dus in het bijzonder: volharden in de goede strijd tegen de ontrouw en dwaling in de kerk.

Meer dan ooit moesten we dus leren te leven uit het geloof (Hab.2:4 Rom.1:17, Hebr.10:35-39). Het ging hier om het hart van het verbond; leven uit het geloof òf door de werken. Zie daarvoor wat in het voorgaande is geschreven in hoofdstuk 5, 6 en 7.

In "De Wachter" van januari 1969 heb ik later een artikel geschreven, "Avondmaal en Gemeenschapsoefening", dat ook als bijlage is opgenomen in de brochure "Goud" (Open brief aan prof.J.Kamphuis), die onzerzijds als bewijsvoering heeft dienst gedaan op de Generale Synode van Hattem 1972. In het rapport op de Synode van Hattem-1972 werd dit onder 4.11 ter sprake gebracht als een voorbeeld en bewijs daarvan:

"Tot welke merkwaardigheden de leer van Gods bondshandel P.de Vries kon brengen."

De kloof tussen ons en de scheurmakers van het wegroepingskerkrecht is dan ook peilloos diep en scheidt ons voor de eeuwigheid indien er geen radikale bekering komt.

Maar óók ligt hier de oorzaak waarom het tussen ons en de sympathisanten van "De Wachter" gaandeweg tot een finale breuk is gekomen.

Want hier wordt openbaar of wij zijn "van degenen die geloven tot behouding der ziel" òf "van degenen die zich onttrekken ten verderve" (St.vert.Hebr.10:39). Dit raakt de mens in zijn wortels.

's Harten diepste grond komt hier aan het licht. Want Hab.2:4 zegt: "Zie, zijn ziel verheft zich, zij is niet recht in hem" (St.vert). Of: "Zie, opgeblazen, niet recht, is zijn ziel in hem" (vert.NBG).

15.11.31 Vijandige politiek van sabotage en intimidatie

In een brief van 15 augustus 1963 hebben mijn stiefvader en ik uitvoerig (9 vellen A4) geantwoord op de brief van de kerkenraad van Barendrecht van 23 maart 1963.

Aansluitend hieraan heeft mijn vader alleen ook nog bezwaren ingebracht tegen de bevestiging van een ouderling en een diaken, die het eens bleken te zijn met ds.F.van Deursen en de kerkenraad.

Deze bezwaren werden ook kortweg afgewezen.

Verder werden wij uitgenodigd om te verschijnen voor een speciaal daarvoor samen te roepen vergadering van de kerkenraad, waar met ons "een samenspreking" zou worden gehouden over de in geding zijnde zaken. Wij hadden in onze brief van 15 augustus 1963 met redenen omkleed gevraagd om een schriftelijk antwoord van de kerkenraad. De kerkenraad negeerde dit nu. Het was duidelijk, dat men, evenals tevoren, niet zou ingaan op onze argumenten en bewijzen en zou voortgaan ons in ambtshoogheid te behandelen als vermanenswaardige boosdoeners. Gezien de opvatting en houding van de kerkenraad was deze als "samenspreking" aangeduide bijeenkomst, niets anders dan een poging om ons onder druk te zetten en ondertussen naar buiten toe de schijn te wekken van geduld en welwillendheid. Zelf was ik in die tijd onder behandeling van een psychiater en moest ik kalmeringsmiddelen gebruiken; en mijn stiefvader stond zo onder druk, dat hij niet lang hierna een recidive hartaanval kreeg. Onder de toenmalige verhoudingen was het moeten verschijnen voor het forum (de "rechterstoelen" van Psalm 122!) van een voltallige kerkenraad schrikwekkend en bijzonder intimiderend.

Toch hebben we ons daaraan niet willen onttrekken.

Daarom hebben we hierop geantwoord, dat we ondanks onze bezwaren de kerkenraad in de gelegenheid wilden stellen om op die wijze ons mondeling antwoord te geven op onze brieven. Maar daaraan verbonden we dan wel de voorwaarde, dat daarvan een gezamenlijk voor akkoord getekend verslag zou worden opgesteld. Want we wilden het niet nog eens meemaken, dat men zich van kerkenraadszijde aan alle verantwoordelijkheid onttrok jegens een onzerzijds opgemaakt verslag, zoals dat in de brief van 23 maart 1963 was gedaan met de woorden:

"Uw verslag daarvan blijve geheel voor uw rekening.

Wij hebben U daar niet om gevraagd."

Het antwoord hierop was nu:

"De kerkeraad... kan niet ingaan op de door U gestelde voorwaarden."

Daarop werd van onze kant gevraagd of er dan toch in ieder geval een bandopname van het gesprokene kon worden gemaakt. Dat zou ons in staat hebben gesteld om een zo precies mogelijk verslag op te maken en daarmee konden dan eventuele onjuistheden worden aangetoond. Maar ook dat werd geweigerd omdat de kerkenraad dat in strijd achtte "met de broederlijke geest, waarin behoort te worden gesproken".

Nu, wij vonden zo'n vijandige politiek van sabotage en intimidatie precies het tegendeel van "broederlijk" en hebben een dergelijk "gesprek" afgewezen. Het slot van onze brief van 24 september 1963 waarmee we dit deden, luidde:

"Broeders!

Nogmaals doen wij een dringend beroep op u... om af te laten van uw onbuigzame houding, door onze brief van 15 augustus 1963 alsnog **SCHRIFTELIJK** te beantwoorden.

Indien u **BLIJFT WEIGEREN**, zullen wij ons genoodzaakt zien - hoe node ook! - ons tot de classis te wenden. Wij zullen dit dan **MOETEN** doen in het belang van het Sion Gods, waarvoor het goede te zoeken ons is opgelegd door de **HEERE**."

Dit bleken achteraf onze laatste gezamenlijke woorden hierover te zijn tot de kerkenraad van Barendrecht.

Als afsluitend antwoord ontvingen we van de kerkenraad van Barendrecht hierop de volgende brief van 1 oktober 1963:

"Waarde broeders,

De kerkeraad heeft zich in zijn vergadering van 30 september l.l. opnieuw bezig gehouden met de bezwaren die U hebt ingebracht tegen de prediking van onze predikant.

De zaak staat nu aldus:

Op 14 juni 1962 diende U een bezwaarschrift in, bestaande uit 3 punten. De kerkeraad heeft U daarop een keer mondeling (bij monde van brs. Van Rij en Wesdijk) geantwoord en een keer schriftelijk d.d. 23 maart 1963. De brieven die wij daarna van U ontvingen geven ons geen reden op ons schriftelijk antwoord van 23 maart 1963 terug te komen. Wij verzoeken U dan ook deze brief als ons antwoord op Uw bezwaarschrift te beschouwen, waarbij wij verklaren gaarne bereid te blijven U nader onderwijs te geven over de dingen die U niet verstaat.

Namens de kerkeraad,
F. van Deursen praeses,
J. Huijssen scriba.

15.11.32 Vertrek naar Den Haag

Eind 1963 vertrokken mijn zuster en ik naar Den Haag, waar we elk een werkkring hadden gevonden. De weekends echter gingen we naar huis in Klaaswaal en naar de kerk in Barendrecht. Onze ouders kregen het steeds moeilijker. Mijn stiefvader werd ernstig ziek en tijdens zijn ziekteverlof huurden onze ouders m.i.v. 1 februari 1964 gemeubileerde kamers in Scheveningen. Mijn vader kon dan rust vinden en aansterken o.m. tijdens wandelingen langs het strand en in*duinen. Mijn zuster kwam daar weer bij hen wonen. Omdat mijn vader moeiten had met het waterschapsbestuur stelde hij een losmaking uit zijn dienstverband voor met een "gouden handdruk". Hij wilde dan in Den Haag een adviesbureau beginnen voor waterschapszaken. Maar het bestuur van het waterschap wees dit af. Besloten werd de ambtswoning in Klaaswaal te verlaten. Per 1 juli 1964 kwamen mijn ouders met mijn zuster te wonen in de Balistraat in Den Haag. Zij vroegen hun attestaties op in Barendrecht en werden weer lid van de kerk van Den Haag-Oost bij ds. F. de Vries. Na afloop van zijn ziekteverlof zocht mijn stiefvader voor doordeweeks een kosthuis in de Hoekse Waard.

* de

Met een brief van 8 augustus 1964 vroeg ik de kerkenraad van Barendrecht tenslotte ook een attest voor de kerk van Den Haag-Oost (in die tijd woonde ik op kamer in de Soendastraat, niet ver vanaf het nieuwe adres van mijn familie). Ik was ongelukkig met deze situatie, waardoor we gedwongen waren de kerk van Barendrecht aan haar lot over te laten. Daarom wees ik de kerkenraad van Barendrecht in deze afscheidsbrief nog eens op de ernst van de zaken.

De HEERE Zelf had Zich van ons willen bedienen om hen te waarschuwen en te vermanen. Daarom - zo schreef ik - lag er nu niet een zaak tussen hen en ons maar tussen de HEERE en de kerk van Barendrecht.

Met een brief van 3 september 1964 ontving ik het gevraagde attest. De kerkenraad van Barendrecht wees daarin af wat ik hem geschreven had en stelde, dat het hem had bedroefd:

"dat U het U door hem gegeven onderricht uit de Schriften nog steeds niet hebt willen aanvaarden."

Hij verwees mij naar 2 Petr.3:16 en 1 Cor.13:12 e.v. om aan te tonen, "dat de Schriften niet altijd even gemakkelijk te verstaan zijn", en schreef mij daarom:

"Dit mag U toch wel nopen tot enige voorzichtigheid in Uw oordelen vooral tegenover de oudsten (1 Tim.5:17 e.v.).

Ik behoorde dus tot de onkundige en onstandvastige lieden, die de raadselen van de spiegel verkeerd uitlegden, en de oudsten niet het eerbewijs gaven, dat hun toekwam!

Inderdaad "kennen wij ten dele" (St.vert.).

Maar als dat "ten dele" dan al zó duidelijk is over de goedertierenheid van de HEERE in zijn verbondshandel gedurende heel de verbonds- of kerkgeschiedenis van zijn verbondsvolk, dan is dat "kennen ten dele" toch juist de sterkste veroordeling van de leer van ds.F.van Deursen en de kerkenraad van Barendrecht?! Want hoe groot zal dan toch de veroordeling zijn van ds.F.van Deursen c.s. als wij straks zullen zien van aangezicht tot aan gezicht?! Tevens zal dan voor ieder zonneklaar zijn hoe de HEERE oordeelt tussen hen en ons.

15.11.33 De macht van "de overleveringen der ouden" moeilijk te doorbreken

Door deze gang van zaken is dus een beroep onzerzijds op de classis Schiedam tegen de leringen van ds.F.van Deursen en de kerkenraad van Barendrecht verhinderd.

Achteraf ben ik daar erg dankbaar voor, want op die manier zouden we ongetwijfeld gevangen zijn in het net van het verkeerde vrijgemaakte appèlrecht naar artikel 31 KO, inplaats van als getuigen onze roeping te volbrengen.

Ds.F.van Deursen rekende reeds vanaf het begin met een dergelijke "kerkelijke procedure", waarbij meerdere kerkelijke vergaderingen als rechtscollege uitspraken zouden moeten doen over zijn leringen en onze bestrijding daarvan. Zijn doen en laten, en ook dat van de kerkenraad van Barendrecht, tegenover ons was daarop afgestemd. Daar hadden zij het zo druk mee, dat zij ook nooit werkelijk onze argumenten en bewijzen serieus hebben overwogen. Van onze kant was het net andersom: het ging ons alleen om de zaak van de leer.

Nadat de kerkenraad een "bezwaarschrift" van ons had geëist, heb ik daarover wel nagedacht. Ik heb er ook over gesproken met J.C.van den Akker.

Van den Akker zei: ik ben niet "verongelijkt" zoals art. 31 KO dat zegt, maar de HEERE is "verongelijkt". Dus het beroepsrecht van art.31 KO past in ons geval helemaal niet. Wij zijn niet in onze persoonlijke rechten gekrenkt. Als wij de broederschap het bewijs leveren, dat er openbare ontrouw en dwaling onder hen voorkomt, kunnen zij zich daar toch nooit vanaf maken door te zeggen, dat het geen "bezwaarschrift" is?!

Mijnerzijds bracht ik daar tegenin wat ds.Joh.Jansen had gezegd over art.31 K.O. op blz.37 van zijn brochure "De bevoegdheid der meerdere vergaderingen". Daar las ik o.m.:

"Toch is het duidelijk, dat hooger beroep niet tot het geval van verongelijking beperkt mag worden. Ook wanneer iemand een besluit van een mindere vergadering in strijd acht met de Schrift of met het belang en de stichting der kerk moet er hooger beroep openstaan."

En hij voegde er aan toe:

"Bij een eventueele herziening der Kerkenordering mag deze ruimere opvatting dan ook wel duidelijk in dit artikel opgenomen worden."

Ook de zaak Geelkerken uit 1926 was aanhangig gemaakt door een bezwaarschrift van een gemeentelid.

Ik dacht daarom, dat een bezwaarschrift naar art.31 KO in ons geval wel kon.

Echter, gezien alles wat daarover in het voorgaande is opgemerkt, is dat niet waar. Een optreden als "bezwaarde" in de zin van art. 31 KO mocht in ons geval niet.

Het moest naar de Schrift GETUIGENIS zijn.

Wij liepen wat dit betreft aanvankelijk goed. Maar we zijn daarbij in de weg gekomen door ds.F.van Deursen en de kerkenraad van Barendrecht. En ook de "overlevering der ouden", zoals die tot ons kwam in de brochure van ds.Joh.Jansen, schoot te kort en was misleidend. Achteraf bezien zat daar het doleantiekerkrecht en de tolerantiepolitiek achter. Deze "methode" van "de kerkelijke weg" van "bezwaarnis" en "appèl" op de meerdere vergaderingen was een gevolg van het niet kennen van de wegen des HEEREN in zijn verbondshandel met zijn kerk. Daardoor was de kennis van het ambt aller gelovigen, zoals het naar de Schrift ook moest functioneren in het getuigenrecht, verloren gegaan. Gedurende de kerkgeschiedenis sedert de Grote Reformatie van de zestiende eeuw was het gat, dat was ontstaan door de toenemende onmondigheid van de gewone gemeenteleden, gaandeweg opgevuld door dominocratie en consistorio-cratie. Zonder dit aanvankelijk helder te doorzien, kwamen wij daarmee in botsing.

Hierboven sprak ik van een "overlevering der ouden" (Matth.15:1-9). Uit de Schrift zelf blijkt wel wat een macht deze heeft over de geesten. Het is bijzonder moeilijk om daar doorheen te breken. Niet alleen wat het kerkrecht betreft, maar ook dogmatisch en exegetisch hebben we aanvankelijk bij betrouwbaar geachte voorgangers het bewijs gezocht, dat de leer over verbond en kerk van F.van Deursen, C.Veenhof en anderen verkeerd was.

Pas in de loop van de tijd en door de genade van de HEERE en de leiding van zijn Geest, zijn we tot helderder inzicht gekomen in Gods Woord en de goedertierenheid van de HEERE in de verbondsgeschiedenis van de christelijke kerk.

Ik denk, dat met name het voorafgaande deel over "De Schrift" door vele orthodoxe gereformeerden nogal "revolutionair" zal worden gevonden. Het is dan ook het resultaat van een leven lang worstelen en overdenken in de vreze des HEEREN naar Psalm 139:23-24.

Zo werden wij door Gods genade teruggedleid tot het verstaan van Gods Woorden en wegen (vgl.Ps.25 vers 2 berijmd).

Destijds maakten de Russen propaganda voor hun communistische heilsstaat met een filmpje over de zeeijsbreker "Lenin". Je zag daarin hoe die machtige geweldenaar zich een weg baande door het metersdikke zeeijs. Telkens voer het reuzenschip achteruit, en stormde dan weer naar voren om met geweld op het dikke ijs te botsen, waarbij de voorsteven op het ijs schoof om er vervolgens doorheen te zakken. Dan maalden de geweldige schroeven achteruit, de afgebroken stukken ijs verder verbrijzelend, en daarna volgde weer een nieuwe stormloop naar voren. Zo werd stukje bij beetje een

vaargeul gemaakt in het dikke ijs, dat de zee bedekte en alle scheepvaart verhinderde.

Welnu, zoveel kracht van boven en geloofsinspanning van beneden was er ook voor nodig om in onze tijd een weg te banen door de "overleveringen der ouden", die de Schriften onder een dikke bedekking hadden gelegd.

15.11.34 De val van mijn stiefvader

De belangrijkste oorzaak van het tot stilstand komen van de strijd tegen de valse leer en ontrouw in de kerk van Barendrecht was niet gelegen in ziekte of verhuizing naar Den Haag of onzekerheid in het vlak van het kerkrecht. Belangrijkste oorzaak was, dat mijn stiefvader wankelde, viel en tenslotte stopte met de strijd tegen zijn homo-pedofiele geaardheid. De gemeenschap der heiligen hield hem overeind. Toen die gemeenschap in plaats van een bron van steun en kracht veranderde in een bron van spanning en strijd, kwam hij na struikeling ten val.

Reeds in het najaar van 1962 beleefden wij een crisis in het gezin doordat mijn stiefvader zich overgaf aan gevoelens voor een jongetje in Klaaswaal. Dat kwam weer terecht. Maar steeds meer vluchtte hij in de natuur en de natuurstudie en verzwakte hij in zijn strijd tegen de zonde tegen het zevende gebod. Dit ging gepaard met een verslapping in de goede strijd van de kerk. Zomer 1963 had hij een uitvoerig telefoongesprek met prof. J. Kamphuis, waarin hij hem trachtte over te halen de strijd om verbond en kerk van ons over te nemen. Daarbij excuseerde hij min of meer dat wat prof. Kamphuis aanstoot had gegeven in "De Wachter". In een brief aan prof. J. Kamphuis van 21 november 1963 deed hij hetzelfde nog eens. Op een gegeven moment wilde hij zelfs "een daad stellen" door zich af te scheiden van de kerk van Barendrecht.

In Den Haag zette deze ontwikkeling ten kwade zich verder door. Toen tijdens een huisbezoek in de Balistraat de ouderlingen de leer van ds. B. Telder verdedigden, stelde mijn stiefvader zich tegenover mijn moeder aan de kant van de ouderlingen. Dit was een heel belangrijk moment omdat dit een openlijke breuk betekende met zijn eerdere goede strijd. Na de periode van ziekteverlof versterkte ook zijn doordeweeks verblijf in de Hoekse Waard het proces van afstand nemen van de ware dienst des HEEREN. Er ontstonden ook weer connecties met jonge natuurvrienden met wie hij de vrije natuur in trok. Vele zaterdagen verdween hij 's morgens vroeg om met jonge vrienden de dag door te brengen in de duinen van de Kijfhoek en de Bierlap achter Meijendel in Wassenaar, voor welk terrein hij toegang had gekregen van de Duinwaterleiding maatschappij.

Mijn moeder onderkende het gevaar. Daarom wilde zij weer terugkeren naar de Hoekse Waard. In Oud-Beijerland werd in een nieuwbouwplan een woning in aanbouw gekocht, waarvoor al een eerste bedrag werd gestort. Mijn ouders zouden op die manier weer een dagelijks geregeld gezinsleven kunnen hebben. Volgens plan zou dan ook mijn zuster weer thuis komen wonen in Oud Beijerland. Mijn moeder hoopte dat het met mijn stiefvader op die manier zou goedkomen wat betreft de christelijke levenswandel.

Wat gebeurde was echter het tegendeel.

Mijn stiefvader koos tégen de goede strijd, zowel in de kerk als in zijn eigen leven. Niet alleen verloochende hij heel zijn vroegere strijd tegen de valse leer en ontrouw in de kerk. Nee, hij koos tegenover ons de zijde van de tegenstanders, die ons veroordeelden als onbarmhartig, hard en liefdeloos. Verder ontkende hij, dat de homoseksuele praktijk zonde is en gaf zich vrijelijk en welbewust over aan zijn gevoelens voor jonge jongens. Hij werd lid van de VPRO en werd een voorstander van de seksuele "vrijheid", ook voor homoseksuelen, zoals die o.a. gepropageerd is door de NVSH.

Mijn moeder en ik hebben ons tot het uiterste ingespannen om hem van het verkeerde van deze weg te overtuigen. Al wandelend door het Oostduinpark en Clingendael heb ik urenlang met mijn stiefvader gesproken over homoseksualiteit. Hij weigerde pertinent om naar Gods Woord het toegeven aan homofiele en pedofiele gedachten, woorden en daden (vgl. Heid. Cat. zondag 41) als zonde tegen het zevende gebod te erkennen. Immers, het woord van Christus in Matth. 5:28 slaat wel op heteroseksualiteit maar is mutatis mutandis precies zo van kracht voor homoseksuelen. Hij kwam met de uitvlucht: als homoseksualiteit zonde is dan ben ik verloren, want ik kan mijzelf niet veranderen. Maar een geboren homo mag zich evenmin uitleven in zonde tegen het zevende gebod als een hetero. Wat dat betreft is er geen enkel verschil tussen homo's en hetero's. De ellende voor christelijke homoseksuelen is echter wel, dat bij hen de seksualiteit niet tot haar doel kan komen in de liefde binnen een christelijk huwelijksverbond. Wie zich als homo daarover beklagt, doet dat terecht. Maar opstand tegen God - ook die in de vorm van: "ik kan mijzelf niet veranderen" - is geheel veroordelingswaardig.

Het is hierbij ook geen kwestie van "zichzelf veranderen", maar van "zichzelf snijden terwille van het koninkrijk der hemelen" (Matth. 19:12). Want wie leeft in homoseksualiteit is niet slechts onvruchtbaar voor het rijk Gods maar zal het koninkrijk der hemelen in het geheel niet beërven. Echter, de homoseksueel, die zich overgeeft aan Gods wil en recht en gerechtigheid doet, geldt dezelfde belofte, die de HEERE eens door Jesaja deed aan de ontmanden, die verkozen wat Hem behaagde en vasthielden aan zijn verbond, namelijk (Jes. 56:5):

"Ik geef hun in mijn huis en binnen mijn muren een gedenkteken en een naam, beter dan zonen en dochters; Ik geef hun een eeuwige naam, die niet uitgeroeid zal worden."

Niemand zal zich ooit voor God kunnen verontschuldigen met de woorden: "Ik ben nu eenmaal zo; als ik mijzelf moet veranderen ben ik verloren!"

Voor allen, homo's en hetero's, geldt wat Johannes zegt (1 Joh. 1:8)

"Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet."

Zeker wat het zevende gebod betreft, gelden de woorden van Salomo (1 Kon. 8:46):

"... er is immers geen mens die niet zondigt..."

Het punt waar het om gaat, bespreekt Paulus in Rom. 7.

Als iemand zondigt, doet hij dat dan omdat hij dat WIL, of terwijl hij dat NIET WIL? Weigert hij het als zonde te erkennen, of zegt hij daarvan:

"Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?!"

In het laatste geval zal dat de gelovigen (zoals de Dordtse Leerregels belijden in hoofdstuk V, artikel 2):

"gestadig oorzaak geven om zich voor God te verootmoedigen. hun toevlucht tot den gekruisigden Christus te nemen, het vlees hoe langer hoe meer door den Geest des gebeds en heilige oefeningen der godvruchtigheid te doden, en naar het eindperk der volmaaktheid te zuchten, totdat zij, van dit lichaam des doods ontbonden zijnde, met het Lam Gods in de hemelen zullen regeren."

Voor alle christenen, of zij nu homo of hetero van aanleg zijn, gelden de woorden van de apostel Johannes (1 Joh. 1:9):

"Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid."

Bijna achttien jaar hadden wij met elkaar op deze basis samengeleefd. "Ik en mijn huis, wij zullen de HEERE dienen" - was de door mijn tweede vader zelf gekozen trouwtekst.

Hoeveel spanningen en ellende hadden mijn moeder en wij in die jaren niet met hem gedeeld en om hem verdragen. Loyaliteit jegens onze stiefvader heeft achteraf gezien en naar de mens gesproken voor een belangrijk deel het leven van mijn zuster verwoest. Familieleden van mijn moeder verklaarden haar voor gek omdat zij na 1955 niet van hem scheidde. Maar naar Gods gebod heeft onze moeder haar trouwbelofte niet verbroken maar haar man telkens vergeven en hem in liefde en trouw geholpen in alle dingen, die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren. Thans eiste hij van haar, dat zij zijn toegeven aan en in principe zelfs in praktijk brengen van zijn homo-pedofiele neigingen, niet zou veroordelen, maar hem de vrijheid zou laten om wat dat betreft zich uit te leven naar zijn begeren.

Dit spitste zich toe op het aanstaande samenleven in Oud Beijerland. Mijn stiefvader eiste van mijn moeder, dat zij daar van harte ook zijn jonge natuurvrienden zou ontvangen en onthalen. Toen zij dit bleef weigeren verliet hij haar op zondag, 22 augustus 1965 voorgoed. En hij bevestigde dit in een brief aan mijn moeder van 25 augustus 1965 met onder meer deze woorden:

"Een ding weet ik: als het ooit weer zo zou worden, dat we weer bij elkaar zouden zijn, dan moet er radikaal klare wijn worden geschonken en zonder omwegen worden vastgesteld, hoe we tegenover de dingen staan. Dan zal blijken, dat de uiteengang van onze gedachten veel fundamenteler is dan ik ook zondag maar kon denken. Ten aanzien van de kerk kan ik je wel zeggen, dat ik hoewel ik nog niet weet, wat dan wel te doen, het in het geheel niet meer eens ben met jullie standpunten en die nooit meer zal kunnen delen. Zelfs geloof ik, dat mijn plaats niet meer in de vrijgemaakte kerken kan zijn en dat ik ook in dit opzicht mij geheel zal moeten heroriënteren."

"Als we ooit nog weer zouden kunnen besluiten tot samenwonen als gezin zal dat in ieder geval moeten inhouden, dat we op volkomen andere basis gaan staan. Dat we elkaar volkomen vrij laten terzake van kerkkeuze, zondagsbesteding, vrienden, vriendschappen enz. en ik vrees, dat zoiets tot de onmogelijkheden zal blijken te behoren."

"Zonder die nieuwe basis van vrijheid zal ik echter niet meer kunnen terugkeren."

15.11.35 Echtscheiding noodzakelijk

Hoewel mijn moeder de beslissing van haar man om van haar weg te gaan wel had zien aankomen, was het toch een zware slag toen het werkelijk gebeurde.

Met lood in de schoenen ging zij de volgende dag, maandag 23 augustus 1965, naar ds.F.de Vries om hem te vragen samen met haar te willen handelen naar de regel van Matth.18. Maar ds.F.de Vries ging eerst met vakantie zonder iemand anders in te schakelen.

Inmiddels spraken wij ook met br.J.C.van den Akker over de situatie zoals die was ontstaan. Toen mijn stiefvader zondagavond wegging zei hij tegen mij: "Haal er geen advocaat bij, wij kunnen dit zelf wel regelen." Maar nu hij openlijk voor "vrijheid" had gekozen kon er van alles gebeuren. Van den Akker raadde mijn moeder aan naar een advocaat te gaan om advies in hoeverre zij als echtgenote mede aansprakelijk kon worden gesteld voor de gevolgen, indien haar man zich seksueel aan een strafbaar feit zou schuldig maken.

Hoe serieus met die mogelijkheid rekening moest worden gehouden bleek uit het verhaal, dat wij thans te horen kregen van de mevrouw die aan mijn ouders een deel van haar woning onderverhuurde. Haar jongste zoon van ongeveer 10 jaar was op een zaterdag meegegaan op een tocht naar de duinen. Samen met andere, ook wat oudere jongens, hadden zij zich toen allemaal helemaal uitgekled. Deze jongen voelde zich daarbij niet op zijn gemak en vroeg zijn moeder:

"Meneer Van der Heide kwam zo dicht bij mij, hij zal me toch niets

doen, mam?" Zijn moeder had daarop geantwoord: "Nee hoor, je hoeft niet bang te zijn." Toen zij nu merkte wat er aan de hand was, werd zij kwaad. Want ze had gedacht: die man is getrouwd en hij heeft kinderen. Als humaniste had zij geen bezwaar tegen naturisme. Maar nu begreep zij het gevaar dat haar jongen had gelopen en zij overwoog daarom aangifte te doen. Alleen terwille van mijn moeder zag zij daarvan af.

Mijn moeder kende geen enkele advocaat in Den Haag. Daarom belde zij een paar straten verder op de Koninginnegracht aan bij mr. A.Mout, die ons later bleek de deken van de Haagse advocaten te zijn. Naar zijn oordeel was in dit geval echtscheiding voor alles de beste oplossing. Hoewel hij echtscheidingen niet graag meer behandelde, maakte hij voor mijn moeder een uitzondering. Teneinde mr.Mout moeite en mijn moeder kosten te besparen, heb ik toen aan mr.Mout voorgesteld om aan mijn stiefvader een voorstel te doen voor de regeling van de financiën en bezittingen bij scheiding. Toen mijn stiefvader bijna per kerende post aan mr.Mout berichtte, dat hij met dat voorstel akkoord ging, belde mr.Mout mij op om dat te vertellen. Kennelijk blij, dat deze zaak voor hem zo gemakkelijk verliep, zei hij daarbij: "Meneer De Vries, er is een advocaat aan u verloren gegaan."

Minder blij was ds.F.de Vries toen hij van vakantie terugkwam en hoorde, dat de echtscheiding al was aangevraagd. Tijdens een bezoek op 21 september 1965 begon hij mijn moeder ernstig te vermanen wegens haar aanvraag van echtscheiding gezien wat daarbij destijds bekend stond als "de grote leugen".

Bij de toenmalige wetgeving moest er bewijs of erkentenis van overspel door de gedaagde zijn wilde er echtscheiding kunnen worden uitgesproken. In de praktijk kwam dat er vaak op neer, dat de man om te kunnen scheiden de schuld op zich nam, hoewel er in werkelijkheid geen overspel had plaatsgevonden. Dit stond in de volksmond bekend als: "de grote leugen".

Volgens ds.F.de Vries vond dat ook hier plaats, omdat mijn stiefvader geen geslachtelijke omgang had gehad met een andere vrouw! Het getuigde niet van veel inzicht omdat in dit geval zo te stellen. De tegennatuurlijke zonde tegen het zevende gebod kon men hier wellicht overspel in het kwadraat noemen. Bij nader inzien dorst ds.F.de Vries dan ook niet vol te houden, dat hier sprake zou zijn van "de grote leugen". Hoewel ik het, na alles wat we onderling met mijn stiefvader besproken hadden, eigenlijk overbodig vond, heb ik hierna, min of meer op verzoek van ds.F.de Vries, mijn stiefvader een brief geschreven, waarin ik hem nog eens wees op de ernst en het definitieve van deze echtscheiding. Voor God zou zijn schuldbelijdenis tegenover de rechter tenvolle serieus zijn en neerkomen op brute verharding in de zonde. Ds.F.de Vries, die een afschrift ontving, was er erg blij mee. Verder vernamen wij, dat op het waterschapskantoor in Klaaswaal reeds op 20 september 1965 een minder prettig onderhoud had plaatsgevonden tussen ds.F.de Vries en mijn stiefvader, waarna deze zich op dezelfde dag nog schriftelijk had onttrokken aan de gemeenschap der kerk.

Hierop heb ik de kerkenraad van Den Haag-Oost een uitvoerige brief geschreven, gedateerd 9 oktober 1965. Daarin putte ik mij uit om de kerkenraad mijnerzijds alle inlichtingen en toelichtingen te geven, die hij nodig had om de situatie goed te begrijpen, zodat hij ook verantwoord zou kunnen handelen in deze zaak. Ook de inhoud van de kerkstrijd in Barendrecht kwam daarin aan de orde als belangrijkste steen des aanstoets, waardoor mijn stiefvader ten val was gekomen. Er kwamen in deze brief twee redenen naar voren, die om 's Herenwil echtscheiding noodzakelijk maakten:

1. de keuze van mijn stiefvader voor de "vrijheid" om, in tegenpraak met zijn trouwbelofte, zijn homoseksualiteit te beleven in gedachten, woorden en daden, in strijd met het zevende gebod (vgl.Heid.Cat.,zondag 41);

2. het verlaten van mijn moeder omdat zij aan dié "vrijheid" niet mocht meewerken (vgl. 1 Kor. 7:10-16).

Deze lange brief van meer dan 7 getypte vellen sloot met deze woorden:

"Tenslotte, broeders; deze zaak heeft ook u veel te zeggen. Wanneer in de Kerk des Heren het onvervalste Woord des Heren, dat ons, en speciaal u, is toevertrouwd, niet wordt vastgehouden, heeft dit niet slechts voor het leven der Kerken in het algemeen maar vooral ook voor het leven van ons allen persoonlijk gevolgen.

Wanneer niet gestreden wordt voor de handhaving van de belijdenis der Waarheid, doch wanneer men "vrijheid" voorstaat, verwoest dit de gemeente des Heren.

Wie vandaag in Gods Kerk "vrijheid" voorstaat op het punt van de leer en de belijdenis begaat dezelfde zonde als mijn vader. Ik moge u daarom opwekken de volle belijdenis der Waarheid te handhaven, opdat we Gods zegen en niet Gods vloek over ons kerkelijk leven en over ons persoonlijk leven mogen inwachten. Onderzoekt daarom ook hetgeen bijv. door prof. C. Veenhof t.a.v. Gods verbond wordt onderwezen zowel aan de Theologische Hogeschool der Kerken als daarbuiten. Want dit onderwijs is niet naar de Schriften en heeft vele gevolgen.

Gods zégen over zijn Gemeente en over uw arbeid is afhankelijk van uw en onze strijd voor een getrouw bewaren van Zijn verbond en woorden in leer en in leven.

Die zégen en de wijsheid des HEEREN worde u van 's-Herenwege in ruime mate geschonken."

15.11.36 Strijd in Den Haag-Oost toegespitst op de echtscheiding

Niet zo lang nadat ik tot de gemeente van Den Haag-Oost ging behoren, ontving ik op mijn kamer huisbezoek van de ouderlingen C. van Dijk en D.N.J. van der Paauw. De heer Van Dijk had veel interesse voor mijn boekenkast en reageerde daarop met de woorden:

"Ik zie, dat ik er ook bij sta." Het bleek, dat hij de schrijver was van de Paraphrase van de brief aan Philemon.

Tijdens dit bezoek kwam ook uitvoerig tersprake de leer over verbond en kerk van prof. C. Veenhof, ds. F. van Deursen en anderen, zoals die door ons in Barendrecht en in "De Wachter" werd bestreden. Deze ouderlingen bleken het beslist oneens te zijn met onze strijd daartegen. Ook zij vonden, dat de 'bondsbrekers bondelingen bleven tot in de hel. De verbondswraak bestond volgens hen niet in uitsluiting van het verbond met God.

In februari 1965 heb ik in Den Haag-Oost op een drukbezochte vergadering van de mannenvereniging een inleiding gehouden over "Reformatie in de Heilsgeschiedenis." Vandaag zou ik inplaats van "heilsgeschiedenis" het woord "verbondsgeschiedenis" gebruiken. Hoewel ik in de loop van de jaren allerlei dingen in Schrift en historie helderder ben gaan zien, gaf die inleiding toch een eerste overzicht mijnerzijds van de zaak, waarom het is gegaan en zal blijven gaan in de kerk, te weten: de verbondshandel van de HEERE met zijn volk.

De bespreking was zo levendig, dat er een tweede vergadering aan moest worden gewijd. De meningen liepen zeer uiteen maar niemand gaf gehoor aan wat ik uit de Schrift had mogen aanvoeren over Gods bondshandel in de geschiedenis van de Christelijke Kerk en de actualiteit daarvan voor ons. Redetwistend ging men uiteen.

Het blad "De Wachter", waaraan ik meewerkte, riep in die dagen van alle zijden sterke weerstand op. Telkens als daarin iemand bestreden werd wegens zijn leer en/of handelingen, ontving deze daarvan niet alleen zelf een exemplaar van het blad, maar dikwijls ook degenen die voor hem verantwoordelijk waren, zoals zijn kerkenraad. Ds. F. de Vries ontving op die manier als secretaris van het

Curatorium van de Theologische Hogeschool in Kampen, heel wat Wachternummers, waarin met name de leer van prof.C.Veenhof werd bestreden. In de persverslagen van de vergadering van curatoren konden we dan lezen, dat het voor kennisgeving was aangenomen of iets dergelijks.

Dit was feitelijk getuigenis tegen valse leer en ontrouw in de kerk. Zo was het ook bedoeld. Hoewel wij het schriftuurlijk karakter daarvan destijds zelf nog niet helder beseften.

Maar dat wij in een heuse kerkstrijd verwickeld waren, bemerkten wij maar al te goed door de vijandschap, die wij ondervonden.

En dat was óók zo in de kerk van Den Haag-Oost.

Ds.F.van Deursen preekte enkele malen in Den Haag-Oost en werd daar zelfs uitgenodigd om er zijn inleiding over de Spreuken te houden. Zijn oordeel, dat wij niet wisten wat barmhartigheid was en liefdeloos waren, werd kennelijk binnen de kerkenraad van Den Haag-Oost overgenomen.

Toen wij nu op zijn zwakst waren door de ellende met mijn stiefvader, kregen zij de gelegenheid om hun oordeel over ons in praktijk te brengen op de voor ons meest gevoelige wijze.

Welnu, die gelegenheid hebben zij zich niet laten ontgaan.

De feiten, die echtscheiding nodig maakten waren toch duidelijk, ook voor de kerkenraad, te weten:

- a. de keuze van mijn stiefvader voor de "vrijheid" om zijn homoseksualiteit te beleven in de praktijk;
- b. zijn verlaten van Moeder omdat zij weigerde aan zijn beleving van die "vrijheid" mee te werken.

Zijn onttrekking aan de gemeenschap der kerk bewees zijn zonde en ongeloof ten overvloede en maakte ook nog duidelijker, dat bij hem tevens de "bewilliging", of het "suneidokein" van 1 Kor.7:12-13, ontbrak.

De kerkenraad van Den Haag-Oost weigerde nu echter deze feiten onder ogen te zien en te erkennen. In plaats daarvan trad hij op alsof het hier ging om een uit de hand gelopen echtelijke ruzie, waarbij beide partijen zich moesten bekeren en waarbij een echtscheiding in strijd was met de Heilige Schrift.

Op een huisbezoek namens de kerkenraad van 14 oktober 1965 door ds.F.de Vries en ouderling M.de Jonge werden eerst mijn zuster en ik weggezonden, zodat de twee heren mijn moeder alleen onder handen konden nemen. Toen wij later weér mochten binnenkomen, zat mijn moeder te huilen en kregen wij van ds.F.de Vries een korte samenvatting van het besprokene.

In mijn brief van 16 oktober 1965 aan de kerkenraad van Den Haag-Oost heb ik dat alsvolgt weergegeven.

"Uit de korte samenvatting van ds.F.de Vries bleek, dat de broeders waren begonnen met Moeder te vertroosten met Hebreëen 6:10:

"Want God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk zou vergeten en de liefde, die gij voor zijn naam getoond hebt door de diensten, welke gij den heiligen bewezen hebt en nog bewijst."

Deze woorden der Schrift verklaarden de broeders van toepassing op Moeders zelfverloochening in haar huwelijk met mijn tweede vader. Vervolgens werd echter voor wat thans betreft óók gewezen op het vervolg in vers 11 en 12:

"Maar het is onze begeerte, dat ieder uwer denzelfden ijver blijve betonen tot de verwezenlijking der hoop tot het einde toe, opdat gij niet traag wordt, maar navolgers moogt zijn van hen, die door geloof en geduld de beloften beërven."

Moeders gang naar een advocaat en haar medewerking als eiseres aan een echtscheiding tussen Vader en haar, werd hiermee gekenschetst als een "traag worden", een "het geloof en geduld opgeven".

Hiertegenover werd door hen gewezen op 1 Petrus 3:1 en 2:

"Evenzo gij, vrouwen, weest uw mannen onderdanig, opdat, ook indien sommigen aan het woord niet gehoorzaam zijn, zij door den wandel hunner vrouwen zonder woorden gewonnen worden, doordat zij uw reinen en Godvrezenden wandel opmerken."

Indien Vader niet meer naar haar vermaningen wenste te luisteren, moest Moeder zwijgen en door haar reine en Godvrezende wandel hem pogen te winnen voor het wandelen in de wegen des Heren.

Echtscheiding achtten de broeders niet toelaatbaar met het oog op Matth.19:6b:

"Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheid de mens niet", In verband met Matth.19:9 waar echtbreuk om een andere reden dan hoererij wordt verboden, merkte ds.F.de Vries op, dat in het geval van mijn tweede vader thans geen sprake was van overspel, aangezien hij het niet houdt met een andere vrouw of, in dit geval: een "andere" man.

In verband met Matth.5:28:

"Een ieder, die een vrouw aanziet om haar te begeren, heeft in zijn hart reeds echtbreuk met haar gepleegd," merkte ds.F.de Vries op dat zulk een "aanzien", geen reden was tot echtscheiding. In het geval van mijn tweede vader was daarom zijn "aanzien" van jongens geen reden tot echtscheiding. Ten aanzien van 1 Cor.7:10-16 verklaarden de broeders, dat dit Schriftwoord niet van toepassing was in de situatie waarin Moeder zich bevindt, aangezien het hier handelt over toestanden, welke slechts voorkomen bij mensen, die door evangelisatie of zending worden bekeerd. Slechts in zulk een geval kan het voorkomen, dat een gelovige vrouw een ongelovig gebleven man heeft, die er niet in bewilligt met haar samen te wonen. Op grond van dit alles stelden de broeders, dat Moeder, in plaats van ook harerzijds een echtscheiding te verlangen, de samenleving met Vader moest trachten voort te zetten. Opgemerkt werd dat één briefje van Moeder aan haar advocaat de echtscheidingsprocedure kon stop zetten."

In een brief van 16 oktober 1965 heb ik dit alles in den brede weerlegd.

Korthedshalve teken ik hierbij nu het volgende aan.

1. Wat Hebr.6:10-12 betreft: mijn moeder had in haar huwelijk juist tot het uiterste volhard - volgens haar familie veel te lang - om haar tweede echtgenoot trouw te helpen in alle dingen, die tot het tijdelijke en eeuwige leven behoren. En het was nu juist haar liefde tot de HEERE en haar keuze om door zijn genade te volharden in zijn dienst, die haar thans noopte tot echtscheiding.

2. In 1 Petrus 3:1 en 2 gaat het over heidense mannen, die nog niet tot het christelijk geloof bekeerd waren, maar die niet vijandig waren noch hun vrouwen wilden dwingen tot verkeerde dingen. Want in dat laatste geval zou er van de reine en godvrezende wandel van die vrouwen niet veel zijn overgebleven.

"Winnen zonder woorden" betekent ook niet, dat de vrouwen niet over de Here en zijn dienst mochten spreken. Want het is onmogelijk om alleen door een wandel zonder woorden iemand te winnen voor Christus, aangezien "het geloof is door het gehoor" (Rom.10:17 e.a.p.).

Het huwelijk is een verbond van twee vrije mensen en maakt nooit de vrouw tot slavin van de man! "Onderdanigheid" wil daarom ook geenszins zeggen, dat een vrouw de zonde en echtbreuk van haar man maar moet slikken zonder woorden. Zoiets zou het christelijk huwelijk verlagen en mismaken tot de zwartste karikatuur die de huidige feministen daarvan tekenen.

3. In Matth.19 gaat Christus ervan uit, dat bij hoererij het huwelijk kan worden ontbonden. Bij verharding is echtscheiding ook absoluut de enige mogelijkheid om het huwelijk in ere te houden (vgl.Hebr.13:4). Zulke verharding was hier ten volle aanwezig.

4. Inderdaad wordt het "aanzien" van een vrouw in Matth.5:28 niet een reden tot echtscheiding genoemd. Een christenman, die zich aan die zonde schuldig maakt, doet daarmee in de regel iets "wat hij niet wil" en waarom hij zichzelf zal veroordelen als een "ellendig mens". Toch gaat er niets vanaf dat Christus in dit geval wel degelijk spreekt van echtbreuk. Daarom, als dit "aanzien" chronisch is en zonder berouw en bekering, ja als daarvoor zelfs uitdrukkelijk "vrijheid" wordt opgeëist, is het wel degelijk grond voor echtscheiding. Dat het in dit geval gaat om een "aanzien" van jongens, maakt het niet minder erg maar juist nog zondiger.

5. Het gaat niet aan om 1 Kor.7:10-16 tot een archaïsche kwestie te verklaren, die vandaag nog hoogstens op het zendingsveld kan voorkomen. Juist in de tegenwoordige wereld is dit apostolisch woord bijzonder aktueel. Normaal zal een gelovige geen huwelijk aangaan met een ongelovige (2 Kor.6:14). Maar bijvoorbeeld de Vrijmaking veroorzaakte ook "gemengde huwelijken". Wanneer men de Synodalen als ware christgelovigen blijft beschouwen, sluit men de Bijbel in 1Kor.7 toe. De valse oecumene ontkent in dergelijke gevallen heftig het bestaan van "gemengde huwelijken". Maar in werkelijkheid is dat juist bij uitstek het geval.

Als men Paulus' woorden goed overweegt, zal blijken, dat het "suneidokein" - de "bewilliging" van 1 Kor.7:12 en 13 - in dergelijke gevallen bijvoorbeeld in de praktijk betekent: "de kinderen mee naar de ware kerk". Anders zijn zij niet "heilig" (vers 14). De "bewilliging" betekent dus een heel positieve houding van de ongelovige partij tegenover het ware christelijke geloof en de christelijke levenswandel. Denk daarbij bijv. aan de Griekse vader van Timotheüs (vgl.2 Tim.1:5 en 3:15). Het ging vooral met name om de "godvrezenden" uit Paulus' dagen of de latere zg. "catechumenen". Voorts betekent het ook een zich gedragen naar de christelijke moraal; dus niet een uitleven van hartstocht in strijd met 1 Tess. 4:4-5. Dat wil vandaag zeggen, dat men niet handelt naar de tegenwoordige seksuele "technieken" en andere praktijken van de "seksueel hervormde" wereld. Want het is zelfs schandelijk om te noemen wat daarbij zoal bedreven wordt. Wanneer de ongelovige partij dergelijke dingen eist, blijft er van de "heiliging" van vers 14 niets meer over. En als het zover gaat, dat, zoals Paulus zegt in Rom. 1:26-27, de natuurlijke omgang wordt vervangen door de onnatuurlijke, is er toch zéker geen sprake meer van een "bewilliging", die echtscheiding verbiedt.

Hoewel mijn moeder wat dit betreft bij haar trouwen was bedrogen, heeft zij het "opgeven van de natuurlijke omgang" geaccepteerd, omdat er een "samen de HEERE dienen" overbleef.

Thans onttrok haar echtgenoot zich niet slechts aan de gelovige en trouwe dienst van de HEERE, maar hij had haar verlaten - d.w.z. de "bewilliging" naar 1 Kor.7:12 en 13 ontbrak van zijn kant - omdat Moeder de HEERE wilde blijven dienen naar zijn Woord en daarom ook niet wilde meewerken aan zijn zondige beleving van zijn homo-pedofiele gevoelens en begeerten. Het apostolisch bevel luidt in dat geval:

"laat hij haar verlaten. De ...zuster is in dit geval niet gebonden; tot vrede heeft God u geroepen."

En dat Paulus hierbij zo uitdrukkelijk ook van "zuster" spreekt, betekent, dat de gemeente van Christus de roeping heeft om haar zoveel zij kan in liefde te steunen en te troosten in de gemeenschap der heiligen. Daarom was het optreden van het duo De Jonge-De Vries op 9 oktober 1965 liefdeloos en in strijd met de feiten en met het Woord van God. Het was een heerszuchtige, onbarmhartige aanslag op de vrede waartoe mijn moeder van Godswege geroepen was.

Hoewel ik door dit alles onder zeer hoge druk stond, heb ik dit in een uitvoerige brief van 16 oktober 1965 op rustige en christelijke wijze mogen weerleggen.

Op 26 oktober 1965 brachten de ouderling M.de Jonge en ds. F.de Vries opnieuw een bezoek. Thans was er geen sprake van een wegzending van mijn zuster en mij.

De heer De Jonge verklaarde nu, dat er formeel weinig was in te brengen tegen mijn brieven van 9 en 16 oktober 1965. Het was daarin volgens hem alles heel helder en scherp geformuleerd. Maar naar zijn oordeel was het TE scherp. Daarom vond hij het toch onbarmhartig. Dat "gevoel" kon hij evenwel in het daarop volgende gesprek niet volhouden en "hard" maken.

Doordat beide bezoekers ons verder niet meer veroordeelden en zich op vriendelijke toon met ons onderhielden, waren wij opgelucht. Aan het slot waren we zelfs blij omdat wij het gevoel hadden, dat er nu geen sprake meer was van een veroordeling van de aanvraag van echtscheiding door mijn moeder. In de ellende van die dagen waren we dankbaar voor elk beetje vriendelijkheid.

15.11.37 Vals getuigenis van de kerkenraad van Den Haag-Oost

November 1965 vond mijn moeder in Voorburg betere woonruimte. Ook ik kon daar weer met mijn moeder en zuster samenwonen. We hadden elkaars steun hard nodig.

Eind november 1965 brachten ds. en mevr. De Vries een vriendelijk afscheidsbezoek, waarbij over de echtscheiding geen kwaad woord werd gezegd.

Eind december 1965 verhuisden wij allen naar het nieuwe adres: Prinses Mariannelaan 136 te Voorburg.

Met een briefje van 20-1-1966 berichtte mijn moeder de kerkenraad van Den Haag-Oost, dat de rechter op 12-1-1966 de echtscheiding had uitgesproken.

Begin februari vroegen wij in Den Haag-Oost onze attestaties op voor de kerk te Voorburg.

Op 12 maart 1966 ontvingen wij de op 8-2-1966 gedateerde attestaties. In die voor mijn moeder stond de volgende zin:

"Wel wil de kerkenraad bij haar vertrek naar Voorburg aan de kerkenraad aldaar mededelen, dat deze zuster de laatste maanden voor haar vertrek vermaand moest worden over de tijd en wijze, waarop zij de ontbinding van haar huwelijk met haar tweede man, br.G.P.F.van der Heide, heeft gezocht."

In het attest voor mij stond:

"Wel wil de kerkenraad van 's-Gravenhage-Oost bij zijn vertrek naar Voorburg aan de kerkenraad aldaar mededelen, dat hij zijn Moeder, zr.C.de Vries-van Ekeren, gesteund heeft in de wijze, waarop deze gepoogd heeft de ontbinding van haar huwelijk met haar tweede man, br.G.P.F.van der Heide, te verkrijgen."

Wij stonden perplex! Mijn moeder, die niet zo gemakkelijk een brief schreef, weerlegde in een brief aan de kerkenraad van Den Haag-Oost van 15 maart 1966 met de feiten, dat de echtscheiding harerzijds tegen Gods wet was geschied, en dat zij daarover door de kerkenraad moest worden vermaand. Verontwaardigd typeerde zij deze attestatie als een "leugen attestatie" en zij verzocht om nieuwe en waarachtige attestaties voor haar zoon en haarzelf.

In een brief van 15 april 1966 weigerde de kerkenraad van Den Haag-Oost dit. Zelfs wat ds.F.de Vries op 21 september 1965 had gezegd over "de grote leugen" werd daarin als een terechte vermaning aan-gevoerd. Apodictisch stelde dit korte briefje, zonder enig bewijs:

"Omdat de afgegeven attestaties overeenstemmen met de werkelijkheid, is er voor ons geen rede tot wijziging.

Dat U deze werkelijkheid anders beoordeelt dan wij, is ons uit uw brief duidelijk gebleken. Aan veel van wat U schrijft gaan we voorbij, al verdriet het ons dat U woorden als "grove onwaarheid" en "leugenattestaties" gebruikt."

Op 30 mei 1966 verzond ik aan de kerkenraad van Den Haag-Oost een uitvoerige brief (6 vel A4), waarin ik mijnerzijds de gehele geschiedenis recapituleerde, en bewees, dat er van hun woorden en daden niets klopte.

Daarin vermeldde ik ook het volgende.

"Op 25 februari 1966 heb ik een uitvoerig onderhoud gehad met mijn tweede vader. Hij vertelde mij toen, dat hij na zijn onttrekking had overwogen om Hervormd of Synodaal te worden, doch dat hij dit niet had gekund omdat hij wel wist, dat dit geen Kerken waren. Hij kon het echter "in the bush" - zoals hij het uitdrukte - niet uithouden. Ziet echter wat hij deed inplaats van zich van zijn zonde te bekeren en zich te verzoenen met Moeder. Hij schreef een brief aan ds. F. van Deursen van Barendrecht, waarin hij deze om vergeving vroeg voor zijn goede strijd van destijds tegen diens on-schriftuurlijke leringen. Ds. F. van Deursen heeft hem daarop bezocht en alles "vergeven". Hij werd in de gemeenschap der Kerk te Barendrecht opgenomen. De broeders en zusters, die destijds toen wij de strijd opnamen tegen de leer van ds. F. van Deursen, het contact met ons zoveel mogelijk trachtten te beperken, namen hem weer "liefderijk" op! Zelfs vond men het naar hij mij mededeelde in Barendrecht niet eens noodzakelijk, dat hij Uw Raad een attestatie verzocht. Zelf wilde hij dit laatste echter niet aanvaarden omdat hij waar hij zich bij U had onttrokken ook bij U deze onttrekking weer officieel ongedaan wilde maken. Hij heeft zich dus tot uw Raad gewend en uw Raad heeft hem een attestatie verstrekt voor de gemeente te Barendrecht.

Deze attestatie heeft hij mij toen ik hem later sprak laten lezen.

In deze attestatie werd naar ik mij herinner medegedeeld, dat deze broeder zich aanvankelijk had onttrokken maar zich daarvan later had bekeerd en dat zijn vrouw een eis tot echtscheiding tegen hem had ingediend.

Geen woord werd in deze attestatie echter gesproken over zijn kwaad van echtbreuk waarvan hij zich niet had bekeerd!

En zo is hij thans weer in de gemeenschap der Kerk opgenomen zonder dat hij zich heeft bekeerd.

Door de ontrouw van zowel de Raad van de kerk te Barendrecht als van uw Raad gaat er daarom thans zo God het niet verhoedt een zondaar voor eeuwig verloren."

Aan het einde van deze brief schreef ik ook:

"In mijn eerste brief van 9 oktober 1965 heb ik u er reeds op gewezen waartoe "vrijheid" in de Kerk des Heren, zoals door u thans duidelijk gekozen, leidt. U kon dit zien in de praktijk aan het geval van mijn tweede vader. Thans kunt u het tevens zien daaraan, dat uzelf bent gekomen tot zonde tegen het negende en zesde gebod van de wet des HEEREN.

Zulk een "vrijheid" leidt thans echter ook tot afgodendienst en afval. Want hierdoor bestraft u de onschriftuurlijke leer van o.a. prof. C. Veenhof niet. (Terwijl uw praeses als curator der Theologische Hogeschool te Kampen daartoe nog wel in het bijzonder geroepen is.)

De leer, dat ook de mensen van de diverse valse kerken verbondskinderen des HEEREN zijn ondanks hun ongelovigheid (uit hun daden o.a. blijkend door hun afscheiding van de ware Kerk des Heren) doet de NAAM des HEEREN, zoals Hij die ons met de in zijn Woord beschreven grote daden heeft geopenbaard, smaadheid en geweld aan. Volgens zijn Woord is de HEERE ver van allen, die de ongerechtigheid liefhebben maar is Hij nabij degenen, die Hem vrezen. Volgens deze leer echter is de HEERE ook nabij hen die Hem de rug toe keerden, is Hij barmhartig en genadig daarin dat Hij tot onrechtvaardigen en goddelozen zegt: mijn kind, Ik heb u lief.

Gods barmhartigheid wordt ook door deze leer losgemaakt van zijn rechtvaardigheid. God wordt gemaakt tot een afgod, een door de mensen zelfgemaakte lieveheer, die zo goed is dat hij het kwaad vergeeft in de zin van: door de vingers ziet. Maar God, de HEERE, toornt zo schrikkelijk tegen de zonde en is zo wars en ver van alle ongerechtigheid, dat Hij, eer Hij de zonde ongestraft liet blijven, ze aan zijn lieven Zoon Jezus Christus, met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft heeft. Christus is dus voor niets gestorven als God zo "barmhartig" en "goed" is, dat Hij ook de zijnen noemt, voor wie wegens hun ongeloof Christus niet heeft betaald. Wie deze leer heeft staat schuldig aan zonde tegen het eerste gebod van de wet des HEEREN:

"Gij zult geen andere goden voor mijn aangezicht hebben". Hierop ontving ik een boze brief terug d.d.10-6-1966 van de kerkenraad van Den Haag-Oost. Met een brief van 16 juni 1966 heb ik die weerlegd en beantwoord. Daarin sloot ik wat mij betreft het contact met de kerk van Den Haag-Oost af met de woorden:

"DE HEERE MOGE RECHT DOEN TUSSEN U EN ONS".

15.11.38 Overlijden en begrafenis van G.P.F.van der Heide

Op 9 juli 1966 bezocht ik op diens uitdrukkelijk verzoek mijn stiefvader in Oud-Beijerland. Het bleek, dat hij al enige tijd ziek was. De dokter dacht dat het de ziekte van Pfeiffer was - een leverziekte - maar had een nader onderzoek voorgesteld in het Rotterdamse Havenziekenhuis, gespecialiseerd in tropische ziekten. Via een jongeman, een Leids student Biologie, die hij in de duinen bij Meijendel had leren kennen, was mijn stiefvader in contact gekomen met diens moeder en jongere broertje, die in Wassenaar woonden. Deze ruimdenkende humanistische mevrouw was voor hem middels woningruil naar Oud-Beijerland verhuisd. Daar woonde zij nu met haar zoons en mijn stiefvader samen.

Toen ik bij hem kwam op zijn kamer waar hij in bed lag, stond op zijn nachtkastje een grote portretfoto van het aardige jongste zoontje.

Hoewel het mij zo ernstig niet toescheen, liet mijn stiefvader duidelijk merken, dat hij zijn einde verwachtte. Mijn bezoek aan hem was wat hem betreft een afscheidsbezoek. Het werd door hem gebruikt om mij aanwijzingen te geven voor de regeling van zijn nalatenschap. Elk nader gesprek verhinderde hij met de verzekering, dat, hoewel hij wel wist wat ik dacht en vreesde, het tussen hem en de Here goed was en dat hij behouden was als hij zou sterven. De nacht daarna hoorde men wat gestommel op zijn kamer en 's morgens bleek hij te zijn overleden.

Op verzoek van de mevrouw bij wie hij in huis was, ben ik weer naar Oud-Beijerland gereisd en heb het nodige geregeld voor de begrafenis en de andere dingen. Terwijl ik daar was kwam uit Barendrecht de heer J.van der Stoep op bezoek. Hij vroeg mij of ik het goed vond, dat hij ds.F.van Deursen zou vragen om als predikant de begrafenis te leiden. Het leek mij, dat mijn stiefvader dat ook zelf gewild had en daarom stemde ik ermee in. Ds.Van Deursen had een beroep aangenomen en was op dat moment sedert enkele maanden predikant in de wettige kerk te Haarlem.

Bij navraag bleek, dat bijzetting mogelijk was in het familiegraf bij het zogenaamde "Groene Kerkje" in Oegstgeest, waarin in 1925 zijn moeder was begraven. Wegens zijn sterke band met zijn jonggestorven moeder is mijn tweede vader daar begraven.

Het was een grote begrafenis met veel bezoek uit de kerk van Barendrecht, van de familie Van der Heide en van diverse zakelijke en andere betrekkingen.

Over het verloop van deze begrafenis zal ik hier niet veel zeggen. Ds.F.van Deursen gedroeg zich jegens ons vijandig.

En broer Herman - destijds burgemeester van Bunschoten-Spakenburg - maakte een scène. Alles bij elkaar was het een van de moeilijkste

en ellendigste gebeurtenissen die ik heb meegemaakt. Toen ik niet lang hierna in de namiddag in Voorburg thuiskwam van mijn werk, zaten daar ds.en mevr.De Vries op condoleantie-bezoek. Zij maakten de indruk diep verslagen en zeer onder de indruk te zijn. Maar het was geen "droefheid naar Gods wil" (vgl.2 Kor.7:10).

15.11.39 Verleiding tot zonde van de kleinen is hartverscheurend

"Maar een ieder, die één dezer kleinen, die in Mij geloven, tot zonde verleidt, het zou beter voor hem zijn, dat een molensteen om zijn hals was gehangen en hij verzwolgen was in de diepte der zee. Wee de wereld om de verleidingen tot zonde. Want er moeten verleidingen komen, maar wee die mens, door wie de verleiding komt." Matth.18:6-7.

Bij deze woorden wordt meestal gedacht aan de verleidingen van de wereld die God niet kent. Verleidingen op het gebied van de zonden tegen de tweede tafel van Gods wet: verachting van gezag, haat en nijd, hoererij en allerlei seksuele onreinheid, geldzucht en diefstal, bedrog en liegen ten nadele van de naaste, egoïstische begeerte tot van alles buiten God.

Maar de wortel van al dit kwaad ligt in de zonde tegen de eerste tafel van Gods wet: afgoderij, eigenwillige godsdienst, valse profetie in Gods naam, vervalsing en ontrouw aan het ambt aller gelovigen. Want het tweede gebod is gelijk aan het eerste: Gij zult liefhebben de HEERE, uw God (Matth.22:34-40).

Ik denk hierbij bijvoorbeeld ook aan de woorden van Hendrik de Cock. De grootste pesten zijn niet de dieven, de moordenaars, de hoerers en dergelijke, maar dat zijn de valse herders, die door hun valse leer de zielen verleiden en vermoorden voor de eeuwigheid. In de boven geciteerde tekst heeft de Here Jezus het dan ook juist over dat soort verleidingen op het terrein van de kerk en het Koninkrijk der hemelen. Het zijn de voorgangers en oudsten in de kerk, zoals destijds de Schriftgeleerden en Farizeeën, die het verbondsvolk verleidden, terwijl zij juist de Here Christus als de grote Verleider aanwezen (Matth.27:63).

En zo waren het in onze tijd mensen als prof.C.Veenhof en ds. F.van Deursen, die in afwijking van het onderwijs van de Schriften van Oude en Nieuwe Verbond, de verleidingen veroorzaakten en met hun schoonklinkende en vrome taal de harten der argelozen verleidden (vgl.Rom.16:17-18).

Voorwaar, de toorn van God over zulke hooggeleerde en weleerwaarde heren is vele malen groter dan die over alle wereldse mensen die frank en vrij leven naar het vlees.

Mijn stiefvader met zijn aangeboren homofilie en traumatisch verleden was, hoewel geen kind meer, ook één van die "kleinen", die tot zonde verleid zijn. Hij kon de liefde en steun van de gemeenschap der heiligen niet missen. Daarom kwam hij ten val toen die liefde verkeerde in veroordeling en haat wegens onze strijd voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is (Judas,vs.3).

Nooit zal ik het gesprek vergeten, dat ik met hem had, zittende in de auto voor het Provinciehuis in Den Haag op 25 februari 1966. Hij kon het "in the bush" niet uithouden. Daarom vroeg hij ds.

F.van Deursen om "vergeving".

Wat mij het meest trof was, dat hij precies wist "hoe de hazen liepen".

Als hij maar zei, dat hij liefde wilde en barmhartigheid en verdraagzaamheid, en daarom een afkeer had van onze kerkstrijd en onbarmhartigheid, onze hardheid en liefdeloosheid, zou men hem weer in de armen sluiten.

Het was zijn overgave aan zijn homoseksuele begeerten, die hem tot die boze taktiek in staat stelde en die hem daartoe dreef. Dat was de deur, waardoor de boze binnenkwam.

Maar ondanks alles wist hij heel goed hoe verkeerd en vals onze tegenstanders waren en dat er bij òns oprechtheid was in de dienst van de HEERE en ook jegens hem.

In dat gesprek in de auto liet hij dat heel duidelijk merken. Hij wond de ouderlingen van Den Haag-Oost, ds.F.van Deursen en de anderen feitelijk om zijn vinger. Dat dit slecht was tegenover ons en hen kon hem niets schelen: als hij maar weer een warm plekje had. Want - nogmaals - "in the bush" kon hij het niet uithouden.

15.11.40 Er is niets bedekt of het zal geopenbaard worden

Mijn stiefvader liet mij een mapje na met daarin een keuze uit zijn correspondentie met een drietal ouderlingen en de kerkenraad van Den Haag-Oost. Kennelijk wilde hij, dat wij daarvan zouden kennisnemen. Hierdoor weten we nu ook hoe er kerkelijk gehandeld is tegenover de andere partij: die van mijn stiefvader.

Diens korte onttrekkingsbrief van 20 september 1965 sloot met de zin:

"Voor mijn aandeel in de van de zijde van mijn echtgenote en mij gevoerde polemiek tijdens het huisbezoek van de broeders Van Dijk en Pauw betuig ik mijn oprechte spijt en bied ik u mijn verontschuldigen aan."

Verder blijkt, dat hij direkt hierna ook nog eens schriftelijk zijn excuses hierover heeft aangeboden aan de wijkouderlingen, C.van Dijk en D.N.J.van der Paauw.

Over dat huisbezoek, waarop de ouderlingen o.m. de leer van ds.B.Telder over de tussentoeestand verdedigden, verzekerde de heer D.N.J.van der Paauw hem daarop schriftelijk:

dat Uw distanciëring van wat U noemt de "extreme uitlatingen" van Uw Echtgenote mij zonneklaar was."

Aangezien de distanciëring dus tijdens het huisbezoek al zonneklaar was, had de spijtbetuiging in de onttrekkingsbrief duidelijk een ander doel. Ze moest de sympathie opwekken van de gelijkgezinde ouderlingen. Zo werd de aandacht afgeleid van de werkelijke oorzaak te weten: zijn keuze voor de "vrijheid" om te leven in zonde tegen het zevende gebod.

Beide wijkouderlingen en ook ouderling M.de Jonge, die begin november 1965 samen met ds.F.de Vries met hem "een gespreksavond" hadden, gingen volledig mee in zijn voorstelling van zaken, dat de oorzaak van het uiteengaan van hem en zijn vrouw gelegen was in haar keuze voor de kerkstrijd, zoals die op dat moment in "De Wachter" werd gevoerd tegen de afwijkende leringen en praktijken t.o.v. kerk en verbond. Hij kon niet langer tegen heel de sfeer van strijd en tegenstellingen binnen de kerken (niet alleen binnen de Vrijgemaakte Kerken maar de kerkelijke verdeeldheid in het algemeen) en daarom "maakte hij zich ook los uit het verband der Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt en daarmee van de Kerk van 's-Gravenhage-Oost". De wijkouderlingen schreef hij, dat hij nu onder de ban van dit "overtrokken kerk- en dogmaïdee" uit was.

De heer Van der Paauw schreef hem onder meer terug:

"U weet nog wel, dat wij bij het huisbezoek de Schrift hebben geopend bij Joh.16:28-33? Dat wij daarbij overdachten hoe onze Heer Jezus eenzaam is geweest tijdens zijn leven op aarde. Eenzaam als mens onder medemensen. Medemensen, die Hem niet begrepen, zijn moeder, broers en zusters niet, ook zijn voorloper Johannes niet, zelfs zijn discipelen niet, die Hij toch al zo lang had onderwezen. En de kerkleiders, die wél begrepen dat Hij van hen en tégen hen sprak, haatten Hem, en ruimden Hem tenslotte met leugens en bedrog uit de weg." ...

"Maar, broeder, de eenzaamheid waarin God ons brengt doordat mensen ons niet begrijpen, kunnen wij zelf ook "overtrekken" en vergroten. En dan gaan wij de troost missen van het bewustzijn dat de Vader met ons is. Doet ú dit nu eigenlijk niet? Doordat U vlucht uit het gezin waarin God U plaatste, en uit de broederkring waarin U door het geloof in Christus een plaats hebt gevonden?"

Dus: G.P.F.van der Heide, gelijk Christus, eenzaam en onbegrepen door zijn eigen familie, terwijl de Vader met hem was!

Na de "gespreksavond" met hem en ds.F.de Vries schreef ouderling M.de Jonge hem op 8 november 1965:

"Ja, ik zal niets zeggen van al die zware druk, die op U is gelegd. Daar kan ik niet aan tippen. Praten daarover zou de indruk wekken, alsof je het enigszins kon wegen. De druk van actie, die niet naar de Schriften is, kan benauwen. Zo zelfs, dat je er denkt niet boven uit te komen. De Here Jezus heeft daar echter van geweten. Hij is door de godsdienstige Joden getart, ze hebben Hem beschimpt, ze hebben - leugenachtig - Hem via Pilatus uit de weg geruimd. Hem, Gods Zoon. Zó heeft Hij wéét van wat er in de kerkelijke wereld loos is. Hebr.4:15 e.v. zegt daarover, dat Hij mede-lijden kan hebben met onze zwakheden (lees ook: de situaties van zonde, waarin we machteloos schijnen), omdat Hij in alle dingen (ook die narigheid) is verzocht geweest, gelijk als wij. Hij kon volharden. Hij leert ons volhouden. Hoe, ik weet het niet. Ik kan en mag U dit niet aanpraten. Maar wel zeggen het is zo, U kunt er op aan."

In zijn antwoord hierop van 16 december 1965 schreef mijn stiefvader hem terug:

"Ik begrijp niet, dat u nog vasthoudt aan die zaak, dat het huwelijk tussen mijn vrouw en mij niet mag worden ontbonden. Ik heb u dat toch zo duidelijk gezegd: ik ben verlost van een een zwaar juk. In velerlei opzicht. Dat zie ik steeds duidelijker, hoe verder de tijd gaat. Nu ik in rust afstand kan nemen zie ik meer en duidelijker dan ooit: mijn vrouw heeft dit gewild!! Al jaren! Doelbewust daarheen gewerkt. Het weggaan, nu anderhalf jaar geleden, naar Den Haag, was een eerste weloverwogen stap. Tenslotte heeft ze het zovergedreven, dat ik het deed, het weggaan. Terwijl zij haar wil doorzette, zonder dat ik het bemerkte. En de crisis zelf? Met voorbedachte rade heeft zij die geforceerd. Of de Heere dat niet gezien heeft? Heel dat drijven? Hij heeft in zijn genade ingegrepen en mij verlost. Hij! Niet ik! Met alle schuld, die er mijnerzijds in ligt. Hij heeft in Zijn erbarmen mij de opgelegde taak (die ten leste te zwaar was, Hij weet het) ontnomen en mij verlost. Ikzelf (God weet het) heb dit nooit gewild; er zelfs niet aan gedacht. Als Hij niet had ingegrepen was het nooit gebeurd. Van mijn kant althans."

Huiveringwekkend: zulke aperte leugens voor het aangezicht van God!

Hierna kreeg hij van de kerkenraad van Den Haag-Oost een brief van 22 december 1965, waarin deze berichtte: "de feitelijke situatie van Uw onttrekken te moeten aanvaarden."

Ook hierin geen woord over de werkelijke oorzaak: zijn keuze voor vrijheid om te leven naar zijn homo-pedofiele begeerten.

En waarom handelde men zo?

Uit "vrome" haat jegens het rechte getuigenis tegen de valse leer over verbond en kerk! Daardoor waren zij zo bevooroordeeld en verblind, dat zij mijn moeder in haar grote nood vanwege haar trouw aan de Here vijandig veroordeelden, en mijn stiefvader " vertroosten" in zijn begoocheld zelfbeklag.

Het is beangstigend om te ervaren hoe mensen, die roemen in God en prijzen zijn onfeilbaar Woord, de evidente feiten niet meer zien.

Dan kan men zingen met Psalm 56:

"'k Zal voor Gods oog naar zijn bevelen leven...",
terwijl men in werkelijkheid "op 't pad der zondaars staat" en
"roekeloos met God en godsdienst spot" (Psalm 1).

Maar de dag die komt zal dan zeker de waarheid aan het licht brengen.

"Er is niets bedekt, of het zal geopenbaard worden,
en verborgen, of het zal bekend worden." Luk.12:2.

15.11.41 Aan een ontrouwe kerk kun je je niet toevertrouwen

In Joh.2:24 wordt ons verteld, dat Jezus zichzelf "niet toevertrouwd" aan de Joden, hoewel die op dat moment "in Hem geloofden". Dit wordt meestal verklaard met zijn goddelijke alwetendheid, waardoor Hij hun harten kende en daarom wist, dat deze mensen in de nabije toekomst "kruist Hem" zouden roepen. Het is de vraag of dit wel helemaal juist is. Ik geloof, dat het eerder zo was, dat Jezus als echt mens hier profetisch de gedeformeerde toestand van het bondsvolk doorzag en dáárom zo handelde. Indien Hij hier handelde naar goddelijke hartenkennis zou Hij daarin ons geen voorbeeld hebben nagelaten als leidsman en voleinder des geloofs.

De gebreken in de kerk kunnen zo duidelijk zijn, dat we in verschillende opzichten onszelf aan haar niet kunnen toevertrouwen, hoewel het op dat moment de ware kerk van God is en haar leden onze broeders en zusters zijn.

Dit is steeds zo geweest met de homoseksualiteit van mijn stiefvader.

Hij vertrouwde zichzelf daarin niet toe aan de broederschap in de kerk. En ik denk dat dit terecht was. Er bestond daarvoor binnen de kerk bijzonder weinig begrip. Een homoseksueel - indien men al begreep wat dit was - bekeek men toch als verwerpelijk en griezellig. En dat, terwijl een gelovige homo in de kerk onze aanvaarding in Christus juist zo bitterhard nodig heeft en door de HEERE in zijn kerk een gedenkteken en een naam wordt toegezegd, beter dan zonen en dochters (vgl. Jes.56:4-5). Maar mijn stiefvader was zo bang, dat men dit in de kerk te weten zou komen, dat hij ons bedreigde: als je dat vertelt, onttrek ik mij meteen.

Hierdoor hebben wij wat dit betreft nooit de zo nodige steun van de broederschap gehad. Mijn zuster draagt daarvan nog elke dag de gevolgen.

En wat mijn stiefvader betreft: ik denk, dat zijn demonstratie van afkeer van kerkstrijd en "verdeeldheid" en zijn onware beschuldigingen van mijn moeder en mij op dit punt, voornamelijk moesten dienen als rookgordijn om zijn homo-pedofiele praxis achter te verbergen.

Uit zijn nagelaten correspondentie blijkt ook hoezeer hij er door getroffen was, dat ouderling M.de Jonge, ook na zijn onttrekking en nadat deze op de hoogte was gekomen van zijn homoseksuele geaardheid, diens zoon toestond te blijven meegaan als een van zijn jonge natuurvrienden. Want hij ervoer dit als een ongedachte goedkeuring van zijn keuze voor een vrije beleving van zijn homo-pedofiele gevoelens. Tegenwoordig zijn er vele "progressieve christenen", die de homofiele praxis voluit goedkeuren en zelfs "kerkelijk" willen doen inzegenen. Maar zulke lieden waren er destijds nog niet zo veel, en zeker niet binnen de Geref.Kerken Vrijgemaakt.

Toen mijn zuster in Den Haag-Oost haar openbare geloofsbelijdenis aflegde, kreeg zij van ouderling M.de Jonge een boekje van dr. H.M.Kuiter ten geschenke. Ook daaruit was dus reeds de "progressiviteit" van de heer M.de Jonge gebleken. Hoewel deze soort "progressiviteit" door velen als een vooruitgang in begrip en christelijke liefde ook jegens homoseksuelen wordt beschouwd, is dat juist het tegendeel. homoseksuelen, die zich toevertrouwen aan dergelijke zogenaamde "christelijke liefde", worden daardoor meegevoerd op de brede weg naar het eeuwig verderf.

Mijn moeder en ik hadden alle reden om ons "verongelijkt" te voelen door de kerk van Den Haag-Oost en ons daarover dus naar art.31 K.O. op de meerdere kerkelijke vergadering te beroepen (in dit geval de classis 's-Gravenhage). Maar ook hiervan gold: wij vertrouwden ons hun niet toe. De kans was groot, dat daardoor ons getuigenis tegen de valse leer over verbond en kerk zou worden beschadigd en wellicht onmogelijk werd gemaakt. Want dan waren we misschien voorgoed

publiekelijk weggezet als mensen, die het zevende gebod - "gij zult niet echtbreken" - overtraden en tekort deden. De leugen was toen al heel machtig binnen de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt. Daarom hebben wij half juni 1966 de attestaties met de bewuste aantekening daarin, ingediend bij de kerk van Voorburg. Maar daarbij hebben we wel kopieën bijgevoegd van de volledige correspondentie tussen ons en de kerkenraad van Den Haag-Oost. Tevens sloot ik daarbij in enkele nummers van "De Wachter", met artikelen van mij over het verbond, waarin de leringen dienaangaande van prof. C.Veenhof en anderen werden weerlegd en bestreden.

Zou de kerkenraad van Voorburg ons in liefde ontvangen, ons recht doen en de goede strijd als zodanig erkennen en eren door ook zelf de eigen taak daarin te gaan doen?

Wel, tijdens het eerste huisbezoek verklaarde ds.Trimp, dat zij de stukken over de echtscheiding en Den Haag-Oost hadden gelezen en dat "zij het in Voorburg anders zouden hebben gedaan". Verder gingen zij er niet op in.

Geheel los hiervan kreeg ik van ds.Trimp een brief, waarin hij reageerde op de inhoud van de meegezonden Wachternummers. Hij verwees daarvoor ook naar een artikel van hem in "De Reformatie" van 6 juni 1964 over "Het gevaar van de gladde formule". Ik heb dit opgevat als een toegestoken hand om, geheel los van de echtscheidingszaak c.a., met hem verder te gaan over de zaak van de weerlegging van de openbare valse leer omtrent verbond en kerk. Hoewel teleurgesteld, heb ik dit toch gewaardeerd, omdat daardoor in ieder geval toch de mogelijke laster inzake de echtscheidingszaak buiten de strijd tegen de valse verbondsleer werd gehouden.

Na de begrafenis van mijn stiefvader ben ik enige tijd ziek en overspannen geweest. Mede daardoor is het belangrijkste deel van de beantwoording van die brief van dr.Trimp uitgesteld tot na zijn vertrek als predikant naar Groningen-Noord in maart 1967.

Toen ik hem echter in mijn tweede brief het voornemen te kennen gaf om deze briefwisseling op te nemen in "De Wachter", zond dr.Trimp ze mij terug als "uw Wachterkopij"! Juist ook omdat hij zo goed wist hoe belangrijk deze zaak was in ons persoonlijk leven, was dit opnieuw een klap in mijn gezicht.

Het bederf binnen de Geref.Kerken Vrijgemaakt was zo groot, dat men zich niet meer kon toevertrouwen aan de eigen predikant. Ds Trimp maakte van het getuigenis tegen de openbare valse leer in de kerk een pastorale kwestie om daardoor de broodnodige en geboden openbare weerlegging en bestrijding te boycotten. Zo bleek achteraf, dat hij met opzet de zaak van de geboden strijd tegen de publieke dwaling binnen de kerk in het pastorale vlak had willen trekken, teneinde ons in het geheim van het rechte pad af te brengen (vgl. bijv.Deut.13:6-11).

Dezelfde tactiek volgde ook de kerkenraad van Voorburg tegen ons. Bestrijding van openbare valse leer verklaarde men tot een ambtelijke kerkenraadszaak, waarmee de gewone lidmaten zich niet mochten "bemoeien" (naar 1 Petr.4:15 werd ik veroordeeld als "een bemoeial" d.w.z. als een revolutionair, die de kerkelijke "overheid" naar de kroon stak).

Zowel de belangrijke briefwisseling met dr.C.Trimp als de zaken met de kerk van Voorburg zijn later opgenomen in de bundel "GETUIGENIS" die als bewijsmateriaal en documentatie heeft gediend bij onze brief aan de Generale Synode van Hattem-1972.

15.11.42 "De methode deugt niet!"

Intussen was er in en rond het blad "De Wachter" een hele ontwikkeling gaande. J.C.van den Akker en J.B.Escher waren in contact met anderen het blad begonnen, nadat binnen het G.P.V.-bestuur de grondslag was verloochend op het punt van de belijdenis over de ware en de valse kerk (art.28,29 NGB) zonder dat dit publiek werd bekend of veroordeeld. Vervolgens bleek, dat die verloochening

overal de kop op stak. In allerlei verbanden en situaties binnen de Vrijgemaakte Kerken vond ze plaats. Steeds openlijker en gevaarlijker werden de aanslagen op het geloof, dat de Vrijmaking scheiding had gemaakt tussen ware en valse kerk.

In "De Wachter" bracht J.C. van den Akker waar hij maar kon die verloochening van de belijdenis over de kerk aan het licht. Dat strookte volstrekt niet met de kerkpolitiek van hen, die in het blad "De Reformatie", en in tal van kerkenraden en andere besturen, "leiding" gaven. Want wanneer zij de gevaren nog wel onderkenden, wilden zij toch de tolerantiepolitiek, die ondanks de Vrijmaking door prof.dr.K.Schilder c.s. was gehandhaafd, voortzetten en alleen de excessen bestrijden. De publicatie van de openlijke afwijkingen van de rechte leer naar art.28-29 NGB met de namen van de bedrivers ervan, de scherpe veroordeling daarvan en de oproep om de openbare leertucht over hen te handhaven, zoals die in "De Wachter" plaatsvond, doorkruiste totaal hun diplomatie en kerkpolitiek. De "methode" van "De Wachter" deugde volgens hen volstrekt niet omdat:

1. de eer en goede naam van de afwijkende leraars c.s. daardoor aangetast werd (zonde tegen het 9e gebod);
2. het oordeel over deze zaken en de bestraffing daarvan niet aan individuele kerkleden maar uitsluitend aan "de bevoegde instanties" "als recht en roeping" is toevertrouwd (zonde tegen het vijfde gebod);
3. bezwaren tegen iemands leer met een bezwaarschrift bij de kerkenraad behoren te worden ingediend en in "de kerkelijke weg" behoren te worden afgehandeld.

N.B. Deze drie punten correleren met het oordeel van drie achtereenvolgende Generale Synodes.

- ad.1. De G.S. van Amersfoort-West-1967; Acta art.193 en 194;
- ad.2. De G.S. van Hoogeveen-1970; Acta art.168 en 169;
- ad.3. De G.S. van Hattem-1972; Acta art.199.

Hierbij tekenen we het volgende aan.

Bij 1.

Naar de Schrift maakt art.72 K.O. onderscheid tussen heimelijke en openbare zonden. De geheime zonden zullen naar de regel van Matth. 18 onder vier ogen of voor twee of drie getuigen bestraft*(art.73 K.O.). De geheime zonden, waarvan de zondaar weigert zich te bekeren houden daarmee op "geheim" te zijn en zullen evenals alle openbare zonden, "den kerkenraad aangegeven worden" (art.74 K.O. omschrijft hiermee de woorden van Christus in Matth.18: "zeg het dan aan de gemeente").

Hierbij moet ook nog bedacht worden, dat er verschil in "Openbaarheid" van de zonden is. Er zijn zonden, die van nature openbaar zijn maar die toch niet direkt door iedereen kunnen worden opgemerkt. Maar als een professor of een dominee publiek in de pers of in de prediking valse leer verkondigt, is dát een openbare zonde, die door velen, zo niet allen, te constateren is, en daarom ook niet bij de kerkenraad behoeft te worden aangegeven. De kerkenraad die zoiets "niet hoort", is Oostindisch doof, hij staat mede schuldig aan dat kwaad! En ook dát is dan een "openbare" zaak!

Wie de eer van de verbreiders van openbare valse leer of afwijkend onderwijs belangrijker vinden dan de daardoor aangetaste eer van God, die zijn goddeloos!

Openbare zonden, waarvan openbare verleiding uitgaat, moeten openbaar worden bestraft, opdat ook de overigen ontzag hebben (1 Tim.5:20 e.a.p).

Bij 2.

De Schrift gebiedt alle kerkleden om de geesten te beproeven of ze uit God zijn (1 Joh.4:1) en tot het uiterste te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen is overgeleverd (Judas vs.3).

Vele zijn de plaatsen in het Nieuwe Testament, waar de gemeenteleden

worden aangespoord om op elkaar toe te zien, elkaar te bemoedigen, te vermanen, te onderwijzen en te bestraffen waar dat nodig is. We moeten hierbij ook denken aan wat in het Oude Testament is geopenbaard omtrent de roeping van de getuigen (5., 13.6, 14). De apostel Paulus vermaant, dat in de gemeente alles in goede orde moet geschieden (1 Kor.14:32-33 en 40). Ongetwijfeld hebben de oudsten daarbij een duidelijke taak. Maar die orde is er nooit om het ambt aller gelovigen te hinderen, laat staan te verhinderen. Integendeel, zij moet die ambtsvervulling van alle gelovigen juist ondersteunen, stimuleren en in goede banen leiden, zodat ze zo effectief mogelijk is. Het bijzondere ambt is er ten dienste van en terwille van de groei naar de volwassenheid van alle gelovigen (Ef.4).

De term "bevoegdheid", hier gebruikt in de uitdrukking "de bevoegde instanties", doet denken aan de vraag van de overpriesters en oudsten in Matth.21:23 e.a.p. aan de Here Jezus:

"Krachtens welke bevoegdheid doet Gij deze dingen?"

En wie heeft U deze bevoegdheid gegeven?"

Die vraag kwam - zoals men weet - nadat Jezus in de tempel de tafels van de geldwisselaars en de stoelen van de duivenverkopers had omgegooid. De ijver voor Gods huis verteerde Christus en daarom moet dat eveneens zo zijn bij allen die van Christus zijn (Joh.2:17, Ps.69:10). Want evenals bij David in Psalm 69 wil Christus in hen gestalte verkrijgen (Gal.4:19).

Zelfs bij geheime zonden heeft elk gelovige "recht en roeping" om te vermanen en te bestraffen onder vier ogen. En wanneer de zondaar zich dan bekeert mag hij hem uit Christus' naam "absolutie verlenen"; helemaal op eigen houtje, zonder dat iemand er verder iets van behoeft te weten

Maar zeker als de zonden openbaar zijn, hebben alle gelovigen, heeft heel de gemeente, dat "recht" en die "roeping". Tuchttoefening is in de kerk van Christus geen geheime kerkenraadszaak! Wie zijn recht en roeping, die hij van Godswege ontvangen heeft, overdraagt en overlaat aan welke "bevoegde instantie" dan ook, die verloochent Christus, wiens zalving hij als "christen" deelachtig is (Heid.Cat. antw.32).

De beschuldiging van zonde tegen het vijfde gebod was hier een schandalige brutaliteit, die bewees hoezeer de dragers van het bijzonder ambt zich schuldig maakten aan de zonde van heerschappijvoering of hiërarchie.

"Eert uw vader en uw moeder" - maar de bijzondere ambtsdragers zijn geen "vaders" van de gemeente van Christus! Dat heeft de Here Jezus juist zeer uitdrukkelijk verboden in zijn rede tegen de schriftgeleerden en Farizeeën (Matth.23:5-12, en daarvan speciaal vers 9).

Daarom zegt de apostel Petrus ook, dat de oudsten beslist geen "heerschappij" mogen voeren over de kudde van God, maar dat zij zich moeten gedragen als "voorbeelden" van die kudde (1 Petr.5:3). Een voorbeeld is er om nagevolgd te worden.

Terecht zei daarom Calvijn over de bediening van de sleutelmacht, in aansluiting bij o.m. Joh.20:23, het volgende:

"En deze betuiging is aan alle eeuwen gegeven, en blijft vast, om ons allen te verwittigen en er zeker van te maken, dat het Woord des evangelies, door welke mens het ook gepredikt wordt, de eigen uitspraak van God is, afgekondigd in de hoogste vierschaar, in het boek des levens geschreven, in de hemel bevestigd, vast en zeker. Wij weten dus, dat de sleutelmacht op die plaatsen eenvoudig is de prediking van het evangelie, en dat ze niet zozeer een macht is als wel een bediening, wanneer we zien op de mensen. Want Christus heeft deze macht eigenlijk niet aan de mensen gegeven, maar aan zijn Woord, tot welks dienaren hij de mensen gemaakt heeft." (Institutie IV. XI.1., vert.Sizoo; onderstreping van mij, P.d.V.).

Bij 3.

Wanneer er binnen de kerk openlijk in de pers, in de prediking, in een boek of elders, een van de Schrift of confessie afwijkende leer wordt verkondigd, is daardoor maar niet enig mens "verongelijkt", maar wordt er publiekelijk in de kerk gezondigd tegen de HEERE en zijn Christus.

Daardoor is dan Gods toorn verwekt over de ganse gemeente.

Bij verharding komen dan ook zeker de oordelen van zijn verbond over alle kerkleden die niet hun wachterstaak vervullen (denk aan Ezech.3:16-21 en 33:1-9).

Hendrik de Cock verwees hierbij ook naar Jes.58:1 (de profeet moest zijn stem verheffen als een bazuin, d.w.z. hij moest de noodklok luiden of onheilspellend tekeer gaan als een sirene) en Richt.5:23 (waar de plaats Meroz vervloekt werd omdat zij daar niet wilden meedoen in de strijd des HEEREN tegen de vijanden van Hem en van zijn volk!).

Wanneer men deze "methode" van het openbare GETUIGENIS tegen de openlijke zonden van valse leer en ontrouw in de kerk veroordeelt, en de dragers van het ambt aller gelovigen dwingt om als BEZWAARDEN te gaan in de zogenaamde "kerkelijke weg" van het appèl naar art.31 KO, wordt daardoor het eerste kenmerk zichtbaar van de VALSE kerk naar art.29 NGB. Immers op die manier schrijft men dan de kerk of de kerkelijke vergaderingen - de "bevoegde instanties" - meer macht en autoriteit toe dan het Woord van God. In het voorgaande is daarover al breed geschreven.

Indien men bedenkt, dat de HEERE in crisistijden van de kerk in de weg van het GETUIGENIS tegen de kerkzonden het koningschap voor Israël wil herstellen (Hand.1:6-8), kan men begrijpen, dat het hierin gaat om de waarachtige reformatie of verlossing van de kerk door haar Hoofd, Jezus Christus (Openb.5).

Het geloof gaat - blind voor de uitkomst, ziende op het gebod - de weg van het GETUIGENIS.

De hypostolè gaat - vertrouwend op menselijke wetswerken - de appèlweg van BEZWAARDEN.

Het geloof behoudt de ziel en bewaart de kerk.

De hypostolè leidt tot het verderf in de valse kerk of in de scheurkerk of sekte.

Met Psalm 1 zingen we van de gelovigen:

"God kent hun weg, die eeuwig zal bestaan"

maar van de hypostolischen:

"maar 't heilloos spoor der bozen zal vergaan."

15.11.43 Wat moeten wij doen als de kerk deformeert?

Nu bevonden wij ons binnen de Gereformeerde Kerken, die zich na de Vrijmaking van 1944 lieten adresseren met het toevoegsel:

"onderhoudende artikel 31 KO".

Daaronder verstond men, dat in deze kerken de BEZWAARDEN, die de appèlweg van art.31 KO bewandelden, de uitspraken van de kerkelijke vergaderingen niet voor vast en bondig behoeften te houden indien zij van mening waren, dat deze op een of ander punt in strijd waren met Schrift en/of kerkenordering; en dat zij dan de kerkelijke beroepsweg verder mochten bewandelen zonder intussen gebonden te zijn aan de door hen gewraakte kerkelijke uitspraken. Hierdoor leefden wij in een kerkgemeenschap, waarin het op deze manier bewandelen van de kerkelijke appèlweg, juist tot de identiteit van het eigen kerkgenootschap werd gerekend. Dat het anders kon en moest, kwam praktisch bij niemand op. Laat staan dat men begreep, dat hier principieel fundamentele fouten konden liggen. Niemand beseftte dat hieruit bleek, dat men het werk van de HEERE in de Vrijmaking niet verstond en dat hier ten diepste ernstige dwaling openbaar kwam omtrent Christus' verlossingswerk.

Ik heb al beschreven hoe ook wij in Barendrecht de kant op werden gedreven van de kerkelijke appèlweg en hoe dit alleen maar werd gestopt door de zondeval van mijn stiefvader.

Bij J.C.van den Akker en "De Wachter" lag het anders.

Van den Akker kwam vanuit de politiek. Hij wilde journalistiek bezig zijn om het politieke geknoei aan de grondslag van het GPV aan de kaak te stellen en te bestrijden. Toen bleek, dat dezelfde zaak veel breder aan de orde was, veranderde niét zijn journalistieke benadering, maar verzwaarde wèl de ernst van de zaak aanzienlijk. Door zijn journalistieke aanpak, die tevens teruggreep op het voorbeeld van de perspolemieken van prof.K.Schilder c.s. vóór de Vrijmaking, onderkende Van den Akker niet het fundamentele principiële conflict tussen geloof en hypostolè, waarin hij betrokken was geraakt.

Hij bestreed de overal opkomende praktische verloochening van de belijdenis over de ware en de valse kerk naar art.28-29 NGB. Maar hij zag dit in het licht van de heersende traditie van de Afscheiding en de Doleantie. Zoals reeds gesteld in de Apologie van de Afscheiding van Kreulen, Pieters en Van der Werp uit 1856, moest men tot afscheiding overgaan wanneer de afval en ontrouw in de kerk een bepaalde maat te boven ging. Hetzelfde beginsel sprak nog duidelijker uit Kuypers "Tractaat van de Reformatie der Kerken" uit 1883.

Van den Akker zei het mij eens zo: "Als wij ons niet afscheiden, geeft de HEERE geen reformatie".

Maar zo beschouwt men de reformatie van de kerk als een resultaat van menselijk handelen. De merktekenen van de valse kerk naar art. 29 NGB staan dan los van Gods historische verbondshandel. Evenwel, je kunt die merktekenen alleen maar goed zien en begrijpen als je de verbondshandel van de HEERE onderkent. Wij berekenen noch bepalen de tijden en gelegenheden; dat doet Híj. Het getuigenis is pas voleindigd als het beest de getuigen doodt. Men kán alleen maar op de rechte manier getuigen indien men dat doet in het geloof, d.w.z. in eenvoudige gehoorzaamheid aan Christus' gebod om te getuigen tegen de zonden en bondsbreuk in de kerk.

Pas als men daarin verhinderd wordt, wanneer men gecensureerd, weggeorganiseerd of op een andere manier "buiten de synagoge geworpen wordt", is de heilige stad tot Sodom en Egypte, dat is tot "valse kerk" geworden.

Dat moment wordt dus gekenmerkt doordat men komt te staan voor de keus wie te gehoorzamen: God of de mensen (Hand.4:19-20 en 5:29). En dát is ook de belijdenis van art.29 NGB!

Zó beschikt de Vader - en Hij alleen - welke de tijden en gelegenheden zijn voor het herstel van het koningschap voor Israël.

Wie het anders doet - wie hij ook zij - diens hart is niet recht, zoals Hab.2:4 zegt. En die hypostolische hartsgesteldheid zal er dan ook vroeg of laat duidelijk uitkomen. Hoeveel ijver voor God men dan ook bezit, men tracht dan toch de eigen gerechtigheid te doen gelden (Rom.10:2-3).

Want het gaat hierin om de gerechtigheid Gods (Rom.1:17).

Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen (Rom.11:36).

De zaligheid is van onze God en van het Lam (Openb.7:10).

15.11.44 J.C.van den Akker over de nood in de kerken

Tussen oktober 1963 en juli 1964 schreef J.C.van den Akker in "De Wachter" een zestal uitvoerige artikelen onder het opschrift:

"Het ontbreken van de publieke ambtelijke bestraffing verwart en verlamt de strijd tegen de kwade herders."

Toen hij dit schreef had hij al veel strijds gestreden, vooral ook binnen de kerk van Hilversum, waartoe hij met zijn gezin behoorde. Die strijd ging steeds op de ene of andere manier tegen de praktische verloochening van de tegenstelling tussen ware en valse kerk. Daarover ging ook deze reeks van artikelen. In de inleiding daarvan schreef hij o.m.:

"Wie de synodocratische gemeenschap geen valse kerk wil noemen, verloochent de confessionele inhoud van de Acte van Vrijmaking. Hij verwerpt de art.27 tot 32 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis inzake de Kerk." (W. 3/8 dd.31-10-1963).

Uit het vele wat daarin aan de orde kwam noemen we het volgende.

- De actie Vocatio in Groningen en de schorsing van ds.A.van der Ziel.
- De dwang tot geheimhouding daaromtrent van de kant van prof. J.Kamphuis c.s. in "De Reformatie".
- De onprofetische houding van ds.D.van Houdt in het Gereformeerd Gezinsblad".
- De leer van prof.C.Veenhof in "Opbouw", volgens welke ook de leden van "andere kerkformaties" Gods verbondsvolk waren en die daarom neerkwam op een nieuwe pluriformiteitsleer over de kerk.
- De "lijst van kwade herders en verdoolde schapen" die het "Getuigenis" ondertekenden.
- De ontrouw en ambtsverzaking van de kerkenraad van Hilversum, die kwade herders liet voorgaan in de dienst des Woords en die degenen die hem daarover vermaanden, bestrafte.
- In de laatste artikelen publiceerde hij ook gedocumenteerd over de strijd van P.Trimp in Amstelveen tegen de leer over de kerk van ds.B.J.F.Schoep en over de kerkstrijd te Kampen van E.R.Korenberg en anderen.

Hoe hoog de nood in de kerken gestegen was moge blijken uit volgend citaat uit het vijfde artikel van deze reeks in "De Wachter" van 28 april 1964 (4e jrg,blz.101):

"De satan gaat rond als een briesende leeuw, maar in het gewaad van een engel des lichts. O Jahwe, verlos ons van deze gemene en laffe werken der duisternis in de kerken die zich naar Uw Naam noemen. De een kerkt elders, omdat zijn kerkeraad en de meerdere vergaderingen die duisternis licht noemen; een ander leesthuis preken omdat hij de gehele "kerkelijke weg" heeft afgelopen zonder resultaat; weer anderen gaan naar de kerk en naar het Avondmaal, terwijl ze door hun kerkeraad beschuldigd worden van herhaalde zonde tegen Gods Wet; de een doleert en de ander vraagt zich af wanneer het moment van afscheiding krachtens art.27-29 NGB gekomen is. O God, wij verkeren in grote nood en in een voortdurend gewetensconflict. Red ons toch en maak ons vrij. Want wij willen alleen bij U schuilen en niets tegen Uw heilige wil doen. Ook niet in de zaak van Uw Kerkvergadering. Uw schapen worden verstrooid en Uw gemeenten verscheurd door de wolven. En tot nog toe is er niet één kerkelijke vergadering geweest die deze wolven bij hun ware naam naar hun ware aard noemt. Niet één kerkelijke vergadering heeft de gelóófs-moed om ópenlijk op de bazuin te schetteren en het volk des HEEREN op te roepen tot de goede óorlog tegen de wólven in de Kerk."

In zijn laatste artikel van deze reeks in "De Wachter" van 10 juli 1964 (4e jrg.,blz.106), schrijft hij in zijn "slotopmerkingen":

"Tegenover de restanten van schriftuurlijke tucht in Murmerwoude en Groningen-Z. staan meer dan 10 maal zoveel kerken, die zelfs geen póging in het werk stellen om hun kwade herders te tuchtigen opdat zij zich bekeren. Leert ds. Borgdorff soms iets anders dan ds.Van der Ziel? En heeft ds.Van der Vliet het niet veel erger gemaakt dan ds. Van der Ziel? Denk aan VOCATIO en alles wat daaraan hangt. En alle kerkleden die de Verklaring en Oproep van BIRKHOVEN voor hun rekening nemen? Zij hebben zich verbonden hun beloften na te komen. Let op hun einde. Hoe groeit de onbarmhartigheid. Hoe groeit Gods toorn over de toenemende tuchtelootheid. Want Zijn Kerken weigeren Zijn genéésmiddel te gebruiken indien zij de kwade LEER niet publiek bestraffen en indien zij onbekeerlijke kwade hèrders niet uitbannen.

Zo dreigen wij te gewennen en te verharden in hetzelfde kwaad als waarin de synodocratische gemeenschap zich verhard. Zo dreigt de antithese geheel uitgewist te worden, hetgeen dan ook de bedoeling is van de kwade herders. In beide "kerken" geen tucht meer. Wel, dan kunnen we toch samengaan? Ze hebben op dit punt gelijk. Dat is het "gelijk" van de VERBONDSWET: de straf op de zonde is de zonde zèlf."

In hetzelfde Wachternummer van juli 1964, op blz.142, rubriek "Kerkelijk Leven en Persschouw", schrijft Van den Akker onder het kopje "Doleantie of Afscheiding" nog het volgende:

"Maar het kerkverband dan, hoor ik tegenwerpen. Dat maakt de zaak zo vermoeiend en langdurig. De weg tot de laatste beroepsinstantie (alle kerken samen in hun afgevaardigden) duurt soms meer dan twee maal drie jaar, zie Nieuwer-Amstel. Als je eigen kerkeraad zich niet bekeert, ondanks herhaald vermaan, wat moet je dan doen in de tijd van schrijven naar en wachten op uitspraken en besluiten van meerdere vergaderingen? Moet je dan jaren lang je opgroeiende kinderen brengen onder het gehoor van kwade herders? Moet je dan jaren lang, elke zondag bijna, de valse leer in de preken ontmaskeren ten overstaan van je kinderen? Is de kerkgang dan dáárvoor bevolen door onze genadige God? Eist God dat van ons? Moeten we intussen niet doleren? Moeten we intussen naar een genabuurde kerk elke zondag trekken, of thuis preken lezen? Of moeten we ons hangende de uitspraken van meerdere vergaderingen afscheiden, zolang de kerk in onze woonplaats zich niet bekeert en blijft vedrukken die haar bestraffen over hun zonden?

Dat is het gewetensconflict waarvoor velen zich zien geplaatst. Wat vraagt de HEERE van ons. Het een noch het ander achten wij goed. Wij weten niet hoe het wèl moet. Want als we "doleren" bestraft de onbekeerlijke kerkeraad ons over het feit dat we de onderlinge bijeenkomsten verzuimen. En als we ons afscheiden zeggen de meerdere vergaderingen misschien: ze zijn geen lid meer van een Geref.Kerk, dus zijn hun brieven en bezwaarschriften onontvankelijk. Moeten we dan terwille van "de kerkelijke weg" jaren lang onze kinderen in verzoeking brengen: de ongereformeerde preken, de catechisatie enz. Wat moeten we toch doen. Hoe hebben onze vaders gehandeld in dergelijke situaties? Wat zegt de Schrift over die "kerkelijke weg"? Hoe kom je uit dit benauwende conflict? De last wordt zo zwaar. Laten we dan maar verhuizen."

J.C.van den Akker heeft in het vervolg geprobeerd een antwoord te vinden op deze vragen, maar hij kwam er niet uit.

15.11.45 Waarschuwing tegen een actie tot afscheiding

Op 19 december 1964 organiseerde de heer J.C.van den Akker voor een aantal genodigden (ongeveer 30 personen) een bijeenkomst in het Berghotel in Amersfoort. Aanleiding was:

"Begeerte van enkele broeders en zusters tot persoonlijk contact met gelovigen die in eigen gemeente de goede strijd voeren en daarin, naar de mensen gerekend, bijna alleen staan,..."

"Doel is niet: conferentie met conclusies aan het eind om in de krant te zetten, geen "actie"-comité.

Doel is wel: onderlinge hulp in strijd in eigen gemeente. Wat en hoe moeten we werken, wat mag wel en wat mag niet. Wat vraagt de HEERE van ons temidden van een afvallige kerk."

Voorafgaand hieraan heb ik Van den Akker in een handgeschreven brief, waarvan ik geen afschrift heb, in een tiental punten ernstig gewaarschuwd. Want het gevaar was groot, dat dit zou kunnen leiden tot een afscheiding op grond van de zonden en afval in de kerken, zonder dat het de HEERE was, die zijn verbondswraak bediende en de bondsbrekers tot valse kerk maakte.

Wij hebben de roeping om te vermanen, weerleggen, bestrijden en bestraffen zolang de HEERE lankmoedig is en in verdraagzaamheid blijft afwachten of er nog bekering komt. We moeten ook wèl besef- fen hoe vreselijk Gods verbondswraak is, die de ongehoorzamen uit het verbond uitroeit, zodat wij hen en hun kinderen als niet-bonde- lingen en ongelovigen moeten beschouwen. De HEERE zoekt hun beke- ring. Hij heeft geen lust aan de dood van de goddelozen. Die gezindheid moet ook bij ons zijn in heel onze kerkstrijd. Daarbij past niet het zoeken van wegen tot "doleantie" of "afscheiding".

Hierbij moet ik opmerken, dat dit niet de eerste keer was, dat er een belangrijk verschil bleek in mentaliteit tussen Van den Akker en mij. Kort nadat ik hem leerde kennen, bleek het, dat hij in Hilversum niet meer aan het avondmaal ging wegens de daar aanwezige ontrouw. Ik heb hem toen kunnen overtuigen, dat dit verkeerd was en dat Christus ons roept aan ZIJN tafel zolang de kerk wettig van Hem is en geen valse kerk geworden is. Hij ging toen wel weer aan het avondmaal maar, zoals ook blijkt uit de hiervoor gegeven citaten uit zijn Wachterartikelen, verkeerde hij daarbij wel "in grote nood en in een voortdurend gewetensconflict". En daarbij was hij niet de enige. Onder de mensen, die hij in Amersfoort uitnodigde, waren er, die in eigen gemeente niet meer naar de kerk en aan het avondmaal gingen, die hun kinderen niet meer naar de catechisatie stuurden of lieten dopen, en die over het algemeen handelden zoals de "lopers" in de dagen van Hendrik de Cock. Dit was ook nu weer doperse vrees in plaats van geloofsvertrouwen.

Nu was ik in die dagen nog niet in staat om de dingen zo duidelijk naar de Schriften te zeggen als mij thans mogelijk is. In de strijd tegen de valse verbondsleer zocht ik vooral naar dogmatische bewij- zen en niet zozeer naar de verbondshistorische feiten volgens de Schriften.

Hoewel - het uitgangspunt van mijn eerste Wachterartikel, van 26-2-1962, was, dat Christus de Vrijmaking had nodig geoordeeld en dat Hij daarmee geen kerkscheuring wilde maar reformatie, dat is scheiding tussen rechtvaardigen en goddelozen, tussen wie God dienen en wie Hem niet dienen, tussen bondsvolk en bondsbrekers. Daar zat eigenlijk alles al in.

Van den Akker verwees telkens weer naar mijn artikelen over het verbond, en dat ik hem terecht had gezegd, dat hij teveel streed tegen de gevolgen en niet tegen de oorzaak, te weten: de onschriftuurlijke verbondsleer van prof.C.Veenhof c.s. Maar ik meen, dat hij die zaak van het verbond vooral beschouwde als een versterking van zijn strijd tegen de verloochening van de belijde- nis over de kerk. Het gevolg bleef voor hem toch de hoofdzaak. Hij kwam er niet toe om ook zelf zich te gaan verdiepen in de leer van het verbond en in Gods bondshandel in de verbondsgeschiedenis naar de Schriften en in de geschiedenis van de christelijke kerk. En dat was hard nodig. Want we beschouwden destijds met name prof. dr.K.Schilder en prof.B.Holwerda als onze grote voorbeelden, zonder ons hun feilen te realiseren. Zo prezen we bijvoorbeeld "Ons aller Moeder" zeer aan. Hierin kwam pas verandering toen later de kerke- raad van Hilversum zich tegen ons beriep op Schilders leer over kerk = vergadering, zoals die was gebleken in "De Reformatie" tijdens de Bos-actie.

15.11.46 Wanneer zijn de merktekenen van de VALSE kerk aanwezig?

Op mijn brief met 10 punten ontving ik van J.C.van den Akker een vermanende brief d.d. 17-11-1964 terug. Hij was het niet met mij eens en verweet mij, dat ik de belijdenis van art.29 NGB had losge- laten. Wanneer de merktekenen van de valse kerk aanwezig zijn, moeten wij ons afscheiden.

Het punt was echter, dat wij verschilden inzake de vraag wanneer die merktekenen aanwezig zijn. Volgens hem was het zo, dat als er geen bekering maar verharding kwam, die merktekenen aanwezig zijn.

Bekering of verharding - daarin lag volgens hem het criterium voor afscheiding. Hij schreef mij o.m.:

"Een concreet voorbeeld. In Hilversum wacht ik nu op antwoord van de kerkeraad, die gisteravond in "smal" vergaderde op mijn laatste brief. Indien de kerkeraad zich niet bekeert kan ik uit de stukken aantonen dat hier alle kenmerken van de valse kerk aanwezig zijn, en moet ik de gemeenteleden oproepen zich af te scheiden. Dat gaat natuurlijk niet in een kort briefje, maar in een gedocumenteerde brief. En daarbij of daaraan vooraf behoort een poging om ook in een vergadering de gemeente voor te lichten. Maar als alles is gedaan weet ik wie zich bekeert en wie niet. Dat is de kerkelijke weg naar de Schriften. In die weg werkt de HEERE reformatie. En indien geen mens die weg gaat, werkt de HEERE géén reformatie. Indien de doop niet bediend wordt, bijvoorbeeld, wordt Gods belofte niet verzegeld. God heeft Zijn bediening der verzoening verbonden met de dienst van aardse ambtsdragers. God heeft Zijn reformatiedienst eveneens verbonden met het werken van aardse mensen."

Verderop:

"Wie de "kerkelijke weg" twee keer rond geweest is als P.Trimp heeft de vraag te beantwoorden: Hoe en wat kan ik nog doen om de ware medegelovigen te herkennen uit die gemeente en welke mogelijkheden schenkt de HEERE mij nog om de oproep tot afscheiding naar art.29 zo zuiver en duidelijk mogelijk aan alle leden der gemeente te laten uitgaan. Want dan bekommert hij zich om de uitoefening van Gods lankmoedigheid en wraak. God werkt door mensen heen. Hij heeft ons in zijn welbehagen gekozen en aangesteld tot Zijn medearbeiders.

Ook dit:

"Het slot van je punt tien brengt dan ook geen solutie. Je zegt niet hoe de gelovigen de wraak kunnen herkennen en waaraan. Je laat het er weer vanaf hangen. We moeten doen wat beleden is o.a. in art.27-29 NGB. In die weg bewaart de HEERE Zijn Kerk. We krijgen geen briefje uit de hemel: gaat uit want het uur van de wraak is gekomen. Je betoog leidt toch tot puur subjectivisme... De HEERE heeft ons de macht gegeven om instrument van Zijn wraak te zijn. Dat is de betekenis van het ambt der gelovigen ook in art.29 NGB. Diplomatie en ambtsverzaking is wel een kerkelijk slop, maar het is meer. Indien daartegen gewaarschuwd en vermaand wordt en geen bekering volgt, dan is het uur aangebroken om uit te gaan.

En tenslotte nog dit citaat uit deze brief:

"Laat ik je gerust stellen, Piet, mijn broeder. Mocht de kerkeraad in Hilversum mij van het Avondmaal weren als antwoord op mijn laatste brief, dan zal ik daarover de strijd niet aanbinden. Dan zal ik gewoon voortgaan met de kerk te bestraffen over haar zonden en ambtsverzaking. Ik zal niet roepen over die afhouding en er zoveel mogelijk over zwijgen. Het gaat me om de eer van God en de zonde tegen zijn Woord en ambtsdienst. Dat zal bij mij, door Gods genade, de hoofdzaak moeten blijven. Ik zal niet voor eigen recht gaan vechten.

Zo wil ik het de broeders ook voorhouden.

Ik ben niet van plan iets te gaan "organiseren", al kan je het zo uitleggen en al kan zo'n vergadering het zo opvatten.

Ik overweeg slechts de mogelijkheid voor een ontmoeting van broeders in de nood. Mede om ons te bewaren voor hetgeen de Engelsen "single minded" noemen. Want ieder heeft zijn eigen strijd en eigen methode en eigen zaak, om het eens slap te zeggen. Met iemands woorden: ieder zit in een bepaalde "procedure" gewikkeld. Ieder heeft weer andere concrete punten waartegen hij strijdt. Het gevaar bestaat dus dat die strijders eenkennig worden, slechts hun "eigen zaak" kennen en niet meer

toegankelijk zijn voor andere zaken, van andere strijders. Geen tijd, geen energie meer. Dat is dan "single minded". Hangt ook van de persoon af. Maar is ook algemeen gevaar, in de historie veelvuldig vertoond en gebleken. Wreekt zich dan ook na elke reformatie."

15.11.47 Principieel verschil met J.C.van den Akker

Volgens J.C.van den Akker moeten de gelovigen dus zelf bepalen wanneer en bij wie er verharding aanwezig is. Op grond daarvan kunnen zij dan besluiten, dat naar art.29 NGB de merktekenen van de valse kerk aanwezig zijn en tot afscheiding overgaan. Het kenmerk: "zij vervolgt degenen, die heiliglijk leven naar het Woord Gods en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen" behoeft daarbij niet te blijken uit een officiële handeling van censuur of iets dergelijks, waardoor de gelovigen voor de keus worden gesteld of zij Gode meer zullen gehoorzamen dan de mensen. De vervolging blijkt volgens hem reeds voldoende uit de onwil, tegenwerking, afwijzing en vijandschap jegens de publieke strijders tegen de ontrouw en valse leer.

In 1964 achtte hij in eigen gemeente te Hilversum op die wijze al bijna, en in de kerk van ds.Schoep te Amstelveen al helemaal, de merktekenen van de valse kerk aanwezig, zodat een actie tot afscheiding daar praktisch legitiem zou zijn. De censuur in de vorm van afhouding van het avondmaal had volgens hem daarbij geen beslissende betekenis. Sterker nog: hij zou daarover zoveel mogelijk zwijgen om de schijn te vermijden, dat hij zich afscheidde wegens persoonlijke gekwetstheid en om duidelijk te maken, dat het alleen ging om de eer van God. Dit is dus vergelijkbaar met het voorbeeld van prof.K.Schilder e.a., die stelden: we zullen heel weinig spreken over de schorsingen en geschorsten en heel veel over de kerkrechtelijke theorieën die daar achter liggen.

Heel sterk komt bij Van den Akker uit, dat de mens zelf moet beslissen en besluiten tot afscheiding. Er komt geen stem uit de hemel. De mens zelf moet het doen. En als het goed is, mag hij zeggen, dat de HEERE er achter staat en reformatie geeft. Als de mens zich niet afscheidt, geeft de HEERE geen reformatie!

De strijd, het overleg en de beoordeling van de strijders als "medearbeiders Gods" is alzo bepalend voor de vraag of er een afscheiding komt en hoe en wanneer die er komt.

Ik ben van oordeel, dat J.C.van den Akker in de boven geciteerde brief er uitstekend in geslaagd is om zijn overtuiging weer te geven. Het verklaart ook heel zijn verdere handelwijze, zijn manier van strijden en de uitkomst van zijn paden.

Hij heeft op zijn manier ongetwijfeld trouw willen zijn aan wat hij beschouwde als de beste traditie van de Afscheiding, de Doleantie en de Vrijmaking.

Mijnerzijds was ik diep doordrongen van het werk van de HEERE in de Vrijmaking. Als ik had moeten geloven, dat het daarin was gegaan om besluiten van mensen - kerkstrijders en kerkleiders, al waren ze nog zo vroom en geleerd en al stonden ze volledig in hun recht - dan zou ik beslist het weghalen met de politie uit Geldermalsen nooit hebben geaccepteerd!

In 1964/65 voelde ik wel aan, dat het op dit punt bij Van den Akker en sommige van zijn Wachterlezers niet goed zat, maar ik kon niet precies uitleggen waarom zij verkeerd waren.

Tegenover J.C.van den Akker, E.R.Korenberg, W.J.Harmanny, H.Elsinga e.a. heb ik*de tijd hierna wel uitgelegd, dat wij volgens de Schrift trouw moesten zijn in een ontrouwe kerk.

Maar hoe fundamenteel de tegenstelling tussen ons was, heb ik pas later in de praktijk pijnlijk moeten ondervinden.

Zo is mij ingeprent hoe er een absoluut onoverbrugbare kloof bestaat tussen hypostolè en geloof, tussen de gerechtigheid uit

werken en de verlossing uit genade door het geloof in Christus Jezus.

Het herstel van het koningschap voor Israël, dat is de reformatie van Christus' kerk, komt alleen in de weg van het gehoorzame geloofsgetuigenis, en de Vader houdt uitdrukkelijk de beschikking over de tijden en gelegenheden aan Zich. De bediening van de verbondswraak komt alleen toe aan de HEERE. Dat staat al in het lied van Mozes; Deut.32:35-36. En alleen het Lam staande als geslacht, is waardig de verzegelde boekrol van Gods verbondsoordelen (7x 7x 7x) te openen; Openb.5. De twee getuigen zijn wel Gods medearbeiders, maar de wonderen die zij doen naar Openb.11:5-6 heeft prof.dr.K.Schilder eens treffend getypeerd als:

"het door geen synergist ooit begrepen "synergese"-wonder". ("De Openbaring van Johannes en het sociale leven", 3e dr., blz.246). Pas als het beest de getuigen doodt, wordt de vertreden heilige stad tot Sodom en Egypte, dat is: wat art.29 NGB noemt "valse kerk". Alleen daaraan weten we, dat het getuigenis voleindigd is. Eerst dan en langs die weg ontvangt Gods volk het gebod:

"Gaat uit van haar, mijn volk, opdat gij geen gemeenschap hebt aan haar zonden en niet ontvangt van haar plagen."
(Openb.18:4, vgl.art.28 NGB)

Een subjectivist is hij, die zelf wil bepalen wanneer de verharding volkomen is en er geen bekering meer komen zal.

Daarover zal dan inderdaad verschil van mening bestaan.

En indien dan de "leiding" niet stevig genoeg is om een "single-minded"-optreden te voorkomen, wordt het een veelvoudige of een zich repeterende breuk.

Het is alleen de HEERE, wiens bondshandel het moment bepaalt, dat de getuigen op straffe van censuur of buitensluiting Gode meer moeten gehoorzamen dan de mensen.

Wie die "dood van de getuigen" "ootmoedig" wil negeren, is in werkelijkheid zeer hoogmoedig. Immers, de mens zelf moet in dat geval de tijden en gelegenheden gaan bepalen, waarvan de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft. Dat is vreemd vuur op het altaar brengen en Gods Geest verzoeken om de Kerk van Christus te bewaren en te redden door de ijver van "trouwe strijders", in plaats van door de enige Heiland Jezus.

15.11.48 De vergadering in Amersfoort op 19 december 1964

Op zaterdag, 19 december 1964 werd op uitnodiging van J.C.van den Akker de vergadering gehouden in het Berghotel te Amersfoort. Lijst van genodigden, gerangschikt naar woonplaats van noord tot zuid, was:

1. J.Y.Poortinga, Herestraat 4, Burum (voorzitter)
2. G.Poortinga, Voorstraat 66, Buitenpost
3. H.Poortinga, idem
4. K.Merkus, Driesum
5. H.Blom, Irenestraat, Buitenpost
6. H.F.de Vries, Eendrachtsskade 21a, Groningen
7. H.Elsinga, Hospitaallaan 37, Veenhuizen
8. L.Oostijen, Prinsesseweg 19, Koekange
9. A.F.C.Dubbeldam, Schoolstraat 3, Kampen
10. J.van Gelder, Venestraat 13b, Kampen
11. W.J.Harmanny Visseringstraat 20, Kampen
12. E.R.Korenberg, Apeldoornsestraat 2, Kampen
13. R.Bruin, Meridiaan 18a, Amersfoort
14. A.Albracht, Biltstraat 192 bis, Utrecht (plaatsvervangend voorzitter)
15. J.Bergman, Oudkerkhof 21, Utrecht
16. J.J.Coumou, Prinsenstraat 70, Utrecht
17. J.J.Coumou junior, idem
18. Mej.G.Boverhof, Kastanjelaan 13, Hilversum
19. Mej.J.de Waard, Kastanjelaan 13, Hilversum

20. J.B.Escher, Tolstraat 89 hs, Amsterdam-8
21. P.Trimp, Bovenkerkerkade 29a, Amstelveen
22. G.P.F.van der Heide,, Balistraat 86B, 's-Gravenhage
23. P.de Vries, Soendastraat 26, 's-Gravenhage

Echtgenotes waren bij de uitnodiging inbegrepen.

Hoevelen en wie precies aanwezig waren is mij niet bekend, maar het waren ongeveer 30 personen. Br.J.J.Coumou sr. was toen al te ziek om er bij te kunnen zijn, maar zijnzoon was er wel.

Zoals mij was gevraagd hield ik een inleidend woord over verbond en kerk, waarna daarover onderlinge bespreking kon komen. Na de middagpauze gaven verschillende aanwezigen in het kort een samenvatting van hun strijd in de plaatselijke gemeente. Aansluitend hield J.C.van den Akker, inleidend op het daaropvolgende "algemeen beraad", een korte toespraak in de geest van de in het voorgaande (15.11.44) gegeven citaten uit "De Wachter". Hij eindigde met de gepassioneerde vraag: "Broeders, wat moeten we doen?"

Op die vraag is toen geen eenduidig antwoord gekomen.

In mijn inleiding ging het in de eerste plaats over het grote wonder, dat de almachtige Schepper van hemel en aarde met ons, geschapen, broze mensen, zijn verbond heeft opgericht. Een verbond, waarin Hij met ons wil omgaan als echte partij in een "mutuum convenire", een wederzijds tezamenkomen, een wederkerig verbondsleven tot in eeuwigheid. Een verbond, dat daarom tweezijdig is en niet kan (voort)bestaan zonder die wederzijdse levende relatie in trouw en liefde. Een verbond daarom, dat ook kan verbroken worden als er van onze kant hardnekkige ontrouw is en er niet naar wordt geleefd.

De Synodalen loochenden de verbondswraak, welke tenslotte bestaat in een uitvallen uit het verbond met God, omdat het verbond volgens hen alleen echt met de uitverkorenen is opgericht die niet kunnen uitvallen uit het verbond.

Prof.C.Veenhof en anderen loochenden nu de verbondswraak omdat volgens hen het verbond blijft bestaan tot in het duizendste geslacht ook bij bondsbreuk, ja, tot in de hel toe.

Dit kan alleen betekenen, dat in beide gevallen van het verbond zèlf iets geheel anders is gemaakt dan het tweezijdige verbond, dat de Schriften ons leren. Aangezien het verbond geheel ons leven met de HEERE bepaalt en omvat, heeft dwaling of valse leer over het verbond gevolgen voor heel het leven en heel de leer. Een valse verbondsleer leidt daarom tot tal van andere valse leringen, en als men er daarvan dan één weerlegt, komen er tien andere voor in de plaats. Derhalve moesten we die valse leer over het verbond van C.Veenhof en anderen bestrijden als de oorzaak van alle ellende in de kerk.

Gods Woord is niet een exemplarisch plaatjesboek over Gods menselijke liefde maar Gods openbaring over zijn verbond en heel de verbondsgeschiedenis.

Overeenkomstig dat Woord is ook heel de KERKgeschiedenis van de nieuwtestamentische bedeling VERBONDSgeschiedenis.

De HEERE bedient ook daarin blijvend de zegen en de vloek van zijn verbond. Zo kwam de HEERE ook in de Vrijmaking met zijn verbondswraak over hen die Synodaal werden en maakte Hij hen tot VALSE kerk naar art.29 NGB.

De Synodalen, Hervormden, Roomsden, Joden en alle sekten die zich tegenwoordig met de naam van "kerk" bedekken, zijn aldus géén verbondsvolk van de HEERE.

Een verkeerd geslacht, dat niet in blijde verbondstrouw naar Gods Woord de werken van de HEERE in heel de verbondsgeschiedenis van Christus' kerk wil vertellen, wordt verleid tot allerlei wind van leer en verwekt opnieuw Gods verbondswraak.

"Daarom is allereerst één ding noodzakelijk.

En dat is: terug naar de gereformeerde verbondsopvatting,
terug naar de leer van een TWEEZIJDIG verbond.
Want daar ligt de oorzaak van alle kwaad.

Er kwam op deze inleiding niet veel respons.

Wel kwam later de heer A.F.C.Dubbeldam met de kritiek, dat het daarin ging om "een theoretiseren van algemene afval" en dat dit niet "duidelijk aanwijsbaar opkwam uit plaatselijke trouwe strijd". Dit was niet alleen feitelijk onjuist, maar er bleek wel uit, dat de menselijke actie in de kerkstrijd bepalend werd geacht voor de reformatie van de kerk. Als het zo is, dat wanneer wij niet tot afscheiding komen, de HEERE geen reformatie geeft, gaat het inderdaad om "de plaatselijke trouwe strijd" van mensen. Dan hangt de verlossing af van de menselijke strijd. Dié moet dan ook in het middelpunt van de belangstelling staan. Voor men het weet, zit men dan in een competitie van plaatselijke kerkstrijd. "Hoever ben jij al, en hoe heb jij het gedaan?" En de winnaar van de wedloop heeft dan uiteindelijk de reformatie op zijn naam staan! Dit was precies het gevaar, waartegen ik Van den Akker had willen waarschuwen. Daarom had ik in mijn inleiding juist aandacht willen vragen voor Góds verbondshandel in de kerkgeschiedenis. Want de valse verbondslaar van heden en verleden was valse profetie over Góds verlossingswerk in Christus. Gods verbond is tweezijdig en daarom is Hij het, die naar verbondsrecht de verbondswraak bedient aan de hardnekkige verbondsbrekers.

Zó is het Góds werk, zijn goedertierenheid, waardoor de valse kerk ontstaat en de ware kerk tot reformatie komt. Bij de HEERE is de gerechtigheid, maar bij ons is telkens weer een beschaamd gelaat (Dan.9). Het is een wereld, een verbondsvolk, een kerk verloren in schuld, die alleen dank zij Góds verlossingswerk in Christus toch steeds weer gered wordt uit een ondergang in bondsbreuk. Indien de HEERE ons niet enige weinige ontkomenen gelaten had, wij zouden al vele malen als Sodom geworden zijn, ja, aan Gomorra gelijk.

En vandaag is het weer zó erg dat de hele terebint omver ging. Het is de hypostolische hartsgesteldheid, die soms lang verborgen bleef of waarin ondanks schijnbare daadwerkelijke bekering tóch geen verandering kwam, die ook het laatste "tiende deel" (Jes.6:13) weer verwoest heeft.

Evenals in Jeremia's dagen (Jer.40-44) is dát de onvermijdelijke uitkomst van een zoeken van reformatie - d.w.z. van verlossing en herstel van de kerk - door de werken en niet uit het geloof.

15.11.49 De vergadering in Zwolle op 6 februari 1965 en de afscheiding in Kampen

Eind januari 1965 ontvingen we een uitnodiging van de heer E.R.Korenberg in Kampen voor een tweede bijeenkomst, te houden te Zwolle op 6 februari 1965. Aan de lijst van genodigden te Amersfoort werden nog toegevoegd:

H.Galenkamp te Zwolle
H.Chardon te Utrecht
E. Bos te Kampen
B. Breet te Kampen
H.J.van Vliet te Kampen
fam.Timmerman te Zwolle

Voorzitter zou zijn de heer A.Albracht uit Utrecht.

En A.F.C.Dubbeldam uit Kampen zou een toespraak houden over het gereformeerde kerkrecht onder de titel "Kerk en Kerkverband".

In de uitnodigingsbrief stond ook, dat men in Kampen op zondag, 17 januari 1965, "de Kerk had geherinstitueerd". Separaat ontvingen we ook een desbetreffende "Publieke Oproep" met een bijbehorende "Acte van Afscheiding en Doleantie".

Naar ik mij herinner was de toespraak van de heer Dubbeldam een referaat over de kerkrechtelijke beginselen van prof.F.L.Rutgers, dr.J.van Lonkhuyzen en prof.S.Greijdanus.

Niet het kerkverband en zijn meerdere kerkelijke vergaderingen hebben het recht om tucht te oefenen, maar de plaatselijke kerk. Dat was de fout die in 1926 werd gemaakt in de kwestie Geelkerken, toen de Generale Synode van Assen de tucht over dr. Geelkerken uitoefende, terwijl dat tot de taak van de plaatselijke kerkenraad behoorde. Zo moest dus ook nu in de plaatselijke kerk de beslissing tot afscheiding en doleantie worden genomen wanneer de kerkenraad daar ontrouw was.

Zonder resultaat waren de Kampenaren de hele kerkelijke weg afgelopen. Zij hadden niet de hulp gekregen, waardoor de kerkenraad van Kampen zich misschien nog had kunnen bekeren. Daarom had men zich nu in Kampen plaatselijk afgescheiden. Want de schapen moesten horen naar de stem van de Goede Herder en daarom moesten zij weggaan van de kwade herders. Kerkrechtelijk gezien kwam aan de gemeente of aan het getrouwe deel daarvan het recht toe om zich af te scheiden van het ontrouwe kerkverband of van het ontrouwe gedeelte van de kerkenraad of van de gemeente, en om de kerk terplaatse te herinstitueren. Zo had men in Kampen op 17-1-1965 de kerk geherinstitueerd, terwijl men tegelijkertijd als dolerende kerk in doleantie ging bij het kerkverband.

Bepalend voor deze Kamper afscheiding was evenwel het zogenaamde "stellen van de wettigheid". Wanneer bijzondere ambtsdragers en/of de kerkenraad dingen doen of gebieden, die in strijd zijn met het Woord of het recht van God, moesten volgens Dubbeldam c.s. getrouwe gelovigen de wettigheid van hun ambt ontkennen. Zo had men ook de afscheiding en herinstituering op 17 januari 1965 uitgevoerd.

Geconstateerd was, dat de Kamper ambtsdragers en kerkenraad hun wettigheid hadden verloren. Zo bestond er dus in Kampen geen kerkenraad en waren er geen bijzondere ambtsdragers meer. Die moesten er natuurlijk wel zijn. En daarom had men alle Kamper gemeenteleden middels een "Publieke Oproep" uitgenodigd om op 17 januari 1965 om 8.30 uur in gebouw "Levensbron", Vloeddijk 62, bijeen te komen om, na het ondertekenen van een Acte van Afscheiding en Doleantie, "wettige" ambtsdragers te verkiezen, die dan de "wettige" kerkenraad van Christus' Kerk in Kampen zouden vormen.

Deze afscheiding betekende dus niet, dat men brak met de overige plaatselijke kerken binnen het kerkverband. Integendeel, men ging bij deze Kerken "in doleantie" met het verzoek om aanvaard te worden als de wettige kerk te Kampen.

Tijdens de bespreking na de inleiding van de heer Dubbeldam, kreeg ik ongeveer de gehele vergadering tegen mij, toen ik stelde, dat wij niet zelf de ontrouwe kerk mochten verlaten, maar dat we moesten wachten tot we "uit de synagoge werden geworpen". G. Poortinga uit Buitenpost noemde mij "Capadose". Dat was een man van het Réveil in de negentiende eeuw, die zich nooit heeft willen afscheiden van de valse Nederlands Hervormde Kerk.

Op voorstel van de heer J.C. van den Akker stemde deze vergadering in met het voornemen om een zo breed mogelijk geadresseerde brief te doen uitgaan, waarin vooral de door prof. C. Veenhof en anderen onderwezen leer over "het verbond met alle gedoopte mensen" zou worden weerlegd en bestreden en waarin zou worden opgeroepen tot de handhaving van de kerkelijke leertucht daarover. J.C. van den Akker, A.F.C. Dubbeldam en P. de Vries werden gevraagd om dit ten uitvoer te leggen.

Na afloop werd ik aangesproken door de heer W.J. Harmanny. Volgens hem zou er nu nooit een leerbinding en "uitwerping" komen zoals bij de Vrijmaking. Want men stond nu juist een "ruimte" voor, waardoor alle partijen werden vrijgelaten in hun opvattingen. Met name een man als ds. G. Visee was zo'n slim en gewiekst kerkpoliticus dat hij nooit iemand om andere dan persoonlijke zonden "uit de

synagoge zou werpen". Men maakte zich sterk in het treffen van ordemaatregelen, waardoor alle bezwaren tegen valse leringen van tafel werden gewerkt. Onderwijl ging men dan "unvervroren" door met zijn afwijkende leringen en ontrouw aan belijdenis en K.O. Daarom bleef er volgens hem niet anders over dan het betwisten van de wettigheid van de ontrouwe ambtsdragers en kerkenraad.

Evenals de heer Dubbeldam in zijn referaat, wees hij op de woorden van prof.dr.S.Greijdanus in zijn brochure "Schriftbeginselen van Kerkrecht". Daarin lezen we ook het volgende:

"Zoo iemand in Mij niet blijft, die is uitgeworpen gelijkerwijs de rank, en is verdord, zeide de Heere, Joh.15:6. Die zal maar niet buitengeworpen worden, eens, in de toekomst, maar is op datzelfde oogenblik en met dat niet blijven in den Heere, buitengeworpen. Die is daarmee in eens los van den Heere, en dor geworden. Dan verliest die gemeente ineens haar levenskracht, die ambtsdrager plotseling zijne waardigheid en gezag, die kerkelijke vergadering haar bevoegdheid. Dan is die gemeente geen gemeente des Heeren meer, die ambtsdrager geen instrument of orgaan meer in 's Heeren hand, die kerkelijke vergadering geen wettige, eenig recht van spreken en vaststellen, bepalen en ordenen hebbende vergadering van 's Heeren kerk meer. Alle goede werking, beteekenis en waarde van gemeente, ambtsdrager en ambtswerk, kerkelijke vergadering, hangt eenig en alleen en volstrekt aan het blijven in Christus. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zoo zij niet in den wijnstok blijft, alzoo ook gij niet, zoo gij in Mij niet blijft, zeide de Heere, Joh.15:4." (a.w., blz.9).

Volgens mij kon men uit deze en dergelijke woorden van prof. Greijdanus niet de Kamper wettigheidsleer halen. Prof.Greijdanus had in 1944 nooit "de wettigheid gesteld" zoals de Kampenaren dat nu hadden gedaan.

Toen ik vele jaren later de woorden van prof.dr.S.Greijdanus las, die door hem zijn gesproken tijdens de Vrijmakingsssamenkomst op 11 augustus 1944 in Den Haag, bleek het mij, dat juist hij daar had opgeroepen om niet zelf uit te gaan en te breken, maar te wachten tot men uitgeworpen werd!

Ik heb er de heer Harmanny ook op gewezen, dat volgens de Schrift de duisternis het licht niet verdraagt. Hoe slim en politiek ds.Visee of anderen daarom ook mochten zijn, als wij het licht van Gods Woord tegenover de duisternis van valse leer en ontrouw laten schijnen, dan is het zeker, dat dit door de kinderen der duisternis hoe dan ook en wanneer dan ook, NIET zal worden verdragen.

15.11.50 De dwaling van de Kamper wettigheidstheorie

Het overleg tussen J.C.van den Akker en mij enerzijds en A.F.C.Dubbeldam anderzijds, over het op te stellen breedgeadresseerde stuk, is vastgelopen in onderlinge bestrijding.

De Kamper wettigheidsleer was niet in overeenstemming met de Schrift.

Wanneer ambtsdragers met hun eigen woorden en gezag komen en optreden in strijd met het gezag van Gods Woord, dan houden zij daarmee nog niet direkt op wettige ambtsdragers te zijn. Het ambt en de uitoefening van het ambt zijn twee heel verschillende dingen. Een drager van het bijzonder ambt in de kerk die zijn ambt niet bedient overeenkomstig de opdracht van zijn Heer, die is nog wel een ambtsdrager, maar hij is een ontrouwe ambtsdrager. Het ambt van bijzondere ambtsdrager in Christus' kerk wordt pas beëindigd bij aftreden, schorsing en afzetting of wanneer de kerk waarin zij fungeren wordt tot VALSE kerk of om een andere reden ophoudt te bestaan.

Het gezag van bijzondere ambtsdragers is ook niet paternalistisch. Het is geen vaderlijk gezag verbonden aan hun persoon, geen gezag als in het vijfde gebod. Het is het gezag van het Woord van God dat zij moeten bedienen en waarnaar zij moeten handelen. Wijken zij af

van Gods Woord en komen zij met niet door Gods Woord gelegitimeerde geboden, dan mogen wij hun geen gehoor geven.

Dát is het ook wat prof.dr.S.Greijdanus ons in zijn boekje "Schriftbeginselen van Kerkrecht" heeft willen leren. De schapen horen naar de stem van de Goede Herder en volgen Hem, maar de stem van de vreemde kennen zij niet en zullen zij voorzeker niet volgen, doch zij zullen van hen weglopen; Joh.10:4-5. Dat betekent simpel: de schapen zullen niet doen wat de valse herders zeggen. Daaruit bestaat in deze gelijkenis ook dit "weglopen".

Het betekent helemaal niet, dat de schapen zich kerkelijk afscheiden of onttrekken. Daarin is de Goede Herder de Zijnen immers ook niet voorgegaan. Hij ging zelf niet weg uit de ontrouwe kerk van zijn dagen en zond zijn discipelen als schapen midden onder wolven (Matth.10:16).

Zijn rede tegen de schriftgeleerden en Farizeeën volgens Matth.23 begon Hij ook met de woorden:

"De schriftgeleerden en de Farizeeën hebben zich gezet op de stoel van Mozes. Alles dan, wat zij u ook zeggen, doet dat en onderhoudt dat, maar doet niet naar hun werken, want zij zeggen het wel, maar doen het niet."

Eerst zegt Hij dus: doet wat zij u zeggen in overeenstemming met Gods Woord. En vervolgens roept Hij over hen openlijk, in het volle honderd, het "wee u!" uit als huichelaars, wegens een hele lijst van boosheden. Dat zijn de werken waarnaar zijn schapen niet zullen doen!

En zó scherp is Hij dan, dat Hij ten overstaan van de gehele gemeente, publiekelijk (vs.1), die eerwaarde en weleerwaarde heren binnen de toenmalige kerk tenslotte uitmaakt voor:

"Slangen, addereengebroid,
hoe zult gij ontkomen aan het oordeel der hel" (vs.33).

Het is toch ook opmerkelijk, dat Hij juist in dit verband, in deze rede, de Zijnen waarschuwt voor het paternalisme en de heerschappijvoering in de kerk:

"Gij zult u niet rabbi laten noemen;
want één is uw Meester en gij zijt allen broeders. En gij zult op aarde niemand uw vader noemen, want één is uw Vader, Hij die in de hemelen is. Laat u ook geen leidlieden noemen,
want één is uw Leidsman, de Christus.
Maar wie de grootste onder u is, zal uw dienaar zijn."
(Matth.23:7-11).

Blijkbaar waren de Kampenaren zozeer geïntimideerd door het heerszuchtig optreden van ds.G.Visee en de Kamper kerkenraad, dat zij hun pas ongehoorzaam durfden te zijn indien zij eerst de wettigheid van hun ambt konden ontkennen.

Welnu, daarmee hebben zij dan toch niet goed geluisterd naar de stem van de Goede Herder!

Wanneer zij Hem waren gevolgd in zijn onderwijs en voorbeeld van onder meer Matth.23, zouden zij in het geloof hun voorgangers en oudsten openlijk met de Schriften hebben weerlegd, vermaand en bestraft, maar zij zouden zich niet op een krampachtige manier hebben onttrokken door "de wettigheid te stellen" en op basis daarvan in Kampen de kerk te "herinstitueren".

15.11.51 De afscheidingen in Kampen en in Utrecht tenietgegaan

Vooraf onder aanvoering van de heer A.F.C.Dubbeldam waren de Kampenaren ook als bezwaarden naar art.31 KO de "kerkelijke weg" gegaan. Hun afscheiding kwam nadat de meerdere kerkelijke vergaderingen tot op de Generale Synode van Rotterdam-Delfshaven toe terecht hun wettigheidstheorie hadden veroordeeld. Na hun afscheiding op 17-1-1965 bewandelden zij nu als "dolerende kerk" opnieuw de kerkelijke weg om binnen het vrijgemaakte kerkverband geaccepteerd te worden als de kerk te Kampen.

Het "stellen van de wettigheid" was een eigen toevoeging aan de combinatie, van de leer van de afscheiding wegens grote gebreken op de manier van Kreulen, Pieters en Van der Werp, met het doleantiekerkrecht van Kuyper/Rutgers.

Toen de "doleantie" in de kerkelijke weg niet resulteerde in een aanvaarding als de wettige plaatselijke kerk van Kampen, hebben deze afgescheidenen opnieuw een acte opgesteld, genaamd: "Acte van Afscheiding en Wederkeer 1967" en gedateerd 31 oktober 1967. Met dit merkwaardige stuk namen zij dus afscheid van alle Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) van dat kerkverband, die hen niet als de wettige kerk te Kampen hadden erkend. Daarin wordt gesteld:

"dat de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) duidelijk de kenmerken van de valse kerk zijn gaan vertonen door de dwaalleer openlijk in bescherming te nemen;"

Als bewijs voor het verzuimen van de leertucht worden genoemd de bezwaarschriften, die werden ingediend in en uit de plaatsen Zwolle (d.d.1952), Amstelveen (P.Trimp), Burum-Buitenpost (fam.Poortinga), Kampen (Dubbeldam, Van Gelder, Harmanny, Korenberg c.s.), Utrecht (A.Albracht en J.Bergman). Ook "de ingediende bezwaren" tegen de verbondsleer van prof.C.Veenhof door kerkleden in Hilversum en 's-Gravenhage werden vermeld. Zo betrokken zij dus ook ons bij hun afscheiding in Kampen.

Maar zelfs indien al deze gebreken en zonden volkomen waar en bewezen zouden zijn geweest, dan zouden deze nog niet hebben bewezen, dat de merktekenen van de valse kerk naar art.29 NGB aanwezig waren. Want daarvoor is het bewijs nodig, dat men Gode meer gehoorzaam moest zijn dan de mensen omdat er geen vrijheid meer werd gelaten om te getuigen tegen de kerkzonden. Immers dát is de in art.29 NGB als merkteken van de valse kerk genoemde "vervolging dergenen die heilig leven en de kerk bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen."

De enige tuchttoefening die in deze Acte wordt genoemd, namelijk "de censuur niet tegen één, maar tegen meerdere broeders en zusters te Kampen", was (zoals we nog zullen aantonen) gegrond op hun onttrekking.

In 1967 kwam er in Kampen een andere afscheiding tot stand, geleid door de ouderlingen Gritter en Van Dijk. Prof.J.Kamphuis heeft over zijn aandeel in deze kerkscheuring in Kampen de brochure geschreven "Verantwoording van een Keus Anno Domini 1967". Deze afscheiding, die plaatsvond doormiddel van de "wegroeping vanachter de ontrouwe ambtsdienst", werd wèl geaccepteerd door alle Vrijgemaakte Kerken "binnen verband".

Reeds in september 1967 verlieten een ouderling en een diaken, de heren E.Bos en J.van Gelder, de op 17-1-1965 "geherinstitueerde" kerk en voegden zich met hun gezinnen bij de binnenverbandse scheurkerk van de ouderlingen Gritter en Van Dijk.

De heer A.F.C.Dubbeldam verhuisde naar een ander deel van het land. Vervolgens liepen de spanningen binnen de overgebleven geherinstitueerde Kamper gemeente zo hoog op, dat in 1969 ook de ouderling W.J.Harmanny zich met zijn grote gezin onttrok en bij de binnenverbandse scheurkerk voegde.

De overgebleven kerkenraadsleden E.R.Korenberg en H.J.van Vliet geraakten hierna zwaar overspannen.

Zo ging de uit het "stellen van de wettigheid" ontstane gemeente te Kampen in korte tijd geheel teniet.

Ook in Utrecht-Centrum hebben A.Albracht c.s. op Dubbeldamse manier "de wettigheid gesteld" en een afgescheiden kerk gevormd. Nadat hun afscheiding door het kerkverband was veroordeeld als praematuur, hebben ook zij zich uiteindelijk gevoegd bij de scheurkerk, die iets later in Utrecht eveneens was gevormd middels de "wegroeping vanachter de ontrouwe ambtsdienst" en die wèl in het binnenverbandse vrijgemaakte kerkverband werd opgenomen.

Nu zou men ons kunnen tegenwerpen, dat in Kampen eerst E.R.Korenberg en daarna een aantal van zijn medestanders van het avondmaal waren afgehouden. Bleek daaruit dan niet, dat zij wel degelijk vervolgd werden en voor de keus stonden of zij Gode meer gehoorzaam zouden zijn dan de mensen?! Dit dwingt mij om iets dieper op de geschiedenis in Kampen in te gaan, teneinde aan te tonen, dat deze kerkelijke tucht over E.R.Korenberg c.s. niet om hun trouw aan hen werd bediend.

Voordat men in Kampen tot een breuk kwam, werd daar een blad verspreid onder de naam "De Beiaard", onder redactie van A.F.C.Dubbeldam, W.J.Harmanny, E.R.Korenberg en J.van Gelder. Daarin werd "gepolemiseerd" tegen o.a. ds.G.Visee en de kerkenraad van Kampen. De heer Dubbeldam uitte eens de leus: "Wie niet polemiseert is niet bekeerd"! Die "polemie" was geen gehoorzame schriftuurlijke weerlegging en bestraffing van openbare ontrouw en/of valse leer, maar bestrijding van tegenstanders en toestanden in de kerk waartegen men bezwaren had. Het karakter van die bestrijding bleef, ondanks alle zware woorden, toch vrijblijvend. Dit lag ook in het vlak van de polemie, zoals deze in die jaren met name tussen "De Reformatie" en "Opbouw" werd gevoerd.

Ds.Visee en de kerkenraad van Kampen beschouwden dit als groepsvorming binnen de kerk in de zin van 1 Kor.1:10-13. Toch werd daar door hen niets tegen ondernomen. Maar in de prediking werd dit, min of meer voorzichtig, wel veroordeeld, en werd er tegen gewaarschuwd, hetgeen dan bij de tegenpartij de ergernis hoog deed opvlammen.

Nu geschiedde het, dat op de kerkenraadsvergadering te Kampen op 6 maart 1963, naast vele andere, twee punten op het agendum stonden die weliswaar direkt met elkaar te maken hadden maar die toch afzonderlijk werden behandeld.

Het eerste was een brief van br.E.R.Korenberg d.d.23 febr.1963, waarin hij verschillende bezwaren inbracht, die onder meer ook gericht waren tegen de prediking van ds.G.Visee. De inhoud daarvan deed sterk denken aan de inhoud van het blad "De Beiaard". Maar dit was voor het eerst, dat dergelijke bezwaren van die zijde bij de kerkenraad in een aan hem gerichte brief ter tafel werden gebracht. Het tweede was een schriftelijke aanklacht, die door ouderling G.Leene werd ingediend, waarin hij namens een zekere br. en zr. V. aangifte deed van een zonde van br.E.R.Korenberg waarover zij hem naar Matth.18 hadden vermaand, maar welk vermaan hij had verworpen. De heer Korenberg had zich namelijk volgens hen bij de fam.V. aangediend met de woorden: "Ik kom namens de anti-Visee-groep".

Op deze kerkenraadsvergadering van 6 maart 1963 werd nu het volgende besloten:

- ad 1. De brief van de heer Korenberg was de eerste, waarin door hem tegen de prediking van ds.G.Visee bezwaren werden ingebracht bij de kerkenraad. Daarom werd besloten, dat br.Korenberg eerst eens moest gaan praten met de predikant, ds.G.Visee. Zijn wijkpredikant, ds.C.H.Lindeboom en wijkouderling, br. D.J.Buwalda, kregen opdracht hem "één dezer dagen" te bezoeken om "over meerdere zaken" met hem te spreken.
- ad 2. Zowel bij ds.G.Visee als bij ouderling G.Leene rees de vraag: "Kunnen wij zó samen open en vrij avondmaal vieren?" Hierom oordeelde de kerkenraad, dat deze zaak vóór het komende avondmaal op zondag 10 maart a.s. uit de wereld moest zijn.
(Zie "Kerkscheuring in Kampen A.D.1967", blz.34/35).

Zo vervoegde ouderling Buwalda zich op donderdag, 7 maart, aan huis bij de heer Korenberg en deelde hem mee, dat ds.Lindeboom en hijzelf hem in opdracht van de kerkenraad nog vóór het avondmaal van die komende zondag moesten bezoeken. Hoewel E.R.Korenberg hem zei, dat hij die donderdagavond hen niet kon ontvangen, belden

ds.Lindeboom en oud.Buwalda die avond wèl bij hem aan. Zij spraken de heer Korenberg aan over de beschuldiging van groepsvorming gezien o.m. zijn woorden: "Ik kom namens de anti-Visee-groep". De heer Korenberg ontkende dat. Later heeft de heer V. ook verklaard, dat hij daarover geen kwestie naar Matth.18 met Korenberg had.

Nu was het zo, dat op die avond ds.Joh.Francke in Kampen op een vergadering zou spreken over het sabbatsgebod. Een groot deel van de brief van E.R.Korenberg d.d.24 febr.1963 was gericht tegen de opvatting van ds.G.Visee, dat de zondagsheiliging niet kon worden gelijkgesteld met de sabbathsviering ingevolge het vierde gebod. Dat was een opvatting, die ook door ds.Joh.Francke sterk werd bestreden en waarover hij nu deze avond in Kampen zou spreken. Dus de heer Korenberg verdacht de wijkoudsten ervan, dat zij hem nu presten om hen te woord te staan teneinde hem het bezoek aan die vergadering onmogelijk te maken. Hij had duidelijk gezegd, dat hij die avond verhinderd was om hen te ontvangen en daarom liet hij zich nu niet door hen weerhouden om toch naar die vergadering over het sabbatsgebod te gaan. Dus liet hij ds.Lindeboom en oud.Buwalda verder over aan zijn vrouw en vertrok.

Daarna hebben zij tegen mevr.Korenberg gezegd: "Hij zal toch zondag wel met een dolle kop aan het avondmaal gaan". Volgens ds. C.H.Lindeboom heeft deze ook nog gezegd, dat hij de volgende dag, vrijdag 8 maart, de hele avond beschikbaar hield om br.Korenberg te ontvangen. Maar dit is blijkbaar niet goed overgekomen, want de heer Korenberg verwachtte die avond de broeders bij hem aan huis. Dus wachtten beide partijen die vrijdagavond tevergeefs.

Op zaterdag, 9 maart 1963 ontving de heer E.R.Korenberg toen twee brieven.

De post bracht hem een brief van de kerkenraad in antwoord op zijn brief van 23 februari 1963. Daarin stond o.m.:

"dat u over de prediking niet bij de kerkeraad maar bij de betrokken predikant(en) behoort te zijn."

Voorts bracht oud.D.J.Buwalda hem een brief, ondertekend door ds.C.H.Lindeboom en hemzelf, waarin hem werd verweten, dat hij een behoorlijk gesprek met de wijkoudsten had verhinderd. Daarom waren zij nu gedwongen om een nadere gelegenheid tot gesprek af te wachten. En er volgde:

"Het spreekt vanzelf, dat de kerkeraad U tot dat tijdstip, dus óók a.s. Zondag, niet aan de Tafel des HEEREN verwacht. Dit is de z.g. "afhouding voor éénmaal". "

Er is over deze zogenaamde "simplex abstentio", ook in de pers, veel te doen geweest. Kerkrechtelijk vonden velen dit niet verantwoord. Maar duidelijk is in ieder geval, dat de kerkenraad van Kampen dit niet bedoelde als eerste trap van de kerkelijke censuur. Men wilde voorlopig alleen tijd scheppen om verder met E.R.Korenberg te kunnen spreken.

De heer E.R.Korenberg en zijn medestanders waren hierover echter van oordeel, dat ds.G.Visee en de Kamper kerkenraad opzettelijk de "kwestie V." hadden verzonnen teneinde de brief van br.Korenberg van tafel te werken en de heer Korenberg van aanklager tot beschuldigde te maken.

Ook de verwijzing naar de predikant(en), terwijl het over publieke* zaken ging, waarover de kerkenraad zelf had te oordelen, werd door hen gezien als een kerkpolitieke list om behandeling van hun bezwaren te voorkomen.

Uit het bezwaarschrift van 24 mei 1963 op de Classis Kampen, ondertekend door A.F.C.Dubbeldam, J.van Gelder, W.J.Harmanny en E.R.Korenberg, blijkt dat zij na 7 maart 1963 de ambtelijke leiding van de Kamper kerkenraad niet meer erkennen als komende van Christus. Daarom weigerden zij o.m. huisbezoek te ontvangen anders dan in aanwezigheid van getuigen.

Hierop werden zij van het avondmaal afgehouden wegens hun weigering om de ouderlingen te ontvangen.

* kerkelijke

En déze afhoudingen waren, in tegenstelling met de "simplex abstentio" van E.R.Korenberg op 9-3-1963, wèl bedoeld als de eerste trap van de kerkelijke censuur.

De bezwaarden met hun families en anderen gedroegen zich tot aan hun afscheiding van 17 januari 1965 verder als "lopers", blijkens hun elders kerken, niet meer laten dopen en catechiseren van hun kinderen e.d.

De Classis Kampen van 14-11-1963 (scriba ds.J.O.Mulder van Kampen!) paste tegen de "groepsvorming" de verdeel-en-heers-methode toe. Over "de zaak betreffende broeder E.R.Korenberg" wilde zij slechts de betrokken broeder van antwoord dienen. De heer E.R.Korenberg ontving van deze Classis een briefje, waarin zij hem "bad":

"om der wille van Christus, die de Koning der kerk is, de u van Hem gegeven wettige ambtsdragers te ontvangen, opdat in deze weg uw zaak kan worden afgehandeld waar deze behoort afgehandeld te worden."

Hiertegen gingen A.F.C.Dubbeldam, J.van Gelder, W.J.Harmanny en E.R.Korenberg met hun brief van 25 februari 1964 in beroep bij de Particuliere Synode van Overijssel-Gelderland van 4-3-1964.

Deze Synode veroordeelde het stellen van de wettigheid omdat dit volgens haar in strijd was met het vijfde gebod!

"De Particuliere Synode kan niet anders dan afkeurend spreken over het feit dat U, blijkens uw gegevens, Uw ambtsdragers niet meer wilt erkennen als Uw wettige ambtsdragers, daar toch de Apostel ons vermaant onze voorgangers onderworpen te zijn, gelijk dit naar de opvatting van de Catechismus ook duidelijk wordt bedoeld met het vijfde gebod; dat wij namelijk ons zullen onderwerpen aan degenen die God over ons gesteld heeft; tot welke personen zeker ook behoren de ambtsdragers door wie de Here ons leiden en verzorgen wil met betrekking tot Zijn dienst."

Inzake het hoger beroep hiertegen oordeelde vervolgens de Generale Synode van Rotterdam-Delfshaven o.m. dit:

"dat de broeders in hun spreken over de stem van de Goede Herder ten onrechte niet onderscheiden tussen onwettige ambtelijke handelingen en de wettigheid der ambtsdragers;"

en zij sprak daarover uit:

"dat de broeders ten onrechte het opschorten van hun erkenning van de wettigheid der ambtsdragers gemaakt hebben tot inzet van hun beroep op de meerdere vergaderingen."

Na ontvangst van deze uitspraak, die aan hen werd toegezonden met een brief namens de Synode van 6 januari 1965, hebben Dubbeldam, Van Gelder, Harmanny, Korenberg c.s. zich te Kampen op 17 januari 1965 afgescheiden en zijn zij na herinstituering als kerk in dolerantie gegaan binnen het kerkverband van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland.

15.11.53 Scheurmaking als gevolg van heerschappijvoering

Uit deze feitelijke gang van zaken blijkt dus, dat de eerste afhouding van E.R.Korenberg bedoeld was als een ordemaatregel en nog niet als uitoefening van de kerkelijke tucht. En de latere afhoudingen van het avondmaal vonden plaats wegens het niet meer willen ontvangen van de ambtsdragers. Achter die weigering zat de verkeerde wettigheidstheorie. Die wettigheidsleer is terecht door de Generale Synode van Rotterdam-Delfshaven veroordeeld. Daarom kan niet worden gezegd, dat E.R.Korenberg c.s. onder censuur werden gesteld wegens hun trouw. Integendeel, het "stellen van de wettigheid" bracht hen tot de daad van kerkscheuring. En dat is terecht naar art.80 DKO een grove zonde, die der afsnijding waardig maakt.

Wat de kerkenraad van Kampen, de classis Kampen en de particuliere synode betreft: dezen maakten zich duidelijk schuldig aan heerschappijvoering.

Dat is een zonde, die de Here Jezus reeds op aarde bij zijn discipelen heeft moeten bestraffen (Mark.9:33-37 en Luk.9:46-48, Matth. 20:20-28, Joh.13:1-17).

We citeerden reeds Matth.23:7-11, waarin Jezus' woorden:

"één is uw Meester en gij zijt allen broeders"!

Een tekst als Hebr.13:17 verandert daar niets aan.

Een gelijkschakeling van de kerkelijke ambtsdragers met de ouders in het vijfde gebod is daarom volkomen verkeerd.

De boven geciteerde uitspraak van de Part.Syn.Overijssel-Gelderland van 1964 geeft van die dwaling een sterk staaltje. Dat klerikalisme is in de Gereformeerde Kerken in Nederland niet nieuw. Het stamt al uit de tijd, dat men hier de Reformatie trachtte door te voeren en te bevorderen door middel van goed opgeleide "dominees".

Zoals reeds bij de discipelen bleek, is de lust om de meeste te zijn en in de kerk te heersen welhaast onbedwingbaar.

Toen de dwaling opkwam in de oude kerk, kwamen de op zich goedwillende ambtsdragers tot de aanbeveling: "Houdt u aan de bisschop".

Dat leidde tot een kerk vol onmondige "leken" onder een zware hiërarchie. Zo werd uiteindelijk de paus van Rome de Opperherder en aardse plaatsvervanger van Petrus.

De apostel Petrus vermaande daarentegen uitdrukkelijk de oudsten om hun ambt niet uit te oefenen als heerschappijvoerders maar als voorbeelden (1 Petr.5:1-5).

Maar we weten hoe in de kerkgeschiedenis het woord "dienaar" vaak is gebruikt om pure heerschappijvoering te verbergen, tot de uiterste vorm van hypocrisie toe.

Zo hebben ook wij in Barendrecht, Den Haag-Oost, Voorburg, Hilversum, Kampen en andere plaatsen te maken gekregen met het kwaad van de heerschappijvoering door kerkenraden en bijzondere ambtsdragers. Zodra mensen op het "pluche" van het kerkenraadsgestoelte plaatsnemen, groeit hun "ego" dikwijls aanzienlijk en achten zij zich van Hogerhand geheiligd en geroepen tot macht en aanzien in de gemeente.

In Matth.24:45-50 waarschuwt de Here juist deze bijzondere ambtsdragers, dat Hij komen zal ten gerichte wanneer zij zullen beginnen hun medeslaven te slaan in plaats van aan hen op hun tijd hun voedsel te geven!

Dat is nu in de kerkgeschiedenis reeds op meerdere "dagen des HEEREN" geschied. Dat zal ook blijken op de grote Dag der dagen.

"O, die dag, die dag van loon!

O die dag, die dag der wraken!

Als de Richter op de troon
van de volle toorn zal blaken!

't Rijk der zonde moet vergaan!

't Lam van God is opgestaan!" Gezang 19:6.

15.11.54 Verwerping van Góds bondshandel leidt tot onttrekking in plaats van gelovig getuigen

Bij openbare zonden in de kerk behoort het tot het ambt aller gelovigen om daartegen te getuigen. Het negende gebod is: "Gij zult geen vals getuigenis spreken tegen uw naaste". Dat betekent naar zondag 43 Heid.Cat.o.m.: niemands woorden verdraaien, geen achterklapper of lasteraar zijn, niemand lichtelijk en onverhoord oordelen of helpen veroordelen, maar allerlei liegen en bedriegen als eigen werken van de duivel vermijden, tenzij dat men de zware toorn van God op zich laden wil. Zulk getuigen is dus van een huiveringwekkende ernst, die een mens uitdrijft tot de HEERE. Want wie is tot deze dingen bekwaam indien de HEERE hem daartoe niet zijn Geest schenkt?

Maar wie daarom bidt, geeft de HEERE ook wat Hij beveelt.

Immers, wie bidt, ontvangt.

Deze ootmoed behoort tot het kenmerk van ieder getrouw getuige.

De twee getuigen van Openb.11 zijn ook bekleed met een zak, want zij zijn "niet blij over de ongerechtigheid" (1 Kor.13:6) maar dragen leed over de zondaars en de toestand van Gods volk. Aldus verootmoedigd profeteren zij en komt er ook vuur uit hun mond, dat hun vijanden verslindt en doodt (Openb.11:3-6). Alleen zó verrichten zij dan, door Gods Geest, en niet door kracht en geweld, "de door geen synergist ooit begrepen synergese-wonderen".

De brief van E.R.Korenberg d.d. 23 februari 1963 lag in het verlengde van de polemiek in "De Beiaard" en van de polemiek in de toenmalige kerkelijke pers tussen preciezen en rekkelijken in het algemeen.

De Generale Synode van Hoogeveen-1969 zei daarvan: zulke "polemieken" is geen "bestrafing" - d.w.z. het behoort niet tot de oefening van de kerkelijke tucht - maar het is "beoefening van de gemeenschap der heiligen" (waarmee dan zoiets als de tot niets verplichtende, vrijblijvende koffiepraatjes na de preek e.d. worden bedoeld).

De ernst van het schriftuurlijk getuigenis is hierbij ver te zoeken. Zo missen we daarbij ook de ware ootmoed jegens God en mensen. De kerk wordt dan een kletshuis, waar de tegenstellingen leiden tot ruzies, die de sfeer verpesten en die soms ernstig uit de hand kunnen lopen, zodat er scheuringen ontstaan.

Indien de heer E.R.Korenberg op 6 maart 1963 had gestaan in de rechte houding van een getuige, zou hij niet "met een dolle kop" zijn weggelopen toen ds.Lindeboom en ouderling Buwalda in zijn huis met hem kwamen spreken. Hoezeer hij ook geërgerd was, hij had hun dan de andere wang toegekeerd, was thuis gebleven, en had zijn volle medewerking verleend aan de oplossing van de tegen hem ingebrachte beschuldiging.

Hij had ook zonder vrees zelfs twee mijl met hen mee kunnen gaan toen de kerkenraad wilde, dat hij met ds.G.Visee ging spreken. Als Gods Geest hem geleid had, zouden daardoor, bij verharding, de onschriftuurlijkheid van de daden en leringen van deze predikant en van de kerkenraad van Kampen alleen maar veel duidelijker en op de rechte wijze zijn gebleken. Want nu hielden zij vol, dat hun de dwalingen huns weegs niet met de Schriften waren bewezen.

De heer E.R.Korenberg ONTTROK zich toen hij na 9 maart 1963 weigerde om de oudsten te ontvangen anders dan in aanwezigheid van zijn medestanders.

En die medestanders ONTTROKKEN zich toen ook zij evenzo weigerden om de oudsten te ontvangen en toen zij gingen handelen als "lopers". Uit dit alles bleek de hypostolè van Hebr.10:38-39.

Hun hart was niet recht!

Dit was het ook wat bleek uit hun "stellen van de wettigheid". Evenals de "wegroepers vanachter de ontrouwe ambtsdienst" trachtte men door eigen werken de kerk te verlossen, in plaats van door het geloof te getuigen en zo het herstel van het koningschap voor Israël te verwachten van het Lam, staande als geslacht (Hand.1, Openb.).

Oorzaak van dit alles was het niet zien en erkennen van Góds bonds-handel in heel de kerkgeschiedenis.

Uit mijn correspondentie met de heer A.F.C.Dubbeldam bleek, dat hij "geneigd was om de kerk te zien als de kern van het verbondsvolk". En in zijn "Kerkpost" van 10 september 1969 noemde W.J.Harmanny als "kernoorzaak" van de moeilijkheden waardoor hij met zijn familie overging naar de binnenverbandse scheurkerk in Kampen:

"de propaganda van een Verbondsopvatting als zouden kerk en Verbondsgrenzen samenvallen."

Wie naar Psalm 78 in de Vrijmaking en in de eerdere kerkreformaties vertelt:

"des HEEREN roemrijke daden, zijn kracht, en de wonderen die Hij gewrocht heeft",

die kan nooit in een weg van onttrekking of hypostolè zijn heil zoeken en trachten om door kerkscheuring zijn eigen gerechtigheid te doen gelden.

Alleen wie in het geloof de weg van het getuigenis gaat, ontvangt zijn leven ten buit en zal de dag aanschouwen, waarop Christus het koningschap voor Israël herstelt. Hij zal met Psalm 89 eeuwig zingen van Góds goedertierenheên. Zijn hoop zal nooit beschaamd worden al is de smaad ook nogzo groot (vs.51-52).

Blijvend bij Gods goedertierenheid (Rom.11:22) zal hij de vervulling van Psalm 72 zien.

"De bergen zullen vrede dragen,
de heuvels heilig recht.
Hij zal hun vrolijk op doen dagen
het heil, hun toegezegd.
't Ellendig volk wordt dan uit lijden
door zijne arm gerukt.
Hij zal nooddruftigen bevrijden
verbrijz'len, wie verdrukt.

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen,
men loov' Hem vroeg en spä!
De wereld hoor' en volg' mijn zangen
met amen, amen, na!" Psalm 72 vers 2 en 11.

15.11.55 Hoe "Kampen" voor J.C.van den Akker heeft gewerkt als katalysator

Na de vergadering van 6-2-1965 te Zwolle hebben J.C.van den Akker en ik gecorrespondeerd met A.F.C.Dubbeldam in verband met het gezamenlijk op te stellen stuk voor alle kerkleden en kerken.

Mijnerzijds heb ik de Kamper wettigheidsleer afgewezen.

Dubbeldam stelde, dat hij geneigd was de kerk te zien als de kern van het verbondsvolk. Daaruit bleek dus dat wij het fundamenteel oneens waren op het belangrijkste punt.

Van den Akker correspondeerde ook uitvoerig met Dubbeldam.

Hij publiceerde in "De Wachter" ook uitgebreid de stukken over de Kamper herinstituering. Daarbij was ook een verslag van een discussie op de vergaderingen van het G.P.V. in Kampen op 11 en 18 februari 1965. Op die vergaderingen hebben A.F.C.Dubbeldam, E.R.Korenberg, J.van Gelder, H.J.van Vliet en E.Bos gestreden voor een "wettige" plaats ook binnen het G.P.V. Daarbij werden zij uitgerangeerd, en het slot was, dat zij de vergadering verlieten.

Vervolgens betwistten zij de wettigheid van die Kamper vereniging bij de Verbondsraad van het G.P.V. Zonder succes. Juist de eis na hun Afscheiding op 17-1-1965 om erkenning en gelijke rechten in de "broederschap" te Kampen en elders, woog voor Van den Akker heel zwaar;

"Hoe kunnen broeders zich afscheiden van broeders en daarna ook nog vechten om gelijke rechten in de broederkring?"

In "De Wachter" van 5 maart 1966 eindigde hij daarom met deze "voorlopige conclusie":

"De goede strijd in Kampen tegen afval en verharding is ontaard in een wettigheidsconflict tussen ALLE betrokkenen tot in de verste INconsequenties, waarbij de strijd om het evangelie van geloof en bekering op de achtergrond is geraakt."

"Om het evangelie van geloof en bekering" - onder die titel heeft Van den Akker later zijn verdere strijd in de kerk van Hilversum gepubliceerd. Met die titel gaf hij aan waarom het volgens hem ging bij de vraag hoe en wanneer het moest komen tot afscheiding.

In aanloop tot de bovengeciteerde "voorlopige conclusie" schreef J.C.van den Akker deze woorden op de laatste bladzijde van

"De Wachter" van 5-3-1966:

"In de ware Kerk kan de afval groot zijn.

Maar HET ONDERSCHIED tussen ware en valse kerk is bekering òf verharding, geloof òf ongeloof, vergadering van verbondsvolk

(vaak afvallig) òf van verbondsbrekers.

Men mag zich nimmer afscheiden van de Kerk wegens groot onrecht. Elke zonde is onwettig, wijl Wetsovertreding.

Maar in de Kerk is de vergeving der zonden voor ieder die in Christus gelooft en zich bekeert.

HET ENIGE CRITERIUM voor excommunicering èn voor afscheiding is verharding in de zonde ondanks veelvuldige bestraffing.

Want dan vergeeft Jahwe NIET meer en dan komt JAHWE met Zijn verbondswraak, die bestaat in uitroeiing uit de verbondsgemeenschap met Hem en in dubbele slagen.

Dit geldt voor de ambtsdragers van een trouwe Kerk jegens de onboetvaardigen, maar óók voor het ambt aller gelovigen jegens een valse kerk, die zich verhardt in de zonde.

Jahwe WIL scheiding tussen geloof en ongeloof, tussen vrouwenzaad en slangenzaad.

Vanaf het begin heb ik gevoeld, dat hierin iets niet goed zat. Maar, het gaat toch inderdaad om bekering of verharding?! Het is toch juist, dat de vloek en de wraak van het verbond komen, niet over de zonde maar over de verharding in de zonde? En het evangelie is toch inderdaad, dat de zondaar die gelooft in Jezus Christus, niet zal verderven maar het eeuwige leven zal beërven? Hetzelfde geldt ook voor een kerk als geheel.

Daarom heb ik hierover nooit iets gezegd.

Evenwel, het fijne puntje waar het om gaat is, dat de HEERE WEL aan zijn kerk de excommunicatie van een onboetvaardige, verharde zondaar heeft opgedragen, maar NIET de excommunicatie van een onboetvaardige, verharde kerk. De bediening van de verbondswraak aan zijn ontrouwe, verharde volk behoudt de HEERE uitdrukkelijk Zichzelf voor:

"Mij komt de wraak toe en de vergelding" Deut.32:35.

Dat blijkt ook uit de ganse Heilige Schrift van O.T. en N.T.

De excommunicatie van individuele bondsbrekers komt trouwens ook niet toe aan een enkel kerklid maar aan de gehele gemeente. Laat staan dus, dat individuele kerkleden een gehele gemeente zouden kunnen of mogen excommuniceren door deze tot valse kerk te verklaren en zich op die wijze van haar af te scheiden.

De vergaderingen te Amersfoort en Zwolle, de Kamper afscheiding middels het stellen van de wettigheid en de correspondentie met A.F.C.Dubbeldam hebben voor J.C.van den Akker gewerkt als een katalysator.

Daardoor kwam hij tot de slotsom, dat je, om je te kunnen afscheiden naar art.28-29 NGB, zo degelijk mogelijk moest bewijzen, dat de VERHARDING volkomen was. Door deze gedachte gedreven opende hij vooral in zijn plaatselijke kerk te Hilversum een nieuw offensief. Meer dan tevoren stelde hij daarin centraal de strijd tegen de leer van prof.C.Veenhof over "het verbond met alle gedoopte mensen". Zakelijk stond hij daarin recht en streed hij voor de goede zaak. Maar uit zijn manier van optreden en uitvoering bleek meer en meer zijn verkeerde uitgangspunt.

Hoewel een "Natanaël-figuur" ("een Israëliet, in wie geen bedrog is", Joh.1:48), is J.C.van den Akker volkomen verkeerd uitgekomen.

Zijn uitvoerige en uiterst nauwkeuriger publicatie over deze plaatselijke kerkstrijd, in zijn "Om het Evangelie van Geloof en Bekering I, II en III", eindigt met de geschiedenis van de brief van de kerkenraad van Hilversum d.d.24-2-1968.

Daarin hield deze hem af van het Heilig Avondmaal wegens zijn zware beschuldiging van leugen, ontrouw en zelfs "huichelarij bij de kerkeraad".

Na zijn schriftelijk antwoord daarop werd deze afhouding daadwerkelijk voltrokken: de tafelwacht, ouderling S.J.Mullender, hield J.C.van den Akker tegen toen deze op zondag, 10 maart 1968, toeging

tot de avondmaalsdis.

Ik verkeerde in de veronderstelling, dat Van den Akker nu zou bewijzen, dat de kerk van Hilversum naar art.29 NGB de merktekenen van de VALSE kerk vertoonde en zich daarom naar art.28 NGB van haar zou afscheiden.

Maar hij ging zijn huis verbouwen en de tijd ging voorbij zonder dat hij aanstalten maakte om zich af te scheiden. Uiteindelijk is het daartoe nooit gekomen en constateerde de kerkenraad van Hilversum dat J.C.van den Akker zich onttrokken had.

Het leidde ook tot de breuk tussen hem en mij en het einde van het blad "De Wachter".

J.C.van den Akker heeft het, toen puntje bij paaltje kwam, dus toch niet aangedurfd om te besluiten, dat de verharding volkomen was en dat er geen bekering meer komen zou. De last om Gods verbondswraak te voltrekken was hem toch te zwaar. Gelukkig maar! Helaas heeft dit hem niet tot inzicht en bekering gebracht.

15.11.56 De in Buitenpost vastgelopen "lopers" Poortinga manen Van den Akker tot samenwerking voor afscheiding

In 1966 is er diepgaand gesproken en geschreven over de vraag hoe wij getrouw moesten zijn in een ontrouwe kerk en hoe en wanneer het eventueel tot afscheiding zou moeten komen. Eind april 1966 was daarvoor een ontmoeting in Hilversum bij Van den Akker aan huis met de neven Gerben H.Poortinga en Jelle Ypes Poortinga.

In de kerk van Buitenpost was in mei 1963 de kandidaat J.H.Veefkind beroepen. Reeds uit het preekvoorstel voor zijn peremptoir examen op de classis Dokkum bleek diens afwijkende leer over de heiligmaking. Aangezien God de zijnen in dit leven niet ganselijk verlost van het vlees en het lichaam der zonde (D.L. V.1,2) bleven volgens Veefkind de gelovigen in dit leven goddelozen, solidair met de wereld, en was de kerk een hoer. Deze vreemde leer was niet maar een denkfout of een rare gedachtenkronkel uit wanbegrip, nee, dit ontwikkelde zich bij hem meer en meer tot een valse leer.

Theologisch verdedigde hij dit later met de aan prof.dr.K.Schilder ontleende constructie over "belofte en werkelijkheid" (zie ook 5.8.8.2). Deze constructie werd in die tijd ook door ds.G.Visee gebruikt in "Opbouw" van 14, 21 en 28 februari 1964. Wanneer er in de H.Schrift sprake is van heiligmaking in dit leven is dat volgens deze valse leer "het belovende spreken Gods". Als de gelovigen "heiligen" worden genoemd, is dat wegens de hun beloofde heiligheid op de nieuwe aarde. En zo wordt in Openb.21 ook de kerk van Christus voorgesteld als zijn "reine bruid". Hier en nu zijn de gelovigen: goddelozen, en is de kerk: hoer.

Dit werd gebruikt voor de verkondiging van een blijmoedig "evangelisch christendom", waarin ieder die zegt: "Here, Here", een broeder of zuster is. De ernst van het verbond in de bediening van de zegen of de vloek in heel de kerkgeschiedenis en in het leven van ieder kerklid is dan achter de horizon verdwenen.

De Poortinga's kwamen daar tegenop. Zij trachtten ds.J.H.Veefkind en vervolgens ook de kerkenraad van Buitenpost ervan te overtuigen, dat dit een dwaalleer was, die niet geleerd mocht worden. Maar zij kregen geen gehoor en werden de weg van "de bezwaarden naar art.31 K.O." opgedreven. G.H.Poortinga was veehandelaar te Buitenpost en J.Y.Poortinga was veehouder in Burum. Het ontbrak hun aan talent voor het opstellen van een bezwaarschrift dat aan alle eisen voldeed. Kort gezegd kwam hun behandeling als "bezwaarden" door kerkenraad en classis neer op MISHandeling.

Hoewel met name op de classis Dokkum wel begrip en instemming aanwezig was voor de "bezwaren" van de Poortinga's, speelde men met hen, en gebruikte men hun tekort aan literaire kennis en inzicht in de officieuze vrijgemaakte kerkrechtelijke regels voor "bezwaarden naar art.31 K.O.", om zich deze lastige boeren van het lijf te houden. 130 Jaar na de Afscheiding hing in deze hoek van het land

opnieuw iets in de lucht van de hoogmoed van destijds, toen daar de getrouwen werden veracht als lieden, die "wat kennis van de godsdienst betreft, door hun stalvee schier overtroffen werden".

De Poortinga's gingen daarop niet meer in Buitenpost naar de kerk en aan het avondmaal en zonden hun kinderen niet meer naar de catechisatie. Op 14 augustus 1966 werden zij voor de eerste keer van het avondmaal afgehouden en op 21 maart 1971 werden tenslotte J.Y.Poortinga met zijn vrouw en vier nog thuiswonende kinderen afgesneden door de ban.

In april 1966 speet het hun, dat J.C.van den Akker de Kamper wet-tigheidsleer veroordeelde en dat het daardoor nu niet tot een gezamenlijke afscheiding kon komen. Dit was de achtergrond van hun komst naar Hilversum.

15.11.57 Van den Akker hiertegen van tevoren door mij gewaarschuwd

Vlak vóór de samenkomst met de Poortinga's schreef ik Van den Akker in mijn brief van 24-4-1966 o.m. het volgende:

"Ik geloof hoe langer hoe meer, dat onze gedachten nog meer dan we weten besmet zijn met de doleantiegedachte en het kerkrecht dat dit met zich mee brengt. Kuypers organisatie-woede op het gebied van de reformatie der Kerk zit ons nog altijd in het bloed. Je kunt namelijk nooit een regeltje opstellen volgens welk een doleantie of afscheiding moet verlopen. Heel het idee van het zich afscheiden (lees doleren) wanneer de Kerk niet wil luisteren naar ons vermaan en wanneer we alle kerkelijke vergaderingen zijn afgelopen zonder succes, is verkeerd.

Dubbeldams spreken te Zwolle over het tuchtrecht, dat aan de gemeente OF AAN HET GETROUWE DEEL DER GEMEENTE toebehoort en al die andere als oer-gereformeerd versleten gedachten, ze zijn onderdeel van Kuypers systematiek. Achteraf vind ik deze gedachten ook duidelijk terug bij Joh.Jansen. En prof.Bouwman zal er ook wel debet aan zijn. Ik ontken niet dat er veel goeds is in die geschriften, maar ik geloof wel, dat ze ons op het verkeerde spoor brengen op het punt van afscheiding en/of doleantie. Ze brengen namelijk op het verkeerde spoor omdat ze er niet van uit gaan, dat wanneer er afscheiding komt, het van de Kerk des HEEREN afgescheiden deel buiten Gods koninkrijk staat, onder Gods verbondswraak verpletterd wordt. Heel die gedachte van het RECHT der bezwaarden om op een gegeven moment te gaan doleren en op zichzelf te gaan staan, zij kent niet de ernst van het verbond, het beërven van de zegen òf de vloek.

Vandaar dat we tot op vandaag in de ellende zitten met het leerstuk der Kerk.

We moeten terug naar de eenvoud der Schrift.

De Schrift zegt: wees getrouw en bewaar uw klederen onbezoe-deld in de wereld en in de Kerk. En: staat dan in de vrijheid waarmede Christus u vrijgemaakt heeft. Laat u niet wederom een slavenjuk opleggen, maar al kwam er een engel uit de hemel u een ander evangelie verkondigen: die zij vervloekt! Dat wil niet zeggen, dat wij een stelletje vrijbuiters mogen zijn, maar dat wil zeggen dat WIJ getrouw moe_{ten} zijn.

Dan zal DE HEERE zich een rest, een overblijfsel bewaren als Hij met zijn oordeel - ook hier al - komt.

Ons RECHT is, dat we altijd alleen de wil des HEEREN mogen doen. Dát is het recht der bezwaarden. Wie dat RECHT in de Kerk niet erkent moge heengaan: hij zij vervloekt! De Kerk, die ons dat RECHT ontnemt (metterdaad!), zij snijdt zichzelf af van de rechte vergadering der Kerk; zij zij vervloekt!

Anders is het niét! "

15.11.58 De Poortinga's gewezen op onze plicht om trouw te zijn
in een ontrouwe kerk

Naar ik mij herinner liet Van den Akker mij in hoofdzaak de kastanjes uit het vuur halen tijdens het gesprek in Hilversum met de Poortinga's.

Hun 's zondags niet meer in Buitenpost naar de kerk gaan, verdedigden zij met een beroep op zondag 38 van de Heidelberse Catechismus. Daar staat, dat wij ingevolge het vierde gebod op de rustdag naarstiglijk tot de gemeente Gods moeten komen om Gods Woord te horen. Zij hoorden daar echter Gods Woord niet maar een vreemde leer. Daarom bleven zij daar weg en gingen zij 's zondags in Gerkesklooser-Stroobos naar de kerk.

Volgens mij was dat niet de bedoeling van de Catechismus. Wij houden de taak om onze onderlinge bijeenkomsten te bezoeken zolang het daar nog geen VALSE kerk is. Het gebod om 's zondags naar de kerk te komen is er wel niet om daardoor de consciëntiën te binden of te dwingen (vgl.art.32 NGB), maar wie de eis stelt, dat de preken volmaakt zijn, handelt Dopers.

Wat ik daarover toen heb gezegd was in de geest van wat ik later als zijn "ghostwriter" voor hem heb opgesteld in de brief van J.Y.Poortinga d.d. 24 augustus 1972 aan de kerkenraad en gemeente van Buitenpost.

Daarom kan ik niet beter doen dan dat hier uit die brief te citeren (hoewel ons inzicht sedert 1966 was toegenomen).

"Zolang een ontrouwe kerk nog geen valse kerk is, houden wij de roeping tot vermanen, weerleggen, bestraffen en bestrijden. Wij mogen ons daaraan niet onttrekken, ook niet door 's zondags de samenkomsten der gemeente te verzuimen en weg te blijven van de tafel van Christus.

Het gebod tot bestraffen en bestrijden van ontrouw en valse leer in de kerk wordt nergens in de Schrift gebonden aan een grens. Er staat b.v. nergens in de Schrift, dat wij moeten vermanen totdat er een zekere mate van verharding optreedt. De Schriftplaatsen, die daarover schijnen te spreken, zoals b.v. Matth.10:14 en Rom.16:17, hebben het steeds over een heel andere situatie dan die van ons in een ontrouwe kerk. En een tekst als Titus 3:10 zegt wel hoe de kerk moet handelen bij de tuchthandhaving, maar kan door getrouwe vermaners niet worden toegepast op een ontrouwe kerk.

Toen daarom de kerkeraad zich verhardde, veranderde er voor ons niets aan onze roeping tot vermanen en bestraffen. Integendeel, die roeping gold toen nog zoveel te meer. Ook na februari 1964 hadden wij daarom naar de kerk moeten komen ten-einde overeenkomstig ons ambt aller gelovigen aldaar de geesten te beproeven. Ook toen hadden we voort moeten gaan met de prediking te toetsen aan Gods Woord en de valse leer van ds. Veefkind, in die prediking uitgedragen, te weerleggen en te bestrijden. Als wij daarin getrouw hadden volhard, zouden ongetwijfeld de bewijzen voor de schuld van ds. Veefkind en de kerkeraad zozeer in omvang en diepgang zijn toegenomen, dat deze, veel meer dan nu reeds het geval is, ieder oprecht gelovige zouden hebben moeten overtuigen. Want ook hiervan geldt het verbondswoord in Openb.22:11: die vuil is, dat hij nog vuiler worde, die heilig is, dat hij nog geheiligd worde. Wie heeft, die moet gegeven worden, maar wie niet heeft, ook wat hij heeft moet hem ontnomen worden. De Here wil, dat het in een ontrouwe kerk tot een beslissing komt. Daarom moesten wij ook na februari 1964 in elk opzicht volharden, opdat indien predikant en kerkeraad zich verhardden, zij zich ook zouden verharden tot zij tot valse kerk waren geworden. Toen wij ons echter door niet meer naar de kerk te gaan aan voortgaande toetsing en bestraffing onttrokken, is de strijd op dat moment verstard en ook na jaren niet geëindigd in de

beslissing, die de Here wil.

Wij belijden thans echter onze schuld, dat is onze nalatigheid om te volharden in de goede strijd, zoals die na februari 1964 ook van ons gevorderd werd tijdens en in verband daarmee ook na de zondagse samenkomsten der gemeente. En wij beroepen ons hiervoor op de belofte des HEEREN, dat wie zijn overtredingen bekent en laat, barmhartigheid verkrijgen zal, Spr.28:13".

"Buitenpost", blz.100/101).

15.11.59 Hoe wij avondmaal moeten vieren in een ontrouwe kerk

Ook wat betreft de avondmaalsviering in een ontrouwe kerk heb ik de Poortinga's eind april 1966 in Hilversum ongeveer hetzelfde voorgehouden als wat daarover in 1972 werd opgenomen in de brief van J.Y.Poortinga en echtgenote aan kerkenraad en gemeente van Buitenpost. Ik citeer daaruit opnieuw:

"Ten aanzien van de avondmaalsviering in Buitenpost na februari 1964 ligt de zaak niet anders.

Het avondmaal is de tafel van Christus en niet de tafel van de predikant, de kerkeraad of de gemeente van Buitenpost.

Christus heeft bevolen, dat wie in zonde leven zich van zijn tafel moeten onthouden. Ds.Veefkind, de kerkeraad en alle gemeenteleden, die hen niet bestraffen, leven sedert 1964 in zonde, en moeten zich dus van Christus' tafel onthouden. Daar zij desalniettemin toch aangaan, eten en drinken zij zichzelf een oordeel.

Maar Christus roept wèl aan zijn tafel allen, die in Hem geloven en die Hem willen dienen naar zijn bevelen - ook zijn bevel om de valse leer en ontrouw in de kerk te bestraffen en te bestrijden.

Allen, die alzo gezind zijn, wil God gewis in genade aannemen en voor waardige medegenoten van de tafel zijns Zoons Jezus Christus houden. Door Gods genade zijn wij zo gezind. En daarom moeten wij ook in Buitenpost het heilig avondmaal vieren. Wij hebben de roeping om op die wijze voor God en zijn gemeente in Buitenpost te betuigen, dat ons ernstig voornemen is om van nu voortaan in waarachtige liefde en enigheid met onze naasten te leven, hetgeen onder meer inhoudt, dat wij hen zonder te verflauwen zullen vermanen en terechtwijzen wegens hun ontrouw en valse leer.

Wij mogen en moeten geloven, 'dat als wij zo gehoor geven aan Christus' uitnodiging, niets ons kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Here, Rom.8:39.

Want de HEERE straft niemand om de zonden van anderen. Hij toornst alleen maar over ons wegens onze eigen zonden. De zoon zal niet dragen de zonde van de vader, noch omgekeerd, Ezechiël 18. Ieder is persoonlijk verantwoordelijk en kan slechts om zijn eigen zonden veroordeeld worden.

Wanneer daarom Gods toorn over de ganse gemeente komt wegens de zonde van enkelen, houdt dit in, dat allen toch zelf gezondigd hebben door de zonde van die enkelen niet met al hun krachten te bestraffen en te bestrijden.

Daarom staat er ook: een ieder beproeve zichzelf; en niet: een* beproeve de ander of de gehele gemeente. Het behoort niet tot het ambt van afzonderlijke gemeenteleden om openbare onboetvaardige zondaren van het avondmaal af te houden.

Zij zijn daartoe noch in staat noch geroepen.

Daarom: indien wij getrouw ons eigen ambt waarnemen ook in het bestraffen van de valse leer en ontrouw in de gemeente van Buitenpost, zal de toorn Gods óns niet treffen. Wij hebben door Gods genade onze ziel bevrijd, Ezechiël 33:9 e.a.

Daarom mochten en moesten wij ook na februari 1964 met vrijmoedigheid toegaan tot de tafel van Christus in Buitenpost. Zoals u weet hebben wij dit nagelaten.

Wij hebben hierin in schuldige onwetendheid gedwaald, en wij belijden deze zonde voor de HEERE, want Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid, 1 Joh.1:9." ("Buitenpost, blz.101/102

15.11.60 De beantwoording van de vragen bij doop en belijdenis in een ontrouwe kerk

Van belang is ook nog wat ik op 1-5-1966 in verband met het onderhoud met de Poortinga's aan J.C.van den Akker schreef over de vragen bij doop en openbare geloofsbelijdenis.

"De vraag: of men niet belijdt dat de leer alhier geleerd de waarachtige en volkomen leer der zaligheid is, is afhankelijk niet van wat de dominee preekt. Dat moet men als er onschriftuurlijk gepreekt wordt erbij zeggen. Overigens wordt die "leer" in de vraag bij belijdenis en doop altijd nader omschreven als: "de leer, die in het Oude en Nieuwe Testament, en in de Artikelen des christelijken geloofs begrepen is, (en in de christelijke kerk alhier geleerd wordt)". Men kan daarom stellen, dat zolang niet gebonden wordt aan onschriftuurlijke leer, de leer alhier geleerd, de schriftuurlijke is: zij is hier uitgangspunt. Je kunt zeggen, ja maar een Kerk, die niet doét naar haar belijdenis, hééft die belijdenis niet. Maar je moet toch blijven zeggen, dat zij die belijdenis heeft en er dáárom ook naar moet doén. Anders kun je je mond wel houden. Pas wanneer men bindt aan iets wat niet naar die belijdenis is, kan men zeggen: deze kerk hééft die belijdenis niet meer.

15.11.61 Mijn brief van 3-5-1966 aan J.C.van den Akker

Voor een juist begrip van wat later volgde, is het m.i. van belang om hier ook door te geven wat werd geschreven in mijn brief van 3 mei 1966 aan J.C.van den Akker.

Deze brief had tweërlei doel:

1. nabeschouwing en commentaar op het onderhoud met de Poortinga's;
2. waarschuwing voor een verkeerde hartsgesteldheid bij de geboden strijd voor het geloof, dat eenmaal den heiligen overgeleverd is (Judas, vs.3).

"Mijn vorige brief eindigde ik met de uitspraak, dat naar mijn overtuiging te weinig wordt uitgegaan van het feit, dat de kerkstrijd niet onze maar de zaak des HEEREN is. Tevens schreef ik als P.S., dat ik voorlopig mij niet met deze zaak kon bezig houden in verband met onze zaken met Den Haag-Oost en Voorburg. Na ontvangst van jouw brief onder andere geloof ik desalniettemin, dat het toch nodig is om je over deze zaak nog het een en ander te schrijven.

Wanneer je leest hetgeen de profeten onder het Oude Verbond en de apostel Paulus in zijn brief aan de Romeinen geprofeteerd hebben over hun houding t.a.v. het ontrouwe en gevallen volk des HEEREN, vind je daarbij toch een andere gesteldheid in een bepaald opzicht dan bij ons wel gevonden wordt. Die profeten gingen gebukt onder, en hadden persoonlijk hartzeer om de afvalligheid van Gods volk. Over de vervolging van henzelf, de ellende waarin zij als gevolg van de ongehoorzaamheid van Gods volk verkeerden, het onrecht dat henzelf werd aangedaan, daarover hoor je hen niet klagen. Maar wel over Gods oordeel over zijn ontrouw volk. Zij proberen wel vaak om het oordeel Gods dat moest komen, zoveel mogelijk af te wenden en uit te stellen.

Bij ons is dat zo vaak geheel anders.

Wij proberen zo snel mogelijk tot het punt te komen, waarop wij met recht kunnen komen tot de uitspraak: en nu is het uit, want u hebt tegen gekozen, nu scheiden wij ons af en daarmee komt over u de verbondswraak, daarmee wordt gij afgesneden

uit de verbondsboom. Wij vertellen elkaar hoe lelijk ze ons in de Kerk behandelden en hoe verdorven ze reeds zijn in het verdoezelen van de waarheid en de krenking van het recht des HEEREN. Hij, die het dichtst genaderd is tot het uur van afscheiding, is het "verst" (zie correspondentie met Dubbeldam). In de brief van jou, die ik vandaag ontving heb je het over het verband tussen het tempo van de strijd en onze methode. Je denkt erover om aan het einde van de kerkdienst op te staan en de kerkeraad te bestraffen om zo de crisis en daarmee het moment van afscheiding te verhaasten.

De broeders Poortinga zouden gaarne afscheiden en zijn gaarne bereid om belijdenis van schuld te doen over het feit, dat zij eventueel reeds eerder zich zouden hebben moeten afscheiden. Ik versta dat. Ik ben ook niet blind voor het goede element dat hierin zit. Het is inderdaad onze plicht om de Kerk voor de keus te stellen: kiest u heden wien gij dienen zult. Maar toch merk ik steeds weer een gesteldheid op, die afwijkt van de juiste die ons geopenbaard wordt in de Schrift.

De profeten, die over het onrecht, dat hen persoonlijk werd aangedaan, en over de ellende waarin zij persoonlijk verkeerden als gevolg van het loslaten van Gods Woord door het volk des HEEREN, zwijgen, doen dat niet uit "bescheidenheid" of omdat zij eigen bevindingen niet op de voorgrond wilden stellen. Ook dwingen zij zich niet tot voorbede voor Gods volk omdat de HEERE het nu eenmaal zo wil, terwijl het in feite contre coeur gaat. Het is niet zo, dat zij het volk tot bekehring oproepen, terwijl zij diep in hun hart denken: ik hoop dat de verharding maar gauw komt zodat de HEERE ze van de aardbodem kan verdelgen. Ze bidden niet of de HEERE zijn volk nog genadig wil zijn, met de bijgedachte: kijk eens hoe rechtvaardig ik wel ben, en kijk dan eens hoe goddeloos dat volk wel is.

De profeten beseffen hoe vreselijk Gods verbondswraak is. Want zo groot 's-HEEREN goedertierenheid is over die Hem vrezen, zó groot is ook zijn oordeel en verbolgenheid over die Hem verlaten. En zij hebben Gods volk waarachtig lief; zij weten zich daarmee één. Zij gaan niet uit van een "getrouw" volkje in het volk, van een kerkje in de kerk, maar zij zeggen dít is Gods volk, en dat volk is ontrouw. Zij weten ook van Gods liefde voor zijn volk. Hoe profeteert Hosea bijvoorbeeld niet over Gods liefde voor dat ontrouwe volk. Het smart God aan zijn hart als Hij hetgeen Hijzelf heeft geplant moet uitrukken.

Daarom vinden we in heel de Schrift ook de lijn van Gods barmhartigheden en lankmoedigheid over zijn volk, ook over zijn ontrouw volk. Gods kerk is altijd een hardnekkig en tegensprekend volk geweest opdat daardoor temeer zou uitkomen wie de HEERE is en dat het alléén ZIJN werk is wanneer er tot aan het laatst der dagen een kerk in het leven blijft.

Dat bedoel ik ook als ik zeg: de Kerkvergadering is GODS zaak. Daarom schreef ik ook aan broeder Dubbeldam, dat het recht der verdrukten veilig is bij de HEERE.

Kijk, en wanneer je dit in rekening brengt, kom je, meen ik, ook anders te staan tegenover vragen als: mag of moet ik daar nog naar de Kerk, moet ik nog aan het avondmaal gaan, kan ik mijn kind daar nog laten dopen, etc.

Ook de vraag naar het moment van afscheiding verstomt dan. Dan vraag je daar niet naar, want dan zeg je: het zal duidelijk zijn als we moeten afscheiden want dan KUNNEN wij niet anders als dat ogenblik is aangebroken.

EERDER gaan we niet. We moeten net zo staan als Luther: hier sta ik ik KAN niet anders (hoe graag ik om uwentwil ook zou willen).

Wanneer we deze liefde des HEEREN voor zijn volk zien, en wanneer die liefde des HEEREN ook in ons leeft, kunnen we de ellende in de kerk verdragen. Want we zijn immers nog vrij om te staan in de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft. En zolang dat nog kan in een ontrouwe kerk, zolang er nog appèl mogelijk is, zolang is er hoop. Wanneer wij zitten te wachten op Gods oordelen, valt de tijd ons lang en zwaar. Maar als wij blij zijn omdat de HEERE niet toelaat dat de absolute verharding komt en daarmee het oordeel, is de tijd ons te kort. Dit is een kwestie van instelling!

Ik heb reeds enige tijd het nare gevoel, dat je om mij en hetgeen ik je destijds schreef aan het avondmaal gaat etc. En dat je het doet omdat je zogauw geen argumenten kunt vinden, die de mijne van destijds ontzenuwen. Dat moet niet! Ik wil niet op mijn geweten hebben, dat ik jullie in de ellende druk. Want dat zou het toch echt zijn. Je moet zelf beslissen, niet contre coeur handelen in deze zaak omdat je geen argumenten bij de hand hebt. Maar weet wèl wat je doet.

Ten slotte, de Schrift zegt, dat welzalgig hij is, die al zijn hulp en heil alleen van de HEERE verwacht. Dat "welzalgig" is geen vrome fraze, geen woord om de zaak te sussen en het feit te verdoezelen, dat die hulp zo nodig is, maar realitéit. Wanneer we temidden van de moeilijkheden van ons kerkelijk leven ons vertrouwen (vertrouwen, echt vertrouwen, rust) op God stellen dan ZIJN we zalig, dan hebben we vrede. En blijdschap! Wat of wie kan ons dan nog deren? Dat IS toch zo!?"

15.11.62 Een ernstig conflict tussen Van den Akker en mij in 1966 voorkomen

De neven G. en J. Poortinga lieten zich in 1966 niet overtuigen en bleven bij Van den Akker telefonisch aandringen om tot afscheiding te komen. Dan konden zij zich daarbij aansluiten. Met "Kampen" en "Utrecht" erbij zagen zij wel perspectief in kerkelijk opzicht. Van den Akker stond daardoor onder druk, want hij had daarop niet het juiste antwoord. Als verharding het criterium is voor afscheiding: hoe groot moet dan de verharding zijn, en wanneer kun je dan verantwoord besluiten, dat de maat vol is en tot afscheiding overgaan? Zonder "een stem uit de hemel" moet een mens dan in eigen verantwoordelijkheid daarover beslissen. Wie net als K. Schilder denkt, dat het alleen een kwestie van de VERGADERING is, heeft daarmee niét zoveel moeite als wie denkt, dat zijn beslissing tot afscheiding betekent, dat hij de mensen van wie hij zich afscheidt, excommucieert uit de kerk en het verbond Gods. Ondanks alles is Van den Akker steeds zo blijven denken.

Dit zette op zijn beurt mij weer onder druk. Juist omdat ik het ook niét begreep. Want Van den Akker zette zich geheel in voor de strijd tegen Veenhofs valse verbondsleer. Dan wist hij toch, dat het juist Góds bondshandel is, d.w.z. de bediening door de HEERE Zelf van de vloek van het verbond, die in de kerkgeschiedenis valse kerken had doen ontstaan?! Het kwam destijds niet bij mij op, dat het zo zou kunnen zijn, dat hij de essentie van de strijd tegen de valse verbondsleer niet begreep. Bovendien ondervond ik na het overlijden en de begrafenis van mijn stiefvader in juli 1966 de weerslag van alle spanningen van de voorafgaande jaren. Het was dan ook met ongeveer mijn laatste krachten, dat ik met een

brief van 20 september 1966 Van den Akker nogmaals heb gewaarschuwd en de dingen voor hem letterlijk nog eens "op een rijtje" heb gezet (in 13 punten).

Op 24 september kwam hij op bezoek in Voorburg.

Daarbij ging hij vrijwel niet in op mijn laatste brief maar zei wel: "Geneesmeester, genees uzelf"!

Verder deelde hij mede, dat de Poortinga's opnieuw een bespreking met ons wilden hebben.

Daar ben ik toen op afgeknaapt.

In een brief van 25 september 1966 schreef ik hem, dat hij een overspanning, waarvoor ik onder doktersbehandeling stond, niet mocht uitleggen als ongeloof. Verder, dat ik niet aanwezig zou zijn bij een bespreking met de Poortinga's; zij hadden Mozes en de profeten en wat mij betreft had ik hun genoeg gezegd. Hetzelfde gold voor "Kampen". Voorts verzocht ik hem mij te willen schrappen als medewerker van "De Wachter". Het eerste halfjaar wilde ik met rust gelaten worden; dus ook geen correspondentie meer. Daardoor hoopte ik weer op krachten te mogen komen.

Hierop kreeg ik een lange brief van Van den Akker terug, waarin hij zich verontschuldigde en zei, dat hij het helemaal eens was met, wat hij noemde, mijn "verklaring van gevoelens" in de 13 punten. Hij had juist willen voorstellen om het bij te werken voor publicatie in "De Wachter" en bekomentarieerde het stuk met het oog daarop. Verder zou hij mij niet meer vermelden als medewerker van "De Wachter" en mij voorlopig met rust laten om bij te komen. Daar was ik blij mee en ik heb tegenover hem alle schuld op mijn overspanning geschoven. Kort daarop heb ik zelfs een voorstel gedaan voor verbetering van de tekst van de 13 punten. Toch is een publicatie daarvan in "De Wachter" achterwege gebleven.

Hierna hebben J.C.van den Akker en ik in de eerste maanden van 1967 samengewerkt aan de totstandkoming van de zogenaamde "blauwe brief" die in april 1967 op grote schaal is verzonden en verspreid. Dat was dus de uiteindelijke uitvoering (zonder A.F.C.Dubbeldam) van het verzoek van de vergadering op 6-2-1965 in Zwolle. Daarmee kon tevens mijn voornemen van destijds om de gemeente van Voorburg schriftelijk te waarschuwen tegen de verbondsleer van prof. C.Veenhof en anderen, worden uitgevoerd.

15.11.63 De "blauwe brief" van 30 maart 1967

In de strijd tegen de valse leer over verbond en kerk binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland is - achteraf bezien - de zogenaamde "blauwe brief" heel belangrijk geweest. Het idee om de eigenlijke brief op blauw papier af te drukken en de bijlagen met bewijs- en documentatiemateriaal op wit papier, was van J.C.van den Akker.

Van den Akker en zijn familie zijn maandenlang bezig geweest om alles op stencil te brengen, te brocheren en te verzenden.

In Voorburg bezorgden wij bij alle kerkleden de grote envelop met daarin "de blauwbrief en het witboek".

Van den Akker deed in Hilversum hetzelfde. En elders werd er ook door anderen verspreid. Ook alle abonnees van "De Wachter" ontvingen de complete stukken. Financieel werd er veel gegeven om de kosten te dekken.

Zo was het dus niet een woord van de beide ondertekenaars maar een stuk van de gemeenschap der heiligen.

De blauwe brief was heel uitvoerig geadresseerd, opdat ook zij zich zouden weten aangesproken, die totnogtoe alle waarschuwingen naast zich neer hadden gelegd, voor kennisgeving aangenomen, in het archief gedeponneerd, of hadden doodgezwegen.

De adressering luidde daarom als volgt.

"Aan alle Gereformeerde Kerken in Nederland, en al haar leden,
Aan de e.k. vergadering van elke particuliere synode dezer kerken,
Aan de generale synode, vergaderd te Amersfoort-West, vanaf 4-4-1967,
Aan het college van deputaten-curatoren van de Theologische Hogeschool van De Gereformeerde Kerken in Nederland, te Kampen,
Aan alle deputaten-curatoren afzonderlijk,
Aan de academische senaat van genoemde School der Kerken,
Aan alle hoogleraren en lectoren van deze school,
Aan alle studenten van deze school,
Aan de deputaten-financiëel van de School der Kerken,
Aan allen die in deze brief met bijlagen met name zijn genoemd,
Aan alle redacties van bladen, die deze brief met bijlagen ontvangen,
Aan alle overige vergaderingen en personen, die deze brief ontvangen."

De tekst van de blauwe brief besloeg 10 pagina's op A-4 formaat, het "witboek" een veelvoud daarvan. Dat is te omvangrijk om hier over te nemen. Daarom volgen hier nu alleen enkele citaten en samenvattingen.

" 1. DE KERN VAN DE ZAAK

In de Vrijmaking ging het, kort gezegd, om het antwoord op deze vraag: MET WIE RICHT GOD ZIJN VERBOND OP?

Alle synodale leerconstructies waren gebaseerd op dit antwoord:

ALLEEN MET DE UITVERKORENEN.

Volgens de Schrift moet het antwoord zijn:

MET DE GELOVIGEN EN HUN ZAAD, dat is MET DE KERK.

Thans wordt, onder sterke invloed van de School der Kerken, dit antwoord steeds meer gangbaar in de vrijgemaakte kerken: MET ALLE GEDOOPTEN MENSEN.

Door het stellen van valse dilemma's wordt getracht de kerk te verleiden tot het loslaten van de Schriften.

De synodalen stelden ons voor dit valse dilemma:

òf het verbond alleen met de uitverkorenen

òf een algemeen verbond ("remonstrantisme").

Thans wordt onder ons dit valse dilemma gangbaar:

òf het verbond met alle gedoopte mensen

òf het verbond alleen met de uitverkorenen ("synodalisme")

Bij nadere beschouwing blijkt, dat deze dilemma's ten diepste één zijn. De leer dat alle gedoopte mensen bondelingen zijn, is namelijk, evenals de leer van een algemeen verbond (remonstrantisme), gebaseerd op het brutaal-weg negeren van het feit dat de bondsformule in haar "officiële" stipulaties het element der DREIGING opneemt.

Deze dreiging houdt in, dat wie particulier beslist tegen de God des verbonds als zodanig en in ongeloof Hem verwerpt, zich met zijn kinderen uit het verbond wegneemt (Dr.K.Schilder, Heid.Cat. II, blz.400).

Uit reactie tegen de synodale leer, dat sommige kinderen der gelovigen reeds VAN STONDE AAN uitgesloten zijn van Gods verbond, komt o.a. prof.C.Veenhof tot de eveneens onscriptuurlijke leer, dat GEEN bondeling OOIT uit Gods VERBOND wordt uitgesloten."

" 2. KENMERKENDE CITATEN

Onze hoogleraar in de ambtelijke vakken aan de School der Kerken, prof. C. Veenhof, schrijft op 24 maart 1961 in Opbouw, 4e jrg., nr. 50, blz. 304, onder de titel "Spanningen in de Kerk IX", deze woorden:

"Om daar maar mee te beginnen: Het is een geweldig ding, dat de leden van andere "kerkformaties" GEDOOPT ZIJN.

Een van de rijkste gaven, welke God ons in de reformatie der dertiger jaren heeft geschonken is deze, dat we gingen verstaan dat de doop welke naar Zijn instelling bediend wordt, altijd een ECHTE, VOLLE, WAARACHTIGE doop is.

Dat wil zeggen, dat de Vader tot ALLE gedoopte mensen dag in dag uit blijft zeggen:

Ik richt mijn verbond met u op.

En dat de Here Christus elke dag tot hen blijft betuigen:

Ik was u in mijn bloed.

En dat de Heilige Geest hun elke dag blijft verzekeren:

Ik wil in u wonen.

Terwijl God tegelijk daarmee alle gedoopten elke dag blijft oproepen tot een nieuwe gehoorzaamheid.

Dit is inderdaad een geweldig ding.

We mogen dat geen moment buiten onze beschouwing laten als we in contact komen met mannen en vrouwen die tot een andere "kerkformatie" behoren."

Onze kerken evangeliseren met de brochure "Vrijmoedigheid bij Jezus' komst", waarin op blz. 9 deze woorden:

"Alle gedoopte mensen dragen de Naam van God de Vader aan hun voorhoofd en zijn dus allemaal kinderen van God. Eigendom van Jezus Christus. Zulke mensen heten in de Schrift heiligen en beminden, huisgenoten van God, Zijn schapen, Zijn kudde, geroepenen uit de duisternis (v.h. oude Germaanse heidendom, waaruit we afkomstig zijn) en geroepenen tot het wonderbaar licht van God en Zijn Woord."

Deze brochure is een "Uitgave in samenwerking met het Verband van Evangelisatiecommissies van de Gereformeerde Kerken in Nederland, Kempersdijk 21, Neede" (Ds. F. van Dijk, secretaris). Deze brochure bevat de tekst van de radiotoespraak door ds. F. van Deursen, heden te Haarlem, op 19 december 1963, onder dezelfde titel. Deze radiotoespraak is ook opgenomen in Opbouw van 17-1-1964, 7e jrg., nr. 38, blz. 306-308, onder dezelfde titel.

De boven geciteerde woorden zijn te vinden op blz. 307, 3e kolom."

" 3. SCHRIFTBEWIJS

Deze leer : "HET VERBOND MET ALLE GEDOOPTEN MENSEN", wijkt af van de Schrift.

a) De Schriften leren overal: JAHWE HEEFT ZIJN VERBOND OPGERICHT MET DE GELOVIGEN EN HUN ZAAD, dat is MET DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS

Genesis 17:7 "Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u en uw nageslacht in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u en uw nageslacht tot een God te zijn."

Deuter. 7:6 "Want gij zijt een volk, dat den HEERE, uw God, heilig is: u heeft de HEERE, uw God, uit alle volken op de aardbodem uitverkoren om zijn eigen volk te zijn."

Galaten 3:29 "Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen."

Voorts: Deut. 14:2; 32:7-14; Psalm 147:19,20; Ezech. 6:6-14; Amos 3:2a, Luk. 1:68-75; Hand. 2:39; 11:18; Psalm 87; Rom. 9:24-26; 11:28-36; 1 Petr. 2:9,10; 1 Joh. 3:1,10; 5:18-20.

b) Over de bondsbrekers komt de verbondswraak, welke bestaat in uitroeiing uit het verbondsvolk en uitvallen uit het verbond met JAHWE

- Genesis 17:14 " En de onbesnedene, de man namelijk, die het vlees van zijn voorhuid niet laat besnijden, die mens zal uitgeroeid worden uit zijn volksenoten; hij heeft mijn verbond verbroken."
- Deuter. 7:10 " maar aan ieder persoonlijk van hen die Hem haten, oefent Hij vergelding door hem te gronde te richten; Hij stelt het niet uit voor wie Hem haat, aan hem persoonlijk vergeldt Hij het."
- Hebr. 12:25 " Ziet dan toe, dat gij Hem, die spreekt, niet afwijst. Want als genen niet ontkomen zijn, toen zij Hem afwezen, die zijn Godsspraak op aarde deed horen, hoeveel te minder wij, als wij ons afwenden van Hem, die uit de hemelen (spreekt)."

Voorts: Ex.31:14; Lev.17:4; 20:27; 24:14; 26:14-39; Num.15:30-31; 16; 21:4-9; 25; Deut.6:15; 8:19,20; 13:5,8-11,15,16; 17:5-7,12,13; 21:21; Hebr.10:26-31; Deut.28:15-68; 29:18-29; 32:15-25; 1 Cor.10:1-11; Hebr.3:7-4:13; Maleachi 4; Matth.11:15; 3:10,12; 11:6; Rom.11:20-22; Joh.15:1-8; Openb.2:16.

c) Wanneer GEHEEL GODS VOLK het verbond heeft verbroken, bewaart JAHWE bij het bedienen van zijn verbondswraak OM ZIJNS NAAMS WIL EEN REST, een OVERBLIJFSEL, hetwelk Hij bekeert en getrouw maakt

- Hosea 11:8 " Hoe zou Ik u prijsgeven, Efraïm, u overleveren, Israël? Hoe zou Ik u prijsgeven als Adama, u maken als Zeboïm? Mijn hart keert zich om in Mij, ten volle wordt mijn erbarming opgewekt."

Voorts: Lev.26:40-45; Deut.30:1-10; 32:26-43; 1 Kon.19:17,18; Psalm 78; 79; 80; 85; 106; 107; Jes.10:20-23; 11:11-16;63;66; Jer.30;31,33; Ezech.16:35-63;20;34;36;37; Dan.9:3-19; Neh.1:5-11; 9:6-37; Hosea 2;11; Amos 9:7-15; Micha 7:18-20; Zef.3:9-20; Hand.3:23,7:51-53; Rom.3:3;11:1-10."

" 4. OORZAAK EN GEVOLGEN

- a) De oorzaak van de ellende, de twisten, de conflicten, de tweedrachten, de partijschappen, de toenemende afval in de Gereformeerde Kerken is niet een gebrek aan christelijke verdraagzaamheid, maar het onbestraft toelaten van afwijkend onderwijs over verbond en kerk.

Volgens deze onschriftuurlijke leer bestaat de vloek, de wraak des verbonds, die naar de Schrift de onboetvaardige en onbekeerlijke bondelingen treft of treffen zal, niet in wegneming uit de verbondskring en het uitvallen uit het verbond met God, maar blijven ook de onbekeerlijke bondsbrekers tot in het duizendste geslacht bondelingen en bondsvolk des HEEREN.

Hoewel deze afwijkende leer in laatster instantie tot de leer van een algemeen verbond en tot remonstrantisme leiden moet, blijken de gevolgen van deze onschriftuurlijke leer voorshands het meest uit de verloochening en de verbastering van de belijdenis over de KERK en uit een al meer teloor gaan van de rechte KENNIS VAN GOD en VAN ONSZELF, hetgeen ook sterk in de PREDIKING tot uitdrukking komt.

- b) De kerk. Volgens deze afwijkende leer zijn de leden van "andere kerkformaties" alzóewel als zij, die door Christus worden vergaderd in de ware kerk, in het verbond Gods begrepen. De valse kerken zijn evenzeer als de ware kerk vergaderingen van verbondsvolk des HEEREN.

Dienovereenkomstig wordt ook de Vrijmaking van 1944 niet gezien als reformatie, als genadige bewaring door de HEERE van een REST, een OVERBLIJFSEL, uit een reeds jarenlang vóór 1944 ontrouw, afvallig en gedefformeerd verbondsvolk, maar als een betreurenswaarige scheuring van de kerk van Christus tengevolge van de onverdraagzaamheid, de hoogmoed en andere zonden van Gods verbondsvolk.

De zogenaamde "kerkelijke verdeeldheid" wordt hierdoor gezien als een afbeelding en gevolg van de "gebrokenheid" des levens. Tevens wijst men handhaving van de door God gewilde leertucht af, alsof dit zou zijn "binding" naar de trant van 1944, die de "gebrokenheid" slechts nog groter kan maken.

De ontrouw in het nalaten van de openlijke bestraffing en weerlegging van deze onschriftuurlijke leer door zeer velen, die de Vrijmaking van 1944 nog wél willen zien als reformatie, leidt thans wéér tot verblindings, kerkelijke diplomatie, tuchteloosheid, liefdeloosheid en vreugdeloosheid, evenals in de jaren vóór de Vrijmaking.

- c) De kennis van God. Door de leer dat ook zij, die het verbond verbreken, tot in het duizendste geslacht bondelingen blijven, zodat ook ongelovigen een verbond met God kunnen hebben en behouden, wordt tevens van het verbond zelf iets anders gemaakt. Geloochend wordt dat het verbond TWEEZIJDIG is in zijn BEstaan.

Dit heeft zijn consequenties ten aanzien van het kennen van God en van onszelf. Immers, als God ook ongelovigen liefheeft en verbondsgemeenschap met hen onderhoudt, is zijn barmhartigheid in strijd met zijn rechtvaardigheid. Dan ziet Hij de ongerechtigheid "door de vingers". Dan is het kruis niet de rechtvaardigheid Gods over onze ongerechtigheden en is het tevens duidelijk dat Christus eigenlijk voor niets is gestorven. Want dan is Gods toorn tegen de zonde NIET zó groot dat het nódig was dat Hij die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan zijn lieve Zoon Jezus Christus, met de bittere en smadelijke dood des kruises moest straffen...: het gaat dan zonder Hem ook wel.

Zo wordt de HEERE door deze leer gemaakt tot "een lieveheer", een filantroop, die alle mensen zo bemint. Zo zal deze leer onze JAHWE, onze HEERE, inruilen tegen de afgod van het hedendaagse "christendom", over wiens bestaan men vandaag in de wéreld twist omdat er immers zoveel onrecht en "gebrokenheid" in de wereld is.

- d) De kennis van onszelf. Ook onszelf kennen we door deze leer niet recht meer. Wij zijn volgens deze leer het object van Gods liefde, welke wij slechts behoeven te erkennen door daarop te vertrouwen.

Inplaats van het beeld Gods, Psalm 8, gans wonderbaar toebereid om te kunnen léven in verbondshandel en -wandel met Jahwe, Psalm 139, als verantwoordelijke en werkelijke partij in het verbond, worden wij gedegradeerd tot schepselen Gods die, gelijk onvolwassen kinderen, niet geheel verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor hun daden.

Geloven is niet meer: staan in actieve verbondshandel met de HEERE, maar: de religieuze overtuiging dat het ondanks alles toch wel goed zit tussen God en ons.

Zo ontstaat een soort kwalijke gemoedelijkheid en verdraagzaamheid, welke absoluut dodelijk is voor het waarachtige léven in het verbond en welke steeds meer leidt tot het doen wat goed is in éigen ogen op alle terreinen van het leven.

e) De prediking. Het bovenstaande komt allemaal naar voren in de prediking van de mannen onder ons, die deze leer bedekt of openlijk zijn toegedaan. Zij leggen een deksel over de Heilige Schrift en geven ons stenen voor brood. Zij nemen DE SLEUTEL DER KENNIS weg en breken de Schriften...".

Bij elk van deze 4 punten werden de bijlagen genoemd, waarin men nader bewijs en documentatie kon vinden.

De Theologische Hogeschool in Kampen nam vooral na de Vrijmaking een zeer belangrijke plaats in binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt). De professoren werden zeer hoog geacht en door velen als dé leidslieden gezien.

Nu was het zo, dat de verschillen en moeilijkheden rond de schorsing van ds.A.van der Ziel, het uiteengaan van de generale synode van Rotterdam-Delfshaven, en de behandeling van de kwesties Breda (ds.Telder) en Beverwijk (ds.Oosterhoff), leidden tot tegenstellingen, niet slechts tussen de hoogleraren, maar ook tussen de studenten en curatoren.

Op de vergaderingen van curatoren met hoogleraren op 3 en 4 januari 1966 werd daarover nu een soort pacificatie bereikt, welke in de pers "Het Accoord van Kampen" werd genoemd. Daarin werd o.m. vastgesteld:

- " dat allen, die aan deze besprekingen deelnamen, zich onderwerpen aan de Schrift en zich gebonden weten aan de belijdenis der kerk;
- en dat door allen de vrijmaking gezien wordt als een werk des Heren, waardoor de kerk teruggevoerd werd tot Zijn Woord alleen".

Dit akkoord diende niet de ware vrede voor Jeruzalem, integendeel, het trachtte de breuk van Sion op het lichtst te helen door het pleisteren met "loze kalk" (Ezech.13). Wat ons betreft bleek uit dit "Accoord van Kampen" hoezeer allen weigerden om de valse leer van prof.C.Veenhof en anderen over verbond en kerk te veroordelen. Het "Accoord van Kampen" was een akkoord met deze valse leer.

In Ezechiël 13 zegt de HEERE, dat de pleisteraars met loze kalk "bedrieglijke dingen schouwen en leugen waarzeggen". De muur die zij met loze kalk bepleisterden, zou vallen en de valse profeten zouden omkomen als Jeruzalem werd ingenomen door de Babyloniers. En dan was het dus: wèg muur! en: wèg pleisteraars!

Het vijfde punt van de blauwe brief keerde zich tegen dit "Accoord van Kampen", met als conclusie:

"Nu alle hoogleraren en curatoren zich door middel van deze leugen verbonden hebben met de valse profetie over verbond, kerk en doop, is de SCHOOL DER KERKEN een LEUGEN-SCHOOL geworden inplaats van een SCHOOL DER WAARHEID."

Na de vraag: "6. WAT NU?", volgde dit antwoord:

" 7. SLECHTS EEN DING IS NODIG

En dat is:

TERUG NAAR DE GEREFORMEERDE VERBONDSLEER
TERUG NAAR DE LEER VAN EEN TWEEZIJDIG VERBOND.

Want in het loslaten van de leer der Schriften, in het loslaten van Jahwe zèlf ligt de oorzaak van alle kwaad.

Omdat alle verbondsmatige vastheid zoek is, in leer en leven, schieten allerlei vreemde leringen als paddestoelen uit de grond. En als men één dwaling weerlegt, komen er tien andere voor in de plaats!

Als wij het verbond goed zien en léven in het verbond, zien we vanzelf wat uitverkiezing is. En waar en wat de kerk is. Dan beléven wij wat de HEERE in Deuteronomium 7:6 zegt tot Israël: "U heeft de HEERE, uw God, uit alle volken op de aardbodem uitverkoren om zijn eigen volk te zijn". Dan belijden we, dat de HEERE in de Vrijmaking Zich een rest, een overblijfsel in het leven behield, uit een volk dat het verbond met Hem verbrak door de verharding.

die bleek in het uitwerpen van de ware profeten.

Dan zien we de onzin van de leer van een ds.B.Telder, omdat we belijden, dat God de VERBONDSGOD is van LEVENDEN en NIET van DODEN. Een dode kan nooit PARTIJ zijn in het verbond.

Dan zien wij in Gods Woord niet een exemplarisch plaatjesboek over Gods mensenliefde, maar dan belijden wij weer allen tezamen, dat héél de Schrift verbondsOPENBARING en verbondsGESCHIEDENIS is. En dat heel de HEILShistorie VERBONDShistorie is. De openbaring is zelf verbondsdaad en verbondshandeling des HEEREN.

Dan zijn we ook gewapend tegen de dialektiek van Karl Barth, die er vanuit gaat, dat God zó groot is, dat wij mensen Hem nooit kunnen begrijpen. En we zijn gewapend tegen de valse profeten buiten de kerk, die na hem zijn opgestaan en die nog veel verder gaan. Dan hebben we geen speciale hoogleraar nodig aan onze school ter wapening tegen de "moderne theologie". Want DAN is de valse profetie uit het midden van de school zelf weggedaan. Dan is één dogmaticus die profetéert, meer dan duizend blinde specialisten.

Indien wij allen terugkeren tot JAHWE en zijn zuivere Woord, dan belijden wij de Immanuël, dat is: De God-met-ons.

Er is slechts één remedie: wederkeer tot de God des Verbonds, JAHWE, die Zich heeft geopenbaard in Jezus Christus, het Woord.

Indien wij zijn verbond weer liefhebben, zijn rechten onderhouden, dan hebben wij ook de tucht weer lief en bekeren wij ons tot Hem, met geheel ons hart, ziel, verstand en kracht. Dan gaan onze predikanten weer profeteren tégen de leugen in plaats van te danken voor het accoord van Kampen. Dan komt er weer profetie zónder aanzien des persoons, blind voor de gevolgen, vertrouwend op Jahwe, die wonderen werkt. Hij kan valse profeten radicaal bekeren (Paulus).

Indien wij àllen ons ambt DOEN, ieder naar zijn roeping en bevoegdheid, indien alle kerken, alle ambtsdragers openlijk de strijd aanbinden tegen deze valse profetie, de valse profeten openlijk bestraffen, dan mogen wij weer de zegen des HEEREN verwachten en invoeren. Dan zal Hij zegenen boven verwachting en uitredden.

Indien wij ons echter niet bekeren van onze liefdeloosheid en tuchteloosheid, dan zal Jahwe ons daaraan overgeven, overeenkomstig de bedreiging van het verbond; wie vuil is worde nog vuiler."

In het slotdeel van de blauwe brief werd "een iegelijk in het zijne" opgeroepen in gehoorzaamheid aan Gods geboden te strijden tegen de valse en voor de ware leer.

De kerken moesten daarbij in liefde en trouw tenslotte de onboetvaardigen behandelen met de remedie van de kerkelijke tucht.

De meerdere kerkelijke vergaderingen werden gewezen op de artikelen in de Kerkenordening, die hen verplichtten om wat dit betreft "hulpbehoevende kerken" te ondersteunen door weerlegging, vermaning en bestraffing.

De Generale Synode van Amersfoort-West-1967 werd in het bijzonder gewezen op haar roeping om de deputaten-curatoren ter verantwoording te roepen over het "Accoord van Kampen".

Curatoren en hoogleraren werden aldus aangesproken:

"Gij hebt jaren lang alle waarschuwingen naast U neergelegd en tenslotte het ACCOORD VAN KAMPEN gesloten. Gij hebt ons gedwongen deze brief te schrijven. Gij kent de weg terug uit het Woord des HEEREN. Die weg zal "prestige" kosten in de ogen van ongelovigen. Maar bij alle gelovigen zal blijdschap en dankbaarheid zijn, indien gij die weg van ganser harte gaat."

Het "witboek" werd alsvolgt vermeld.

" 9. BIJLAGEN

- A. "Het accoord van Kampen".
- B. Enkele artikelen uit de Kerkenordening, i.v.m. de school der kerken...
- C. Enkele artikelen uit het Reglement van de School.
- D. Enkele artikelen uit de Instructie van de dep.-curatoren der

School.

- E. De Wachter, 4e jrg., nr. 6, 5-12-1964. Inhoud: De majesteit van Gods strategie, en: De HEERE stelt voor de keus.
1. De Wachter, 3e jrg, nr. 6; 2e uitg.: dec. 1966; 1e uitg.: 24-8-1963. Inhoud: zie aldaar, voorpagina.
 2. De Wachter, 3e jrg, nr. 9; 16-11-1963. Inhoud: zie voorpagina.
 3. De Wachter, 5e jrg, nr. 1, 28-1-1965. Inhoud: zie voorpagina.
 4. De Wachter, 5e jrg, nr. 2, 5-2-1965. Inhoud: zie voorpagina.
 5. Om het evangelie van geloof en bekering I, 15-1-1967. Inhoud: zie aldaar, pagina's 2 en 3.
 6. Om het evangelie van geloof en bekering II, 1-3-1967. Inhoud: zie aldaar, pagina 2."

De complete tekst van de blauwe brief van 30 maart 1967 is later ook opgenomen onder hoofdstuk 2 van "GETUIGENIS".

15.11.64 "Dragon was here".

De betekenis van de blauwe brief was heel bijzonder. Omkaderd op bijlage 1 van deze brief citeerde J.C. van den Akker bij herhaling de hierna volgende woorden van de in 1965 overleden ds. J. van Bruggen, predikant te Assen, sedert de Vrijmaking namens het particulier ressort Drenthe deputaat-curator van de Theologische Hogeschool te Kampen en vader van de latere Nieuwtestamenticus, prof. dr. J. van Bruggen. Deze woorden werden door hem gesproken voor de ouderlingen-conferentie in Drenthe, volgens het verslag in het Gereformeerd Gezinsblad (Nederlands Dagblad) van 25-2-1963.

"Gods waarheid houden wij staande, tegenover de pluriformiteitstheorieën, die een onderdeel zijn van de bestrijding der gereformeerde confessie en moeten worden aangemerkt als de meest giftige, wijl de meest werkzame dwaling van onze tijd, zoveel te gevaarlijker als zij meer instemming verwerft en, zo God het niet verhoedt, het breekijzer zal blijken te zijn, waarmee het Sion dat Hij bouwt, vanuit de hel gebroken wordt."

De leer, dat alle gedoopte "christenen" ter wereld Gods tegenwoordig verbondsvolk vormen, behoort bij uitstek tot de basis van deze "meest giftige dwaling" van onze tijd. Is de oecumenische beweging, zoals we die sedert 1948 vooral ook gestalte zien aannemen in de Wereldraad van Kerken, niet gegrond op het misbruikte "één Here, één geloof, één doop, één God en Vader van allen" van Ef. 4:5?!

De valse verbondsleer waartegen de blauwe brief streed, heeft de potentie in zich om heel speciaal de grondslag te vormen voor het wereldwijde oecumenisme. De grote strijd tussen Christus en Satan vindt zijn front binnen de ware kerk Dáár vallen dan ook de beslissingen.

In zijn boek "Liquidatie der Reformatie" uit 1966 toonde dr. C. van der Waal aan hoe de oecumenische beweging en haar theologie niet alleen gegrond is op een duivelse leer maar ook teweerk gaat met duivelse list en taktiek. Met de blauwe brief is heel de vrijgemaakte kerkgemeenschap gewaarschuwd tegen hetzelfde duivelse bedrijf, dat ook binnen de muren van Gods ware kerk was aangevangen.

Uit de profane geschiedenis is het onheilspellende en dreigende graffito bekend: "Killroy was here". "Killroy" is te vertalen met "Koningsmoordenaar". Zonder dat men hem zag liet hij zijn bedreigende aanwezigheid weten en bedreef hij zijn geheimzinnige terreur. Welnu, deze valse verbondsleer beduidde, dat de satan uit zijn gevangenis was losgelaten en dat hij bezig was om de volkeren te verleiden.

"De draak was hier"!

De blauwe brief was het getuigenis.

Nu zou het dus heengaan naar het doden van de getuigen.

En in hen zou hun enige Meester, de Koning van de Kerk, opnieuw gekruisigd worden. Jeruzalem, de heilige stad, zou worden tot Sodom en Egypte, ofwel tot Babel, de grote stad.

15.11.65 De blauwe brief: om het bondsrecht van Jahwe
en het koningschap van Christus

De in de blauwe brief bestreden leer over verbond en kerk werd openlijk en op grote schaal binnen de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) geleerd en gepropageerd. Dit gold van de mensen, die na de scheuring van 1967-'70 in de Nederlands Gereformeerde Kerken terecht kwamen. Maar op de manier van het rapport-Keizer op de Generale Synode van Bunschoten-Spakenburg-1958-'59 werd dit ook geleerd door hun tegenstanders, de latere binnenverbanders, die na 1970 doorgingen als Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) in Nederland. Het verschil was alleen, dat de eerste haakten naar samenwerking en vereniging met andere "gelovigen" en "kerken", terwijl de laatsten juist het isolement en de afscheiding in een "trouwe", "ware kerk" voorstonden, uit vrees om te worden meegezogen in de afval en saecularisatie van het "ontrouwe verbondsvolk" van de algemene "christenheid". Het rapport-Keizer trachtte zelfs uit de Schriften aan te tonen, dat de HEERE de kerkelijke verdeeldheid onder het verbondsvolk, tussen trouw en ontrouw bondsvolk, juist WIL!

Het was dezelfde valse profetie met tweeërlei uitwerking, die voerde tot een twist van eenstemmigen, die tenslotte een kerkscheuring opleverde.

Bij de ene partij was het de hang naar de valse oecumene: "God wil eenheid!"

Bij de andere partij was het de doperse mijding: "God wil scheiding!"

Maar beide partijen beschouwden de gedoopte leden van "andere kerkformaties" (d.w.z. valse kerken en sekten) - en in ieder geval de "gelovigen" onder hen - als bondelingen en bondsvolk van de HEERE. Beide partijen loochenden de bondshandel van de HEERE, die in de historische kerkreformaties een rest bewaarde naar de verkiezing der genade, maar die daarbij de bondsbrekers uit zijn verbond en kerk uitroeide.

De kerkzonden, waarover God, de HEERE, naar vastgesteld bondsrecht kwam met zijn driemaal zeventvoudige bondsvloek, werden niet recht beleden. Telkens wanneer de HEERE bij ultieme verharding tenslotte de volle verbondswraak bediende in de uitgieting van de laatste zeven fiolen van zijn toorn (Lev.26, Openb.16), kwam er geen bekering. Hardnekkig weigerde men om deze, in de nieuwtestamentische kerkhistorie meermalen bediende verbondswraak, als zodanig te erkennen.

GODS WERK in deze, zijn verbondshandel werd niet verteld naar Psalm 78. Wie dat wel deed, werd verdoemd.

In plaats daarvan roemde men in HET EIGEN WERK van hetzij valse eenheidszoekerij, hetzij scheurmakende afscheiding.

Dit valt onder wat de Schrift in Openb.16:9,11 en 21 noemt: LASTEREN VAN GOD!

Het ging hierin om niets minder dan Gods verlossing door Jezus

Christus.

Naar Psalm 40 kwam Hij om te doen wat over Hem geschreven stond in de boekrol: de wet van Gods verbond was in zijn binnenste. Zo bracht Hij niet alleen de verzoening aan, door als de ware Hogepriester het hemels heiligdom binnen te gaan met zijn eigen bloed. Maar overeenkomstig de Schriften van Oude en Nieuwe Verbond regeert Christus ook als Koning. Als het Lam, staande als geslacht, de leeuw uit Juda's stam, de wortel Davids, is Hij waardig de zegels te verbreken en Gods verbondsrechten te bedienen.

Dáárdóór wordt dan het koningschap voor Israël hersteld.

Naar Psalm 72 bevrijdt Hij aldus de ellendigen en verschaft hun recht. Maar zo ook verdelgt Hij de goddelozen des lands en roeit Hij uit de stad des HEEREN uit alle bedrivers van ongerechtigheid (Ps.101:8).

De discipelen mochten daaraan alleen meewerken door in het geloof van Hem te getuigen tegen de ongelovige Joden, krachtens het ambt aller gelovigen naar de wet van Mozes.

En daarin ging het om de verlossing door het geloof en niet uit werken.

Dat was ook de inzet van de strijd tijdens de Grote Reformatie van de zestiende eeuw: door het geloof, niet uit werken: sola fide, sola gratia.

Daarover ging ook de eerste preek van Hendrik de Cock na de Afscheiding te Ulrum op zondag, 19 oktober 1834, namelijk over Ef.2:8-10.

En dat is ook in onze tijd de inzet van de strijd tegen de valse verbondsleer, die Gods historische verlossingswerken door Christus Jezus verbastert en ontkent, en die tracht de kerk te vergaderen door oecumenistische actie of te beschermen door scheurmakende afscheidingen.

In de blauwe brief ging het opnieuw om het evangelie van de verlossing door het geloof en niet uit de werken.

15.11.66 De blauwe brief: om 12 belangrijke zaken

"Door het geloof en niet uit werken" - dat is heel kort gezegd, maar wat hangt er veel mee samen.

Dat is ook vandaag zo. Wanneer men alleen al nagaat wat in het voorgaande is geschreven over Schrift en historie, kan men zien om hoe ontzaglijk veel het ging in de strijd tegen de valse verbondsleer, waartoe in de blauwe brief werd opgeroepen. We noemen daarvan slechts enkele dingen.

1. Het verstaan van de schaduwen van het Oude Verbond - vooral na Horeb - als sacramenten van de werkelijkheid van Christus in het Nieuwe Verbond. Naar Kol.1-2 betreffen deze "de ganse volheid"; dus met name ook de bediening van de zegen en de vloek van het verbond.
2. De betekenis van Pinksteren als de toerusting tot en het begin van het getuigen tegen de Joden door de apostelen en discipelen.
3. Het verstaan van de vier evangeliën als de schriftelijke neerslag van dat getuigenis, en het besef, dat heel het Nieuwe Testament van de Bijbel in dat licht moet worden gezien. We vinden daarin de eerste "reformatie" van de kerk in het Nieuwe Verbond en daarmee tevens het Woord van God voor alle latere reformaties.
4. Zulke "reformatie" blijkt daarmee te zijn: de komst van "de dag des HEEREN", waarop de zeventuizend worden bewaard, maar de bondsbrekers uit Gods verbond en gemeente worden uitgeroeid.
5. Het gaat daarin ook om Gods geopenbaarde verkiezing en verwerping. De kinderen der belofte zijn de kinderen van Abraham, het verbondsvolk Israël. De kinderen des vleses zijn nieuwtestamentische Ismaëlieten, een Edom dat geen verbondsvolk is, hoewel zij natuurlijke takken zijn, die, als zij niet bij hun ongelooft blijven, opnieuw geënt kunnen worden op "hun eigen olijf".
6. Het gaat ook om het schriftuurlijk verstaan van de confessionele begrippen "ware" en "valse kerk".
De ware kerk is het "hemelse Jeruzalem", dat in vrijheid Gode kinderen baart door het geloof.
De valse kerk is de synagoge des satans van hen die liegen dat zij gelovigen zijn doch leven in de slavernij van de eigen werken.
7. Noodzakelijk moest het nu eindelijk ook komen tot de wegneming van de bedekking over het bijbelboek Openbaring. Want de verhoogde Christus geeft in Openbaring heel de apostolische kerk nader antwoord op de vraag van de discipelen in Hand.1:6. Hij deed dat op een moment, dat de gemeenten dat des te beter konden begrijpen door de ervaringen van de kerkstrijd waar zij middenin zaten.

Daardoor wil Hij vandaag ook ons verstand openen, opdat wij de Schriften begrijpen: de schaduwen van het Oude Verbond en de werkelijkheid van Christus van het Nieuwe Verbond. Volgens blijvend bondsrecht worden de goddelozen uitgeroeid. Doch de Christus-Koning, die Jakob liefheeft en Israël nog verkiest, verlost zijn ellendigen uit de grote verdrukking en bereidt hun een nieuw Jeruzalem.

In gemeenschap met de kerk van alle eeuwen wil Christus door Openbaring ook ons ziende maken voor zijn regering en verlossing overeenkomstig het bondsrecht des Vaders in déze eeuw of aion. Blinden die zeggen: "Wij zien!", treft de vloek van Openb.22:18 en 19.

8. Inzet was ook het blijven bij Gods goedertierenheid in de Vrijmaking.

Inplaats van een eigenwillige en ongewisse bevinding van Gods verborgen verkiezing, moesten wij komen tot een gelovig en wederkerig leven met de HEERE in het verbond van de liefde. Immers Hij heeft Zelf ons gemaakt tot werkelijke en zelfstandige en verantwoordelijke partij in dat verbond.

Alleen zo is "des HEEREN vertrouwelijke omgang met wie Hem vrezen"; Psalm 25:14.

9. In de blauwe brief ging het juist om die geloofs- of levenservaring van deze "bondshandel" met de HEERE, onze God; en dát als kerk en als kerklid.

Daarom moest de strijd gaan tegen het "verbondsmethodisme", dat blind maakt voor Gods bediening van de bondsvloek, zowel in het persoonlijk als in het kerkelijk leven, en dat daarom de schriftuurlijke omgang met en kennis van de HEERE wegneemt.

10. Het bleek ook te gaan om het verstaan van de bijzondere ambten, niet als heersende maar als bedienende "macht" binnen Christus' kerk. Naar Ef.4 en blijkens tal van andere Schriftplaatsen zijn de bijzondere ambtsdragers gegeven om alle gemeenteleden toe te rusten en te stimuleren tot de volwassenheid als dragers van het ambt aller gelovigen. Heerschappijvoering verandert het bijzonder ambt precies in zijn tegendeel. Bij verharding eindigt dat ook steeds weer in samenspanning tegen de HEERE en Zijn Gezalfde naar Psalm 2. Wanneer het getuigenis wordt verboden en de getuigen worden gedood ontstaat dan een valse kerk.

11. Ook de verwarring van appèl- en ratificatierecht, zoals deze vooral sedert 1944 gangbaar was geworden, behoort tot de vele gevolgen van de valse leer over verbond en kerk die in de blauwe brief bestreden werd. Hierdoor wankelde het recht des HEEREN op "de kerkelijke weg". Uiteindelijk wordt de kerk hierdoor meer macht en autoriteit toegeschreven dan Gods Woord.

12. Al met al ging het om het besef, dat wat wij "reformatie" van de kerk" noemen, geen menselijke actie is tot zuivering en inwendig kerkherstel, maar het werk van God, die zijn verbondsrecht bedient. Het ging na 1517, 1834 en 1944 niet om een verbetering of hervorming van de kerk door daaruit de ingeslopen misbruiken en dwalingen weg te doen, waarbij helaas onbedoeld ook verdeeldheid van het verbondsvolk en kerkscheuring ontstond. Deze gedachte komt voort uit een ernstige onderschatting van de zwaarte van de kerkzonden en de absolute verdorvenheid van de onbekeerde kerkleden. Wat bij deze kerkreformaties plaatsvond was een ingrijpen van God door Christus, die enerzijds de bondsbrekers uit zijn kerk verwijderde en anderzijds een overblijfsel in het leven behield en opnieuw in vrijheid wonen deed (Ps.85).

Vanaf het begin heeft de HEERE scheiding gemaakt en vijandschap gezet tussen vrouwenzaad en slangenzaad. Daarom bestaat er geen algemeen verbond noch een algemene redding en verzoening, maar scheiden zich door Gods bondshandel twee "volken" vaneen, "tweërlei "community".

Dit is de geopenbaarde verkiezing en verwerping door God in de verbonds- of kerkgeschiedenis.
Dit zal eens ook voor altijd bevestigd worden en uitlopen op het einde:

"De zondaren zullen van de aarde vergaan,
en de goddelozen zullen niet meer zijn.
Loof de HEERE, mijn ziel. Halleluja." Ps.104:35.

15.11.67 De blauwe brief: om onze wereldwijde missie

De bewaring van een rest en de uitroeiing van de bondsbrekers in de Vrijmaking had er toe moeten leiden, dat de Vrijgemaakten al deze dingen, en nog veel meer, waren gaan inzien. Dan zouden zij ook hun geweldige roeping hebben onderkend om de HEERE te loven en te prijzen in een vertellen van zijn verbondswerken gedurende heel de verbondsgeschiedenis (denk aan Ps.78 en de woorden van ds.H.Knoop daarover).

Zij zouden hebben gebeden en gewerkt voor de bekering van alle "geliefden om der vaders wil", die de verbondswraak over henzelf en hun vaders niet onderkenden door de eeuwenlange bedekking van Gods Woord daaromtrent.

De tegenwoordige Joden nemen hierbij geen uitzonderlijke positie in. Want de na hen ontstane valse kerken verkeren in dezelfde positie als zij: ook zij bestaan uit weggebroken takken van de olijf. En zij allen kunnen ook weder geënt worden op "hun eigen olijf" indien zij niet bij hun ongeloof blijven.

De huidige Joden, die zich ondanks de holocaust verhardden, ook in de oprichting van de staat Israël, zijn geen grotere zondaren dan al die zogenaamde christenen uit de valse kerken en sekten. Eerder is de zonde van de laatsten groter omdat zij nog zoveel meer hadden ontvangen.

Bekering van wie zich liegende: "Joden", noemen en: "christenen" (vgl.Openb.2:9), zal zijn: "leven uit de doden" (Ezech.37, Rom.11:15).

Wat een wereldwijde missie hadden dus de Vrijgemaakten na 1944, maar hebben ook wij vandaag. Want als Christus het koningschap voor Israël herstelt, zullen ook de heidenen zeggen: "De HEERE heeft grote dingen bij hen gedaan" (Ps.126:2). Het is immers Gods goeder-tierenheid of verbondstrouw in de redding van zijn volk, welke het evangelie is ook voor de heidenen. Dat was al zo onder de schaduwendienst van het Oude Verbond. Dat werd vervuld na Pinksteren.

En dat is vandaag nog zo.

De wereld is heden vol van het valse evangelie van de valse kerken en sekten. In hun valse oecumene belasteren en ontkennen zij alle historische verbondshandel van de HEERE.

De heidenen, die dat geloven, worden vandaag gemaakt tot tweemaal zo ijverige propagandisten voor een valse oecumene als wie hen daartoe bekeerden.

Hier geldt dan ook het woord van de apostel Paulus in Rom.10:14, namelijk: Hoe zullen zij dan geloven in Hem, van wie zij niet gehoord hebben?

Daarom: moge de Herder Israëls Christus' koningschap voor Israël ook in deze eeuw nog herstellen, opdat we met Psalm 72 kunnen zingen:

"Dan zal na zoveel gunstbewijzen
't gezegend heidendom
't geluk van dezen Koning prijzen,
die Davids troon beklom.
Geloofd zij God, dat eeuwig Wezen,
bekleed met mogendheên:
de HEER, in Israël geprezen,
doet wond'ren, Hij alleen."

In de strijd tegen de valse leer over verbond en kerk, waartegen in de blauwe brief werd getuigd en gewaarschuwd, ging het dus om niets minder dan het heil voor de ganse wereld.

Voorzover mij bekend zijn noch de Rooms en na 1517, noch de Hervormden na 1834, noch de Synodalen na 1944 op deze dingen van Gods bondshandel geweest.

Maar de Vrijgemaakten werden er nu met de blauwe brief WEL op gewezen!

Wat een voorrecht en wat een verantwoordelijkheid!

Hoe zouden zij daarop nu reageren en wat zouden zij hierop nu gaan doen?!

15.11.68 Reactie in Voorburg: inbreuk op de tolerantiepolitiek scherp veroordeeld

Toen wij in december 1966 in Voorburg huisbezoek kregen van ds.C.Trimp en de wijkouderling G.de Jonge, werd ook gesproken over de prediking. Mijnerzijds werd er daarbij aanmerking op gemaakt, dat ds.Trimp de leer over het verbond met alle gedoopte mensen nooit weerlegde. Dr.Trimp antwoordde daarop, dat hij de kansel toch niet kon gebruiken om zijn inzichten te spuien omtrent allerlei kwesties. Overigens vertelde hij, dat hij wèl in de pen was geklommen om zijn broer, de heer P.Trimp te Amstelveen, te helpen tegen ds.B.J.F.Schoep c.s., die een beroep op art.27 t/m 29 NGB niet meer als bindend bewijs accepteerden. (N.B. de heer P.Trimp is later, met zijn moeder, Christelijk Gereformeerd geworden.)

Zo bleek hieruit reeds hoe men in Voorburg de aloude tolerantiepolitiek hanteerde, die al ontwikkeld was in de tijd van de strijd tussen Drentse en Gelderse Richting. Dat*men later betitelde als: "uw leer over Gods bondshandel" werd beschouwd als één van de theologische opvattingen, die binnen het raam van de Gereformeerde Confessie toelaatbaar waren. Het kerkeradsbeleid was nu dus, dat wij vrijgelaten werden onze mening daarover te hebben, evengoed als prof.C.Veenhof en anderen de hunne mochten hebben.

Nadat dr.Trimp in maart 1967 als predikant naar de gemeente van Groningen-Noord was vertrokken, kwam hij in de moeilijkheden daar rond de schorsing van ds.A.van der Ziel en de Open Brief, tot zijn voorstel van een "nieuw beding". Daarin formuleerde hij:

"Er is onder ons verschil van opinie over de vraag hoe wij de synodaal-gebonden kerken zullen kwalificeren. Maar zolang iemand de ware kerk weet te vinden, zal hij geen last mogen ondervinden." (Dr.J.Douma, "Herinnering en Verwachting", blz.47).

Dr.Trimp had mij al eerder geschreven, dat ook hij het niet met prof.C.Veenhof eens was. Maar de leer over de kerk en het verbond waar wij mee kwamen, beschouwde hij evenzeer als "een gladde formule", waarin geen rekening werd gehouden met de gebrokenheid van deze bedeling.

Binnen de kerk van Voorburg was het daarom beleid om verdraagzaamheid te betrachten en te bevorderen ten aanzien van allerlei "meningen" in de kerk. Daarom mocht de prediking dus niet gebruikt worden om te waarschuwen tegen de leringen over kerk en verbond van prof.C.Veenhof en anderen. De totstandkoming van "het accoord van Kampen" was dus helemaal in hun geest.

De grens werd dan gevormd door de binding aan de Drie Formulieren van Enigheid. Ds.B.J.F.Schoep, die het gezag van de belijdenis aantastte, was daarom een voorbeeld van wat niet geaccepteerd mocht worden

Maar nogmaals: het kerkenraadsbeleid in Voorburg was, om de eenheid van de gemeente te bewaren door verdraagzaamheid te betrachten jegens allerlei theologische meningen, die volgens hen bleven binnen het raam van de kerkelijke belijdenisgeschriften.

Toen wij in april 1967 de blauwe brief bezorgden bij alle adressen van de Voorburgse gemeenteleden, werd dit opgevat als verstoring van de tolerantiepolitiek en een aanslag op de vrede in de gemeente. Zoals eerder uiteengezet, ging de tolerantiepolitiek sedert de strijd tussen de Drentse en Gelderse Richting gepaard met de opkomst van een sterke kerkelijke "leiding". Dat resulteerde niet alleen in het verschijnen van "grote leidersfiguren", zoals dr.A.Kuyper en prof.K.Schilder, maar vooral in het ontstaan van een gereformeerd establishment, een gevestigde orde, die trachtte overal de dingen in de hand te houden. Dit was ook een herleving van de oude domino- en consistoriocratie.

Daarmee nu kwamen wij in botsing.

In mei 1967 werd ons een huisbezoek opgedrongen van de ouderlingen G.de Jonge en A.van't Wout. Zij wilden namens de kerkenraad met ons komen spreken over de verspreiding van de blauwe brief.

Aanvankelijk was ik blij omdat ik dacht, dat zij het wilden hebben over de zaak van de valse leer over verbond en kerk, die in de blauwe brief bestreden werd. Maar volgens de ouderlingen had de kerkenraad zich dáármee nog niet speciaal bezig gehouden. Zij hadden opdracht om nader te onderzoeken wat onze bedoelingen waren met het "verspreiden" van de blauwe brief in de gemeente van Voorburg.

Het bleek dat men zich op het standpunt stelde, dat het in de blauwe brief ging over zaken, die "de leertucht van de kerk" betroffen. Dergelijke zaken behoorden volgens hen tot de competentie van "de geestelijke politie" (art.30 NGB), d.w.z. van de bijzondere ambtsdragers die de kerkenraad vormen. Daarom had ik mij dus eerst alleen tot de kerkenraad moeten wenden.

Tijdens een tweede huisbezoek, op 1 december 1967, maakte ouderling G.de Jonge mij met stemverheffing "door de Heilige Geest, IN DE NAAM DES HEEREN" uit voor een "bemoeial" volgens 1 Petr.4:15. Gedreigd werd, dat ik, zonder bekering, als een boosdoener en misdadiger zou moeten lijden!

In twee brieven, van 5-9-1967 en 8-12-1967, heb ik de kerkenraad van Voorburg hierop geantwoord. (Deze brieven zijn niet alleen gepubliceerd in "De Wachter" maar ook opgenomen in hoofdstuk 4 van "Getuigenis" - blz.28 t/m 43.) Een citaat uit de eerste brief:

"De Schrift leert dat het tot het ambt aller gelovigen behoort om de geesten te beproeven of zij uit God zijn.

Voorts behoort het tot aller ambt om elkander te vermanen en terecht te wijzen als daartoe aanleiding bestaat; Hebr.10:24, 1 Thess.5:11, Hebr.3:12-14, Gal.6:1, Rom.15:14, Col.3:16, 2 Thess.3:14 en 15, Matth.18:15 e.v., 1 Cor.5, 2 Cor.2:5-11, etc.

Wie zijn broeder of zuster ziet zondigen en hem of haar niet waarschuwt, handelt liefdeloos en kent God niet.

Wie de zonde in de kerk niet bestraft staat mede schuldig; vgl.Ezech.2:18-21 en 33:1-6 e.v."

Ook werd reeds gewezen op 1 Tim.5:20, waar de apostel Paulus zegt, dat wie openbare zonde bedrijven ook openlijk bestraft moet worden, opdat ook de overigen ontzag hebben. Net als bij Matth.18:15-17 ligt hier heel het oudtestamentisch getuigenrecht achter.

Lev.19:17 noemt het zelfs "haat" als we dat niet doen:

"Gij zult uw broeder in uw hart niet haten; openlijk zult gij uw volksgenoot terechtwijzen en niet terwille van hem zonde op u laden."

Het kwaad moet uit Israël worden weggedaan en daar zijn we allemaal hoofd voor hoofd verantwoordelijk voor.

Precies andersom dan de kerkenraad stelde, behoort het dus juist tot "de geestelijke politie" om toe te zien, dat ieder verantwoordelijk christen in de kerk ook wat dit betreft zijn of haar ambt volbrengt. Wie daarin nalatig is, moet vermaand worden. Daarentegen, wie hun ambt doen in getrouw getuigenis tegen openbare valse leer in de kerk, moeten gehoor ontvangen. En dan moet er recht gedaan

worden.

Dát is de schriftuurlijke "orde" in de stad of "polis" des Heren.

De kerkenraad van Voorburg kon daarom over de "verspreiding" van de blauwe brief nooit oordelen zonder eerst de inhoud van die brief te beoordelen. Indien prof.C.Veenhof de leer die wij bestreden, niet leerde, of wanneer die leer in overeenstemming was met Gods Woord, waren wij valse getuigen en verdienden wij kerkelijk veroordeeld te worden.

De publieke, door prof.C.Veenhof en anderen in de kerken uitgedragen leer over verbond en kerk, was echter - zoals bewezen in de blauwe brief - een "giftige dwaling", waartegen heel het lichaam in al zijn geledingen de strijd moest aanbinden (zie o.m.Judas vs.3). Daarom schreef ik in de laatste brief:

"Ik verklaar u derhalve, dat u mij een en andermaal ten onrechte hebt vermaand en dat uwerzijds de Naam des HEEREN ijdel werd gebruikt. Ik verklaar tevens, dat ik in de door u ten onrechte gewraakte weg zal voortgaan, aangezien men Gode meer gehoorzaam moet zijn dan de mensen."

Door de tolerantiepolitiek gedrongen en geleid verzaakte de kerkenraad van Voorburg dus zijn taak als "geestelijke politie" naar art.30 NGB: om "te maken, dat de ware leer haar loop hebbe, en dat ook de overtreders daartegen, op geestelijke wijze gestraft en in de toom gehouden worden". Overeenkomstig Ef.4 had hij alle gemeentelieden moeten opvoeden en toerusten tot mondige christenen, die in volwassenheid hun profetisch ambt tegen de valse leer van prof. C.Veenhof en anderen volbrachten. Echter, in plaats van aldus het dienstvolk des Heren op tijd hun voedsel te geven, waren zij begonnen hun medeslaven te slaan (Matth.24:45-51).

In 1944/45 werd in Voorburg ouderling H.J.Kouwenhoven geschorst, wegens zijn "lectuurverspreidings-actie" om de leerbeslissingen van 1942 te bestrijden (ds.H.van Tongeren, "Bewaard Bevel", 4e druk, blz.183). Het is toch wel treffend, dat nog geen vijftientig jaar later wij in Voorburg opnieuw veroordeeld werden wegens een dergelijke "lectuurverspreidings-actie". Zelfs was daarbij ouderling A.van 't Wout een schoonzoon van wijlen br.H.J.Kouwenhoven! Hier is toch geen enkele verontschuldiging voor te vinden?!

15.11.69 Reactie in Hilversum: binding aan "de kerkelijke weg" voor "bezwaarden", ofwel: de maat der vaders volgemaakt

In Hilversum verzond J.C.van den Akker de blauwe brief ook aan zijn kerkenraad en 76 adressen van gemeentelieden. De bijlagen 5 en 6 handelden geheel over zijn strijd in de kerk van Hilversum tegen "de toenemende confessionele ontrouw en vele tastbare gevolgen daarvan" in de jaren 1964 t/m 1966. Reeds vanaf 1960 had hij deze strijd in Hilversum gestreden, maar sedert 1964 betrok hij daarin meer dan tevoren de bestrijding van de leer van prof.C.Veenhof over het verbond met alle gedoopte mensen als de oorzaak van het kwaad. De bijlagen 5 en 6 droegen als titel: "Om het Evangelie van Geloof en Beking I en II". In "De Wachter" van juni 1970 publiceerde hij deel III, dat handelde over het vervolg na de verzending in Hilversum van de blauwe brief en eindigde met zijn afhouding van het heilig avondmaal in februari 1968. Korthedshalve worden deze geschriften hierna aangeduid met: E. I, II en III. Heel nauwkeurig heeft hij daarin beschreven hoe de kerkstrijd in Hilversum verliep. Lezing daarvan verplaatst ons terug naar die dagen alsof we er zelf bij zijn. Thans gaat het ons alleen om de hoofdzaken.

J.C.van den Akker overstelpte zijn kerkenraad in Hilversum met brieven en Wachternummers, waarin hij de ontrouw aan de christelijke belijdenis over de kerk (o.m.art.27 t/m 29 NGB) in Hilversum en in de kerken aantoonde en die bestreed met de Schriften. Dit werd vervolgens versterkt met de strijd tegen de publieke verbondsleer

van prof. C. Veenhof en anderen. Voor en na vermaande hij zijn kerkenraad te Hilversum daartegen zijn plicht te doen. Maar het meeste werd voor kennisgeving aangenomen, ontontvankelijk verklaard of in het archief gedeponneerd of iets dergelijks.

Op de gemeentevergadering van 28-2-1966 leidde dit tot een openbaar conflict tussen J. C. van den Akker en de kerkenraad van Hilversum (E.I, blz. 15a-18a). Ds. H. D. van Herksen verweet Van den Akker voor het forum van de gemeente, dat hij met onbewezen beschuldigingen kwam en dat hij de kerkelijke weg niet ging.

"U schrijft en verstuurt wel kranten, maar U moet naar de kerkeraden van de curatoren, etc. U moet een bezwaarschrift schrijven."

Het verslag gaat dan verder:

Br. v. d. Akker: De officiële bewijzen heb ik op Uw kerkeradstafel gelegd. Geen onbewezen, maar bewezen beschuldigingen.

Ds. Van Herksen: Neen, er ligt geen bezwaarschrift van U op de kerkeradstafel.

Br. v. d. Akker: Indien U zegt dat de officiële bewijzen niet op Uw tafel liggen, dan liegt U.

Ds. Van Herksen: herhaalt dat er geen bewijzen op tafel liggen.

Br. v. d. Akker: Indien U blijft zeggen dat de bewijzen niet op Uw tafel liggen, dan verklaar ik dat U een leugenaar bent.

Ds. Van Herksen: Ik wil wel zeggen dat ik Uw..... hartgrondig verwerp. U gaat de kerkelijke weg niet."

In een briefje van 3 april 1966 verzocht Van den Akker aan de kerkenraad van Hilversum (E.I, blz. 20a):

"Wilt U de eisen, waaraan een bezwaarschrift volgens U moet voldoen, duidelijk en volledig op papier zetten en mij dat papier toezenden?"

De kerkenraad van Hilversum schreef hem daarop in een brief van 18 mei 1966 het volgende (E.I, blz. 25a):

"In antwoord op Uw vraag deelt de kerkeraad U mede, dat naar zijn oordeel een bezwaarschrift heeft te voldoen aan de volgende eisen:

1. voorstelling van het besluit, zaak of leer, waartegen bezwaar wordt ingebracht, in eigen woorden;
2. mededeling van het besluit, zaak of leer in officiële citaten enz.;
3. opgave van gronden uit de Schrift, belijdenis en D.K.O., waarop bezwaren tegen besluit, zaak of leer rusten;
4. verzoek om op genoemde gronden het bezwaard besluit ongegrond, of de zaak of leer af te wijzen.

U kunt een en ander vinden bv. in de Verklaring van de Kerkenordering van ds. Joh. Jansen 1923 (eerste druk).

De kerkeraad beveelt U ook graag aan het schriftuurlijk onderwijs in het rapport van Dr. C. Trimp uitgebracht ter Synode van Bunschoten-Spakenburg over de zgn. techniek van het bezwaard zijn. Het bedoelde rapport vindt U in de voormelde Acta pag. 191 e.v.

Ten overvloede wijst de kerkeraad U er nogmaals op, dat bezwaarschriften niet alleen te voldoen hebben aan genoemde regels en aan de schriftuurlijke techniek, maar dat zij ook op de juiste plaats ingediend dienen te worden."

Van den Akker was erg blij met deze brief. Hij lijstte hem zelfs in en hing hem op boven zijn werktafel. Want nu kon hij met de eigen woorden van de kerkenraad "bewijzen, dat al zijn polemieken voldeden aan deze eisen voor bezwaarschriften".

In zijn brief van 27 mei 1966 schreef hij aan zijn kerkenraad o.m.:

"Voor en na Uw antwoord was en ben ik van mening dat noch de Schrift, noch de Drie Formulieren, noch de K.O. een plicht leren tot het schrijven van een "bezwaarschrift", zoals velen er heden onder verstaan.

De Schrift leert dat de ouderlingen moeten waken tegen valse leer, ervoor moeten zorgen dat de gemeente geen valse maar ware leer hoort. En de Schriften leren dat alle gelovigen de leer van elke leraar in de Kerk moeten toetsen aan de Schriften en de dwaalleraars moeten verwerpen en niet moeten volgen. Voorts leert de Schrift dat de gelovigen ook de ambtsdragers mogen en moeten vermanen indien zij de wacht niet houden over de kudde. Indien de wachters waken en niet slapen, behoeft niemand een bezwaarschrift in te dienen tegen valse leer. Ik lees in de K.O. nergens dat een gemeentelid een bezwaarschrift moet indienen als hij valse leer hoort. Het woord bezwaarschrift komt, naar ik meen, zelfs niet voor in de D.K.O. Dat zegt niet alles, maar ook de gedachte, de zaak, ligt er niet in beschreven als het gaat over valse leer.

Men komt heden welhaast systematisch aandragen met art.31. Maar dat gaat over mensen, die verongelijkt zijn door de uitspraak van een mindere vergadering. In de werken van prof. Veenhof gaat het over de HEERE Zelf, Die verongelijkt is door de giftige dwaling van deze hoogleraar in dienst van alle Kerken. Het gaat over de publieke geschriften van prof. C.Veenhof, die hij zelf ondertekend heeft.

Inzake publieke dwaalleer zijn méér van toepassing de artikelen 16, 17, 18, 23, 28, 41, 43, 44, 53, 54, 55, 71 tot 81. Als gemeenteleden valse leer horen of lezen uit de mond van predikanten of hoogleraren, dan dienen zij daartegen openlijk te polemiseren. Intussen en reeds direct, daarvóór reeds, dienen de geroepen ambtsdragers degene die valse leer leert openlijk te bestraffen naar de Schriften.

Publieke zonden publiek bestraffen, dat leert de Schrift, de Drie Formulieren, de K.O. en de bevestigingsformulieren overal. Hoe vaak heb ik U dat reeds gezegd en geschreven.

Trouwe ambtsdragers maken polemieken van gemeenteleden overbodig als zij hun ambt DOEN.

Trouwe predikanten waarschuwen uit eigen roeping naar art.55 K.O. de gemeente vanaf de kansel tegen de dwaalleraars IN de Kerk.

Buiten de Kerk zijn de ongelovigen en degenen die zich niet van hen onderscheiden, door zich niet bij de Kerk te voegen. Buiten de Kerk zijn legio dwaalleraars.

Maar art.55 gaat juist tegen de ketters die een geváár zijn voor de Kerk. Dat zijn de ketters IN de Kerk.

Trouwe ambtsdragers wachten niet tot er bezwaarschriften kómen; zij voorkómen "bezwaarschriften".

Trouwe ambtsdragers zeggen niet: Als U valse leer hoort, dan moet U....; zij zeggen: lever ons dan de bewijzen; als het waar is zullen wij doen wat we beloofd hebben, hoe is het mogelijk dat U dat wel leest en wij niet; als het niet waar is spreekt U vals getuigenis.

Maar U legt de bewijzen terzijde en zegt tóch: zonde tegen het negende gebod..." (E.II,blz.15/16).

Ook na ontvangst van de blauwe brief ging de kerkenraad van Hilversum echter hardnekkig voort met te beweren, dat er niets bewezen was en dat Van den Akker geen bezwaarschriften had geleverd. Nadat ds.H.D.van Herksen naar Heemse was vertrokken en ds.C.Bijl als predikant in Hilversum was bevestigd, werd J.C.van den Akker met een brief van 23 februari 1968 onder de tucht geplaatst; hij werd van het heilig avondmaal afgehouden. Het ergste was volgens de kerkenraad zijn beschuldiging van liegen, ontrouw en huichelarij. (E.III,blz.31-33).

In dit conflict tussen J.C.van den Akker en de kerkenraad van Hilversum was er aan beide zijden onduidelijkheid. Bij Van den Akker is er zijn spreken over "polemieken", met name in

"De Wachter"; over "de bewijzen", die hij op de tafel van de kerkenraad had gelegd; terwijl men dat volgens hem tevens had aan te merken als zijn wettige "bezwaarschriften".

Wij waren wat dit betreft "erfelijk belast".

Daar was de polemiek in "De Reformatie" uit de dertiger jaren van met name prof.dr.K.Schilder. Hij polemiseerde daarin tegen de leer van de pluriformiteit van de kerk en tegen andere leerconstructies. Dit was ons voorgesteld als een belangrijke kerkstrijd, die tot de Vrijmaking had geleid. Dergelijke "polemiek" gold dus als het grote voorbeeld. Prof.dr.K.Schilder was daarmee de voorganger, die wij hadden na te volgen (Hebr.13:7). De bezwaarschriften, die hij en anderen tijdens de Vrijmakingsstrijd indienden, leverden de bewijzen, dat de Synodalen in strijd waren met Schrift, Confessie en Kerkenordening. Dus nu het opnieuw mis ging in de kerk moest het weer net zo.

Echter, aangezien wij het voorbeeld van onze voorgangers opvatten in overeenstemming met wat Gods Woord dienaangaande leert, was er toch een groot verschil. Want prof.Schilder wilde met zijn "polemiek" zijn tegenstanders niet bestraffen en bestrijden als openbare valse leraars, over wie de kerkelijke tucht moest gaan. En de meeste "bezwaarschriften" tijdens de Vrijmakingsstrijd waren beroeps- of appèlschriften, die aan het oordeel van de meerdere vergaderingen werden onderworpen. Door de vermenging van appèl- en ratificatierecht geschiedde de levering van het bewijs, dat er strijdigheid was met Schrift en KO, in het kader van het beroepsrecht voor bezwaarden in plaats van in verband met het ratificatierecht. Het oordeel daarover was dan dus aan de kerkelijke vergadering, die daarover met meerderheid van stemmen besluiten moest nemen

Van den Akker evenwel verstond onder zijn polemiek: de strijd tegen ontrouw en valse leer in de kerk zoals de ganse Schrift die gebiedt en die bij verharding van de zondaren tot oefening van de kerkelijke tucht moet leiden.

Dit bewijst bijvoorbeeld zijn herhaalde beroep op een preek van ds.H.D.van Herksen, die door hem tevens werd aangehaald in het voorwoord van "Om het Evangelie van Geloof en Beking" delen I en II met deze woorden:

"Een hoogtepunt was de schriftuurlijke preek van ds.

H.D.van Herksen over het zesde gebod van de Wet des HEEREN op 3 oktober 1965, waarin de predikant met klem het recht verdedigde van een liefdevolle polemiek met scherpe schriftuurlijke argumenten tegen degenen, die de Kerk willen ontwapenen en ontmantelen, en zo weerloos maken tegen de aanslag op het leven der Kerk en op het leven van onze naaste in de Kerk. Ook dit predikte hij uit de Schriften: Niet eigen eer zoeken, wel de waarheid liefhebben. Aanzien des persoons verduistert de Waarheid Gods en is de ondergang van de Kerk. Niet vragen wie het zegt, maar wát er gezegd wordt.

Nooit en te nimmer mogen we de strijd der Kerk tegen de dwaling afwijzen." (E.I en II,blz.1).

Zoals we boven lazen, achtte Van den Akker het appèlrecht van art.31 KO niet op ons van toepassing. Er waren geen mensen verongelijkt maar de HEERE! Het waren veeleer andere KO-artikelen die nageleefd moesten worden: art.16, 17, 18, 23, 28, 41, 43, 44, 53, 54, 55, 71 t/m 81. Maar als het dan toch ging over art.31: hij had de daarin bedoelde bewijzen, dat handelingen en besluiten in strijd waren met Gods Woord en/of de KO, vele malen geleverd in zijn brieven en polemieken. En die voldeden ruimschoots aan de eisen die de kerkenraad van Hilversum stelde aan bezwaarschriften.

Het was voor Van den Akker onbegrijpelijk en onverteerbaar, dat men ijskoud beweerde, dat hij geen bewijzen - of zo men wilde: geen "bezwaarschriften" - had geleverd tegende openbare ontrouw en valse leringen in de kerken.

Het was niet alleen, dat men totaal niet op de zaken inging en alle bewijzen doodzweeg. Maar dat de kerkenraad glashard voor het forum van heel de gemeente beweerde, dat br. Van den Akker geen bewijzen en "bezwaarschriften" op zijn tafel had gelegd, kon hij naar waarheid niet anders noemen dan leugens, ontrouw en huichelarij.

We doorzagen destijds echter nog niet helder de historische kerkrechtelijke fout van velen, die het ratificatierecht vermengden met het appèlrecht.

De kerkenraad van Hilversum bedoelde met de eis van een bezwaarschrift, dat Van den Akker zich onderdanig moest onderwerpen aan het oordeel van de kerkenraad. Als enkel en gewoon kerklid kon hij niet uitmaken of bepaalde leringen onschriftuurlijk waren en niet in de kerk mochten worden geleerd.

Daarom moest hij dat in een bezwaarschrift aan de kerkenraad ter beoordeling voorleggen. En indien Van den Akker het niet eens was met wat de kerkenraad als bevoegde rechterlijke instantie uitsprak, had hij het recht om daartegen in de kerkelijke weg in beroep te gaan. De kerkenraad beriep zich dus op Hebr.13:17:

"Gehoorzaamt uw voorgangers en onderwerpt u aan hen, want zij zijn het, die waken over uw zielen, daar zij rekenschap zullen moeten afleggen. Laten zij het met vreugde kunnen doen en niet al zuchtende, want dat zou u geen nut doen."

Maar Van den Akker nam met "De Wachter" revolutionair dit "waken" van hen over! In de afhoudingsbrief van 23 februari 1968 schreef de kerkenraad van Hilversum hem daarom:

"Bovendien neemt u in uw "Wachters" niet de houding aan van een bezwaarde, maar van een rechter, die het oordeel aanzegt aan zijn tegenstanders. U had u over deze zaak op de classis kunnen beroepen, naar art.31, omdat u zich verongelijkt achtte. U had (dat lag zelfs voor de hand) de kerkenraad om nader advies kunnen vragen om alsnog tot indiening van een wettig bezwaarschrift te komen. Het ergste is niet, dat u geen van beiden deed, maar dat u de kerkenraad blijft beschuldigen met uw "Gij liegt". (E.III, blz.32).

Een particulier kerklid, dat bewezen openbare kerkzonden bestrafte met het gezag van Schrift en confessie, trad dus volgens de kerkenraad van Hilversum op als een eigenmachtig rechter, die het oordeel aanzegt aan zijn tegenstanders. Want - zoals later ook de Generale Synode van Hoogeveen-1970 oordeelde -: bestraffing is alleen recht en roeping van "de bevoegde instanties".

We moeten ook niet vergeten, dat de kerkenraad in zijn brief van 18 mei 1966 na de opsomming van de vier eisen, waaraan een bezwaarschrift moest voldoen, ook nog verwees naar het rapport van dr.C.Trimp, uitgebracht ter Synode van Bunschoten-Spakenburg, over de zogenaamde "Techniek van het bezwaard-zijn". Daarin stond immers hoe de bezwaarde zich tijdens zijn bezwaarnis had te gedragen in het huis Gods naar o.m. Gal.5, 2 Tim.2:24 vv, 1 Cor.10:23-24 en Rom.14:19-20 (zie 15.7.13). Een "bezwaarde" mocht volstrekt geen "stennis maken" of "radauw schoppen". Bescheiden en ootmoedig had hij het oordeel van de bevoegde instanties af te wachten. Want hij moest ervoor zorgdragen dat de vrede en aangename rust in Jeruzalem niet verstoord werden.

Volgens de kerkenraad van Hilversum was dé fout van Van den Akker, dat hij dacht zelf te kunnen uitmaken wat ware en valse leer en wat ontrouw en zonde was in de kerk, en dat hij vervolgens ook optrad als publiek bestraffer daarvan. Zo deed hij dingen, die alleen aan het bijzonder ambt, fungerend in de raad der kerk, waren voorbehouden. Daarom wees men hem steeds weer terug en accepteerde men pertinent niet zijn geschriften en zijn optreden. Naar eigen besef trachtte men met engelengeduld broeder J.C.van den Akker op zijn eigen plaats te zetten.

Maar voor Van den Akker steeg de spanning ten top omdat de valse

leer en ontrouw ondertussen vrij baan hadden. Wát hij ook deed - niets kon de kerkenraad tot ingrijpen bewegen. Het huis stond in brand, maar de brandweer hield zich enkel bezig met competitiekwesties.

Onze conclusies hieruit zijn de volgende,

A. Wat J.C.van den Akker betreft.

Ten onrechte stelde Van den Akker, dat al zijn brieven en stukken ook "bezwaarschriften" waren, die voldeden aan de vier eisen, die de kerkenraad van Hilversum daaraan verbond.

Inplaats van de brief van de kerkenraad van 18 mei 1966 op ludieke wijze in te lijsten, had hij zich moeten bezinnen op de betekenis van art.31 KO en het verschil tussen appèlrecht en ratificatierecht. Zo had hij de fout kunnen ontdekken in de historisch gegroeide vrijgemaakte hantering van dat artikel. Dan had hij ook het verschil kunnen zien tussen de "polemie" van K.Schilder c.s. en zijn eigen polemische praktijk.

Wanneer hij zodoende had ingezien, dat hij geen bezwaarde maar een getuige was, zou hij ook zijn schriftuurlijke plaats hebben verstaan in Gods herstel door Christus van het koningschap voor Israël, ofwel de "reformatie" van de kerk.

Alle spanning zou dan van hem zijn afgevallen omdat hij dan had begrepen, hoe niet hijzelf de kerk behoefde te reformeren, maar dat dit Góds zaak is. Het is de HEERE, die door het Lam-staande-als-geslacht zijn verbondshandel volvoert in eeuwige trouw.

B. Wat de kerkenraad van Hilversum betreft.

De kerkenraad van Hilversum had een ambtsopvatting, die bestond in heerschappijvoering in plaats van dienen. In plaats van alle kerkleden toe te rusten en op te voeden tot de volwassenheid en als voorbeelden der kudde de leiding te nemen in de kerkelijke bestrijding en bestraffing van de ontrouw en de valse leraren, spanden zij zich in om de gewone kerkleden onmondig te houden.

Zo loochenden zij hoogmoedig zondag 12 van de Heidelbergse Catechismus, waar beleden wordt, dat de naam "christen" gegrond is op het deelachtig zijn van de zalving van "Christus" tot het ambt van profeet, priester en koning.

Dat is ook het ambt, dat in art.28 NGB wordt beleden als "het ambt aller gelovigen", hetwelk het recht en de roeping geeft om zich af te scheiden van de valse en te voegen bij de ware kerk in zelfstandige beoordeling naar het Woord van God.

De hoogmoedige ambtsoverschatting van de kerkenraadsleden te Hilversum was aldus een direkte aanslag op het kerkvergaderingswerk van de Here; opstand tegen de HEERE en zijn Gezalfde naar Psalm 2.

Wat Hebr.13:17 betreft moge ik op mijn beurt verwijzen naar het boekje van prof.dr.S.Greijdanus: "Schriftbeginselen van Kerkrecht". In het voetspoor van Calvijn legde hij daarin uit naar de Schriften dat het enige gezag in de christelijke kerk is het gezag van Gods Woord.

Onderwerping aan de bijzondere ambtsdragers mag daarom nooit iets anders zijn dan onderwerping aan het Woord. Naar Joh.15:6 is wie niet in Christus blijft, wie niet blijft dus in het Woord, buitengeworpen gelijk de rank:

"Dan verliest die gemeente ineens haar levenskracht, die ambtsdrager plotseling zijne waardigheid en gezag, die kerkelijke vergadering hare bevoegdheid." (a.w.,blz.9).

Dit bedenke men dus wel bij teksten als Hebr.13:17.

De Here vraagt daarin alleen gehoorzaamheid aan de getrouwe ambtsdragers, die komen met het gezag van zijn Woord. Want het gezag zit niet in het ambt maar in het Woord!

Prof.dr.S.Greijdanus werd om zijn handelen naar dit Woord door de Synode veroordeeld als een overtreder van het vijfde en het negende gebod van de wet des HEEREN.

De kerkenraad van Hilversum schreef J.C.van den Akker in zijn afhoudingsbrief van 23-2-1968:

"U zondigt tegen het negende gebod met uw valse getuigenis.

U zondigt tegen het vijfde gebod door uw optreden jegens de raad (Hebr.13:17)." (E.III,blz.33).

Zo maakte men in Hilversum de maat van hun vaders vol naar het woord van Christus tot de schriftgeleerden en Farizeeën in Matth.23:32-35.

15.11.70 Oordeel Generale Synode van Amersfoort-West: publieke laster van een eerbaar theoloog, ofwel: zonde tegen het negende gebod

Voorzover mij bekend heeft geen enkele kerk in Nederland geantwoord op de inhoud van de blauwe brief. In Voorburg bleek mij, dat men afwachtte wat de Generale Synode van Amersfoort-West daarover zou zeggen en besluiten. Op zichzelf toont dit wel aan hoe kerkelijk-hiërarchisch men dacht en leefde. Hoewel het ging om het hart van de gereformeerde leer, en ieder stond voor de eigen roeping en verantwoordelijkheid om te handelen naar zijn christenambt, liet men de beslissing over aan de generale synode.

Zoals in 15.8.16 beschreven, besloot de Generale Synode van Amersfoort-West-1967, middels een instructie van de Particuliere Synode van Drenthe, om ds.B.J.F.Schoep niet als synodelid te aanvaarden. En wel, omdat zij oordeelde, dat er een onaanvaardbare tegenstrijdigheid bestond tussen zijn instemming met de belijdenis-geschriften en de inhoud van de door hem ondertekende Open Brief aan ds.A.van der Ziel en de Tehuis-gemeente in Groningen. Dit was het begin van de scheuring tussen kerken binnen en buiten verband. De HEERE leidde het zó, dat terzelfder tijd, niet alleen deze synode, maar alle kerken en kerkleden, middels de blauwe brief gesteld werden voor de belijdenis van Gods bondshandel in de geschiedenis van heel de christelijke kerk en in het bijzonder in de Vrijmaking.

Daarmee stond men voor de keus tussen scheurmaking en reformatie, hypostolè en geloof.

Maar het ging weer naar Mozes' woord tot Israël in Deut.29:4, dat zo vaak in de verbondsgeschiedenis vervuld werd (zie slechts Jes.6:9-10; Matth.13:14-15; Hand.28:25-27; Rom.11:7-8):

"Doch de HEERE heeft u geen hert gegeven om te verstaan of ogen om te zien, of oren om te horen, tot op de huidige dag."

De Generale Synode van Amersfoort-West-1967 sprak uit: het "publieke geschrift" van "adressanten" niet verder in behandeling te nemen.

Want zij was van oordeel,

"dat deze handelwijze, waarbij een ingrijpende aanklacht tegen het onderwijs van een der hoogleraren aan de Theologische Hogeschool te Kampen op grote schaal publiek wordt gemaakt, ernstige afkeuring verdient."

Ter synode vond ds.H.J.Nijenhuis zelfs, dat dit smaad was en hij wilde daarom uitgesproken hebben: "dat het smaadschrift onontvankelijk is" (volgens verslag in Geref.Gezinsblad van 4-9-1967).

Tevens oordeelde de synode, dat "adressanten" in de blauwe brief:

"niet concreet en duidelijk omschreven hebben, wat hun eigenlijk verzoek aan de synode is".

En verder:

"dat adressanten zich met hun klacht, maar dan op de rechte wijze, hadden kunnen wenden tot deputaten-curatoren van de Theologische Hogeschool die met het toezicht op de belijdenis van de hoogleraren en lectoren belast zijn."

(Acta G.S.Amersfoort-West-1967, art.193, "Getuigenis", blz.25 t/m 27.)

Deze synode sloot dus haar oren toe en veroordeelde ons op dezelfde gronden als men dat in Voorburg en Hilversum deed. Getuigen waren buiten de orde; zij stonden buiten de wet; alleen bezwaarden hadden rechten - dat is te zeggen: als zij zich hielden aan de regels voor "de techniek van het bezwaard-zijn"!

Een "adressant" is volgens het woordenboek van Van Dale: iemand, die zich met een adres - dat is "verzoek, rekest, petitie, betoog, verklaring van gevoelen, enz." - "tot de bevoegde macht wendt"

(b.v. "een adres aan de koning, aan de Tweede Kamer, enz.").

Welnu, "de bevoegde macht" veroordeelde ons als brutale lasteraars en wees ons af om beweerde vormfouten.

Op de zaak zelf ging zij met geen woord in.

Na al het voorgaande is deze handelwijze van de Generale Synode van Amersfoort-West-1967 niet onverklaarbaar. Toch is en blijft het voor ons aangrijpend, dat een hele kerkgemeenschap niets deed tegen een met veel overtuigingskracht in de kerken openbaar onderwezen leer met zulke ernstige gevolgen voor heel de kerk (o.m. kerkscheuring), terwijl in de blauwe brief toch zo duidelijk was bewezen, dat deze in strijd was met de Heilige Schrift en de confessie. Ja, dat zij in plaats daarvan de getuigen tegen die valse leer publiek veroordeelde als lasteraars en verstoorders van de kerkelijke orde. Dit is het wat kan gebeuren als de wonderen en grote daden van de HEERE in de bondshandel met zijn volk niet meer verteld worden.

Dan komt er een geslacht op, dat de HEERE niet meer kent.

De Schrift komt dan onder een bedekking te liggen en men wordt blind voor de weg, die de HEERE met zijn kerk gaat. Zo weet men dan niet meer "waar men vandaan komt, waar men is en waar men heengaat". In plaats van het Lam te volgen waar Het ook heengaat, volgde men de weg van de eigen tolerantiepolitiek. De leer van prof. C. Veenhof en anderen kwam overeen met die van destijds de "Gelderse Richting". Daarvan had men besloten dat die toelaatbaar was binnen het raam van de Drie Formulieren. Vandaar ook het "Accoord van Kampen". Die (wankele) kerkpolitiek mocht niet verstoord worden door een paar kwerulanten.

Zoals we reeds zagen in het geval van Voorburg en dr. C. Trimp, hangt deze tolerantiepolitiek samen met de rol van de dusgenaamde "theologische wetenschap". Sedert de zestiende eeuw was in de Gereformeerde Kerken binnen die theologische wetenschap een traditie van verdraagzaamheid gegroeid.

Hoewel er soms zeer scherp en fel werd gedisputeerd en gepolemiseerd (denk wat dit betreft aan de Voetiaanse en Coccejaanse twisten), groeide er na de Dordtse Synode van 1618-19, mede onder druk van de overheid, de traditie, dat dit soort kwesties normaliter niet mochten leiden tot kerkelijke tuchtoefening. Want het waren de zaken van de theologische wetenschap, d.w.z. de geleerde of akroatische theologie. En als zodanig waren ze verheven boven en wél te onderscheiden van de volksmatige theologie van bijbellezers en catechisanten. Daarom mochten de onenigheden en verschillen tussen de geleerde heren het gewone kerkelijke leven niet verstoren. Deze verdraagzaamheid breidde zich in de eeuw van de "Verlichting" binnen de "theologische wetenschap" uit tot het rationalistisch supra-naturalisme, en na de Franse Tijd tot de Schriftkritische en moderne "theologie".

De Afgescheidenen moesten daar niets van hebben.

Maar het "confessionalisme" van Helenius de Cock ontwikkelde toch weer opnieuw een theologische verdraagzaamheid inzake het verschil tussen Drentse en Gelderse Richting: de aanhangers daarvan werden niet met de Schriften weerlegd, onderwezen en bestraft en bij verharding gecensureerd.

Die ontwikkeling zette zich voort met betrekking tot de dogmatische en kerkrechtelijke opvattingen van dr. A. Kuyper en de Dolerenden. Heel belangrijk is wat dit betreft geweest de tegenstem van prof. Lucas Lindeboom uit Kampen. Want tegenover de wetenschapsidee van

Kuyper en Bavinck onderwees hij duidelijk met de Schriften, dat de naam "theoloog" - indien gebruikt - alleen toekomt aan alle gelovige kerkleden en niet aan geleerden binnen en buiten de kerk, die niet verblijven bij de gezonde leer die naar de godzaligheid is (1 Tim.6:3-4).

Toch liet hij zich lijmen door de pacificatie van 1905.

En K.Schilder c.s. stonden in de lijn van Helenius de Cock, Bavinck en Kuyper. Prof.dr.K.Schilder achtte de Vrijmaking zelfs gerechtvaardigd wegens de schending door de Synode van de tolerantiepolitiek. B.Holwerda raadde zijn studenten aan om toch vooral ook een Schriftekritische Commentaar te kopen, want "daaruit leerde men de vragen kennen". Zelf verdiepte hij zich - o.m. blijkens zijn dictaten Deuteronomium - uitvoerig in de verzinsels van deze "collega's" in de "theologische wetenschap".

Zogezien wordt het dan begrijpelijk, dat een afwijkende leer over verbond en kerk als die van prof.C.Veenhof c.s., werd gehonoreerd als theologische wetenschap behorende tot de "libertas prophetandi". Logisch dat "leken", die daartegen dan waarschuwen en tot tucht-handhaving oproepen, aan de schandpaal worden gezet als smaders en lasteraars van een aanzienlijk en geëerd "theoloog".

Met een door zulke "theologen" geleide kerkgemeenschap gaat het dan naar het spreekwoord: de honden blaffen, maar de karavaan trekt verder.

Maar dat eindigt in het dal vol dorre doodsbeenderen van Ezech.37.

"Want er staat geschreven:

Verderven zal Ik de wijsheid der wijzen,
en het verstand der verstandigen zal Ik verdoen." 1 Kor.1:19.

15.11.71 Oordeel Generale Synode van Hoogeveen: bestraffing is tuchttoefening die alleen aan de bevoegde instantie als recht en roeping is toegekend, ofwel: zonde tegen het vijfde gebod

Begin april 1969 richtten J.C.van den Akker en ik ons met een brief tot de vanaf 15-4-1969 bijeenkomende Generale Synode van Hoogeveen. Daarbij zonden wij wederom de blauwe brief toe, met:

- A. een weerlegging van de handelwijze en uitspraken van de Generale Synode van Amersfoort-West inzake de blauwe brief;
- B. 8 expliciete verzoeken om veroordeling van die uitspraken c.a.;
- C. een oproep om de valse leer over verbond en kerk ook te bestrijden in alle andere zaken op haar agendum, die daarmee te maken hadden, tot welke in ieder geval behoorden alle moeilijkheden die hun oorsprong vonden in en rond de zogenaamde "Open Brief".

De synode van Hoogeveen deelde deze brief in onder de "bezwaarschriften" (naar art.31 K.O.) en liet de behandeling daarvan voorbereiden door een daartoe benoemde commissie. Zowel onze brief als het antwoord van de synode van Hoogeveen d.d.9 okt.1969 zijn opgenomen in hoofdstuk VIII van "Getuigenis" (blz.98 t/m 109; vgl.ook Acta Hoogeveen, art.167-168).

Ook deze Synode ging met geen woord in op de zaak van de valse leer over verbond en kerk. Al evenmin werd ingegaan op onze weerlegging met 1 Tim.5:20 en veel ander Schriftbewijs van de veroordeling door Amersfoort-West wegens het publieke karakter van de blauwe brief. Inplaats daarvan pikte Hoogeveen er een andere kwestie uit om ons te veroordelen. Daaruit sprak de absolute onwil om te luisteren naar het Woord des HEEREN en de lust om met rechterlijke macht (art.31 K.O.) ons te veroordelen.

Niet de openbaarheid maar het karakter van bestraffing werd nu aangevoerd als onze zonde. Dat openbare valse leer ook openbaar moet worden bestreden en bestraft op grond van 1 Tim.5:20 kon men klaarblijkelijk niet loochenen. Maar in plaats daarvan heette het nu, dat het volgens 1 Tim.5:20 alleen de ouderlingen waren die mochten bestraffen.

Derhalve werd allereerst "vastgesteld", dat de blauwe brief niet maar was op te vatten als "een soort polemiseren, zoals dit in kerkelijke bladen geschiedt, doch als het oefenen van tucht". Welnu zulke bestraffing als oefenen tucht was volgens deze synode: "aan de bevoegde instantie als recht en roeping toegekend". Dus werden wij nu veroordeeld als revolutionairen, die de over ons gestelde "kerkelijke machten" niet eerden (5e gebod). Onder 15.11.42 (punt 2) is dit reeds kort weerlegd.

N.B. In Matth.18:15 beveelt Christus elk kerklid:
"Indien uw broeder zondigt, ga heen, bestraf hem onder vier ogen."

Het antwoord van de Generale Synode van Hoogeveen is in 1974 uitvoerig geanalyseerd, weerlegd en besproken in het later aan alle kerken toegezonden geschrift "Weerlegging", namelijk in de blz.55 t/m 75.

Van den Akker vatte het oordeel van deze en van de vorige Synode als volgt samen:

Amersfoort-West zegt: u bestraft PUBLIEK = zonde tegen 9e gebod;
Hoogeveen zegt : U BESTRAFT publiek = zonde tegen 5e gebod.

Hoewel de Vrijgemaakten en hun kerkelijke vergaderingen als gereformeerden heel goed wisten, dat zij een openbare valse leer binnen de kerken niet mochten laten voortwoekeren, hebben zij - zoals Prediker 7:29 zegt - vele vonden gezocht om daar onderuit te komen. Maar ik houd het er voor, dat wij al die bedenksels en opgeworpen bolwerken hebben mogen slechten met het Woord van God (vgl. 2 Kor.10:3-5).

15.11.72 Zoek eerst Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid!

Op 29 december 1967 verhuisden wij van Voorburg naar Nunspeet. Daar waren verschillende redenen voor.

De psychiater had mij destijds aangeraden om het ouderlijk huis te verlaten om elders aan het werk te gaan, en later te beslissen hoe en wat ik voor studie zou gaan doen. Maar bij de Provincie Zuid-Holland, waar ik een baan kreeg, spoorde men mij al spoedig aan om een HBO-studie (S.P.D.) te gaan volgen, omdat men bepaalde plannen met mij had. Dat heb ik gedaan. Maar telkens werd dat verstoord en afgebroken door de moeilijkheden met thuis en met de kerk. Op een gegeven moment heb ik toen twee halve dagen in de week onbetaald studieverlof gevraagd en gekregen. Doch ook dat liep vast na het overlijden van mijn stiefvader en de overspanning daarna. Verder woonden wij in Voorburg wel mooi, maar het was op basis van maandelijks opzegbare kamerverhuur. Middels een advertentie in het "Gereformeerd Gezinsblad" van het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten werd mijn moeder opmerkzaam gemaakt op de mogelijkheid om in Nunspeet een eigen premie-koopwoning te verkrijgen. Driekwart jaar later was die woning klaar en zijn we naar Nunspeet verhuisd. Nadat ik eindelijk een eerste diploma had behaald, heb ik een half jaar bij een bedrijf gewerkt, waarna ik ontslag heb genomen om de kerkelijke zaken te kunnen waarnemen en mij voor te bereiden voor een tweede examen in juni 1969.

Maar steeds weer en steeds meer kwam ik in deze jaren voor de keus te staan van Matth.6:33 en Luk.12:31:

"Maar zoekt eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden."

Dat was in mijn geval extra moeilijk omdat ik toch al zoveel achterstand had en door alles erg zwak stond. Ik verlangde er naar een normaal leven te kunnen opbouwen: een passende baan, een eigen gezin. Dat was in mijn geval zelfs als medisch noodzakelijk voorgeschreven. Waarom moest juist ik dat alles opgeven terwille van een kerkstrijd, waarmee ik mij de weerzin en haat van allen op de hals haalde? Was het met mij niet als met Paulus in 2 Kor.11:29:

"Indien iemand zwak is, zou ik het dan niet zijn?"

Indien iemand aanstoot neemt, zou ik dan niet in brand staan?"

Maar de Here bindt ons op het hart:

"Want ieder die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen, maar ieder, die zijn leven verloren heeft om Mijnentwil, die zal het vinden". (Matth.16:25).

Zo is het dan gekomen, dat mijn vrijgemaakte tante mij tenslotte "een mislukt kind" noemde.

Maar dan zeg ik het Paulus na:

"Hij, die mij beoordeelt is de Here." (1 Kor.4:4b.).

N.B. Afwijkend van de gangbare exegese van 2 Kor.11:29, dat Paulus zijn zwakheden hier als iets positiefs bedoelt, ga ik er vanuit, dat de opsomming van zijn zwakheden in de verzen 23-28 ironisch is bedoeld.

Zijn tegenstanders in Korinthe schilderden hem af als een zwakke figuur. In deze verzen doet hij daar nog een flinke schep bovenop: het is nog veel erger dan zij zeiden!

De betekenis van deze woorden (vs.29) is dan: als iemand wegens zulke zwakheden geen apostel zou kunnen zijn, dan zeker Paulus niet. En als die zwakheden redenen tot aanstoot zouden zijn, dan moest Paulus zelf daarover toch wel branden van ergernis!

Inplaats van met die valse apostelen daaruit nu de conclusie te trekken, dat Paulus dus geen goede apostel van Christus kon zijn, roemt hij in vers 30 e.v. dan juist in die zwakheden. Niet omdat die zwakheden op zichzelf zo mooi zouden zijn, maar omdat de Here hem juist zó als apostel heeft willen gebruiken. Want God wil zijn kracht juist openbaren door onze zwakheden (12:9-10).

En dat is een algemene conclusie, die niet alleen voor apostelen geldt.

Dus kunnen onze zwakheden ook nooit als verontschuldiging worden aangevoerd om te zeggen: laat anderen, die "sterk" zijn, dat maar doen.

15.11.73 Attestenkwestie Voorburg - Nunspeet

Toen de kerkenraad van Voorburg vernam, dat wij naar Nunspeet zouden gaan, oordeelde hij het noodzakelijk om ons nogmaals ernstig te komen vermanen wegens "de verspreiding" van de blauwe brief in de gemeente. Dat werd toen dus het tweede huisbezoek op 1 december 1967. Tijdens dat bezoek werd ik in heftige bewogenheid IN DE NAAM DES HEEREN vermaand en bestraft. In mijn brief van 8 december 1967 weerlegde ik die vermaning en verklaarde ik (zie 15.11.68), dat ik in de door hen gewraakte weg zou doorgaan.

In het kort verslag van de kerkenraadsvergadering van 18-12-1967 stond: "Attestatie is aangevraagd naar de kerk van Nunspeet door zr.C.de Vries-van Ekeren, br.P.de Vries en zr.M.van der Heide." Het kort verslag van de kerkenraadsvergadering van 28-12-1967 vermeldde inzake het schrijven van br.P.de Vries i.v.m. bij hem gebrachte huisbezoeken: "v.k.a.", dat wil zeggen: "voor kennisgeving aangenomen".

Op 29 december 1967 verhuisden wij van Voorburg naar Nunspeet. En op 11 januari 1968 bracht de post ons in Nunspeet de op 27 december 1967 gedagtekende attesten.

Die attestaties bevatten niet meer dan de tekst, dat wij tot de sacramenten waren toegelaten en werden aanbevolen "in de herderlijke zorgen van de broeders opzieners der kerk onzes Heren Jezus Christus van Nunspeet". Ondertekend door de praeses van de kerkenraad: G.de Jonge, en de scriba: J.K.Lootens.

Dit was werkelijk beneden alle peil. Kerkleden zo heftig vermanen. Hun ernstig en bewogen antwoord daarop voor kennisgeving aannemen. En dan zulke nietszeggende attestaties afgeven!

Maar niet slechts tegenover ons, ook tegenover de kerk van Nunspeet was dit geen manier van doen. Deze werd in de attestaties genoemd:

"de kerk onzes Heren Jezus Christus van Nunspeet". Maar zo werd zij niet behandeld!

Wij vernamen, dat de kerk van Nunspeet wel bekend stond als: "het kerkje van Milo". De heer D.W.L.Milo was ouderling-scriba en organist in de kerk van Nunspeet. De heer Milo was een talentvol man. Hij was de schrijver van een in 1946 uitgegeven uniek boek, destijds bekend bij vrijwel iedere organist, onder de titel: "Zangers en Speellieden". Hij had zich vrijgemaakt hoewel zijn vader een vooraanstaand Synodaal predikant was in de classis Enschede. De heer Milo fungeerde als directeur van een plaatselijk bankkantoor in Nunspeet en bewoonde een landhuis in de bossen van Vierhouten. Hij was de opvallendste medewerker van het weekblad "Opbouw", waarin hij vele stukjes schreef, onder meer als natuur-liefhebber en jager en meelevend bewoner van de Veluwe "biblebelt". De heer Milo was het "enfant terrible" van de in "Opbouw" vertegenwoordigde kerkelijke richting. Het vacante vrijgemaakte kerkje te Nunspeet was in die dagen een soort refugium voor tal van vrijgemaakte predikanten, die het moeilijk hadden met de lieden van de "doorslaande reformatie" in eigen gemeente. Bijvoorbeeld de Kamper predikanten Bouwsma, Lindeboom en Visee en de professoren Veenhof en Jager gingen daar voor, ds.B.Telder van Breda bediende er soms het avondmaal en ds.L.E.Oosterhoff preekte er. Vele dergelijke "verdrukten" vonden in Nunspeet sympathie en verpozing.

Zoals op de attestaties uit Voorburg was aangegeven, werden zij door mij direkt na ontvangst toegezonden aan "de scriba D.W.L.Milo, Elspeterbosweg 137, Vierhouten". In een begeleidend briefje deelde ik eerlijkheidshalve mee, dat men mij in Voorburg - hoewel daarover in de attestatie niets vermeld werd - ernstig vermanenswaardig achtte wegens de verspreiding van de blauwe brief. Ter kennisneming sloot ik daarbij in een Wachternummer met daarin mijn laatste brief van 8-12-1967 aan de kerkenraad van Voorburg. De kerk van Nunspeet had ook de blauwe brief ontvangen en kon zich nu dus alles tezamen genomen een duidelijk beeld vormen van onze leer en wandel.

Kort hierop ontving ik van de heer Milo een briefje namens de kerkenraad, waarin mij verzocht werd:

"aan de G.K. te Voorburg normale attestaties te vragen, welke - naar art.82 DKO - een getuigenis aangaande belijdenis en wandel der betrokkenen bevatten."

Ingevolge dit verzoek heb ik met een brief van 23 januari 1968 direkt hierop aan de kerkenraad van Voorburg met redenen omkleed om zulke "normale attestaties" gevraagd, waarin èn tegenover de HEERE, èn tegenover de kerk te Nunspeet, èn tegenover ons recht werd gedaan.

Toen er ook na maanden geduld oefenen geen antwoord kwam uit Voorburg, heb ik in een aangetekende brief van 16 juni 1968 de kerkenraad van Voorburg er op gewezen, dat wij door hun toedoen nu reeds bijna een half jaar van geen enkele Gereformeerde Kerk lid waren. Indien zij mij nu binnen een maand nog geen antwoord gaven, zou ik, gezien mijn eerdere ervaringen met hen, aannemen, dat zij mij in het geheel niet meer wilden antwoorden. Kort daarop ontving ik van de 2e scriba van Voorburg een korte brief terug met een verontschuldiging en waarin mij o.m. werd meegedeeld, dat men in Voorburg vond, dat de attestaties wel degelijk voldeden aan art.82 DKO. Bovendien schreef men:

"Ook al zou tussen de kerkeraad van Nunspeet en ons verschil van opinie bestaan t.a.v. de formulering van deze attestaties dan nog menen wij dat er sprake moet zijn van een regelmatig ambtelijk contact van de Nunspeetse kerkeraad met U; misschien geldt juist nu nog sterker dat er goede ambtelijke leiding en zorg moet worden gegeven."

Intussen gingen wij al een halfjaar 's zondags in Nunspeet naar de kerk. We hoorden daar preken, die dikwijls heel duidelijk de onschriftuurlijke verbondsleer van prof.C.Veenhof verkondigden.

Bij de avondmaalsbediening door ds.B.Telder van Breda bleven wij, voor ieder zichtbaar, zitten op onze plaats. Als wij op dat moment leden waren geweest van de kerk te Nunspeet, zouden wij zijn aangegaan, ondanks de bediening door ds.Telder en de kennelijke ontrouw van kerkenraad en gemeente. Overigens werden wij ook niet uitgenodigd om aan de avondmaalstafel plaats te nemen.

Wij stonden absoluut niet negatief tegenover de kerk in Nunspeet. Misschien kan ik dat het beste duidelijk maken door enkele citaten uit onze afscheidingsbrief d.d.3-2-1972 aan de "genabuurde kerk" van 't Harde. Deze kerk was na de kerkscheuring tussen kerken "binnen" en "buiten verband" door de classis aangewezen om leden te Nunspeet te verzorgen en op te nemen. Wij schreven in die brief aan de kerkenraad van 't Harde o.m.:

"Reeds jarenlang vóór de breuk was het in de kerk van Nunspeet helemaal mis. Dat was zelfs algemeen bekend. Toen wij in Voorburg vertelden, dat we naar Nunspeet gingen verhuizen, waren er mensen, die ons vreemd aankeken. Want zoiets hadden zij nu juist van óns niet verwacht. Wie ging er nu verhuizen naar een plaats waar het kerkelijk zó helemaal mis was als in Nunspeet! Als "goed vrijgemaakt" mens kon je dat alleen doen als je de mooie bossen belangrijker vond dan de kerk. Daarom was dit zelfs reden om te twijfelen aan onze geestelijke staat. Kort nadat wij in Nunspeet waren gaan wonen, werd ik benaderd door een broeder, die me vertelde dat hijzelf in Nunspeet had gewoond maar voornamelijk wegens de kerk verhuisd was naar een andere plaats (Ermelo). En ook anderen hadden hetzelfde gedaan. Zo erg was het dus en zo bekend was het!

En u waart de genabuurde kerk!

Wat hebt u hieraan gedaan? Op zijn best ach en wee geroepen en onder elkaar het wijze hoofd geschud. Nimmer hebt u openlijk de openbare valse leer en ontrouw, waaraan de kerk van Nunspeet zich inderdaad schuldig maakte, bestraft en bestreden. Daarom staat u volgens de Schrift mede schuldig aan de zonde en ontrouw van de kerk van Nunspeet en zal de HEERE het bloed van de gemeente te Nunspeet mede van úw handen eisen. Want u moet niet menen, dat u uw ziel bevrijd hebt door te constateren dat de kerk van Nunspeet door haar ontrouw zichzelf buiten het kerkverband heeft geplaatst. Dit is geen bekering maar verharding in uw oude zonde van nalatigheid (Hebr.10:38,39)".

En even verder:

"Wat ons betreft, wij hebben ons niet trachten te onttrekken aan de roeping, die we in Nunspeet hadden. U moogt wel weten, dat juist de schandalige manier, waarop klaarblijkelijk iedereen zich aan zijn roeping t.o.v. de gemeente van Nunspeet onttrok, bij ons als een aanbeveling van deze gemeente werd opgevat. Indien wij niet door de kerk te Nunspeet zouden zijn buitengesloten, zouden wij daarom met liefde de taak hebben aanvaard om in Nunspeet de valse leer en ontrouw te weerleggen met de Schrift en te bestraffen, zoals de Here dat van de Zijnen vraagt. En indien men ons in Nunspeet als lidmaten had aanvaard zou de scheuring tussen kerken "binnen" en "buiten" verband voor ons absoluut geen reden zijn geweest om ons van de kerk te Nunspeet af te scheiden. Integendeel! We zouden dan ook behoren tot degenen, die door u en anderen worden aangemerkt als lieden "buiten verband". Want - nogmaals! - valse leer en ontrouw vormen op zichzelf geen reden om te zeggen: VALSE kerk! De kerk van Christus is meermalen zeer ontrouw geweest. Zolang als wij nog worden vrijgelaten om overeenkomstig Gods Woord de ontrouw en valse leer te bestraffen en te bestrijden, zolang is de ontrouwe kerk nog kerk des Heren en mogen wij niet deserteren doch hebben wij in het geloof onze roeping aldaar te vervullen." ("Getuigenis", blz.163/4).

Persoonlijk heb ik steeds het idee gehad, dat over het algemeen de mensen van de buitenverbandse kerken (Ned.Geref.) sociaal bezien

"aardiger" waren dan de binnenverbanders (Gerf.vrijgem.). In ieder geval zou ik met liefde de Nunspeeters hebben willen bewijzen, dat hun verbonds- en kerkleer in strijd was met Schrift en belijdenis. Maar er was geen sprake van dat zij van hun kant daarvoor open stonden.

We verkeerden met elkaar in een kerkelijke situatie, waarin Gods toorn over ons tot een maximum klom, en de satan opnieuw ontbonden werd om de volkeren te verleiden.

15.11.74 Nunspeet moet zelf oordelen over onze leer en wandel

Aangezien "Voorburg" geen andere attestaties wilde geven en "Nunspeet" de afgegeven attesten afkeurde en niet wilde accepteren, zat er niet anders op dan dat de kerk van Nunspeet zelf onderzocht of zij ons als leden in volle rechten kon aanvaarden.

Wij hadden ons aangediend als leden, de kerk van Nunspeet moest nu beslissen of zij ons als leden zou ontvangen.

Daartoe schreef ik de kerkenraad van Nunspeet een brief van 10 juli 1968, waarin ik hen gedocumenteerd informeerde over mijn belijdenis en wandel. Opnieuw ontving men zo in Nunspeet de blauwe brief met alle bijlagen plus de gepubliceerde brieven aan de kerkenraad van Voorburg en de briefwisseling met dr.C.Trimp.

In de tweede helft van deze brief van 10-7-1968 aan de kerk van Nunspeet wordt kort samengevat waar het om ging. Dat is om niets minder dan om de ware belijdenis en het ware geloof in Jezus Christus als Verlosser en Zaligmaker.

Heel het christelijk geloof stond op het spel.

Dat geloof werd in Nunspeet fundamenteel geloochend.

Men volgde totaal zijn eigen gedachten en meningen.

Om hen wakker te schudden wordt het daarom in deze brief heel cru gezegd. Wegens het grote en blijvende belang wordt dit briefgedeelte hier in zijn geheel geciteerd.

"Verschillende van de in de afgelopen maanden in Nunspeet gehouden preken gingen uit van de hierboven bedoelde onschriftuurlijke verbondsleer. Ook meen ik te hebben opgemerkt dat u hier in Nunspeet bij voorkeur die predikanten en hoogleraren doet voorgaan in de diensten des Woords, die op de een of andere wijze openlijk hebben blijk gegeven deze leer te zijn toegedaan. Voorts blijkt ook uit uw beleggen van een aangepaste kerkdienst voor gehandicapten uit diverse valse kerken, en uw spreken over "broeders" uit "andere kerken", dat u de leden van andere "kerkformaties" erkent als leden van Gods verbondsvolk.

In dit verband heeft mij ook bijzonder getroffen een preek van prof.H.J.Jager, gehouden op zondag, 7 april j.l., over Ef.4:1-6. Daarin werd het "één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen" zonder meer toegepast op de leden van de diverse valse kerken en ons. De verdeeldheid - waarmee o.m. werd bedoeld het gescheiden vergaderen van b.v. Hervormden, Synodalen en Vrijgemaakten - was vrucht van de onverdraagzaamheid; vgl.Ef.4:2. Daarbij werd voorts opgemerkt, dat de kerkelijke verdeeldheid helemaal niet "mooi" was, zoals de aanhangers van de pluriformiteitsleer vinden. Er waren wel verschillende leden in de Kerk: de één is hand en de ander voet of "kleine teen", maar het moest toch één lichaam zijn. Daarom moest ons streven zijn om één lichaam te vormen met allen, die de Here Jezus liefhebben. Aldus prof.Jager. Dit werd bewogen en met overtuiging vanaf de kansel verkondigd.

U ziet de Vrijmaking als een broedertwist - vrucht van onverdraagzaamheid - waardoor de Kerk, Gods volk, werd gescheurd en verdeeld.

Laat ik u dit mogen zeggen: indien waar zou zijn wat u daarover denkt, zouden wij thans zeker niet aan u vragen om ons te aanvaarden als leden van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt)

te Nunspeet. Die kerk zou dan immers niet anders zijn dan een groep scheurmakers, ook al zou de "zaaksgerechtigheid" ook duizendmaal aan hun kant staan. En scheurmakers hebben - zolang zij in die zonde blijven - geen deel aan Christus! In dat geval had u in 1944 de schorsingen, afzettingen en afhoudingen van de sacramenten en wat dies meer zij maar moeten dragen, wachtend en hopen op bekering en betere tijden, liever dan mede te werken aan en verantwoordelijkheid op u te nemen voor een scheuring van het lichaam van Christus. Datzelfde geldt dan ook voor 1834 en de zestiende eeuw, alsook voor de eerste eeuw van onze jaartelling. In dat geval zou ik mij vandaag dus bij geen enkele kerk kunnen voegen zonder een scheurmaker te worden. Daarom zou ik dan ontkennen dat Jezus de Christus is. Want deze Jezus, die ons heeft verkondigd, dat wie bidt ontvangt, heeft zelf voor zijn kerk gebeden:

"En Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor hen, die door hun woord in Mij geloven, opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt." Joh.17:20-21.

Deze bede werd dan dus niet verhoord en dus heeft dan ook niemand te geloven dat God deze Jezus gezonden had. Het is dan ook totaal onmogelijk om een Christen te zijn. Immers, om geen scheurmaker te zijn zou men dan waarschijnlijk Jood moeten worden; maar men kan niet tegelijk Jood en Christen zijn!

Mogelijk zult u tegenwerpen, dat ik de Here Jezus toch niet de schuld mag geven van de zonde en ongehoorzaamheid van de kerkleden. Maar dan wil ik er u toch op wijzen, dat de Schrift leert, dat Christus onze schulden op zich nam opdat wij door Hem rechtvaardig voor God zouden zijn en in nieuwheid des levens zouden wandelen (Rom.6): Heid.Cat.,zondag 32 en 33, N.G.B.,artikel 24.

Nu weet ik wel, dat God ons in dit leven niet ganselijk verlost van het vlees en het lichaam der zonde (Dordtse Leerregels hoofdstuk V.art.I), maar het gaat niet aan om het jarenlang en onbekeerlijk leven in de zonde van scheurmakerij etc. te scharen onder de "dagelijkse zonden der zwakheid". Ook kan men zulk een algemene en massale zonde niet beschouwen als een "val" in de zonde (Dordtse Leerregels hoofdstuk V, art.IV t/m VIII).

Zo blijft dus staan, dat indien 1944, 1834 etc. scheuringen waren in het ene bondsvolk des HEEREN, scheuringen van de Kerk van Jezus Christus, Jezus de Christus niet is. Jezus Christus is dan niet in staat geweest om zijn Kerk in enigheid des waren geloofs te vergaderen en te onderhouden en van haar zonden te verlossen.

Indien Christus' bede van Joh.17:20-21 niet verhoord wordt, worden ook zijn andere voorbeden als onze Hogepriester niet verhoord. Dan is ons geloof ijdel en zijn wij nog in onze zonden. Zo zouden wij de beklagenswaardigsten van alle mensen zijn!

Wij vragen echter wel of u ons wilt aanvaarden als leden van Christus' Kerk te Nunspeet.

U zult verstaan, dat dit dus inhoudt, dat wij úw leer en inzicht afwijzen en hartgrondig verfoeien als openbare valse leer en ketterij.

U zult ook begrijpen, dat wij als leden van de gemeente in deze plaats, door Gods genade, ons ambt en onze roeping getrouw hopen te vervullen door bovengenoemde dwaalleer te bestrijden en te bestraffen.

Tenslotte moge ik u er - wellicht ten overvloede - op wijzen, dat u in deze brief niét wordt gevraagd om ons te gaan "tolereren" als leden van de Kerk te Nunspeet. Wij vragen niet om tolerantie maar om aanvaarding, hetgeen inhoudt, dat uwerzijds onze bovengenoemde vervulling van het ambt aller gelovigen serieus genomen wordt."

15.11.75 De kerk van Nunspeet geworden tot VALSE kerk

Wij ontvingen hierop drie maal bezoek van in totaal zes verschillende personen. Tijdens het laatste bezoek merkte de heer Milo op, dat nu heel de kerkenraad van Nunspeet bij ons geweest was, inclusief de consulent, de predikant van Wezep, ds.L.J.Goris. Van deze drie bezoeken is verslag gedaan en zij zijn definitief beantwoord in onze afscheidingsbrief van 26 mei 1969. In "Getuigenis" zijn alle stukken gepubliceerd.

Tijdens de eerste twee bezoeken werden onze beweegredenen onderzocht waarom wij lid wilden worden van deze kerk te Nunspeet. Met name ds.Goris wilde weten hoe wij het verklaarden, dat wij wilden worden aanvaard als leden van een gemeente, waarin volgens ons valse leer werd aangehangen. "Kerk" en "leer" waren volgens hem niet van elkaar los te denken. Dus als de leer vals was dan was de kerk het toch ook?!

Leer en kerk zijn echter niet hetzelfde. Denk slechts aan de kerk van Korinthe en die van de Galaten. En wat was er niet een valse leer in de kerk vóór de Grote Reformatie, en ook weer steeds daarna. Op de Voorburgse attestaties stond vermeld, dat wij ze dienden in te leveren bij hun kerk te Nunspeet. De kerk te Nunspeet maakte deel uit van het kerkverband. Binnen dat kerkverband gold als "de leer alhier geleerd" de leer begrepen in de Schrift en de dienovereenkomstige Drie Formulieren van Enigheid. Met die leer stemden wij van harte in! Zolang wij niet worden gebonden aan valse leer, zodat er vrijheid is om ze met Gods Woord te weerleggen en te bestrijden, blijft het de kerk.

Tijdens het laatste bezoek dicteerde de heer D.W.L.Milo ons het antwoord van de kerkenraad:

"De kerkeraad belijdt, dat de leer, die alhier geleerd wordt, de waarachtige en volkomen leer der zaligheid is. Daarom wekt de kerkeraad u op om uw verzet tegen deze leer te staken en u gewillig onder haar opzicht te stellen".

Op onze vraag of de kerkenraad ons bewijs, dat bij hen in Nunspeet valse leer geleerd werd, dus geheel negeerde, kwam een vreemd en ontwijkend antwoord. Zij wilden met ons geen woordenstrijd voeren die tot niets nut is; 1 Tim.2:14. Als voorbeeld werden daarbij genoemd de Synodalen, die in 1944 in alle eerlijkheid overtuigd waren van de schriftuurlijkheid van de leer over de veronderstelde wedergeboorte. Het had geen enkele zin om te proberen zulke mensen te overtuigen. Daar kwam enkel maar narigheid van. Daarom riep de kerkenraad ons op: schikt u zich nu maar rustig onder de dienst des Woords, dan verdwijnen uw bezwaren wel vanzelf* of grotendeels. Het antwoord kwam er dus op neer: u kunt lid worden van onze kerk als u aan deze voorwaarde voldoet.

Het was dus duidelijk. De kerkenraad van Nunspeet oordeelde, dat wij een dwaling of valse leer aan hen wilden opleggen, gelijk de overtuigde Synodalen in 1944. Krachtens apostolisch bevel weigerde hij met ons daarover een woordenstrijd aan te gaan, die volgens hen tot niets nut was. Wij moesten ons "verzet" staken en ons schikken onder de verkondiging van hun leer. Die leer was volgens hen de waarachtige en volkomen leer der zaligheid ook al bewezen wij nog zo duidelijk, dat het valse leer was. Als wij ons onder hun opzicht stelden en daarom ons rustig schikten onder de verkondiging van hun valse leer, waren wij welkom. Want dan zouden "onze bezwaren" wel slijten en vervallen.

* geheel

In de tijd hierna hebben we dit alles overdacht en geanalyseerd en aan de Here voorgelegd.

Tenslotte hebben we daarvan rekenschap gegeven in onze brief aan de kerkenraad van Nunspeet van 26 mei 1969.

In deze uitvoerige brief van getypt 14 vel A4 hebben wij, na de bij ons gebrachte huisbezoeken verslagen te hebben, achtereenvolgens:

1. de leer over Gods verbond en kerk, die ook in Nunspeet werd geleerd, in het kort aangewezen;
2. aangetoond, dat die leer is een valse leer of ketterij;
3. bezien wat de oproep om ons verzet te staken en ons gewillig onder hun opzicht te stellen inhield;
4. aangetoond, dat wij niet mochten voldoen aan hun oproep en dat hun kerk een VALSE kerk was.

Het slot van deze brief luidde als volgt.

"Daarom draagt uw kerk de merktekenen van de VALSE kerk overeenkomstig artikel 29 van de N.G.B.

Dat zullen wij hierbij aantonen.

- a. "Aangaande de valse kerk, die schrijft zich en harer ordinantiën meer macht en autoriteit toe, dan het Woord Gods, en wil zich aan het juk van Christus niet onderwerpen;"

U schrijft - zoals hierboven is bewezen - uw eigen valse leer meer macht en autoriteit toe dan het Woord Gods.

U wilt zich aan het juk van Christus niet onderwerpen want u buigt niet voor het bewijs uit de Schriften dat de leer bij u geleerd valse leer is. U wilt daar zelfs niet over spreken daar u dit ziet als "een woordenstrijd, die tot niets nut is".

- b. "zij bedient de Sacramenten niet, gelijk Christus in zijn Woord verordend heeft, maar zij doet daar af en toe, gelijk als het haar goed dunkt;

zij grondt zich meer op de mensen, dan op Christus;"

Christus heeft de Sacramenten alleen voor zijn gelovigen verordineerd, maar u houdt de gelovigen van de sacramenten AF en laat de onboetvaardigen tot de bediening van de sacramenten TOE. Immers u sluit ons buiten de gemeente, hoewel wij de Here begeren te dienen naar zijn Woord, maar u laat de valse leraren en die hen niet bestraffen tot de sacramenten toe als "leden in volle rechten".

Daar de sacramenten zichtbare waartekenen en zegelen zijn om ons de beloften des evangelies des te beter te doen verstaan en te verzegelen doet u hiermede AF en TOE aan de waarheid van de sacramenten zelf.

U normeert zich hierin niet aan Gods Woord, maar u doet dit op eigen gezag en goeddunken, zodat u zich niet grondt op Christus maar op de mensen.

- c. Zij vervolgt degenen, die heiliglijk leven naar het Woord Gods, en die haar bestraffen over haar gebreken, gierigheid en afgoderijen."

Zoals wij u op 15 juli 1968 zeiden, is het onze begeerte om de HEERE te dienen naar zijn Woord. De kerkenraad van Voorburg heeft blijkens de afgegeven attesten ook niet verklaard dat wij in ons leven de HEERE niet dienden.

Slechts hebben wij naar Gods gebod openlijk de valse leraren en hun valse leer bestraft en bestreden. Maar daarom hebt u ons buiten de gemeente gesloten.

Daarmede is wederom geschied hetgeen de Here Jezus heeft voorzegd, namelijk, dat men ons uit de synagoge zou bannen omdat zij noch de Vader noch Hem kennen (Joh.16:1-4).

Zo vervolgt u degenen, die van Christus zijn. Daarin hebt u Christus zelf buitengesloten want Hij heeft gezegd, dat hetgeen men zijn minste broeders doet, dat men dat Hem doet. (Matth.25:31-46).

Tenslotte willen wij niet nalaten ieder uwer er op te wijzen, dat het niet langer mogelijk is de HEERE te dienen naar zijn Woord - waartoe o.m. behoort openlijke bestraffing van publieke valse leer - en tegelijk lid te zijn van de zich noemende Gereformeerde Kerk (vrijgem.) te Nunspeet. Want die kerk is thans bewezen een VALSE kerk te zijn. Daarom is het naar artikel 28 N.G.B. het ambt aller gelovigen om zich van deze valse kerk af te scheiden. Indien dus iemand van u de Here wil dienen dan zal hij zich moeten afscheiden van hen, die de Here verloochenen. Want ook van deze valse kerk geldt het gebod des Heren in Openb.18:4:

"Gaat uit van haar, mijn volk, opdat gij geen
gemeenschap hebt aan haar zonden en niet
ontvangt van haar plagen."

Daartoe wekken wij ieder op om - evenals de Joden te Berea, Hand.17:11 - het woord met alle bereidwilligheid aan te nemen en de Schriften na te gaan of deze dingen zo zijn. U hebt daarvoor nu de tijd nog. Maakt u die tijd ten nutte: dat brengt méér op dan f 175,- per uur. Want het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht. Toen hij een kostbare parel gevonden had, ging hij heen en verkocht al wat hij had, en kocht die; Matth.13:45-46.

De leden van Christus,
w.g. C. de Vries-van Ekeren, P. de Vries, M. van der Heide."

N.B. Tijdens zijn bezoek bij ons op 16 september 1968 vroeg de heer D.W.L.Milo ons: "Weet u wel wat een accountant op het ogenblik per uur kost? f 175,--!" Klaarblijkelijk wilde hij daarmee aangeven, dat zijn tijd te kostbaar was om met ons "een woordenstrijd te voeren tot niets nut".

15.11.76 Verleid, verblind en verhard door het oecumenisme

De kerk van Nunspeet stelde ons dus de eis, dat wij ons gewillig onder hun opzicht stelden, ons verzet tegen de bij hen onderwezen valse leer staakten en zonder "één woordenstrijd tot niets nut" te voeren 's zondags stilletjes hun onschriftuurlijke prediking in ons lieten werken.

Nadat ons tijdens het laatste bezoek, op 16 september 1968, deze eis was gesteld, hebben we direkt gezegd, dat wij daaraan niet mochten voldoen en daarom hun kerkdiensten 's zondags niet meer zouden bezoeken.

Na 15-11-1968 staakte de kerk te Nunspeet de toezending aan ons van hun kerkbladje "Geeft Acht", en liet verder niets meer van zich horen. Zoals vermeld in onze afscheidingsbrief van 26 mei 1969:

"Wij wachtten af of u zich soms zoudt bekeren of tenminste tot het inzicht zoudt komen, dat uw handelwijze jegens ons niet strookte met uw eigen inzichten over "christelijke naastenliefde".

Maar dat was dus niet het geval. Vandaar eind mei 1969 onze afscheidingsbrief.

Het resultaat van dit alles was, dat wij sedert onze verhuizing uit Voorburg naar Nunspeet geen leden meer waren van een geïnstituëerde kerk. In Voorburg werden wij uitgeschreven en in Nunspeet werden wij niet ingeschreven. Zo liet men ons verdwijnen tussen de wal en het schip. Zonder enige wettige vorm van kerkelijke tucht-oefening sloot men ons op deze manier daadwerkelijk buiten de synagoge.

Maar daarbij deden zij in Nunspeet hun uiterste best om zó te handelen, dat zij voor zichzelf en anderen, ja tegenover de Here

Zelf, konden voorgeven, dat zij ons helemaal niet hadden buitengesloten, maar dat wij zelf ons aan de gemeenschap der kerk hadden onttrokken.

Nietwaar: heel de kerkenraad plus de consulent-kerkvisitator, ds. Goris, was bij ons thuis geweest en zij hadden alle moeite gedaan om ons te bewegen tot aansluiting bij hun gemeente. Zij weigerden weliswaar "een woordenstrijd tot niets nut" met ons te voeren, maar zij nodigden ons "vriendelijk" uit om ons onder hun opzicht te stellen - d.w.z. lid te worden van hun gemeente - en ons door de prediking bij hen te laten onderwijzen en overtuigen.

Stel, dat ik op die uitnodiging was ingegaan. Maar mij vervolgens niet aan hun voorwaarden zou hebben gehouden. Stel, dat ik de rust van hun refugium had verstoord door - althans in hun ogen - de gemeente op te stellen te zetten middels de verspreiding van lektuur als de blauwe brief. Misschien zouden zij dit dan noodgedwongen ook nog wel genomen hebben. Want op 16 september 1968 zei de heer Milo tegen mij: "Wij belijden, dat de leer alhier geleerd de waarachtige en volkomen leer der zaligheid is. In het woordje belijden zit het woord lijden. Dat betekent dus, dat wij bereid zijn ervoor te lijden!"

Toch geloof ik niet, dat zij dit zo bedoelden en dat dit in de praktijk zo zou zijn verlopen, want de duisternis verdraagt het licht niet. Ik zou op die manier ook vreemd vuur op het altaar hebben gebracht en heel het getuigenis hebben ontkracht.

Om 's Heren wil mochten wij ons niet onder het opzicht stellen van een kerkenraad:

- die een notoire valse leer, waardoor Christus als Verlosser en Zaligmaker wordt geloochend, beled als: "de waarachtige en volkomen leer der zaligheid";
- die ons getuigenis daartegen veroordeelde als "een woordenstrijd tot niets nut";
- die zelfs dat getuigenis gelijkstelde met de kerkvervolging door de overtuigde Synodalen, die in 1944 Schilder, Greijdanus en anderen schorsten;
- die ons buitensloot door onze attestaties niet te aanvaarden en ons alleen wilde binnenlaten indien wij ons, als "verzet" veroordeelde getuigenis wilden staken en ons gewillig onder zijn opzicht stelden.

Op een huichelachtige en schijnheilige manier poseerde men hier als vervolgden om der gerechtigheid wil. In werkelijkheid trachtte men vanaf het begin ons buiten de deur te houden. En evenals in Openb.11:10 gezegd wordt, waren zij blij en verheugd toen zij eindelijk van ons af waren. Op onze brief van 29 mei 1969 hebben we dan ook nooit meer enig antwoord ontvangen.

Hoe kon een kerk, hoe konden mensen, die zich noemden naar Christus - Gereformeerde, Vrijgemaakte mensen - zo vallen?!

Door wat we hiervoor "de constante" hebben genoemd!

Door het axioma dat er buiten de kerk vele gelovigen en broeders en zusters zijn! Door het oecumenisme!

Hoe ver dat juist ook in Nunspeet ging, bewijst wel een tweetal artikelen in het weekblad "Opbouw" van 3 en 14 februari 1969 door D.W.L.Milo, onder de titel "Gebed van een Jood". Hij publiceert daarin het gebed van een zekere Jessel Rakover, vanuit de laatste uren van de hel van Warschau, de uitmoording van een half miljoen Poolse Joden door de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog.

De inhoud van dat gebed, onder het opschrift "Sjma Jisroel", Hoor, Israël (Deut.6:4), is samen te vatten met de woorden van Psalm 44:

"Dit alles is ons overkomen, maar wij vergaten U niet, noch verloochenden wij uw verbond; ons hart werd niet afvallig" vs.18.

"Waarlijk om Uwentwil worden wij de ganse dag gedood, wij worden gerekend als slachtschapen." vs.23.

De heer Milo, zeer getroffen door deze geschiedenis en dit gebed, beschouwt Jessel Rakover per saldo als een gelovig kind van God en schrijft onder meer:

"Niet het Joodse volk, niet het gedoopte Duitse volk, niet de ware kerk heeft rechten op God. En Zijn verbond is geen hanteerbaar contract, Zijn verkiezing houdt nooit rekening met onze kwaliteiten, onze kerkelijke oorkonden, onze belijdenissen of kerkgeschiedenis. Al schijnt dit misverstand ook onuitroeibaar - wij kunnen geen octrooi krijgen op zijn verbond. Onze dogmatisch-sluitende redeneringen gaan niet op in noodgevallen.

God is anders, bleek in de concentratiekampen en in de hel van Warschau. Maar - wie Hem aanroept in de nood, vindt zijn hulp. Oneindig groot"

Nu zit u nog met één vraag, beste lezer. U vraagt zich af: of die "onbekeerde Jood" goed kon sterven, in vrede met God, behoudende het geloof - en zonder een beroep te doen op Jezus Christus, onze Heiland.

Ja werkelijk, zit u met die vraag? Nu, dat is een vraag, die wij elkaar en onszelf wel van tijd tot tijd mogen stellen. Hoe kan een christenheid vandaag leven....zonder Christus? Hoe kunnen wij leven met het Woord en zonder naastenliefde? Hoe denken talloze mensen vandaag met God klaar te komen, wanneer ze voortdurend "Heere, Heere" belijden - en de naaste haten? Hoe kunnen mensen verbeteren vechten voor een zuivere leer - ten koste van zuivere broeders en zusters?"

Tenslotte besluit hij met de conclusie:

"En beiden Oudtestamentisch Jodendom zowel als Nieuwtestamentische christenheid, ze zijn nog niet ten volle door God verlaten. Waarom niet? Niemand weet het. Hier schiet elke dogmatiek tekort. God is anders. Anders dan onze theologen het ons verteld hebben. God is groot en wij begrijpen Hem niet. En als Hij omziet naar een mensheid, die alles deed om Hem van zich af te slaan - dan is dat weergaloze ontferming. Dat is genade. Vrije en rijke genade. Daar moeten Jessel Rakover en u en ik het van hebben."

We schreven het al eerder: mensen kunnen denken, dat ze staan op de toppen van het geloof, terwijl ze in werkelijkheid staan op het toppunt van verharding.

Dat gold van Jessel Rakover. Dat gold ook voor D.W.L.Milo. Jessel Rakover dacht dat hij verkeerde in het geval van Psalm 44, terwijl hij leefde en stierf onder de ultieme vloek als van Deut.28 (d.w.z.: niet omdat de Joden nog verbondsvolk zijn maar omdat zij nog het O.T. lezen en God hen daardoor nog wil aanspreken, inzoverre God soms ook heden nog de Joden een Jood wil zijn).

De heer Milo meende, dat hij zijn broeders en zusters liefhad, terwijl hij hen in werkelijkheid veroordeelde en buitensloot. Een dergelijke totale verblinding ontstaat wanneer men zich niet onderwerpt aan en laat normeren door Gods Woord naar de zin en mening van Zijn Heilige Geest. Wanneer men eigen gevoelens en gedachten laat heersen over de Bijbel.

Dan wordt God een andere god, gemaakt naar eigen ideeën. Belijdenis en kerkgeschiedenis verliezen dan hun kracht en zekerheid.

Alles komt op losse schroeven te staan.

En vol ontroering zingt men tenslotte mee in het koor: "Alle Menschen werden Brüder..." Want als het er op aankomt hebben we toch allemaal één God en Vader, of we nu Jood of Christen, Moslim of Boeddhist, Confusianist, heiden of atheïst zijn?!

Maar de grote Schepper aller dingen regelde zijn verhouding met de door Hem geschapen mens door het verbond van de liefde.

Dat was, en is, en blijft een tweezijdig verbond.

Wie het door ongeloof verbreken, vallen er met hun ongelovig nageslacht uit. Buiten Gods verbond van de wederkerige liefde is er de DOOD. Dood, dat is gescheiden zijn van God-Jahwe; uit het verbond uitgevallen zijn. Dat is de hel.

En sedert de zondeval van Gen.3 is de behoudenis uit die hel door niemand anders dan alleen door Jezus Christus, Gods eniggeboren Zoon, onze Here.

Daartoe stierf Hij op Golgotha en regeert Hij zijn volk alle eeuwen naar Gods verbondswet door de bediening van de zegen en van de vloek.

Doordat men ons preste dat geloof te verloochenen, en de valse leer van de heer Milo en anderen tot kerkleer verhief (tot "de waarachtige en volkomen leer der zaligheid"), kwam over hen de verbondswraak en werd "Nunspeet tot valse kerk overeenkomstig art.29 NGB. Om 's HEEREN wil mochten wij van zulk een "kerk" geen lid worden.

15.11.77 Ons verzoek van 4-6-1969 aan de Classis Harderwijk
van 10-9-1969

Naar de Schriften belijdt art.28 NGB, dat "het ambt aller gelovigen" is om zich bij de kerk te voegen. Nu de kerk er in Nunspeet niet meer was, moesten wij ons dus voegen bij een Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) in een andere plaats. Maar de vraag was: in welke plaats? Harderwijk? Ermeloo (destijds burgerlijk één gemeente met Nunspeet)? Of 't Harde? De Kerkenordening geeft in art.38 en 39 regels, waaruit blijkt, dat het de taak van de classis is om daarover te beslissen. Zo bepaalt artikel 39 KO:

"Plaatsen, waar nog geen Kerkeraad zijn kan, zullen door de Classe onder de zorg van een genabuurde Kerkeraad gesteld worden."

Wij moesten ons hiervoor dus wenden tot de classis Harderwijk. Maar het sprak vanzelf, dat deze classis daartoe eerst met ons zou moeten constateren, dat de tot haar ressort behorende kerk van Nunspeet geen kerk meer was maar een VALSE kerk overeenkomstig art.29 NGB. Wij moesten dus beginnen met deze classis het bewijs te leveren, dat de kerk te Nunspeet een valse kerk geworden was, die daardoor opgehouden had deel van haar ressort uit te maken. Zo was het nu dus onze taak om ten overstaan van de classis Harderwijk te GETUIGEN tegen de zich noemende Gereformeerde kerk (vrijgemaakt) van Nunspeet.

N.B. Volgens gereformeerd kerkrecht is een classis geen permanente instelling, maar een vergadering die na afhandeling van haar agendum ophoudt te bestaan. In de regel komt er eens per kwartaal een classis bijeen, zodat er in een ressort dus 4 classes per jaar zijn. Een classis wordt dan aangeduid met de datum van haar eerste samenkomst.

Zo waren er in het ressort Harderwijk in 1969 4 classes:

1. de Classis Harderwijk van 12 februari, die 5 zittingen hield;
2. de Classis Harderwijk van 21 mei, met 3 zittingen;
3. de Classis Harderwijk van 10 september, met 7 zittingen
4. de Classis Harderwijk van 17 december, met 4 zittingen.

Zo wendden wij ons met onze brief van 4 juni 1969 tot de Classis Harderwijk die voor het eerst bijeenkwam op 10 september 1969. Deze Classis werd destijds gevormd door de Kerken van Wezep, Hattem, Wapenveld, Heerde, 't Harde, Nunspeet, Harderwijk, Ermeloo en Voorthuizen.

We citeren uit onze brief van 4 juni aan deze Classis het volgende:

"Weleerwaarde en eerwaarde heren en broeders,
Hierbij wenden wij ons tot uw vergadering met een zaak welke raakt de laatste ernst van het Koninkrijk der hemelen.
Reeds jarenlang wordt in de Gereformeerde Kerken (vrijgem.) in Nederland openbare valse leer over Gods verbond en kerk toegelaten en niet bestraft. Wij hebben onzerzijds er naar gestaan

om ons ambt te vervullen in de bestraffing en bestrijding van die valse leer naar de Schriften. Dit heeft echter tot gevolg gehad dat wij in Nunspeet nu reeds ongeveer 1½ jaar buiten de gemeente zijn gehouden en gesloten. Daar het echter Gods wil is, dat wij ons voegen bij de kerk des Heren en ook de kerken in uw ressort moeten kiezen wie zij dienen zullen, richten wij ons tot uw vergadering om u onze zaak voor te leggen en u om een uitspraak te verzoeken.

1. GEGEVEN GETUIGENIS"

Hier volgen dan onder de letters a t/m m alle stukken die betrekking hebben op ons contact met de Geref.Kerk te Nunspeet. Ze werden allemaal kort beschreven en overgelegd aan de Classis. Dat begon met de complete blauwe brief van 30 maart 1967, en dat ging voort tot en met onze afscheidingsbrief van 26 mei 1969 met de daarin genoemde correspondentie met dr.C.Trimp. Hierna volgde het tweede gedeelte van deze brief aan de Classis Harderwijk:

"2. GEVRAAGDE GERECHTIGHEID

Op grond van het voorgaande doen wij uw vergadering het verzoek:

- a. uit te spreken, dat de zich noemende Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) te Nunspeet, scriba W.de Vendt, de kenmerken vertoont van de VALSE KERK naar artikel 29 N.G.B. en als zodanig is geplaatst buiten het verband der Gereformeerde Kerken (vrijgem.) in Nederland;
- b. de kerkelijke grenzen in uw ressort opnieuw vast te stellen zodat de gemeente wordt aangewezen bij wie wij ons zullen hebben te voegen.

Tenslotte, broeders, vestigen wij er uw aandacht op, dat zoiets als het tot valse kerk worden van een kerk uit het verband niet iets*dat zómaar en van de ene dag op de andere geschiedt. Daar is jarenlange en openlijke ontrouw aan voorafgegaan. De kerken in uw classis hebben daaraan ongetwijfeld grote schuld daar zij het kwaad van de valse leer over Gods verbond en kerk niet openlijk hebben bestreden en bestraft naar Gods Woord.

De consulent van Nunspeet, ds.L.J.Goris, heeft u zelfs tot kerkvisitator benoemd.

Ook bent u niet ongewaarschuwd gebleven, getuige onder meer de blauwe brief van 30 maart 1967, die aan alle kerken in Nederland werd toegezonden.

Wij zullen moeten belijden, dat wij reeds geslachtenlang ons hebben schuldig gemaakt aan ontrouw en nalatigheid. Daarom wekken wij u op om met ons deze zonde van ons en onze vaders te belijden en van nu aan te wandelen in gehoorzaamheid aan Gods gebod om de valse leraren en hun leer openlijk te bestrijden en te bestraffen naar de Schriften. Want wie zijn zonde belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden.

De leden van Christus,
w.g.C.de Vries-van Ekeren, P.de Vries, M.van der Heide."

15.11.78 De Classis kiest voor de scheurmaking en geeft ons geen antwoord

Deze brief van 4 juni 1969 werd in behandeling genomen door de Classis Harderwijk, die voor de eerste maal bijeenkwam op 10 september 1969. Deze Classis benoemde een commissie, bestaande uit Ds.Geuchies van Wapenveld, ds.Mostert van Harderwijk en ouderling Kroek van 't Harde, die de behandeling moest voorbereiden van:

1. "het klaagschrift van br.de Vries uit Nunspeet" d.d.4-6-1969;
2. de instructie van de kerk van Hattem d.d. 2-9-1969.

Die instructie behelsde het verzoek van de kerkenraad van de kerk van Hattem om, alvorens tot constituering van de Classis over te gaan, te informeren of plaatsgevonden had wat in het Nunspeeter

kerkblaadje "Geeft Acht..." was vermeld, namelijk dat daar zouden
voorgaan in de dienst des Woords: op 20 april, 8 juni en
17 augustus 1969 ds.B.Telder en op 7 september 1969:
ds.L.E.Oosterhoff, om van het voorgaan van predikanten van kerken
die buiten het verband van de Gereformeerde Kerken in Nederland
staan en/of de zgn. Open Brief hebben ondertekend nog niet eens te
spreken.

De vergadering was van oordeel, dat deze instructie niet in behande-
ling kon komen voordat de Classis was geconstitueerd. En zo kwam
dan deze instructie op het bordje van de commissie die de behande-
ling van de zaken over Nunspeet moest voorbereiden.

Pas op de zesde zitting van deze Classis - op 6 december 1969 -
kwamen deze zaken betreffende Nunspeet aan de orde.

In het kort verslag van deze vergadering lezen we:

"De K.R. van Nunspeet verzoekt, via een ingediende verklaring,
dat de classis besluit niet eerst het bezwaarschrift van
br.P.de Vries c.s. in behandeling te nemen, maar eerst de
instructie van Hattem, opdat zodoende de positie van de Geref.
Kerk te Nunspeet duidelijk zal worden. Hieraan wordt voldaan."

De behandeling van die instructie leidde toen op 2-12-1969 tot de
uitspraak:

"dat de kerkeraad van Nunspeet in feite het kerkverband verbrok-
ken heeft en dat zijn afgevaardigden niet meer ter classicale
vergadering toegelaten mogen worden, totdat deze kerkeraad
verklaart":

dat hij de di.Telder en Oosterhoff en ook andere dominees die
"buiten verband" stonden, niet meer in Nunspeet zal laten preken.

En deze Classis besloot:

"op de kerkeraad te Nunspeet een dringend appèl te doen om de
kerkelijke gemeenschap met de Kerken binnen de Classis
Harderwijk op recht Schriftuurlijke wijze te herstellen en zo
zich opnieuw te gaan beijveren de enigheid des Geestes te
bewaren door de band des vredes (Ef.4:3)".

Hierna verlieten de afgevaardigden van Nunspeet de vergadering.

En vervolgens staat in het verslag:

"6. Besloten wordt nu, aan br.P.de Vries c.s. mededeling te
doen van het besluit, dat over de K.R. van Nunspeet gevallen
is, en hun te doen weten, dat het daarom de classis niet
mogelijk is, thans nog een uitspraak te doen over hun
bezwaren."

Dit besluit is evenwel niet uitgevoerd.

WIJ ONTVINGEN VAN DEZE CLASSIS NIMMER ENIG ANTWOORD.

Dit FEIT - dat wij nooit antwoord kregen op onze brief van 4 juni
1969 - betekent, dat de Classis Harderwijk niet voldeed aan ons
verzoek en aldus METTERDAAD ONS BUITEN DE GEMEENSCHAP VAN DE IN
HAAR VERTEGENWOORDIGDE KERKEN SLOOT.

In "De Wachter" van februari 1970 werd onder de titel
"UW KONINKRIJK KOME", de geschiedenis van het tot valse kerk worden
van de kerk te Nunspeet gepubliceerd. Ook onze brief van 4 juni
1969 aan de Classis Harderwijk werd daarin geciteerd en weergegeven
met de afloop daarvan.

Dit Wachternummer werd door ons toegezonden aan alle kerken van de
classis Harderwijk en aan alle leden van de kerk te Nunspeet van
wie wij de namen en adressen wisten middels het destijds aan ons
toegezonden Nunspeter kerkblaadje "Geeft Acht...". Ook aan de
eerstkomende Classis Harderwijk van 18 maart 1970 zonden we een
exemplaar toe van dit Wachternummer.

Gedateerd 14 april 1970 ontvingen we hierop een brief van
ds.T.J.Keegstra, namens de Classis Harderwijk van 18-3-1970. Daarin
werd ons medegedeeld, dat de Classis van 10-9-1969 de kerk van
Nunspeet buiten verband had geplaatst: het desbetreffende classis-

besluit van 6-12-1969 werd daarbij gevoegd. Daarom had de Classis onze brief niet meer kunnen behandelen. Voor het feit, dat de Classis van 10-9-1969 had nagelaten ons dit te berichten, bood ds.T.J.Keegstra namens de classis van 18-3-1970 verontschuldigen aan. Tevens berichtte hij, dat de classis van 17-12-1969, op hun verzoek, voor een aantal broeders en zusters te Nunspeet de kerk in 't Harde als genabuurde kerk had aangewezen. Niet-uitgesproken bedoeling hiervan was: voegt u zich ook maar bij de kerk van 't Harde!

In 1972 heb ik in het boekwerk "GETUIGENIS" een overzicht en bespreking gegeven van het verloop van de scheuring binnen het classicale ressort Harderwijk in 1969/70. Toen wij onze brief van 4 juni 1969 aan de classis Harderwijk schreven, had de scheuring nog niet plaatsgevonden. Juist op de derde classis van 1969, die van 10-9-1969, met niet minder dan 7 zittingen (resp. op 10-9, 27-9, 1-11, 8-11, 22-11, 6-12 en 8-12-1969) kwamen de kerken van Wezep, Voorthuizen, Wapenveld en Nunspeet buiten verband te staan.

15.11.79 De opvallende leiding van de HEERE

Het is een opvallende bestiering van God, dat:

1. onze brief van 4 juni 1969 aan de orde kwam op dezelfde classis waarop in het ressort Harderwijk zich de scheuring voltrok tussen kerken "binnen" en "buiten verband";
2. dat de Classis het verzoek van de kerk van Hattem d.d.2-9-1969 afwees, om eerst zijn instructie te behandelen nog vóórdat de Classis werd geconstitueerd (indien dat wel was gebeurd zou de kerk van Nunspeet reeds buiten de Classis en het kerkverband zijn geplaatst nog vóórdat de vergadering haar agendum had vastgesteld en dus ook vóórdat onze brief van 4 juni 1969 aan de orde had kunnen komen - en bovendien ook nog vóórdat de kerken van Wezep, Voorthuizen en Wapenveld definitief buiten het kerkverband kwamen te staan!);
3. dat de Classis ter voorbereiding van de behandeling onze brief in handen gaf van dezelfde commissie Geuchies-Mostert-Kroek, die ook over de instructie van Hattem moest adviseren;
4. dat de Classis op 6 december 1969 voor de bewuste keus werd gesteld wat zij eerst zou behandelen: onze brief van 4-6-1969, òf de latere instructie van de kerk van Hattem d.d.2-9-1969;
5. dat de Classis op 6-12-1969 besloot éérst de instructie van Hattem te behandelen op verzoek van een door de kerkeraad van Nunspeet ingediende verklaring (dat was dus niet een verzoek slechts van de twee afgevaardigden van die kerkeraad!), met als motiverend argument: "opdat zodoende de positie van de Geref. Kerk te Nunspeet duidelijk zal worden";
6. dat de Classis aldus bewust en wèloverwogen koos voor de scheuring in plaats van voor de re-formatie van haar ressort;
7. dat het besluit tot scheurmaking duidelijk en onweerlegbaar werd bevestigd door:
 - a. de uitspraak van de Classis, dat het haar onmogelijk was om daarna nog aan ons verzoek te voldoen (een uitspraak dat Nunspeet tot valse kerk geworden was zou immers alleen al nooit te rijmen zijn geweest met het "dringend appèl" dat de Classis op die kerk deed);
 - b. het feit, dat deze Classis ons nooit antwoordde; en dat zelfs als dat wèl zou zijn gebeurd, het antwoord zou zijn geweest, dat wij geen antwoord kregen;
 - c. het feit, dat een volgende Classis (nl. die van 18-3-1970) ons - zonder dit expliciet uit te spreken - de weg van de scheurmaking opdrong met haar wijzen op de kerk van 't Harde als "genabuurde kerk" voor wie in Nunspeet aan de scheurmaking meededen.

Bijzonder is ook, dat de kerkeraad van Nunspeet, met de voltrekking van de buiten-verband-stelling van de kerken van Wezep, Voorthuizen en Wapenveld voor ogen, aan zijn afgevaardigden de onder 5. genoemde verklaring meegaf. De motivering "opdat zodoende de positie van de Geref.Kerk te Nunspeet duidelijk zal worden" hield in, dat men er vanuit ging, dat die positie NIET duidelijk zou worden door een behandeling van ons verzoek.

En dat de Classis daarmee instemde door dienovereenkomstig te handelen betekende, dat ook de Classis zo dacht.

Men moet hierbij bedenken, dat allen de blauwe brief hadden ontvangen en al jarenlang wisten van de strijd in het blad

"De Wachter" tegen met name de valse leer over verbond en kerk.

De Generale Synode van Amersfoort-West-1967 had ons publiekelijk veroordeeld als lasteraars en de Generale Synode van Hoogeveen had zojuist, begin oktober 1969, in openbare zitting ons feitelijk veroordeeld als zondaren tegen het vijfde gebod.

Beide partijen, die op deze Classis Harderwijk tegenover elkaar stonden, moesten niets van ons hebben.

In het weekblad "Opbouw" werden wij door de dominees Amelink en Van der Kwast zelfs wel als boeman gebruikt om de partij van de binnenverbanders te pesten; zo van: die lui van "De Wachter" zeggen tenminste eerlijk wat jullie bedoelen!

Zo was het dus duidelijk, dat de Classis Harderwijk niet zou voldoen aan ons verzoek om uit te spreken, dat de kerk van Nunspeet een VALSE kerk was naar art.29 NGB en om ons op grond dáárvan bij een genabuurde kerk onder te brengen.

De kerkenraad van Nunspeet, die de scheurmakingsacties meer dan moe was, wilde, dat men nu maar korte metten maakte en drong daarom aan op de behandeling van de instructie van Hattem.

De anderen waren het daarmee eens.

En zo stelde men de Nunspeters in staat om te poseren als "lijders om der gerechtigheid wil".

Had de satan hiermee op de Classis Harderwijk de slag gewonnen? Integendeel, het was de HEERE, die de onrechtvaardigen "wist" te bewaren tot de dag des oordeels (vgl.2 Petr.2:9). Hij "weet" - dat wil zeggen: de HEERE heeft er verstand van, Hij heeft er slag van, om het bewijs tegen de zondaars vol te krijgen, zodat er voor hen niet het kleinste gaatje meer over blijft om zich ook maar enigszins te kunnen verontschuldigen vóór zijn rechterstoel op de dag van het laatste oordeel.

"Vreselijk is het, te vallen in de handen van de levende God!" (Hebr.10:31).

15.11.80 Kerkverband moet mede GETUIGEN tegen het kwaad maar mag geen ontrouwe kerken buiten verband plaatsen of excommuniceren

Volgens schriftuurlijk kerkrecht is elke plaatselijke gemeente een zelfstandige kerk van Christus. Het is dus niet zo, dat de plaatselijke kerken afdelingen zijn van de ene streek-, lands- of wereldkerk. In Openbaring 1 zien we hoe Christus wandelt temidden van de zeven gouden kandelaars, die de zeven gemeenten symboliseren aan wie Johannes moest schrijven. Dus niet één kandelaar met zeven lampen, maar zeven kandelaars!

Hetzelfde blijkt uit het gehele Nieuwe Testament van de Bijbel: de plaatselijke kerken zijn zelfstandig ook al oefenen zij het verband krachtens de ene gemeenschap der heiligen. We zien dat bijvoorbeeld in de collecte voor de hulpbehoevende kerk van Jeruzalem. Paulus schrijft daarover onder meer in Rom.15:26 e.v. De kerken van Macedonië en Achaje hadden "goedgevonden" om handreiking te doen aan de armen onder de heiligen te Jeruzalem, maar - zo schrijft hij dan - "zij zijn het ook jegens hen verplicht". Het waren dus kerken die in volledige zelfstandigheid handelden - zij vonden zelf iets

goed, namen zelf een besluit - maar dat was voor hen toch ook een christelijke plicht.

Zo is het precies met de oefening van kerkverband: zelfstandige gemeenten, die verplicht zijn om kerkverband te onderhouden. Want zij hebben allen één Here, die hen kocht met zijn bloed.

Toen er daarom destijds grote moeilijkheden waren binnen de kerk van Kralingen, noemde prof.K.Schilder die kerk een "hulpbehoevende kerk". Hulp namelijk van het kerkverband. Omdat "Christus zijn bloed ook voor het kerkverband heeft gestort".

Maar de verplichting tot zulke hulp heft beslist niet de zelfstandigheid van elke plaatselijke kerk op.

Het is daarom bijvoorbeeld absoluut niet zo, dat vergaderingen of instanties van het kerkverband de tucht mogen gaan oefenen over leden of ambtsdragers van een plaatselijke kerk. Want dat blijft altijd de zelfstandige plicht en verantwoordelijkheid van elke plaatselijke gemeente onder leiding van de eigen ambtsdragers. Elke vorm van kerkelijke hiërarchie wordt daarom afgesneden in het fundamentele artikel 85 van de Dordtse Kerkenordering:

"Geen kerk zal over andere kerken,
geen dienaar over andere dienaren,
geen ouderling of diaken over andere ouderlingen en diakenen
enige heerschappij voeren."

In 1926 veroordeelde de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland te Assen terecht de evolutionistische leer van dr.Geelkerken te Amstelveen. Maar het was in flagrante strijd met het schriftuurlijke gereformeerde kerkrecht toen die Synode daarop zelf dr.Geelkerken schorste als predikant van Amstelveen.

Dr.J.van Lonkhuyzen en dr.S.Greijdanus hebben dat ook publiekelijk veroordeeld en daartegen gewaarschuwd. Maar in 1942-44 handelde men opnieuw naar dit "nieuwe kerkrecht" toen de Synode o.a. prof. K.Schilder en prof.S.Greijdanus schorste en afzette.

Dit "nieuwe kerkrecht" werd terecht door alle Vrijgemaakten veroordeeld en afgewezen. Maar als de nood aan de man komt, blijken de zaken hier toch niet zo eenvoudig te zijn. Want wat moet er in het kerkverband worden gedaan als er kerken komen, die ontrouw zijn aan gemaakte afspraken en valse leer toelaten?

Ds.B.Telder van Breda en ds.L.E.Oosterhoff van Beverwijk met hun van Schrift en confessie afwijkende leringen, waren door het kerkverband veroordeeld, maar hun kerkenraden schorsten hen niet.

De Open-Brief-schrijvers en hun sympatisanten waren op Generaal-Synodaal niveau veroordeeld, maar vele plaatselijke kerken trokken zich er niets van aan, evenmin als van de schorsing van ds.

A.van der Ziel te Groningen.

Welnu, we weten hoe men dit oploste: men stelde, dat die kerken het kerkverband verbroken hadden en daarom niet meer tot het kerkverband behoorden.

We zagen binnen de classis Harderwijk in 1969 hoe de afgevaardigden van de kerken van Wezep, Voorthuizen, Wapenveld en Nunspeet op die manier van de classis verdwenen.

In "Getuigenis" is daarover het volgende geschreven:

"De ONTRouw van een kerk - al is zij ook nóg zo ernstig - kan nooit gelden als reden om het kerkverband met haar verbroken te achten.

De Schrift is op dit punt zeer duidelijk.

De ontrouw van de kerk te Corinthe was voor de apostel Paulus geen reden om haar als kerk van Christus af te schrijven. Ook onttrok de apostel zich niet aan de gemeenschap met de Galatiërs toen dezen ontrouw waren geworden aan het evangelie. En de Here Jezus rekent ook de ontrouwe gemeenten in Epheze, Pergamum, Thyatira, Sardes en Laodicea tot de zeven gouden kandelaren, temidden waarvan Hij wandelt.

Ook de kerkenordering geeft nergens aan een classis of andere meerdere vergadering het recht om bij wijze van disciplinaire orde-maatregel afgevaardigden heen te zenden en zo kerken buiten te sluiten. De artikelen 35 en 43 van de K.O. spreken wel over "censuur", die gehouden zal worden, maar dat betekent niet, dat men een kerk buiten de classis mag sluiten. Die K.O.-artikelen houden in, dat een classis de ontrouw van afgevaardigden en kerken moet weerleggen, bestraffen en bestrijden maar geven haar niet de bevoegdheid om kerken buiten verband te zetten of wettige ambtsdragers te schorsen en afgevaardigden van wettige kerken heen te zenden.

Indien een kerk ONTROUW is heeft een classis de roeping om HULP te bieden in de vorm van terechtwijzing, vermaning en bestraffing, net zo lang totdat zulk een ontrouwe kerk eventueel tot tot VALSE kerk is geworden. Het is dit HULPBETOON, dat de kerken hebben geregeld en elkander hebben toegezegd in K.O.-artikelen als art.41, 43 en 44. De Here Jezus en de apostelen hebben hierin ook het goede voorbeeld gegeven. Indien een classis zich hieraan onttrekt (= hypostolê; Hebr.10:38,39!) schendt zij zelf de kerkenordering.

En wanneer een classis een ontrouwe kerk buiten verband rekent is dat hiërarchie of heerschappijvoering in de zin van art.85 van de K.O.

Want u moet goed zien wat het besluit om de afgevaardigden van Wezep niet te ontvangen inhield.

Dat kunt u pas goed zien als u ziet waarop dit uitgelopen is. Het is er tenslotte op uitgelopen, dat Classis Harderwijk 1969-IV meehielp aan de oprichting van een andere kerkeraad te Wezep.

Hieruit blijkt, dat het besluit, om de afgevaardigden van de kerkeraad te Wezep niet te ontvangen, in de praktijk betekende: AFZETTING VAN DE KERKERAAD VAN WEZEP.

Welnu, ieder gereformeerd mens weet, dat een classis geen kerkeraden mag afzetten. Dat past alleen in het collegialistische kerkrecht van Hervormden en Synodalen.

Zo blijkt dus, dat het besluit van de Classis Harderwijk 1969-II om de afgevaardigden van de kerk te Wezep eerst dan te ontvangen, indien deze kerk zou voldoen aan de gestelde voorwaarden, het moment markeerde, waarop de Classis van het schriftuurlijke gereformeerde stelsel van kerkregering overging op een onschriftuurlijk hiërarchisch stelsel van kerkregering.

Dit is het wat in het vervolg steeds duidelijker is gebleken en aan de dag getreden." ("Getuigenis", blz.117/118).

15.11.81 Het scholastieke "wegroepingskerkrecht" is hypostolê

Het is de toenmalige hoogleraar kerkgeschiedenis en kerkrecht aan de Theologische Hogeschool te Kampen, prof.J.Kamphuis, die de theorie van dat zogenaamde "wegroepingskerkrecht" heeft gedefinieerd. In 1970/71 ben ik tien maanden ingespannen bezig geweest om dat kerkrecht te analyseren, te weerleggen en te bestrijden in de brochure "GOUD", geschreven in de vorm van een open brief aan prof.J.Kamphuis.

In "De Reformatie" van 17 oktober 1970 had hij namelijk zelf zijn in de RB-serie uitgegeven boek "Verkenningen III", hoofdstuk 4 en vooral 5, aangewezen als de vindplaats van dat kerkrecht.

Hij schreef daarover:

"Daar is met de stukken aangewezen dat de gereformeerde kerken in deze jaren van crisis en van belijdenis-verloochening en -bestrijding de koers hebben gevolgd, zoals die duidelijk is aangegeven door Voetius in de zeventiende, door F.L.Rutgers in de negentiende, door J.van Lonkhuyzen in de twintigste eeuw."

Zover mij bekend gebruikte hij die publicatie ook bij zijn colleges.

Zich beroepend op Kuypers "Tractaat van de Reformatie der Kerken" stelde Kamphuis, dat de eenheid van belijdenis de onmisbare grondslag is voor alle kerkverband.

Kuiper schreef ("Tractaat...", blz.77):

"Verliezen de kerken elders dat karakter, dan moet ze er de correspondentie meê afsnijden."

Dienovereenkomstig schreef prof.J.Kamphuis ("Verkenningen III", blz.136):

"Want het kerkverband is gegrond in de eenheid van belijdenis; valt deze weg, dan ook gene. Die eenheid van belijdenis is radikaal constitutief voor het kerkverband."

Naar de Schriften echter vormen de kerken het verbondsvolk van de HEERE, dat naar Joh.17 zijn eenheid vindt in Christus Jezus.

Christus is het Lam staande als geslacht, dat Gods verbondsrechten bedient in zegen en in vloek. Hij is het, die het koningschap voor Israël herstelt en alle goddelozen uitroeit uit de stad des HEEREN als zij tot VALSE KERK worden. En Hij heeft zijn apostelen en al de zijnen beslist VERBODEN om als veldheertjes op te treden die zelf bepalen hoe en wanneer zij de kerk zullen reformeren. De tijden en gelegenheden staan in de beschikking van de Vader en alleen de Zoon is waardig de boekrol te nemen en haar zegels te openen. Bij ontrouw en valse leer hebben de gelovigen enkel de opdracht om daartegen als GETUIGEN op te treden. Pas als zij worden geëxcommuniceerd of "gedood" omdat zij Gode meer gehoorzamen dan de mensen, wordt de "heilige stad" tot de "grote stad, die geestelijk genaamd wordt Sodom en Egypte". Uit dat Babel - uit die VALSE KERK - moeten zij weggaan (Openb.18:4, vgl.2 Kor.6:16-18 e.a.p.).

Daarom: wie het kerkverband verbreken wegens ontrouw aan belijdenis en/of kerkenordening, zijn "van degenen die zich onttrekken ten verderve" (Hebr.10:39). Zij willen eigen kerkrechtelijke wijsheid en dienovereenkomstige werken doen gelden in plaats van zich te onderwerpen aan de gerechtigheid Gods (vgl.Rom.10:3). Zij zoeken de verlossing door de werken in plaats van door het geloof.

Blind voor de bondshandel van de HEERE komt prof.J.Kamphuis dan in het voetspoor van Gijsbertus Voetius en F.L.Rutgers tot de ontwikkeling van het volgende stukje kerkrechtelijke scholastiek.

"Grondregel is: wie aanstelt, zet óók af." (a.w., blz.156).

Voetius verkondigde reeds de kerkrechtelijke stokregel:

"wie roept en aanstelt in het ambt, is ook geroepen het ambt te ontnemen, indien daar noodzakelijkheid toe bestaat."

(a.w., blz.156).

Daarmee verklaarde Voetius achteraf de kerkelijke praktijken ten tijde van de strijd met de Remonstranten.

Prof.Rutgers bouwde daarop voort om de Doleantie kerkrechtelijk te onderbouwen.

En prof.J.Kamphuis grondt hierop het wegroepingskerkrecht: de gemeente - of het getrouwe gedeelte daarvan - heeft het recht een ontrouwe kerkenraad af te zetten.

Getrouwe gemeenteleden of het getrouwe deel van de kerkenraad hebben het recht om de gemeente weg te roepen vanachter de ontrouwe ambtsdienst van de (meerderheid) van de kerkenraad.

En de kerken die het kerkverband zijn aangegaan, hebben het recht om dat te verbreken met één of meer kerken als deze de eenheid van belijdenis verbroken hebben.

Voorzover ik het kan bekijken bleef deze kerkrechtelijke scholastiek bij Voetius en Rutgers voornamelijk theoretisch, maar de Vrijgemaakten hebben op advies van prof.J.Kamphuis er ook echt naar gehandeld.

De eerste vraag bij de bevestiging van bijzondere ambtsdragers is:

"of gij gevoelt in uw hart, dat gij wettig van Gods gemeente, en mitsdien van God zelf, tot deze heilige dienst geroepen zijt?"

Het is dus niet de gemeente die aanstelt, maar Gód!

Zelfs volgens de scholastieke "grondregel" is het dan dus ook alleen God zelf die bevoegd is om af te zetten. En bij ontrouw doet Hij dat door middel van de gehoorzame kerkelijke tucht met inachtneming van de afgesproken kerkrechtelijke regels van art.79 en 80 K.O., òf wanneer Hij zelf een ontrouwe kerk tot VALSE kerk maakt. Dit is wel voor scholastieke geleerden een dwaasheid, maar het is de wijsheid en de kracht Gods voor een ieder die gelóóft.

15.11.82 Classisbesluit over Nunspeet verbreekt de gemeenschap der heiligen en het verbondsleven met God

Het classisbesluit van 6-12-1969 waardoor het kerkverband met de kerk van Nunspeet werd verbroken, was gegrond op o.m. de volgende "overwegingen":

- c. dat de Kerken het bijzonder eigendom zijn van onze Here Jezus Christus, die haar kocht voor de prijs van Zijn bloed (Hand.20:28) en dat daarom Zijn Woord alleen de uitsluitende en volle zeggenschap over haar heeft (Joh.15:14; Openb.2:7a);
- d. dat de eenheid der plaatselijke Kerken als openbaring van het ene lichaam van Christus daarom als eerste vereiste heeft de volle overeenstemming van die Kerken in geloof (Ef.4:4-6; Joh.17:20-22) in belijden (Titus 2:1) en handelen (Filip.2:1-2; Rom.15:5-6);
- e. dat de samenwerking en correspondentie tussen de plaatselijke Kerken haar grond moet vinden in déze eenheid, omdat in de oefening van het kerkverband slechts zó de volle heerschappij van Gods Woord tot heil der Kerken bevorderd wordt (Matth.12:25,30);" ("Getuigenis", blz.128).

Dit klinkt heel schriftuurlijk en Gereformeerd, maar de strekking is Dopers! Norm is niet hetzelfde als praktijk. Hoevele momenten en tijden zijn er in de kerkgeschiedenis niet geweest, waarin de kerk aan deze normen niet voldeed?! Zelfs wanneer alles op zijn best is, is de kerk niet volmaakt. Ook wat betreft "de volle overeenstemming van de kerken in geloof, belijden en handelen" is er in deze bedeling nog slechts een klein begin van de geboden gehoorzaamheid. Uiteraard moet de wil en de begeerte om volmaakt te zijn wel aanwezig zijn. Maar ook de kerken zullen wat dit betreft hun ellende moeten kennen, daar het willen wel aanwezig is maar het uitwerken niet (vgl.Rom.7:18). Daarom, indien het kerkverband alleen kan bestaan bij volmaaktheid, is er geen kerkverband mogelijk.

En bij het "jagen naar de volmaaktheid" (vgl.Phil.3:12) behoort bij kerkelijke deformatie het getuigen tegen de ontrouw en valse leer, ook als kerken binnen het kerkverband.

Daartoe hebben de kerken elkaar ook hulp toegezegd in de Kerkenordening. We noemen slechts de artikelen 41, 43, 44, 49, 31, 36, 55, 61, 82, 66 en verder alle KO-artikelen die gaan over examinatie van kandidaten, het beroepingswerk en de tuchttoefening.

Maar evenmin als binnen de plaatselijke kerken individuele gemeentelieden de onboetvaardige zondaars van het avondmaal kunnen afhouden - de kerkelijke tuchttoefening is immers de taak van de gehele gemeente onder leiding van de kerkenraad - evenmin mogen kerkelijke vergaderingen als classes en synodes de kerkelijke tucht bedienen of ontrouwe kerken buiten het kerkverband sluiten. Bij verharding in de zonde en ontrouw aan Gods verbond is zowel voor trouwe gemeentelieden als voor het getrouwe kerkverband de opdracht van Christus:

"Gij zult Mijn getuigen zijn!"

Pas wanneer een kerk tot valse kerk wordt, waaruit blijkt, dat Christus daar de kandelaar heeft weggenomen, mogen en moeten de overige kerken concluderen, dat die kerk buiten het kerkverband staat en daarom haar afgevaardigden niet meer ontvangen op de classikale vergaderingen.

En een kerk wordt pas een valse kerk wanneer zij op de een of andere manier bindt aan haar ontrouw, zodat de getuigen komen te staan voor de keuze wie zij meer moeten gehoorzamen: God of de mensen.

In een Gereformeerd Kerkverband valt deze beslissing alleen binnen de plaatselijke Kerk.

De ogenschijnlijke machteloosheid van individuele kerkleden of minderheden van kerkleden, alsook van kerken en het kerkverband bij toenemende deformatie en om zich heen grijpende valse leer en ontrouw binnen de kerken, brengt dus de grote betekenis van het schriftuurlijke getuigenis aan het licht. De getuigen moeten de zondige feiten op tafel brengen en zij moeten die vanuit en met de Schriften weerleggen en bestrijden en daartegen bij verharding tot tuchtoefening oproepen. Wanneer daaraan geen gehoor gegeven wordt moeten zij daarmee doorgaan en de weerlegging en bestraffing met de Schriften nog intensiveren, net zo lang tot het beest hun de oorlog aandoet en doodt.

In de eerste plaats is dit al erg moeilijk omdat zij zelf deel uitmaken van een gemeenschap die zich bevindt in een proces van toenemende afval en verblindings. Wanneer zij onderkennen, dat het verkeerd gaat, zien zij in de regel nog niet direct de achtergronden en de gevolgen en de volle schriftuurlijke betekenis daarvan. Pas wanneer zij naar Gods gebod hun roeping tot getuigen aanvatten, maakt, zoals Psalm 25 zegt, de HEERE door zijn Woord en Geest hun meer en meer zijn wegen bekend en onderwijst hun hoe die zijn gelegen en waarheen Hij zijn schreden wendt. Want:

"Des HEEREN vertrouwelijke omgang is met wie Hem vrezen,
en zijn verbond maakt Hij hun bekend." Ps.25:14.

In de tweede plaats groeit de tegenstand en de haat bij de kerkleden en kerken die zich verharden. In Openbaring 11:10 staat, dat de twee getuigen hun tegenstanders "gepijnd" hadden. Het lijkt wel alsof het getuigenis nooit tot verandering en reformatie kan leiden. Integendeel, het roept overwegend tegenstand op en leidt tot verharding en toeneming in het kwaad. Het getuigenis werkt dus schijnbaar averechts. Maar hiermee gaat het zoals de Here gezegd heeft in o.m. Matth.23:34-35. Het loopt uit op de dood der getuigen. Maar het eindigt met hun opstanding. En zo wordt toch het overschot behouden, het koningschap voor Israël hersteld, de kerk gereformeerd.

In de derde plaats is dit een moeilijke strijd van het geloof. Een weg van "lopen" en onttrekking, van het gebruik van de machtsmiddelen van het "wegroepingskerkrecht", lijkt veel vromer, logischer en doeltreffender dan de weg van het getuigen. Getuigen en trouw-zijn in een ontrouwe kerk is moeilijk, lijkt verkeerd uit te komen en strijdt tegen alles waartoe de godsdienstige menselijke wijsheid dringt.

Toch zei de Here tot zijn discipelen: Gij zult mijn getuigen zijn! Eenvoudige gehoorzaamheid aan dat gebod - blind voor de uitkomst - is de ware wijsheid. Want dat is Gods wijsheid, en die leidt altijd tot het gestelde doel van de bewaring en vergadering van de christelijke kerk tot aan de einden van de aarde en tot het einde van de tijden.

De kerkleden en kerken "binnen verband" zijn er nooit in geslaagd om de "buitenverbanders" te overtuigen. Mensen als ds.

A.van der Ziel en de schrijvers van de Open Brief zijn door hen nooit werkelijk met de Schriften weerlegd en overtuigd. De betekenis van de Vrijmaking en de belijdenis van de ware en de valse kerk zijn ook door hen geheel verbasterd en in de loop der jaren praktisch losgelaten.

De kwesties Telder en Oosterhoff werden door hen aangegrepen om te kunnen bewijzen, dat de "buitenverbanders" de "eenheid in belijdenis" hadden verbroken. En dat bewijs hadden ze nodig om volgens hun

aloude scholastieke kerkrecht het kerkverband met hen te kunnen beëindigen.

Maar waarschijnlijk de meeste "buitenverbanders" waren het in het geheel niet eens met de specifieke dwalingen van deze predikanten. De classis Haarlem van 22 mei 1969 van de "buiten verband" staande kerken heeft ds.L.E.Oosterhoff zelfs laten verklaren, dat hij zijn dwaalleer niet meer vanaf de kansel zou verkondigen ("Opbouw", rubriek Kerknieuws van 20-6-1969).

Ook de leer van ds.B.Telder is in "Opbouw" door verscheidene voor-
aanstaande "buitenverbanders" bestreden (zie "Weerlegging", blz.133). Maar zij stelden zich op het schilderianse standpunt, dat niet alles wat miserabel is ook censurabel is.

En in Nunspeet wilde men "geen woordenstrijd voeren die tot niets nut is": als met name ds.Telder niet te overtuigen was, moest men er maar het zwijgen toe doen en hem gewoon laten preken en avondmaal bedienen. Uit hun antwoord ter classisvergadering, dat hij in Nunspeet "het goede Woord Gods zuiver had bediend", valt dan te concluderen, dat hij bij hen zijn afwijkende leer over de tussen-
toestand niet had verkondigd.

Volgens de kerken "buiten verband" zou zonder zulke "liefde en verdraagzaamheid" de verdeeldheid van Gods kinderen alleen maar steeds groter worden.

Zoals eerder bleek, vereist het schriftuurlijk getuigenis volwassenheid in het geloof. De vermaningen van de apostel Paulus in Efeze 4 zijn daarvoor van fundamentele betekenis. Hiërarchie en heerschappijvoering met een paternalistische behandeling van de gemeenteleden maakt van kerk en kerkverband een strak gereglementeerde organisatie. De schriftuurlijke vermaningen voor de levende en naar de volwassenheid in Christus strevende gemeente worden daar onbegrepen uit hun verband gerukt en geperst in het systeem van de sedert de zestiende eeuw georganiseerde "volks"kerk. Bijzondere ambtsdragers menen dan hun gezag te ontleen aan het vijfde gebod inplaats van aan het Woord van God. Zelfstandig getuigende "kinderen" stellen zich daarmee buiten hun gezag en regels en verdienen een pak slaag: Matth.24:49. En het kerkverband ontwikkelt zich tot een baas-boven-baas, bevoegd om kerken buiten het kerkverband te sluiten.

We moeten terug naar het gemeentelijk leven zoals het ten tijde van de apostelen was. Ieder kerklid moest daar groeien tot de volwassenheid naar de onderscheiden gaven die de Geest van Christus elk in het bijzonder schonk: 1 Kor.12-14; Ef.4, e.a.p.

N.B. Uiteraard kunnen we niet terug naar de bijzondere gaven van die overgangstijd, waarin de Here de Joden een Jood wilde zijn zoals: het spreken in tongen, de wonderen en bijzondere openbaringen en profetieën, de gebedsgenezingen e.d. Met wat de canon van het N.T. ons nu openbaart van Christus zijn we beter af. Ook hiervan geldt Hebr.8:13b: het is verouderd en thans verdwenen.

We kunnen m.i. daarbij leren van de gemeenten van vluchtelingen uit de Nederlanden in Engeland uit de zestiende eeuw. Naast de bijeenkomsten tot de dienst des Woords, hielden zij daar samenkomsten van de gemeente, waar ieder gemeentelid het woord kon krijgen en waar ook publieke bespreking van de gehouden preken aan de orde kwam. Dit leidde tot ijverige en diepgaande Schriftstudie, waartoe sommigen zelfs de grondtalen gingen leren. De wegen van de HEERE in de verbondsgeschiedenis van zijn kerk werden nagegaan en onderzocht. Daarbij droegen zij in allerlei opzicht elkanders lasten in onderlinge liefde naar 1 Kor.13.

Dan geeft de HEERE zijn beminden ook het inzicht om de geesten te beproeven en de dwaalleer te weerleggen, "als in de slaap" (Ps.127:2). Ja, dan gaat het zelfs tegenover buitenstaanders zoals we lezen in 1 Kor.14:24:

"Maar als allen profeteren en er komt een ongelovige of
toehoorder binnen, dan wordt hij door allen weerlegd, wordt
hij door allen doorgrond, het verborgene van zijn hart komt
aan het licht en hij zal zich ter aarde werpen, God aanbidden
en belijden, dat God inderdaad in uw midden is."
Dit kan echter alleen als wij naar Deut.6:4-9 de HEERE liefhebben
en over zijn woorden en werken spreken "dag aan dag" (Ps.105,
vs.1 berijmd).

Dan is het ook zoals de apostel Paulus zegt in Rom.14:7-8:

"Want niemand onzer leeft voor zichzelf
en niemand sterft voor zichzelf;
want als wij leven, het is voor de Here,
en als wij sterven, het is voor de Here.
Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heren."
Een kerk die zo leeft: daar woont de HEERE Zelf,
"daar wordt zijn heil verkregen
en 't leven tot in eeuwigheid." Psalm 133.

15.11.83 De breuk met J.C.van den Akker

Begin 1970 kwam het tot een breuk met J.C.van den Akker.
In februari 1968 had de kerkenraad van Hilversum hem van het avond-
maal afgehouden. Grond daarvoor was hoofdzakelijk zijn openlijke
beschuldigingen van leugen, ontrouw en huichelarij bij de kerken-
raad. Voor het eerst bracht men daarbij ook de zaak van de leer ter
sprake. Dat geschiedde overigens met in hoogheid uitgesproken apo-
dictische veroordelingen op deze manier:

"U noemt vele schriftplaatsen, maar U redeneert en construeert
en zet daar teksten bij, maar U spreekt niet vanuit de Schrift
als het gaat over verhouding kerk-verbond en in verband daar-
mee over OT - NT, ware- en valse kerk." (E.III,blz.32).

Het enige bewijs dat hiervoor werd aangevoerd, waren de woorden van
prof.dr.K.Schilder over "kerk = vergadering" en over de valse kerk
als een "valse vergadering van gelovigen", zoals hij die had
geschreven in zijn polemieek tegen ds.B.A.Bos. En daarop volgde dan
de conclusie van de kerkenraad van Hilversum:

"Daarom wijzen we uw constructies af. U hébt niet bewezen, dat
u de Schrift aan uw zijde hebt, noch de belijdenis,
(noch K.S.)." (E.III,blz.33).

In "De Wachter" van november 1968 schreef ik een hoofdartikel onder
de titel: "KERK - ECCLESIA - VERGADERING". Schilders constructie
"kerk = vergadering" werd daarin weerlegd (zie ook 15.6.6). Mijn
bedoeling hiermee was vooral ook om J.C.van den Akker te helpen.
Het was een aanmoediging om na zijn afhouding van het avondmaal in
Hilversum verder te gaan en te bewijzen, dat de vrijgemaakte kerk
te Hilversum een VALSE kerk was geworden overeenkomstig artikel 29
van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Want dit was iets, dat
Van den Akker zèlf moest doen: het behoorde tot ZIJN ambt der gelo-
vigen.

Na zijn afhouding ging Van den Akker niet meer met zijn gezin in
Hilversum naar de kerk. Dus ik dacht, dat dit verder nu wel goed
zou komen en dat dit alleen een kwestie van tijd was. Echter, op
een gegeven moment werd ik benaderd door de dames G.Boverhof en
J.de Waard. Dit waren twee oudere zusters, die voorheen ook samen
met Van den Akker de kerkstrijd in Hilversum gestreden hadden.

Zij beklagden zich dat Van den Akker thans afstand van hen nam.
's Zondags gingen zij nog in Hilversum naar de kerk, maar niet uit
overtuiging en niet met een gerust hart.
Hierdoor werd het mij duidelijk, dat het zo niet langer mocht en
dat het hoog tijd was, dat J.C.van den Akker schriftelijk het
publieke bewijs leverde, dat Hilversum VALSE kerk geworden was, en
dat hij zich daarmee in de gemeenschap der heiligen richtte tot het
kerkverband.

Het bleek mij nu echter, dat hij de noodzaak daarvan niet inzag en eerst nog allerlei andere dingen wilde doen, zoals bijvoorbeeld: het nog eens gedocumenteerd aanschrijven van alle gemeenteleden. Zoals hij mij destijds al geschreven had in zijn brief van 17-11-1964 (zie 15.11.46) wilde hij ondanks zijn afhouding van het avondmaal gewoon doorgaan met de kerk in Hilversum te bestraffen over haar zonden en gebreken. In die weg zou dan volgens hem pas de verharding ten volle duidelijk kunnen worden, zodat er later nooit meer ook maar enige twijfel aan zou kunnen bestaan dat Hilversum VALSE kerk was geworden.

"Ik heb nu meer geduld dan jij!" - zo zei hij.

Toen ik hem tegenwierp, dat wij niet zelf de dienst uitmaken doch alleen maar gehoorzaam moeten doen wat de Here wil, verweet hij mij dat ik hem onder druk zette.

Mede om zijn afhouding emotioneel te verwerken was hij zijn huis gaan verbouwen. Want hij moest afstand kunnen nemen voordat hij weer verder kon. Daarbij noemde hij het voorbeeld van de diamantbewerker, die de Cullinan-diamant moest kloven: die man ging een lange tijd zeilen op de zee om de moed en de concentratie te kunnen opbrengen om dat te kunnen doen.

Tot mijn grote ontsteltenis werd mij nu duidelijk, dat mijn vriend en broeder, Johan van den Akker, streed in eigen kracht. Hij dacht nog steeds, dat de leden van de ontrouwe kerk in Hilversum geëxcommuniceerd werden uit Gods verbond en gemeente wanneer hij - J.C.van den Akker - verklaarde, dat hun kerk een VALSE kerk was naar art.29 NGB. Daarom voelde hij dat als een enorme last en verantwoordelijkheid. Hij kreeg geen stem uit de hemel: dit is een valse kerk, gaat uit van haar! Nee, als hij zich niet afscheidde, gaf de Here geen reformatie. Dus hing het helemaal van hem af. Als perfectionist wilde hij absolute zekerheid. Daarom wilde hij eerst nog eens de gemeente bewerken en de kerkenraad de ernst voorhouden. Eigenlijk moest het eerst zover komen, dat hij met de ban afgesneden werd. Hij merkte in dit verband op: als er in 1944 langer was gestreden en bestraft, zou men de Synodalen daarna niet meer zo gemakkelijk "broeders" en "gelovigen" genoemd hebben. Zo beschouwd riep ik hem nu dus op tot iets waaraan hij in geweten nog niet toe was. Daarom was hij helemaal van zijn stuk toen ik hem vermaande zijn ambt der gelovigen te doen naar art.28 NGB en verweet hij mij, dat ik hem opjaagde zodat hij overspannen zou kunnen worden. Hij begreep absoluut niet wat ik bedoelde en "wat mij toch bezielde". En dat bleef ook zo. Hij eindigde met: "Piet is gek!".

Dit blijft een van de verschrikkelijkste dingen die ik heb meegeemaakt.

Het is de HEERE, die ons beveelt te getuigen en tot het uiterste te strijden in een ontrouwe kerk. Maar het is ook de HEERE, die ons gebiedt Hem meerder te gehoorzamen dan de mensen en daarom ons af te scheiden van degenen die niet van de kerk zijn (art.28 NGB). Hieraan voldoen is de gehoorzaamheid van het geloof.

Dan verklaar ik dus geen kerk tot valse kerk en excommuniceer ik dus niemand uit Gods verbond en gemeente: de HEERE doet dat!

Het enige wat ik mag en moet doen is gehoorzamen.

En dan moet ik vervolgens naar de Schriften geloven, dat God, de HEERE, door Christus Jezus zijn verbondsrechten bedient in zegen en vloek. Dan mag ik in het geloof zien, dat Hij mij in genade zijn zegen schonk en in het leven bewaarde, terwijl Hij de ongehoorzame bondsbrekers door zijn vloek wegbrak uit de boom van zijn verbondsvolk. De waarachtige woorden van God horend, past mij niet anders dan met de apostel Johannes Gód te aanbidden: Openb.19:9-10!

De zaligheid, de verlossing, de redding is van de HEERE!

Maar J.C.van den Akker meende, dat hij door eigen werken moest worden verlost. Zijn dank aan God kon daarom achteraf nooit iets

anders zijn dan de dank op de manier van de Farizeeër in Lukas 18:11-12.

Steeds ben ik zeer onder de indruk geweest van de geschiedenis van Ananias en Saffira uit Hand.5. Zij logen over de opbrengst van een stuk land. Maar het ergste was, dat zij daarmee - zoals Petrus zei - "de Geest des Heren verzochten". Zij brachten de Heilige Geest in verzoeking om de kerk te bouwen met hun door de zonde bedorven gave. En dat is iets wat de HEERE absoluut niet over zijn kant laat gaan. Want dat bederft héél zijn heilswerk!

Daarom: nu bleek, dat J.C.van den Akker niet bezig was in gelóóf maar met wèrken, moest ik met hem en "De Wachter" breken, wilde ik niet al het goede werk onvruchtbaar laten maken en mede onder Gods oordeel vallen.

Toen het dus duidelijk was, dat Van den Akker beslist niet tot andere gedachten was te brengen, heb ik tenslotte een verklaring voor de lezers van "De Wachter" opgesteld, waarin deze breuk werd uitgelegd. Maar inplaats van deze verklaring van 14 getypte vellen te publiceren, stopte J.C.van den Akker met de uitgave van "De Wachter".

Veel later - in 1984 - heb ik hem in een lange brief nog eens alles proberen uit te leggen. Tevergeefs.

Het laatste van zijn kant was in 1989 een felle aanval, waarin hij (evenals Calvijn en anderen) Pinksteren roemde als het nieuwtestamentisch begin van de vergadering van de ene heilige algemene christelijke kerk door de prediking van het evangelie. Zijn opzet was daarmee de bondshandel van de HEERE te bestrijden, die in de weg van het getuigenis naar Hand.1:7-8 door 12 apostelen de 12 stammen Israëls tot "Entscheidung" bracht.

Volgens hem wilden wij: "anderen helpen om de nieuwtestamentische kerkgeschiedenis te beoordelen bij het licht van het Woord Gods". Maar volgens J.C.van den Akker "ging ons licht reeds uit bij het EERSTE EN BESTE FEIT", te weten: Pinksteren! Op één van de meest essentiële punten keerde hij zich daarmee als principieel vijand tégen de goede strijd die hij tevoren zelf gestreden had.

Voorwaar: wie niet heeft, ook wat hij heeft zal hem ontnomen worden.

15.11.84 Onze brief van 25-4-1970 aan de kerk van 't Harde

De Classis Harderwijk van 10 september 1969 gaf ons dus in het geheel geen antwoord op onze brief van 4 juni 1969. En indien zij ons wèl bericht had gegeven van haar besluit - zoals was besloten maar niet uitgevoerd - zou zo'n bericht hebben ingehouden, dat wij geen antwoord van haar kregen. Zij koos voor de scheurmaking.

Daarna was het haar onmogelijk nog aan ons verzoek te voldoen.

In dat laatste had deze Classis volstrekt gelijk.

Scheurmaking en reformatie, verlossing door de werken en verlossing door het geloof, zijn nooit met elkaar te verbinden.

Maar een volgende Classis Harderwijk - die van 18 maart 1970 - deelde ons mee, dat de Classis Harderwijk van 17 december 1969 had besloten om voor een aantal broeders en zusters uit Nunspeet de kerk van 't Harde als genabuurde kerk aan te wijzen. Dit werd ons medegedeeld met volledige negatie van ons verzoek in onze brief van 4 juni 1969. Zij dachten er eenvoudig niet aan om de inhoud van onze brief toch nog te gaan behandelen om daarop alsnog antwoord te geven. Evenals de blauwe brief was het voor hen "quantité négligeable".

Wij besloten dan ook om ons tot de eerstvolgende particuliere synode van Gelderland te wenden. Volgens artikel 36 KO heeft zo'n provinciale synode binnen het kerkverband tegenover een classis immers dezelfde taak als een classis ten opzichte van een kerkenraad. Dit was daarom van ons dus volstrekt geen "bezwaarschrift" als appellanten naar art.31 KO, maar een verzoek aan de particuliere synode om haar eigen taak ten opzichte van de classis Harderwijk te doen.

Het kon echter lang duren voordat een particuliere synode de zaak kon behandelen. Al die tijd zouden wij dan op onszelf moeten blijven staan zonder lid te zijn van een plaatselijke kerk. Dat was in strijd met het ambt aller gelovigen, beleden in art.28 NGB. De kerk van 't Harde was door de classis aangewezen als "genabuurde kerk". Ook al was er ontrouw aanwezig: 't Harde was een wettige en geen valse kerk. Als het goed was zou zij besluiten om de schismatische classisuitspraken, naar art.31 KO, niet voor vast en bondig te houden.

Daarom besloten wij ons eveneens direkt tot de kerk van ' Harde te wenden.

Wij schreven dus aan de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) van 't Harde een brief van 25 april 1970 met daarbijgevoegd "De Wachter", 10e jrg., nr.2, waarin was opgenomen onze afscheidingsbrief aan Nunspeet van 26 mei 1969.

In deze brief van 25 april 1970 vroegen wij of de kerk van 't Harde met ons wilde erkennen:

- "a. dat de in onze brief van 26 mei 1969 genoemde leer over verbond en kerk, die te Nunspeet geleerd wordt, VALSE leer is;
- b. dat het tot de roeping van iedere gelovige behoort om deze valse leer van ganser harte te verwerpen en daartegen naar Gods Woord de strijd aan te binden, ieder naar de gaven, die God hem of haar verleend heeft (1 Cor.12:4-12, e.a.p.);
- c. dat de zich noemende Gereformeerde Kerk (vrijgem.) te Nunspeet, daar zij belijdt dat deze valse leer de waarachtige en volkomen leer der zaligheid is en zij niet als lidmaat aanneemt dan wie met haar deze valse leer belijdt - althans wie belooft deze valse leer niet te zullen bestraffen en bestrijden - overeenkomstig artikel 29 NGB een VALSE kerk is."

Zo ja, dan opende zij daarmee voor ons de weg om ons te kunnen voegen bij hun gemeente. Want als men niet wilde zeggen, dat Nunspeet een VALSE kerk was, mochten wij ons niet bij haar voegen. Immers, dan zouden we meedoen met de scheurmaking en ook 't Harde en de andere kerken stijven in hun scheurmaking. Elk getuigenis daartegen van onze kant zou daarmee ook onwaarachtig en onmogelijk zijn gemaakt.

Het gevaar bestond, dat de kerkenraad van 't Harde ons verzoek verkeerd zou opvatten, en dit zou gaan behandelen in het kader van de hem door de Classis Harderwijk opgedragen zorg voor de leden in Nunspeet, die zich onttrokken aan de aldaar "buiten verband" gestelde kerk.

Daarom hebben we in deze brief van 25 april 1970 aan de kerkenraad van 't Harde nadrukkelijk verklaard, dat wij het Classisbesluit over Nunspeet naar artikel 31 KO niet voor vast en bondig hielden en dat wij de particuliere synode van Gelderland zouden verzoeken dat besluit te veroordelen. Daarbij legden wij omstandig uit waarom wij de handelwijze en de besluiten van de Classis Harderwijk moesten veroordelen als in strijd met Gods Woord en de Kerkenordening. Tenslotte eindigden wij deze brief van 25 april 1970 met de woorden:

"Wanneer u met ons wilt belijden, dat de zich noemende Gereformeerde Kerk (vrijgem.) te Nunspeet een VALSE kerk is - zulks op grond van hetgeen is aangetoond in onze brief van 26 mei 1969 - opent u daarmee voor ons de weg om ons te kunnen voegen bij uw gemeente.

Indien u evenwel weigert om uit te spreken, dat de zich noemende Gereformeerde Kerk (vrijgem.) te Nunspeet een VALSE kerk is, houdt dit in, dat u zegt, dat het naar Gods Woord onze roeping is om ons te schikken naar de eis die ons door die "kerk" werd gesteld. Elke redenering, die deze konsekwentie helpt ontkennen, is een drogreden.

Wij aarzelen daarom niet om duidelijk uit te spreken, dat uw kerk in dat geval eveneens naar artikel 29 NGB de merktekenen van de VALSE kerk vertonen zal. Immers ook u bindt ons dan aan dezelfde eis als de VALSE kerk te Nunspeet.

Op grond van o.m. Matth.25:31-46 verklaren wij u daarom met vrijmoedigheid, dat in ons de Here Jezus Christus zelf aan uw deur staat en klopt. Doe Hem dan open, opdat u een gemeente van Hem moogt blijven."

De HEERE had alles zo geleid, dat de kerk van 't Harde en wij in deze zaak stonden voor de laatste ernst van het Koninkrijk der Hemelen.

Wij konden daar niet onderuit, en zij ook niet.

De rechtvaardige zal uit geloof leven; Hab.2:4, Rom.1:17.

Maar voor scheurmakers zal de Dag des HEEREN geen licht maar duisternis zijn (Amos 5:18).

15.11.85 De kern geraakt in het contact met ds.J.van Raalte

In een brief aan de Classis Harderwijk van 20-5-1970 hadden wij o.m. geschreven, dat we sterk de indruk hadden gekregen, dat de instructie van Hattem speciaal was opgesteld om ons terzijde te dringen en behandeling van ons verzoek te kunnen ontgaan. Van de scribe van deze Classis, ds.J.van Raalte, kregen we direkt daarna een briefje, waarin werd medegedeeld, dat deze Classis de kerk van 't Harde het advies had gegeven zich met ons in verbinding te stellen.

Binnen een week schreef ds.Van Raalte ons een persoonlijk briefje, waarin hij vroeg of hij ons eens een bezoek kon brengen:

"om over een paar dingen te praten en zo, zo mogelijk, tot een goede verhouding te komen."

Hierop hebben we een afspraak gemaakt, en op 4 juni 1970 zijn wij bij hem in 't Harde op bezoek geweest.

Ds.J.van Raalte (geb.17-12-1894, overl.2-11-1982) was emeritus-predikant van de kerk van Harderwijk. Hij woonde in die tijd in 't Harde en was daar ouderling in de kerk. Hij was nog zeer actief, onder meer ook als afgevaardigde naar diverse kerkelijke meerdere vergaderingen. Zo was hij zelfs praeses van de classis Harderwijk van 24-12-1969, die op hun verzoek "een aantal broeders en zusters in Nunspeet" onder de zorg van de kerk van 't Harde stelde. Vóór de Vrijmaking was hij sedert 1928 predikant geweest in het Duitse dorp Laar in het Graafschap Bentheim, vlak over de grens bij Gramsbergen. De Nazi's hadden hem geïnterneerd in een concentratiekamp. Toen hij daar uit kwam, maakte hij zich vrij en werd in 1946 predikant te Neede-Eibergen.

Ds.J.van Raalte had ook een boek geschreven over de geschiedenis van de "kruisgezinden" tussen 1834 en voornamelijk 1869, het jaar dat de meeste "kruiskerken" zich verenigden met de christelijke Afgescheidenen tot de "Christelijke Gereformeerde Kerk in Nederland". De titel van dit in 1954 in de RB-serie verschenen boek was: "Wat was De Gereformeerde Kerk in Nederland?".

Zoals de titel reeds doet vermoeden, had ds.Van Raalte een grote sympathie voor de "kruisgezinden". Want terwijl de Christelijke Afgescheidenen volgens de eis van de overheid vergunning aanvroegen om de vervolgingen door het bewind van Koning Willem I e.v. te ontgaan, weigerden de kruiskerken standvastig om hun principe te verloochenen. Immers - zo zeiden zij - niet de Nederlands Hervormde Kerk maar WIJ zijn de echte "Gereformeerde Kerk in Nederland". Wij zijn door de Afscheiding niet een nieuwe kerk geworden, die als zodanig door de overheid erkend moet worden. Neen, maar de Hervormde Kerk, dát is een nieuwe - een VALSE - kerk. Wij zijn gebleven die we waren: de aloude, ware Gereformeerde Kerk van Nederland! En zo verdroegen zij liever de vervolgingen door de Hervormde overheid - inkwartiering, geldboeten, gevangenisstraf - dan te verloochenen, dat zij de wettige voortzetting waren van

Christus' ware kerk in Nederland. Evenals de Gereformeerde Kerken in de zestiende eeuw die door de overheid vervolgd werden, voegden zij daarom achter hun naam de woorden toe: "onder het kruis". Vandaar de aanduiding "kruiskerken" en "kruisgezinden". Als vrijgemaakt gereformeerd predikant had ds. J. van Raalte grote sympathie voor de kruisgezinden. Want na de Vrijmaking van 1944 was opnieuw de vraag aktueel: "Wat is de ware Gereformeerde Kerk in Nederland?" Zijn dat de Synodalen of de Vrijgemaakten. En daarbij ging het waarlijk niet slechts om het bezit van de kerkelijke goederen, maar om het recht des HEEREN en de belijdenis van Gods werk in de Afscheiding en in de Vrijmaking. Ds. J. van Raalte was een groot voorstander van de handhaving van de praktische belijdenis van de ware en de valse kerk overeenkomstig art. 29 NGB. Bij mijn weten was hij één van de weinige vrijgemaakte-gereformeerde predikanten, die abonnee waren van "De Wachter". En tijdens ons bezoek vertelde hij, dat hij er zelfs over had gedacht om als predikant voor te gaan in de afgescheiden kerk van Korenberg-Harmanny in Kampen.

Het boek van ds. J. van Raalte over de kruisgezinden verklaart veel van zijn opvatting tegenover ons en van zijn optreden in de toenmalige kerkelijke crisis. In zijn boek wordt wat de kruisgezinden deden en overkwam, verteld met een vergevend oog voor hun eigenaardigheden. De toon is vergoelijkend vanwege hun principiële trouw inzake de belijdenis over de kerk. Ondanks alle verkeerdheden, beschouwt de schrijver hen als trouwe broeders, die om Christus' wil het lijden aanvaardden. En dát, terwijl de andere Afgescheidenen water bij de wijn deden om de vervolgingen te ontgaan. Bovendien verenigden zij zich in 1869 met de christelijke Afgescheidenen terwijl zij toch nog vele bezwaren tegen hen hadden. Op deze manier worden de feiten van de menselijke kant belicht, maar het is geen vertellen van de daden van de HEERE op de wijze van Psalm 78.

De bondshandel van de HEERE, die in 1834 met zijn bondswraak kwam over de kerkzonden, waartegen de broeders nooit getuigd hadden zoals zij hadden moeten doen, wordt niet verteld. De ernst van de zonde van de mystiek-bevindelijke ontrekking wordt niet vermeld. Daarom wordt de zonde van scheurmaking gering geacht en niet in zijn volle ernst gezien. Tengevolge hiervan wordt ook de grote ontferming en barmhertigheid van de HEERE over hen en in de vereniging van 1869 niet beleden. En dat is des te ernstiger omdat het gebrek aan schriftuurlijke verootmoediging vervolgens leidde tot een geest van menselijke tolerantie en een kerkelijke leiding naar eigen goeddunken, waardoor er vandaag in Nederland geen geïnstitueerde ware kerk meer is overgebleven.

Nadat ds. J. van Raalte ons op 4 juni 1970 had verzekerd, dat de Classis Harderwijk op verzoek van de kerkenraad van Nunspeet eerst de instructie van Hattem in behandeling had genomen en dat zij zonder opzet ons verzoek niet had beantwoord, drong hij er bij ons op aan om ons te verenigen met de kerk van 't Harde. Zelf wilde hij ook wel zo ver gaan om te verklaren, dat Nunspeet een valse kerk was. Maar hij betwijfelde of de andere kerkenraadsleden van 't Harde dat ook wel zouden willen doen. Persoonlijk was hij al lang blij, dat zij voor de confessionele trouw van de kerken binnen verband hadden gekozen. Want hij was wel eens bang geweest, dat het anders zou aflopen. Wij moesten niet het volmaakte eisen, want dat deed de HEERE ook niet.

In dat verband noemde hij het voorbeeld van het offer van Elia op de berg Karmel.

Hij was het niet eens met de verklaring van prof. B. Holwerda in zijn rectorale rede over "De plaats, die de HEERE verkiezen zal" (Opgenomen in de bundel "...Begonnen hebbende van Mozes...", blz. 7 t/m 29). Volgens Holwerda was het in Deut. 12 niet de bedoeling om alle

altaren behalve in de tempel te Jeruzalem te verbieden. Want Elia zou dan nooit geklaagd hebben: "HEERE, de Israëlieten hebben uw profeten gedood en uw altaren omver geworpen". Die altaren hadden er dan immers helemaal niet mogen zijn!

Maar volgens ds. Van Raalte was het wèl zo, dat ingevolge de wet van Deut.12 die altaren - en dus ook het altaar, dat Elia op Karmel oprichtte - in strijd waren met Gods gebod.

Tóch had volgens hem de HEERE het offer op dat verboden altaar op de berg Karmel geaccepteerd.

Daaruit bleek nu volgens ds. Van Raalte, dat de HEERE ook het onvolmaakte, en wat op zichzelf in strijd is met zijn geboden, tóch in genade wil aanvaarden als er de begeerte achter zit om Hem te dienen.

Als de HEERE zo handelt, moeten wij het ook doen.

Dit betekende in ons geval dus, dat we dankbaar moesten zijn, dat men in 't Harde met de kerk van Nunspeet had gebroken, ook al wilde men nog niet zeggen, dat het een VALSE kerk was naar art.29 NGB.

Tijdens ons bezoek heb ik ds. Van Raalte tegengeworpen, dat hij - als hij zo dacht - niet partijdig moest zijn. De mensen "buiten verband" zijn er ook echt van overtuigd, dat zij om 's Heren wil zo moeten handelen. De Here wil liefde en eenheid, ook met onze synodale broeders en zusters, zo zeggen zij. Ds. Telder is een vroom man, die de HEERE wil dienen met zijn boek over de tussentoeestand; en daarom willen zij niet, dat hij geschorst wordt, ook al wijkt hij af van de gereformeerde belijdenis. Daarom spraken ze in Nunspeet over "een woordenstrijd tot niets nut" als het erom ging overtuigde Synodalen en andere oprechte kinderen van God te overtuigen van hun dwalingen.

Ds. Van Raalte koos partij voor de binnenverbanders.

Daardoor zag hij hun zonden tegen de zuivere leer en het gereformeerde kerkrecht niet.

Als ik moest uitgaan van zijn Godsbeschouwing, zou ik echt niet weten wat ik moest kiezen: "binnen-" of "buiten verband"!

Thuisgekomen had ik het nare gevoel tekortgeschoten te zijn.

Immanente kritiek snijdt geen hout.

Daarom heb ik de volgende dag ds. Van Raalte een brief geschreven. Daarin heb ik hem uitgelegd, dat een exegetische over Elia's altaar op de berg Karmel zoals hij voorstond, beslist niet kon. Indien hij een andere exegetische dan Holwerda wilde, was dat akkoord: er is een libertas prophetandi, een vrijheid van exegetische, mits "naar gelang van ons geloof"; Rom.12:7. Maar zoals hij het uitlegde, sprak hij niet recht van de HEERE, onze God. De HEERE ziet het kwaad nooit door de vingers omdat Hij de "goede bedoeling" belangrijker vindt en die wil eren.

Zo IS de HEERE niet! Zo werkt Hij niet.

Hij gaat niet met geknoei om. Hij is niet partijdig.

Recht blijft bij Hem recht. Hij doet nooit water bij de wijn omdat de volmaaktheid toch niet te verkrijgen is.

"Ons avondmaalsformulier zegt: eer Hij de zonde ongestraft liet blijven heeft Hij ze aan zijn lieven Zoon, Jezus Christus, met de bittere en smadelijke dood des kruises gestraft. Zo is de HEERE, ds. Van Raalte.

En dacht u dan dat Hij de ongehoorzaamheid voor lief zou nemen hetzij bij Elia, hetzij bij ons vandaag?

Dacht u soms, dat de HEERE de ongehoorzaamheid en het onrecht "op de koop toe nam" omdat Hij dacht anders zijn doel niet te bereiken?

Hij is niet zoals wij. De Onveranderlijke Israëls liegt niet en Hij kent geen berouw, want Hij is geen mens dat Hij berouw zou hebben.

Wanneer wij mensen de grote ongerechtigheid in de kerk zien en de onvolmaaktheid, die ons allen altijd aankleeft, zijn we misschien geneigd om er "het beste van te maken" en te

marchanderen en ons heil te zoeken bij een soort van kwalijke gemoedelijkheid, waardoor we gaan redeneren: het is wel niet 100%, maar ja, dat is hier toch nooit te bereiken en we moeten roeien met de riemen, die we hebben: de HEERE is goed en Hij weet ook wel wat van zijn maaxsel is te wachten!

Maar niet alzo de HEERE!

Hij verwerpt nog liever alle mensen en maakt uit doden nieuwe mensen, die Hem dienen, dan dat Hij het op een akkoordje met de zonde werpt.

Want is dat niet precies wat Hij doet en wat Hij altijd gedaan heeft? Heeft Hij ons dat niet afgeschaduwed in Abraham, die onze vader is in het geloof? Abraham geloofde, dat God doden levend maakt en het niet-zijnde tot aanzijn roept, Rom.4:17. Dat geloof is hem tot gerechtigheid gerekend.

Alleen door dat geloof zullen wij behouden kunnen worden.

Wie doet zoals u en zo exegetiseert, die gelooft niet.

Het is ONGELOOF. Het is ten diepste verwerping van onze Here Jezus Christus.

U zei gisterenavond: we zijn broeders en we behoren bij elkaar in één kerk.

Welnu, dit kan toch alleen maar werkelijkheid zijn door het geloof.

Het geloof, dat de HEERE zijn kerk bewaart en dat wij dus niet behoeven te marchanderen of te schipperen maar dat wij alleen maar behoeven te gehoorzamen.

De HEERE bewaart zijn kerk en ons voor zijn kerk langs de weg der eenvoudige gehoorzaamheid aan zijn geboden."

Deze confrontatie met ds.J.van Raalte raakt precies de kern van het christelijk geloof.

Zonder het misschien helder te beseffen denken en leven vele "christenen" zo. Niet alleen de tegenwoordige kerkelijke toestand en verbrokenheid maar heel de kerkgeschiedenis beschouwt men dan op deze manier. De zonden en gebreken die er waren - bijvoorbeeld bij de kruisgezinden en de christelijke Afgescheidenen - worden dan vergoelijkt omdat men denkt dat er ondanks alles het verlangen was om de HEERE te dienen.

Het is ook wel voorstelbaar, dat een oude predikant als ds.J.van Raalte destijds, die tijdens zijn leven zoveel onvolmaakt-heden en zonden in de kerk en bij zijn gemeenteleden had gezien en ondervonden, daarmee alleen kon leven, door God te zien als een liefhebbende vader, die de ondeugd van zijn kinderen toegeeflijk niet altijd even serieus neemt, en die ook als zij stout zijn, ze 's avonds met een knuffel in bed stopt.

Laverend in de tegenwind van de gebrokenheid moeten we dan maar voortgaan vanuit de gedachte: "de liefde bedekt alles, gelooft alles, hoopt alles en verdraagt alles".

Maar wie zo denkt, heeft van de echte liefde van God niets begrepen. Hij heeft zich bij de zonden in de kerk aangepast en er zich bij neergelegd.

Dan is er natuurlijk nog wel verschil.

Ds.J.van Raalte verdroeg de onvolmaaktheden in 't Harde, maar die in Nunspeet waren hem te erg.

Anderen willen er zóveel verdragen, dat zij geloven in een kleinere of een grotere "oecumene".

Ja, het kan zo ver gaan, dat men gelooft in een god, die uiteindelijk alle mensen bemint, of een "iets", dat na dit leven allen en alles opneemt in zijn liefde.

Maar de HEERE, Jahwe, door wiens Woord alle dingen geworden zijn (Joh.1), plaatste de mens in zijn tweezijdig verbond. Het lied van het getuigenis, dat Mozes aan de Israëlieten moest leren voordat hij sterven ging - opdat zij hun God recht zouden kennen en in de toekomst zijn verbondshandel zouden herkennen in heel hun geschiedenis - begint met deze woorden:

"...ik zal de naam des Heren uitroepen;
geeft grootheid onze God,
de Rots, wiens werk volkomen is,
omdat al zijn wegen recht zijn;
een God van trouw, zonder onrecht,
rechtvaardig en waarachtig is Hij." (Deut.32:3-4).

Staande voor het koperen brandofferaltair in de voorhof van de
nieuwe tempel, zei Salomo in zijn gebed, dat de Israëlieten tegen
de HEERE zouden zondigen, want:

"er is immers geen mens die niet zondigt" (II Kron.6:36).

Maar telkens opnieuw vraagt hij dan voor allerlei situaties om Gods
vergeving op grond van de dienst der verzoening die in de tempel
zou plaatsvinden.

De HEERE ziet NOOIT de zonde door de vingers, maar alleen dank zij
Christus' offer wil Hij de zonde telkens weer VERGEVEN. Zonder die
bloedstorting geschiedt er geen vergeving; Hebr.9:22.

God wil zijn genade en de Heilige Geest alleen aan diegenen geven,
die Hem met hartelijke zuchten zonderophouden daarom bidden en
daarvoor danken; Heid.Cat.antw.116.

Dit is het ABC van het christelijk geloof.

Aan Christus' kruisdood was niets gemoedelijks!

Alleen om Jezus' wil kunnen we Psalm 103 zingen:

"Hij handelt nooit met ons naar onze zonden,
hoe zwaar, hoe lang wij ook zijn wetten schonden:
Hij straft ons, maar naar onze zonden niet."

"Zo ver het west verwijderd is van 't oosten
zover heeft Hij, om onze ziel te troosten,
van ons de schuld en zonden weggedaan."

"Geen vader sloeg met groter mededogen
op teder kroost ooit zijn ontfermend' ogen,
dan Isrels HEER op ieder, die Hem vreest;"

Maar wie dit zingt en daarom denkt, dat dus de soep niet zo heet
gegeten wordt als hij wordt opgediend, haalt Gods verbondsvloek
over zich. Want hij heeft het kruis van Golgotha vergeten en acht
de zonden gering.

Ds.J.van Raalte zag de Afscheiding en de Vrijmaking niet als bedie-
ning van de verbondswraak van de HEERE, waardoor de Hervormden en
de Synodalen waren uitgeroeid uit het verbondsvolk. Zoals hij later
verklaarde, waren er volgens hem in deze valse kerken nog vele
gelovigen, die tot Gods verbondsvolk behoorden. Een valse kerk
beschouwde hij daarom als een ontrouwe kerk. Daarom schoten wij er
ook niets mee op als hij de vrijgemaakte kerk te Nunspeet op die
manier tot valse kerk verklaarde.

Hij was blind voor de bondshandel van de HEERE.

Daarom onderkende hij ook niet werkelijk de ernst van de zonde van
mystiek en scheurmaking bij de kruisgezinden.

Hoe groot Gods lankmoedigheid en genade in 1869 en 1944 waren be-
sefte hij, als zovelen, niet.

Maar Gods barmhartigheid in de vereniging van 1869 en in de Vrijma-
king van 1944 is duur betaald door Christus' bloed.

Helaas gelden van de Vrijgemaakten na 1944 opnieuw de woorden, die
de apostel Paulus in Rom.10:21 aanhaalt van Jesaja (65:1-2):

"De ganse dag heb Ik mijn handen uitgestrekt
naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk."

Tot wie niet willen luisteren en zich daardoor onbenaderbaar maken
voor het getuigenis naar Gods Woord, zegt de HEERE:

"Ik zal niet zwijgen, voordat Ik het vergolden heb;
ja, Ik zal hun de vergelding in de schoot werpen
voor uw ongerechtigheden en de ongerechtigheden
uwer vaderen tezamen" (Jes.65:6-7).